

REGIUNEA DE DEZVOLTARE **NORD-EST**

PRAI
2016-2025

Actualizat 2017

**PLANUL REGIONAL
DE ACȚIUNE PENTRU
ÎNVĂȚĂMÂNT**

infraed

PLANUL REGIONAL DE ACȚIUNE PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNT (PRAI)

2016 - 2025

**REGIUNEA DE DEZVOLTARE
NORD - EST**

ACTUALIZARE 2017

Experții care au elaborat PRAI al Regiunii de Dezvoltare Nord - Est, 2016-2025:

prof. univ. dr. ing. Gelu IANUȘ	- Decan Facultatea de Mecanică Iași - Expert pentru învățământul superior
Florentina VASILESCU	- Inspector de specialitate, coordonator regional - Expert pentru învățământul profesional și tehnic
Mihai LĂCĂTUȘU	- Inspector de specialitate, coordonator regional - Expert pentru învățământul profesional și tehnic

Cuprins

CUVÂNT ÎNAINTE	7
1. REZUMAT	8
2. CONTEXTUL EUROPEAN, NAȚIONAL ȘI REGIONAL.....	11
2.1. <i>CONTEXTUL EUROPEAN</i>	<i>11</i>
2.2. <i>CONTEXTUL NAȚIONAL</i>	<i>13</i>
2.3. <i>CONTEXTUL REGIONAL</i>	<i>17</i>
3. ASPECTE DEMOGRAFICE.....	18
3.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ</i>	<i>18</i>
3.1.1. <i>Statistica recensământului populației 2011</i>	<i>18</i>
3.1.2. <i>Structura pe grupe de vârstă</i>	<i>19</i>
3.1.3. <i>Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)</i>	<i>19</i>
3.1.4. <i>Distribuția pe sexe</i>	<i>22</i>
3.1.5. <i>Structura etnică</i>	<i>22</i>
3.1.6. <i>Mișcarea migratorie.....</i>	<i>23</i>
3.1.7. <i>Nivelul de trai.....</i>	<i>24</i>
3.2. <i>PROIECȚII DEMOGRAFICE LA ORIZONTUL ANULUI 2060</i>	<i>25</i>
3.3. <i>PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA DEMOGRAFICĂ. IMPLICAȚII PENTRU IPT</i>	<i>27</i>
4. PROFILUL ECONOMIC REGIONAL	31
4.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA ACTUALĂ. PRINCIPALII INDICATORI ECONOMICI</i>	<i>31</i>
4.1.1. <i>Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)</i>	<i>31</i>
4.1.2. <i>Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active</i>	<i>33</i>
4.1.3. <i>Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții</i>	<i>35</i>
4.1.4. <i>Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create</i>	<i>38</i>
4.2. <i>PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI ECONOMICI</i>	<i>41</i>
4.3. <i>ALTE INFORMAȚII ȘI INFORMAȚII PARȚIALE</i>	<i>46</i>
4.3.1. <i>Cercetarea - dezvoltare</i>	<i>47</i>
4.3.2. <i>Industria</i>	<i>48</i>
4.3.3. <i>Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu</i>	<i>48</i>
4.3.4. <i>Agricultura</i>	<i>50</i>
4.3.5. <i>Turismul</i>	<i>53</i>
4.3.6. <i>Dezvoltarea durabilă.....</i>	<i>56</i>
4.3.7. <i>Zona montană și dezvoltarea durabilă-aspecte specifice ruralului montan.....</i>	<i>57</i>
4.4. <i>PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA MEDIULUI ECONOMIC. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT</i>	<i>58</i>
5. PIAȚA MUNCII LA NIVEL REGIONAL.....	61
5.1. <i>EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM ANCHETEI FORȚEI DE MUNCĂ ÎN GOSPODĂRII (AMIGO)</i>	<i>62</i>
5.1.1. <i>Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe, medii , grupe de vârstă.....</i>	<i>62</i>

5.1.2. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii	66
5.1.3. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii	66
5.1.4. Șomajul de lungă durată	68
5.2. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - PRINCIPALII INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII CONFORM BALANȚEI FORȚEI DE MUNCĂ (BFM)	69
5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică.....	69
5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale	72
5.3. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND ȘOMERII ÎNREGISTRAȚI.....	75
5.4. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ PRIVIND LOCURILE DE MUNCĂ VACANTE	77
5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale	77
5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații.....	78
5.5. EVOLUȚII ȘI SITUAȚIA CURENTĂ - EFECTIVUL SALARIAȚILOR LA SFÂRȘITUL ANULUI, PE ACTIVITĂȚI (SECȚIUNI ȘI DIVIZIUNI) ALE INDUSTRIEI	79
5.6. PROIECȚIA PRINCIPALILOR INDICATORI AI PIEȚEI MUNCII (COMISIA NAȚIONALĂ DE PROGNOZĂ)	80
5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați.....	80
5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului	81
5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat.....	81
5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar	82
5.7. PROGNOZE PRIVIND CEREREA ȘI OFERTA DE LOCURI DE MUNCĂ.....	83
5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP	83
5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale	86
5.7.3. Anchete în firme	90
5.8. PRINCIPALELE CONCLUZII DIN ANALIZA PIEȚEI MUNCII. IMPLICAȚII PENTRU ÎPT	92
6. ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC DIN REGIUNE	97
6.1. INDICATORI DE INTRARE ÎN IPT	97
6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență.....	97
6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)	101
6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională.....	107
6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional.....	109
6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal	111
6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2017-2018	112
6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2017-2018	114
6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional	115
6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici.....	122
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT.....	125

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi.....	126
6.1.12. Resursele umane din ÎPT	126
6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT.....	128
6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație.....	129
6.1.15. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen	130
6.2. INDICATORI DE PROCES	132
6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT	132
6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT	133
6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar	134
6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere.....	135
6.3. INDICATORI DE IEȘIRE	135
6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație	135
6.3.2. Rata de absolvire, pe niveluri de educație ISCED	136
6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație	138
6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED	140
6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație	141
6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA).....	141
6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET).....	142
6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)	142
6.4. INDICATORI DE IMPACT	143
6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului.....	143
6.4.2. Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație.....	143
6.5. CONCLUZII DIN ANALIZA ÎPT.....	148
6.5.1. Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire.....	150
6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)	151
7. MONITORIZAREA IMPLEMENTĂRII PRAI	151
7.1. PROCESUL DE MONITORIZARE	151
7.2. EVALUAREA PROGRESULUI ÎN IMPLEMENTAREA PRAI.....	153
8. ANALIZA SWOT A CORELĂRII OFERTEI DE FORMARE PROFESIONALĂ CU CEREREA.....	156
9. REZUMATUL PRINCIPALELOR CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI PENTRU PLANUL DE MĂSURI	158
10. PLANUL DE MĂSURI.....	160
11. CONTRIBUȚIA ÎNVĂȚĂMÂNTULUI SUPERIOR LA DEZVOLTAREA REGIONALĂ	168

Cuvânt înainte

Planificarea strategică a ofertei de formare profesională prin învățământ profesional și tehnic (IPT) are caracter național și este realizată în raport cu obiectivele asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene.

Obiectivul major al planificării strategice a IPT constă în creșterea contribuției învățământului profesional și tehnic la tranziția rapidă și eficientă către o economie competitivă bazată pe inovare și cunoaștere, participativă și inclusivă.

Învățământul profesional și tehnic, prin obiectivele sale, este subsumat dublului rol al educației: economic și social. Prin urmare IPT nu se poate rezuma, în sens restrâns, la satisfacerea cerințelor imediate ale unui loc de muncă, el trebuie să asigure pregătirea pentru dezvoltarea unei cariere de succes care presupune integrare socio - profesională, inclusiv în plan antreprenorial, și/sau continuarea studiilor. În aceste condiții învățământul profesional și tehnic trebuie să asigure absolvenților șansa ocupării unui loc de muncă, văzută ca o etapă, imediată sau ulterioară, în procesul învățării pe parcursul întregii vieți, care include și învățarea la locul de muncă în vederea adaptării la cerințele acestuia.

Iată de ce prognoza ofertei IPT realizată în corelare cu o cerere previzionată a forței de muncă și tranziția de la școală la viața activă devin elemente strategice pentru o planificare performantă.

Modelul propus de CNDIPT și implementat începând cu anul 2003 urmărește asigurarea unei oferte de formare profesională prin IPT relevantă în raport cu nevoile previzionate ale pieței muncii.

Relevanța ofertei de formare profesională se referă atât la aspectul cantitativ (deficitul de competențe și calificări de pe piața muncii) cât și la aspectul calitativ (teritorialitatea ofertei și calitatea rezultatelor învățării).

Modelul de planificare strategică se caracterizează prin:

- descentralizarea deciziei și distribuirea acesteia pe mai multe niveluri decizionale, respectiv național, regional, județean și local;
- realizarea exercițiului participativ bazat pe acțiunea colectivă a partenerilor economici și sociali multipli (Consortii regionale, Comitete Locale de Dezvoltare a Parteneriatului Social, Consilii de Administrație al unității de învățământ);
- combinarea fluxului decizional de sus în jos cu cel de jos în sus;
- elaborarea, implementarea și monitorizarea instrumentelor de planificare strategică: Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) - nivel regional; Planul Local de Acțiune pentru Învățământ (PLAI) - nivel județean; Planul de Acțiune al Școlii (PAS) - nivelul comunității din aria de acțiune a școlii.

Scopul Planului Regional de Acțiune pentru Învățământ (PRAI) este de a îmbunătăți corelarea dintre oferta învățământului profesional și tehnic și nevoile de dezvoltare socio-economică la nivel regional și de a crește contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională, în perspectiva anului 2025. PRAI cuprinde:

- analiza contextului regional din punct de vedere al evoluțiilor și previziunilor demografice, de piață a muncii și economice;
- analiza capacității sistemului învățământului profesional și tehnic de a răspunde nevoilor identificate prin analiza contextului regional;
- prioritățile, țintele și acțiunile pentru dezvoltarea învățământului profesional și tehnic la nivel regional ca răspuns la nevoile identificate;
- contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională.

Rolul PRAI este de a furniza cadrul de referință și de a facilita documentarea pentru elaborarea și armonizarea documentelor strategice de la nivel județean și local (PLAI, PAS)

1. Rezumat

Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic (PRAI) reprezintă un document de anticipare timpurie a cererii de forță de muncă și planificare a ofertei de educație și formare profesională prin învățământ profesional și tehnic în perspectiva anului 2025. Orizontul de timp a fost ales pentru a se asigura concordanța cu perspectiva planificată a dezvoltării naționale și a dezvoltării regionale.

Analizele din prezentul document urmăresc evoluțiile și tendințele demografice, ale pieței muncii și economiei regionale (din perspectiva cererii actuale și viitoare de educație), situația curentă a învățământului profesional și tehnic regional (oferta de educație și formare profesională), precum și contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională. De asemenea, au fost inventariate documentele strategice adoptate la nivel european, național și regional, care pot oferi repere relevante pentru planificarea strategică a educației și formării profesionale din regiune.

Procesul de planificare se bazează pe următoarele 3 elemente:

- Descrierea condițiilor economice valabile la nivel național dar mai ales regional și local (județean), inclusiv prin asimilarea strategiilor de dezvoltare economică;
- Studiarea celor mai curente tendințe care se manifestă pe piața muncii, cu referire la calificări-competențe noi, dezechilibre calitative și cantitative, inclusiv a strategiilor din domeniul ocupării;
- Analiza așteptărilor angajatorilor beneficiari finali ai formării, parteneri și participanți în procesul planificării.

Metodologia de realizare a documentului concretizează principiile menționate mai sus, și cuprinde proiecții ale demografiei, economiei și cererii de forță de muncă în perspectiva anului 2025 în regiunea Nord-Est:

- evoluția demografică, evidențiind îndeosebi populația de vârstă școlară, (cap. 3);
- evoluția economiei, profilul economic al regiunii (cap. 4);
- evoluția cererii pe piața muncii făcută prin analize și anchete (cap. 5);
- oferta educațională, previzionate pe termen mediu - anul 2017. (cap. 6).

Datele statistice au fost actualizate având în vedere informațiile existente în statistica UE (EUROSTAT), Anuarele Statistice ale României, la INS, Baza de date TEMPO Online, din Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2013-2020, datele furnizate de către experții ce au efectuat studii și anchete cu privire la Piața muncii precum și datele din evidența unor instituții guvernamentale cum ar fi: Agenții Județene de Ocupare a Forței de Muncă, Inspectorate Școlare Județene. Datele provenind din diferite surse au fost analizate comparativ de către colectivul de elaborare și au fost reținute acele date ce au părut a fi cele mai aproape de realitățile evaluate. Documentul reține elemente ce rezultă din analiza/prelucrarea datelor.

În anexele PRAI Nord-Est 2016-2025 sunt prezentate, în extenso, date defalcate pe județe, pentru indicatori utilizați în stabilirea priorităților regionale. Fiecare capitol se încheie cu observații relevante pentru regiunea Nord-Est evidențiind disparitățile în cadrul regiunii (între județe) cu efecte asupra formării profesionale.

În capitolul 3 se prezintă o **analiza demografică**, pentru regiunea Nord-Est, ce indică un declin general al populației, în mod deosebit pentru grupele tinere de vârstă, însoțit de îmbătrânirea populației. Se mai rețin din analiza demografică, diversitatea etnică specifică regiunii, gradul ridicat de ruralizare al regiunii și ponderea semnificativă a populației rurale din unele județe. Constatările demografice recomandă măsuri la nivelul rețelei școlare pentru raționalizarea ofertei în raport cu nevoile de calificare și acoperirea teritorială, asigurarea accesului la educație și formare profesională, asigurarea calității serviciilor, optimizarea resurselor. De asemenea se recomandă școlilor să colaboreze în rețea și să-și diversifice oferta de servicii (inclusiv pentru formarea adulților, pentru compensarea pierderilor de populație școlară).

Din analiza **profilului economic regional**, realizată în capitolul 4, se constată diversitatea activităților economice, specificul regional al economiei, creșterea ponderii serviciilor în economia regională precum și dinamica firmelor mici și mijlocii. Se desprind concluziile cu

privire la creșterea încurajatoare a unor ramuri economice și a investițiilor. În paralel cu restructurările din industrie care au afectat firmele mari, a scăzut numărul și personalul din unitățile locale active. În condițiile în care zona montană are o pondere semnificativă din suprafața regiunii, o secțiune distinctă este afectată analizării problematicei ruralului montan, din perspectiva socio-economică a localităților și gospodăriilor țărănești, a mediului și dezvoltării durabile - conducând la nevoia unui program coerent de măsuri specifice în educație și formare profesională în toate județele regiunii.

Principalele constatări din **analiza pieței muncii**, capitolul 5, indică o ușoară creștere a populației active. De asemenea rata șomajului se situează peste media națională în toate județele regiunii. Rata șomajului de lungă durată a tinerilor, este mai mare decât media la nivel național și european. Evoluția și structura comparativă pe niveluri de instruire a populației ocupate și a șomerilor evidențiază că șansele de ocupare, respectiv de evitare a șomajului, cresc odată cu creșterea nivelului de instruire. Nivelul general de educație al populației ocupate din regiune este apropiat de media pe țară, dar se constată decalaje semnificative pe medii rezidențiale (nivelul de instruire al populației ocupate din mediul rural fiind mult mai scăzut decât în mediul urban). În intervalul 2008-2015, ponderea populației active de vârstă adultă (15-64 ani) din regiunea Nord-Est, înregistrează o creștere ușoară; de la 63,6% în 2008 la 71,3% în 2015. Ponderea persoanelor inactive înregistrează o scădere ușoară; de la 36,4% în 2008 la 30,1% în 2014. La nivelul regiunii Nord-Est rata de activitate a resurselor de muncă a scăzut de la 65,0% în 2002 la 62,9% în 2015, în timp ce la nivel național a crescut.

Previziunile rezultate din studiul INCSMPS, privind cererea și oferta pe termen lung la orizontul anului 2013 și în perspective anului 2020, pe sectoare de activitate, estimează o diminuare a cererii în agricultură, industria extractivă, administrație publică și apărare, învățământ, respectiv creșteri ale cererii în industria prelucrătoare, construcții și în majoritatea serviciilor - comerț, hoteluri și restaurante, transporturi, depozitare, comunicații, tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal firmelor. Se preconizează, conform studiului INCSMPS un excedent de forță de muncă în agricultură și în industrie. Se estimează un excedent însemnat de populație care va trebui reorientată din agricultură spre alte activități. Calitativ, însă, agricultura va solicita mai puțină forță de muncă dar mult mai calificată. În industria prelucrătoare creșterea cererii va conduce la o reducere treptată a excedentului de forță de muncă. Deficit de forță de muncă se prognozează în viitor în construcții, comerț, transporturi, depozitare, comunicații, hoteluri și restaurante.

Capitolul 6 privind **învățământul profesional și tehnic** analizează contextul european și național, precum și principalii indicatori care definesc contextul educațional, evoluția populației școlare, cheltuielile publice pentru educație, situația resurselor umane din învățământul profesional și tehnic, infrastructura unităților școlare ÎPT, implicațiile descentralizării funcționale și importanța implicării partenerilor sociali, importanța serviciilor de orientare și consiliere, ponderea elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA), situația tinerilor NEETs, evoluția ratelor de cuprindere în educație și de abandon școlar, ratele de tranziție pe niveluri educaționale, etc. O analiză detaliată este dedicată ofertei curente pentru formarea profesională inițială prin ÎPT, constatându-se progresul rezultat pe baza exercițiilor de planificare strategică (PRAI și PLAI) anterioare, dar și unele aspecte care trebuie îmbunătățite în continuare. Principalele constatări din analiza sistemului de educație și formare profesională din regiunea Nord-Est sunt sintetizate la sfârșitul capitolului, din perspectiva măsurilor propuse pentru creșterea relevanței și calității în raport cu nevoile beneficiarilor.

Corelarea concluziilor desprinse din analizele destinate pieței muncii și economiei regionale, cu constatările din analiza ofertei curente a sistemului de învățământ profesional și tehnic, a condus la conturarea unor recomandări pentru planurile de școlarizare, ca ținte pentru 2025 prezentate în capitol 6 pentru regiune și județele componente. În acest scop, au fost utilizate - cu prudența necesară având în vedere limitele metodologice ale demersului - unele folosind cu prudență repere de analiză furnizate de studiul previzional elaborate de INCSMPS privind cererea de formare profesională la orizontul anului 2013 și în perspective anului 2020.

Pe baza acestor concluzii, în capitolul 8 este făcută **analiza SWOT** a regiunii în scopul identificării priorităților regionale cu efecte asupra formării profesionale. Obiective prioritare pentru regiunea Nord - Est asociază activități suplimentare celor finanțate în mod curent din bugetul național.

Pentru definitivarea acestor obiective precum și a activităților recomandate de PRAI Nord-Est, au fost realizate consultări pe marginea documentului atât în cadrul Comitetelor Locale pentru Dezvoltarea Parteneriatelor Sociale cât și în cadrul Consorțiului Regional Nord-Est.

Planul Regional de Acțiune pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic conține în capitolul 10 **Planul de măsuri** pentru îndeplinirea obiectivului general Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii. În capitolul 11 este prezentată **contribuția învățământului superior** la dezvoltarea regională.

Din analiza ofertei universităților din regiunea Nord-Est pentru anul 2016-2017 rezultă ca din totalul de 14.949 de locuri propuse, 31,78% au fost pentru domeniul tehnic, 7,9% pentru domeniul agricultură, 59,56% pentru domeniul științe.

În cadrul domeniului tehnic cele mai multe locuri sunt pentru domeniul mecanică 13,29%, urmat pe locul doi de construcții și electronic cu câte 11% iar pe locul trei industria, textilă cu 9%. iar din domeniul agricultură 66% agricultură, 20% zootehnie și 12% medicină veterinară.

Una din componentele de bază ale activității academice din cadrul universităților este cercetarea științifică. Prin cercetare științifică într-o paletă largă de domenii și prin tematicile interdisciplinare abordate, universitățile își întăresc rolul pe care îl au în regiune - un pol de cunoaștere și deschidere către întreaga lume.

Astfel, universitățile din regiunea Nord-Est mențin și dezvoltă permanent comunicarea cu mediul economic. Membrii comunității academice sunt implicați în abordarea unor teme de cercetare care își propun să ofere soluții la importante probleme ale societății contemporane, iar factorii de decizie din mediul economico-social sunt deschiși colaborărilor în domeniul cercetare-dezvoltare cu laboratoarele și centrele de cercetare din universitate.

Acest document de planificare a ofertei de școlarizare va sta la baza elaborării:

- Planurilor Locale de Acțiune pentru Învățământul Profesional și Tehnic;
- Planurilor de Acțiune a Școlilor;
- Propunerilor de plan anual de școlarizare finanțate din bugetul de stat, inclusiv pentru anul școlar 2018-2019;
- Susținerea măsurilor privind optimizarea rețelei școlare, inclusiv finanțarea acestora;
- Consilierea și orientarea elevilor;
- Susținerea cererilor de finanțare a unor proiecte, ce vor fi elaborate în interesul IPT din regiunea Nord-Est.

2. Contextul european, național și regional

2.1. Contextul european

Educația și formarea profesională din România din perspectiva Țintelor și indicatorilor derivați din Strategia Europa 2020:

1. Strategia Europa 2020 definește următoarele obiective principale pentru deceniul 2010-2020:

- a) creșterea ratei de ocupare a populației cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani la cel puțin 75%¹;
- b) alocarea a 3% din PIB pentru cercetare-dezvoltare;
- c) obiectivul “20/20/20”: reducerea cu 20% a emisiilor de gaze cu efect de seră sau cu 30%, dacă există condiții favorabile în acest sens, creșterea cu 20% a ponderii energiei regenerabile în consumul final de energie, creșterea cu 20% a eficienței energetice, comparativ cu 1990;
- d) reducerea ratei părăsirii timpurii a școlii² la maximum 10%³ și creșterea procentului persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani cu studii de nivel terțiar la cel puțin 40%⁴ în 2020;
- e) reducerea la nivelul UE 28 a numărului de persoane în risc de sărăcie sau excluziune socială cu 20 de milioane de persoane până anul 2020 comparativ cu anul 2008⁵.

2. Țintele strategice pentru anul 2020, adoptate în cadrul ET 2020 sunt următoarele:

- 1) până în 2020, în medie, cel puțin 15 % dintre adulți ar trebui să participe la programele de învățare de-a lungul vieții⁶;
- 2) până în 2020, procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani, cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte⁷, ar trebui să fie mai mic de 15 %;
- 3) până în 2020, proporția persoanelor de 30-34 de ani, care au absolvit învățământul terțiar⁸, ar trebui să fie de cel puțin 40 %;
- 4) până în 2020, proporția părăsirii timpurii a școlii⁹ din sistemele de educație și formare, ar trebui să fie sub 10 %;
- 5) până în 2020, cel puțin 95 % dintre copiii cu vârsta cuprinsă între 4 ani și vârsta pentru înscrierea obligatorie la școala primară, ar trebui să beneficieze de educație preșcolară;
- 6) până în 2020, proporția de absolvenți angajați¹⁰ cu vârste cuprinse în 20 și 34 de ani, care au finalizat sistemul de educație și de formare profesională cu cel mult trei ani înaintea anului de referință, ar trebui să fie de cel puțin 82 %, comparativ cu 76,5 % în 2010¹¹.

¹ Față de nivelul de referință de 69% la momentul adoptării Strategiei EFP

² Prin definiția acceptată de UE încă din 2003 (Reuniunea miniștrilor educației în cadrul Consiliului UE din mai 2003), abandonul școlar timpuriu se referă la persoanele cu vârstă cuprinsă între 18 și 24 de ani care au absolvit cel mult învățământul secundar inferior și care nu-și continuă educația sau formarea profesională

³ Față de nivelul de referință de 15% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁴ Față de nivelul de referință de 31% la momentul adoptării Strategiei EFP

⁵ Pragul național de sărăcie este stabilit la 60% din venitul median disponibil în fiecare stat membru

⁶ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 25 și 64 de ani care a participat la programe de educație și formare în cele patru săptămâni care au precedat ancheta (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

⁷ Sursă: OCDE/PISA

⁸ Nivelurile ISCED 5 și 6 (EUROSTAT, UOE)

⁹ Adică procentul din populația cu vârste cuprinse între 18 și 24 de ani care au absolvit doar învățământul secundar inferior sau mai puțin și care nu mai sunt înscriși într-o instituție de învățământ sau de formare (Eurostat, Studiul privind forța de muncă)

¹⁰ Se referă la absolvenții învățământului secundar superior (ISCED 3), terțiar nonuniversitar (ISCED 4) și absolvenții învățământului terțiar (ISCED 5-6)

¹¹ Măsurată ca proporția populației angajată cu vârste cuprinse între 20 și 34 de ani, care a absolvit în urmă cu 1, 2 și 3 ani și care nu este înscrisă în prezent în nici o altă activitate de educație și formare profesională.

3. Pentru obiectivele strategice care vizează educația și formarea profesională, derivate din cadrul strategic ET 2020 și Strategia Europa 2020, sunt prezentate, în continuare, comparativ, evoluția indicatorilor în cazul României și a Uniunii Europene, 28 de state:

Indicatori	Unitate		România Perioada de referință								Media UE-28	Țintă a RO	Țintă a UE
			2005	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2015	2020	2020
Rata de părăsire timpurie a școlii ¹²	%(18-24ani)		19,6	16,6	18,4	17,5	17,4	17,3	17,3	17,3	12	11,3	10
Ponderea absolvenților de învățământ terțiar ¹³	%(30-34 ani)		11,4	16,8	18,3	20,3	21,7	22,9	25,0	25,6	38,7	26,7	40
Procentul persoanelor cu vârsta de 15 ani cu competențe scăzute de citire, matematică și științe exacte ¹⁴	%(15 ani)	Citire		40,4			37,3			38,7	19,7		15,0
		Matematică		47,0			40,8			39,9	22,1		15,0
		Științe		41,4			37,3			38,5	23,5		15,0
Participarea adulților în ÎPV ¹⁵	%(25-64 ani)		1,6	1,5	1,2	1,4	1,2	1,8	1,5	1,3	10,7	10	15
Rata de ocupare a absolvenților (ISCED 3-6) ¹⁶	%(20-34 ani)	ISCED 3-8	72,0	77,7	71,2	70,8	70,1	67,2	66,2	68,1	76,9		82
		ISCED 3-4	62,7	69,1	60,8	58,9	59,3	55,0	57,2	59,8	70,9		
		ISCED 5-8	84,7	85,9	82,4	81,3	79,0	77,1	74,2	77,1	81,9		
Rata de ocupare ¹⁷	%(20-64 ani)		63,6	63,5	64,8	63,8	64,8	64,7	65,7	66,0	70,1	70,0	75

Sursa: Pentru datele: Eurostat, baza de date online

4. Analizând evoluția indicatorilor de mai sus, comparativ cu media europeană și țintele asumate de România pentru 2020, rezultă următoarele constatări:

- rata părăsirii timpurii a școlii în România, 17,3% în 2015, cu 5,3 puncte procentuale peste media europeană de 12%, este una din cele mai ridicate din Europa, cu o evoluție sinuoasă, fără un progres semnificativ în direcția țintei naționale, de 11,3%, pentru anul 2020;
- ponderea absolvenților de învățământ terțiar a înregistrat un progres bun în direcția țintei naționale, de 26,7% pentru 2020, în creștere de la 16,8% în 2009, la 25,4% în 2016. Cu toate acestea, se constată un decalaj semnificativ între valorile indicatorului

¹² Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_40)

¹³ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_41)

¹⁴ Sursa: Educational Training Monitor 2014, conform OECD (PISA 2009 și 2012),

¹⁵ Sursa: Eurostat (date online, code: trng_ifs_13)

¹⁶ Sursa: Eurostat (date online, code: edat_ifse_32)

¹⁷ Sursa: Eurostat (date online, code: t2020_10)

la nivel național și cele la nivelul UE 28: media europeană de 38,7% în 2015, ținta europeană de 40% pentru 2020.

- c) impactul redus al serviciilor de orientare în carieră oferite elevilor de gimnaziu, care ar contribui semnificativ la informarea și conștientizarea abilităților native ale elevilor, atât de către aceștia, cât și de către familii și cadre didactice;
- d) România continuă să se situeze pe penultimul loc între țările europene participante în programul PISA¹⁸. În ciuda unui progres bun înregistrat la testarea din 2015 față de testarea din 2012 la matematică, rezultatele tinerilor români, în vârstă de 15 ani, indică un procent foarte ridicat al celor cu competențe scăzute, de 39,9%, în condițiile în care media europeană, în același an, a fost de 22,1%. În 2015 se înregistrează o creștere a ponderii tinerilor cu competențe scăzute la citire și la științe față de 2012. La citire, 38,7% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 19,7% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. La științe, 38,5% din tinerii din România au un nivel scăzut, față de numai 23,5% cât este media la nivelul celor 28 de state europene. Ținta din Cadrul strategic pentru cooperarea europeană în domeniul educației și formării profesionale ET 2020 propusă la nivel european pentru anul 2020 este de 15% pentru toate cele 3 criterii, citire, matematică și științe;
- e) în contextul crizei economice și financiare, rata de ocupare a absolvenților cu vârsta cuprinsă între 20 și 34 de ani, la cel mult 3 ani de la absolvire, a cunoscut o evoluție descrescătoare după anul 2009, cu o ușoară revenire în anul 2015. În cazul absolvenților de învățământ secundar superior ISCED 3-4, rata de ocupare în 2015 a fost de 59,8%, față de 69,1% în 2009 și față de media UE 28 de 70,9%. Cu o rată a ocupării absolvenților de 68,1% în anul 2015, pe ansamblul nivelurilor de educație ISCED 3-8, România se plasează cu peste 8 puncte procentuale sub media europeană, de 76,9% și departe de ținta de 82%, propusă la nivel european pentru anul 2020;
- f) în ansamblul populației active, cu vârsta cuprinsă între 20 și 64 de ani, rata de ocupare în România a fost, în 2015, de 66% față de media europeană de 70,1%, fără progrese semnificative în perioada analizată, în raport cu ținta de 70%, asumată la nivel național pentru anul 2020;
- g) rata de participare a adulților în programe de formare pe parcursul întregii vieți a fost, în 2015, de 1,3 %, în scădere în ultimii 3 ani, mult sub valoarea europeană de 10,7% și departe de ținta de 10% propusă de România pentru 2020.

5. Ponderea relativ bună a tinerilor înscriși în învățământul profesional și tehnic în totalul elevilor înscriși în învățământul secundar superior, ISCED 3, în 2015, de 56,3%, în România, față de media UE-28 de 48,1%¹⁹, demonstrează importanța formării profesionale inițiale pentru piața muncii din România. Cu toate acestea, în perioada 2013-2015 s-a înregistrat o scădere continuă a valorii indicatorului, de la 62,9% în 2013 la 56,3% în 2015.

2.2. Contextul național

Contextul național este definit de o serie de strategii, între care, de o relevanță deosebită pentru educația și formarea profesională se numără:

- Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020;
- Strategia națională de învățare pe tot parcursul vieții 2015 -2020;
- Strategia pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România;
- Strategia națională pentru învățământ terțiar 2015-2020;
- Strategia Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă 2014-2020;
- Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014-2020;
- Strategia Națională pentru Dezvoltare Durabilă a României Orizonturi 2013-2020-2030;
- Strategia națională privind incluziunea socială și reducerea sărăciei 2015-2020;
- Strategia de dezvoltare teritorială a României - România policentrică 2035, Coeziune și competitivitate teritorială, dezvoltare și șanse egale pentru oameni;

¹⁸ OECD 2016 - PISA 2015 Results (Volume I): Excellence and Equity in Education

¹⁹ Date actualizate pentru anul 2012, conf. Eurostat (date online, code: *educ_uoe_enra13*)

- Strategia națională pentru competitivitate 2014-2020;
- Strategia guvernului României de incluziune a cetățenilor români aparținând minorității rome pentru perioada 2014-2020;
- Strategia Națională privind Agenda Digitală pentru România 2020;
- Strategia Națională a României privind Schimbările Climatice 2013-2020;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor 2014-2020;
- Strategia pentru dezvoltarea sectorului agroalimentar pe termen mediu și lung orizont 2020-2030;
- Planul strategic național multianual privind acvacultura 2014-2020;
- Strategia energetică a României pentru perioada 2007-2020 actualizată pentru perioada 2011-2020;
- Strategia Națională de Sănătate 2014-2020.

Strategia educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014-2020 are următoarele obiectivele strategice și direcțiile de acțiune:

Obiectivul strategic 1: Îmbunătățirea relevanței sistemelor de formare profesională pentru piața muncii, având ca țintă strategică creșterea ratei de ocupare a tinerilor din grupa de vârstă 20-34 ani, necuprinși în educație și formare, cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, față de 57,2% în 2014

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

1. Actualizarea instrumentelor de descriere a ocupațiilor și calificărilor, a curriculumului și a auxiliarelor curriculare, pe nivelurile de calificare stabilite prin Cadrul național al calificărilor, pentru o mai bună articulare între subsisteme, pentru facilitarea mobilității în educație și formare profesională și pentru creșterea relevanței pentru piața muncii;
2. Dezvoltarea mecanismelor pentru anticiparea competențelor solicitate pe piața muncii, definirea profilurilor profesionale, în scopul dezvoltării/revizuirii calificărilor în concordanță cu abilitățile și cunoștințele relevante pentru nevoile pieței forței de muncă și adaptarea programelor de învățământ la nevoile și tendințele pieței muncii;
3. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare;
4. Îmbunătățirea învățării la locul de muncă în formarea profesională;
5. Îmbunătățirea mecanismelor de finanțare publică și privată a formării profesionale;
6. Creșterea implicării partenerilor sociali în dezvoltarea sistemului de formare profesională.

Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- b) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

7. Dezvoltarea marketingului programelor de formare profesională și al rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
8. Îmbunătățirea orientării profesionale și a consilierii în carieră;
9. Consolidarea și flexibilizarea mecanismelor de recunoaștere și validare a rezultatelor învățării dobândite în context nonformal și informal;
10. Facilitarea accesului la programele de formare profesională din sistemul de învățământ pentru tineri, cu accent pe cei din grupuri vulnerabile;

Obiectivul strategic 3: Îmbunătățirea calității formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2020, de la 4,2% în 2014 ;
- b) Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic declarați reușiți la examenul de bacalaureat la 60% în 2020, de la 45% în 2014;
- c) Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

- 11. Dezvoltarea unui cadru național de asigurare a calității educației și formării profesionale la nivel de sistem;
- 12. Asigurarea calității certificării rezultatelor învățării;
- 13. Îmbunătățirea competențelor persoanelor cu atribuții în furnizarea programelor de formare profesională din formarea profesională inițială și formarea profesională continuă și în evaluarea rezultatelor învățării dobândite în context formal, nonformal și informal;
- 14. Îmbunătățirea infrastructurii formării profesionale inițiale și continue;
- 15. Promovarea excelenței în educație și formare profesională.

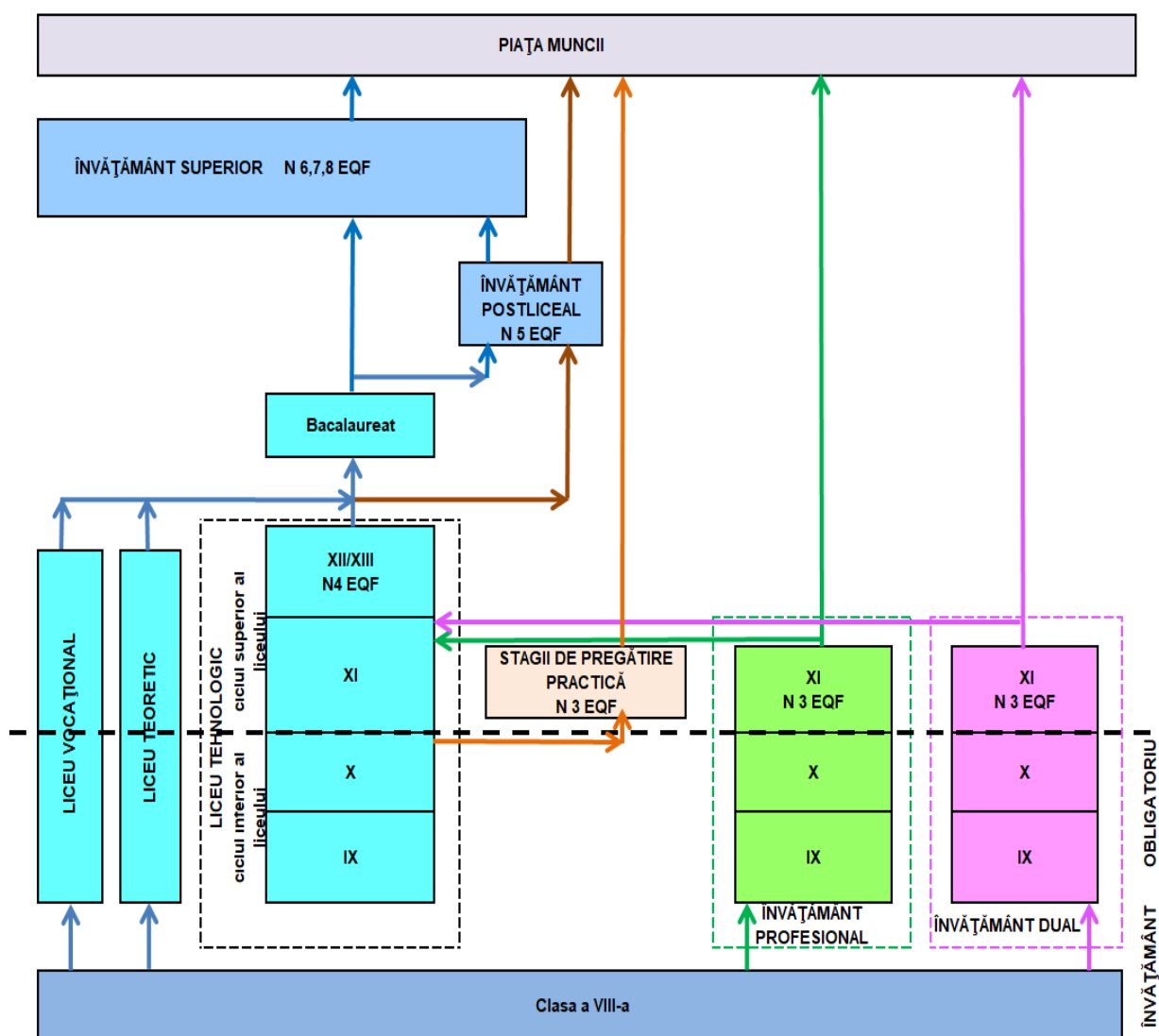
Obiectivul strategic 4: Dezvoltarea inovării și cooperării naționale și internaționale în domeniul formării profesionale, având ca ținte strategice:

- a) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de inovare și dezvoltare a spiritului antreprenorial la 50.000 în 2020, de la 40.000 în 2014;
- b) Creșterea numărului total de elevi implicați în programe de mobilitate internațională la 4.600 în 2020, de la 2.800 în 2014.

Pentru îndeplinirea acestui obiectiv strategic, sunt prevăzute următoarele direcții de acțiune:

- 16. Dezvoltarea componentelor privind inovarea, creativitatea și spiritul antreprenorial din cadrul programelor de formare profesională;
- 17. Dezvoltarea mobilității internaționale în formarea profesională;
- 18. Extinderea învățării mutuale și a schimbului de bune practici, în vederea asigurării premiselor pentru participarea la o piață a muncii europene incluzive.

Contextul în care se urmărește dezvoltarea învățământului profesional și tehnic prin strategiile menționate mai sus este definit prin Legea Educației Naționale, nr. 1 din 2011, cu modificările și completările ulterioare. Structura învățământului profesional și tehnic este ilustrată în figura de mai jos.

Învățământul liceal asigură continuarea studiilor în învățământul obligatoriu (clasele a IX-a și a X-a) și în ciclul superior (clasele a XI-a și a XII-a), dezvoltând, aprofundând și particularizând competențe (cunoștințe, abilități și atitudini) formate în ciclurile anterioare ale învățării.

Învățământul liceal cuprinde următoarele filiere și profiluri:

- filiera teoretică, cu profilurile umanist și real;
- filiera tehnologică, cu profilurile tehnic, servicii, resurse naturale și protecția mediului;
- filiera vocațională, cu profilurile militar, teologic, sportiv, artistic și pedagogic.

Durata studiilor în învățământul liceal, forma de învățământ cu frecvență, este de 4 ani, în conformitate cu planurile-cadru aprobate de Ministerul Educației. Pentru unele forme de învățământ cu frecvență și cu frecvență redusă, durata studiilor se prelungește cu un an.

Studiile învățământului liceal se finalizează cu examenul național de bacalaureat și cu examen de certificare, pentru absolvenții filierelor tehnologică și vocațională.

Absolvenții de liceu fără diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal și pot obține, ulterior, nivelul 5 de calificare. Absolvenții cu diplomă de bacalaureat pot continua studiile în învățământul postliceal pentru obținerea nivelului 5 sau în învățământul superior, în orice program de studii și pot obține nivelurile de calificare 6, 7 și 8.

Absolvenții învățământului liceal, filierele tehnologică și vocațională, care promovează examenul de certificare, dobândesc certificat de calificare de nivel 4 al Cadrului național al calificărilor (tehnician) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Învățământul profesional se organizează pentru calificări stabilite în funcție de nevoile pieței muncii, identificate prin documente strategice de planificare a ofertei de formare regionale, județene și locale, pe baza unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ, operatorul economic și elev.

Învățământul profesional are următoarele forme de organizare:

- învățământ profesional, cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2014 - 2015, pe baza unui contract cadru, încheiat între unitatea de învățământ și operatorii economici implicați în formarea profesională a elevilor;
- învățământul dual cu durata de 3 ani, organizat după finalizarea clasei a VIII-a, ca parte a învățământului secundar superior, începând cu anul școlar 2017 - 2018, pe baza unui contract de parteneriat încheiat între unul sau mai mulți operatori economici sau între o asociație/un consorțiu de operatori economici, unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia se află unitatea școlară, unui contract de pregătire practică, încheiat între unitatea de învățământ - agentul economic și elev;
- stagii de pregătire practică cu durata de 720 de ore, organizate după finalizarea clasei a X-a de liceu, formă de organizare specifică în prezent programelor de tip „A doua șansă”.

În învățământul profesional se parcurg disciplinele pentru învățământul obligatoriu și modulele de pregătire de specialitate pentru obținerea calificării profesionale. Studiile se finalizează cu examen de certificare. Absolvenții care promovează examenul de certificare a calificării profesionale dobândesc certificat de calificare de nivel 3 al Cadrelui național al calificărilor (muncitor calificat) și suplimentul descriptiv al certificatului, conform Europass.

Legea Educației Naționale Nr. 1 din 2011 a fost completată și modificată astfel încât să se asigure un cadru adecvat organizării și desfășurării învățământului profesional și învățământului dual.

2.3. Contextul regional

Cu toate că Regiunea Nord-Est este cea mai mare regiune de dezvoltare a României sub aspectul numărului de locuitori și al suprafeței deținute, ea se situează pe ultimul loc în raport cu nivelul de dezvoltare.

În perioada 2005-2017 produsul intern brut regional pe cap de locuitor a avut multe fluctuații, ceea ce a condus la o accentuare a disparităților de dezvoltare față de celelalte regiuni. Situația economică și socială a regiunii Nord-Est a continuat să se agraveze odată cu intrarea în perioada de criză economică și financiară - anual a avut loc o scădere reală a produsului intern brut regional. Din datele statistice existente rezultă că indicele de disparitate a fluctuat continuu în perioada 2005-2017, atât în condiții macroeconomice de creștere economică cât și de recesiune, coborând de la 66,7% (2005) la 60,5% (2017). Mai mult, în anul 2010, în raport cu media comunitară, regiunea Nord-Est figura cu un indice de disparitate de numai 29%.

În acest context în PDR Nord-Est, Strategia Regională Nord-Est își propune ca Viziune: „În anul 2022 Regiunea Nord-Est va fi un loc mai atractiv pentru a investi, a lucra și a locui!”

Obiectiv general: Derularea în Regiunea Nord-Est a unui proces de creștere economică durabilă, favorabil creșterii competitivității economice și incluziunii sociale, care să conducă la o diminuare a decalajelor existente față de celelalte regiuni ale României;
Ținta propusă anul 2022: indicele de disparitate al Produsului Intern Brut Regional, pe cap de locuitor la nivel regional, va reprezenta 75% din valoarea indicatorului la nivel național și 37% din valoarea indicatorului la nivel comunitar.

În scopul atingerii obiectivelor propuse de PDR Nord-Est au fost elaborate, la nivelul fiecărui județ, Strategii de Dezvoltare socio-economică.

3. Aspecte demografice

3.1. Evoluții și situația actuală²⁰

Regiunile de dezvoltare sunt constituite conform Legii nr. 315/2004; nu sunt unități administrativ-teritoriale și nu au personalitate juridică; sunt constituite pentru a asigura cadrul de elaborare, implementare și evaluare a politicilor de dezvoltare regională.

Regiunea de dezvoltare Nord - Est este una din cele 8 regiuni de dezvoltare ale României fiind regiunea cu cea mai întinsă suprafață dar și cea mai populată.

Astfel ca număr de locuitori, din regiune, reprezintă 16,41% (3302217 locuitori în 2011) din totalul populației din România, iar ca suprafață deține o suprafață totală de 36.850 kmp ceea ce reprezintă 10,88% din total suprafața României (338.391 km²)

Din punct de vedere administrativ, Regiunea de dezvoltare Nord-Est cuprinde șase județe, unități administrativ-teritoriale și unități teritorial-statistice de nivel NUTS 3.

În cadrul regiunii după numărul de persoane ponderea județelor este următoarea (figura nr. 1):

20,68% Iași,
17,00% Suceava,
16,50% Bacău
12,61% Neamț,
10,59% Vaslui.
11,05% Botoșani,

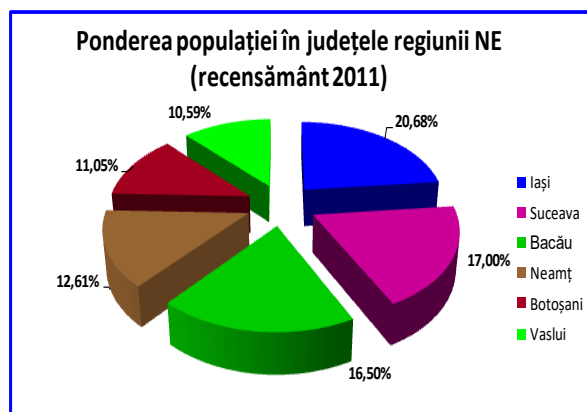

Fig. nr. 1. Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Regiunea Nord - Est se învecinează la nord cu Ucraina, la sud cu județele Galați și Vrancea (Regiunea Sud-Est), la est cu Republica Moldova iar la vest cu județele Maramureș și Bistrița-Năsăud (Regiunea Nord-Vest) și județele Mureș, Harghita și Covasna (Regiunea Centru).

3.1.1. Statistica recensământului populației 2011

Rezultatele celui mai recent recensământ al populației și al locuințelor, desfășurat în perioada 20 - 31 octombrie 2011, arată că regiunea Nord - Est avea la acel moment o populație de 3.302.217 de persoane, reprezentând 16,41% din totalul populației României. Datele statistice oficiale relevă o scădere cu 372.150 persoane față de anul 2002 (penultimul recensământ) constatându-se o scădere cu 9,96% a populației regiunii Nord - Est ajungându-se la 2.930.067 de persoane.

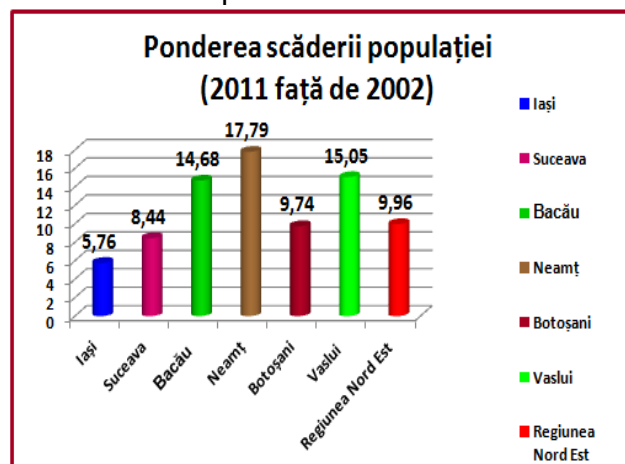

Fig. 2 Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

Această scădere a fost determinată, în principal, de natalitate și mortalitate, care au generat un spor natural negativ (*Sporul natural al unei populații, raportat la o anumită perioadă, ca valori absolute, reprezintă diferența dintre numărul născuților-vii și numărul decedaților în perioada de referință*), de fenomenul migrator al populației către alte zone din România și din Uniunea Europeană, de nivelul de dezvoltare socio-economică a zonei de rezidență precum și de rata sărăciei.

Analizând scăderile pentru populație, fig. 2, ce s-au produs la nivelul județelor regiunii

²⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[DEMOGRAFIE NE](#)” – pentru vizualizare clic [aici](#)

Nord - Est (de la recensământul din 2002 până la cel din 2011) se constată că cea mai mare scădere se înregistrează în județul Neamț 17,79%, urmat de Vaslui 15,05%, Bacău 14,68%, Botoșani 9,74%, Suceava 8,44% și Iași 5,76%.

Repartiția pe sexe este echilibrată înregistrând 49,40% pentru persoane de sex masculin și 50,06% pentru cele de sex feminin.

Repartiția pe medii de rezidență arată un dezechilibru, persoanele din mediul rural dețin ponderea cea mai mare de 58,37% față de cele din mediul urban de 41,63%.

Analiza evoluției populației totale, a regiunii Nord - Est, pentru perioada cuprinzând anii 2013

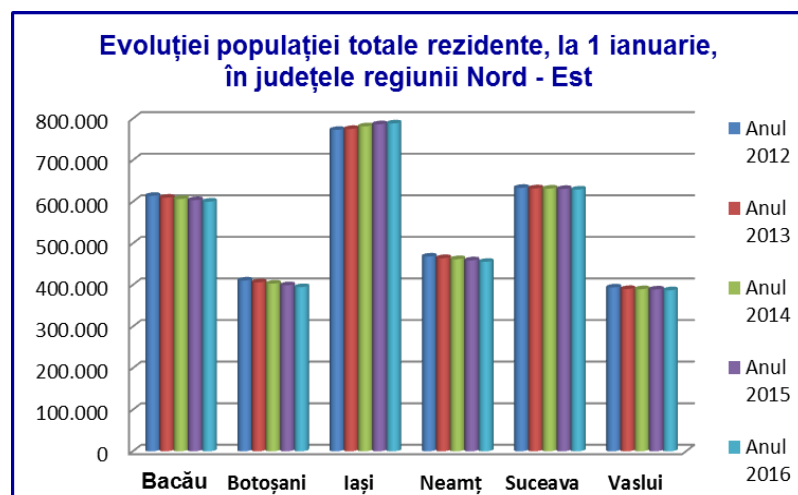

Fig. 3 Sursa: INS Baza de date TEMPO on line

- 2016, fig. 3, indică o creștere atât la nivel regional cât și la nivelul județelor componente, cea mai mare creștere s-a înregistrat, în perioada menționată, în județul Iași.

Dacă se analizează diferențele în procente (%) între anii 2008 - 2016 se observă o creștere de 5,53% pe regiune, pe județe înregistrându-se 11,71% Iași; 6,32% Vaslui; 5,42% Suceava; 3,78% Bacău; 2,05% Neamț și de doar 0,77% pentru județul Botoșani.

3.1.2. Structura pe grupe de vârstă

În octombrie 2011, la nivel regional, distribuția pe grupe de vârstă se prezenta astfel (fig. nr. 4.):

- 11,97% - grupa de vârstă 0 - 9 ani;
- 6,65% - grupa de vârstă 10 - 14 ani;
- 6,35% - adolescenții de 15 - 19 ani;
- 6,54% - tinerii de 20 - 24 de ani;
- 6,86% - grupa 25 - 29 de ani;
- 46,33% - persoanele mature de 30 - 64 ani;
- ...16,14% - persoanele în vârstă de peste 65 ani.

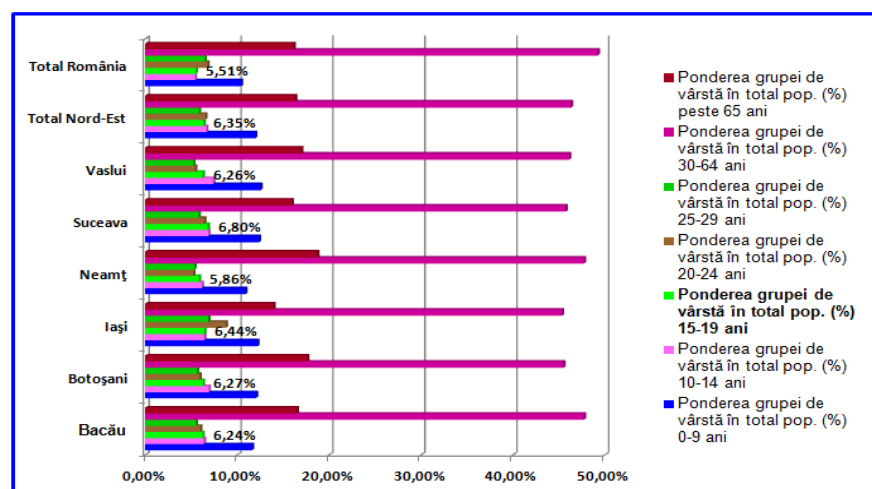

Fig. 4 Sursa: Calculat pe baza datelor INS, Anuarul Statistic 2013

Analiza structurii populației pe grupe de vârstă indică, pentru regiunea Nord-Est, că cel mai mare procent al populației este cel cuprins în categoria persoanelor mature 30 - 64 ani fiind de 46,33 % (mai mic cu 2,90 % decât valoarea înregistrată la nivel național, unde s-a atins valoarea de 49,23 %).

3.1.3. Distribuția pe medii rezidențiale (urban/rural)

Repartiția populației după medii de rezidență în municipii și orașe (fig. 5) înregistrează un procent de 41,63% (1.374.794 persoane), în timp ce în mediul rural procentul este mai mare, de 58,37% (1.927.423 persoane).

Situația la nivel regional diferă de cea de la nivel național, unde populația urbană este majoritară (53,97% din total), ceea ce arată o dominantă specifică regiunii - "ruralizarea" datorate structurii și specificului resurselor de trai, lipsei locurilor de muncă în mediul urban ceea ce a dus la migrația în sens invers față de până acum, din mediul urban în mediul rural.

Situația este similară și la nivelul fiecărui județ component al regiunii în care, populația din mediul rural, este dominantă (fig. 6).

Analiza distribuției pe medii de rezidență a populației pe grupe de vârstă relevante pentru educația și formarea profesională, scoate în evidență o serie de aspecte regionale și județene specifice.

La 1 iulie 2016, în cadrul **grupe de vârstă 10-14 ani** se remarcă preponderența populației rurale 62,5 % (143.783 persoane) față de populația din mediul urban cu doar 37,5 % (86.166 persoane).

Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel:

- Bacău 39,5% urban - 60,5% pentru rural;
- Botoșani 36,3% urban - 63,7% rural;
- Iași 38,6% urban - 61,4% rural;
- Neamț 33,1% urban - 66,9% rural;
- Suceava 38,5% urban - 61,5% rural;
- Vaslui 36,7% urban - 63,3% rural.

Analiza dinamicii grupe de vârstă 10-14 ani, fig. 7, pune în evidență tendința de menținere a unui procent mare a populației în mediul rural pe întreaga perioadă de analiză 2008 - 2016, atât la nivel de regiune, cât și în cadrul județelor acesteia. Procentul de populație, categoria de vârstă 10 - 14, care trăiește în mediul rural din regiune, depășește cu 12,3 puncte procentuale nivelul național, unde pentru acest indicator, avem 49,8%.

În intervalul 2008 - 2016 dinamica grupe de vârstă 10-14 ani pe regiune înregistrează un plus de 1,69%, (mai mare decât media înregistrată la nivel național de 0,45%). Pe județe situația este diferită: în unele județe populația din această categorie de vârstă a crescut: județul Iași +12,10%; Vaslui +0,75%; Botoșani +0,39%; în timp ce în alte județe populația din această categorie de vârstă a scăzut: județul Neamț -3,01%; Suceava -1,28%; Bacău -1,75% (fig. nr. 7).

În intervalul 2008 - 2016, în cadrul **grupe de vârstă 10-14 ani** s-a constatat, o creștere a numărului persoanelor. Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel:

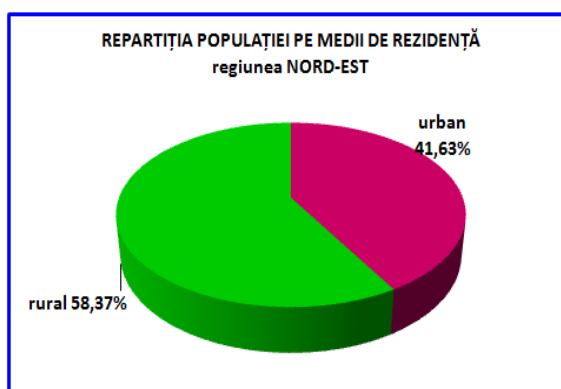

Fig. 5 Sursa: INS, Anuarul Statistic 2013

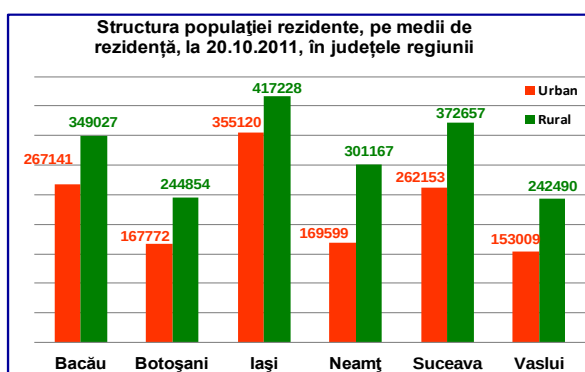

Fig. 6 Sursa: INS, Anuarul Statistic

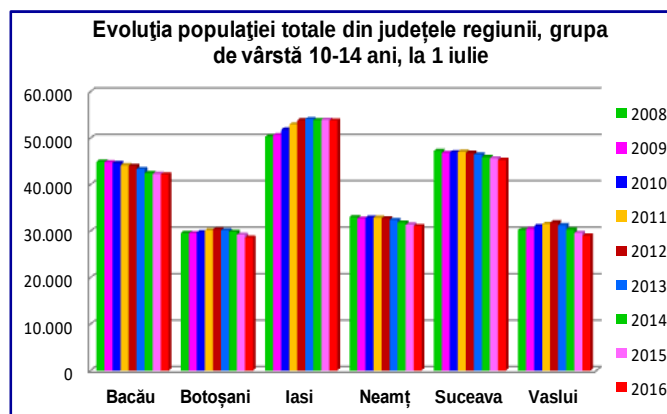

Fig. 7 Sursa: baza de date Tempo on line

- Bacău 36,9% urban - 63,3% pentru rural;
- Botoșani 35,8% urban - 65,0% rural;
- Iași 35,1% urban - 64,9% rural;
- Neamț 30,9% urban - 69,2% rural;
- Suceava 36,8% urban - 63,5% rural;
- Vaslui 34,5% urban - 65,7% rural.

Pentru categoria de populație cu vârsta cuprinsă între 15-19 ani dinamica, în perioada 2008 - 2016, înregistrează o scădere semnificativă de 11,54% (mai mică decât media determinată la nivel național de 19,38%)

Pe județele regiunii Nord-Est se înregistrează scăderi ale populației din grupa de vârstă 15-19 ani (fig. 8), cu valorile:

- 16,54% Neamț
- 16,00% Bacău
- 10,92% Iași
- 10,79% Suceava
- 8,34% Botoșani
- 3,91% Vaslui

Trendul descrescător al populației pentru această grupă de vârstă a constituit una din cauzele de diminuării cifrelor planului de școlarizare din învățământ la nivel de județ, regiune, și la nivel național.

La 1 iulie 2016, în cadrul **grupeii de vârstă 20-24 ani** a avut, în perioada 2008 - 2016, menținerea aceleiași tendințe de migrare de la urban către rural. Astfel populația rurală reprezintă 65,7% față de populația din mediul urban cu doar 34,3%.

Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel:

- Bacău 40,8% urban - 59,2% pentru rural;
- Botoșani 41,9% urban - 58,1 % rural;
- Iași 38,4% urban - 61,6% rural;
- Neamț 32,6% urban - 67,4% rural;
- Suceava 39,8% urban - 60,2% rural;
- Vaslui 41,3% urban - 58,7% rural.

Dinamica pentru categoria de populație cu vârstă cuprinsă între 20-24 ani, care prezintă relevanță din punct de vedere al participării în învățământul superior și postliceal, în perioada 2008 - 2016, regiunea Nord-Est, înregistrează o scădere însemnată de 20,47%, mai mică decât media la nivel național de 27,99 %. Pe județe se înregistrează o scădere a populației din categoria de vârstă 20-24 de ani (fig. 9) cu:

- 32,37% Iași
- 19,91% Neamț
- 16,57% Botoșani
- 17,69% Bacău

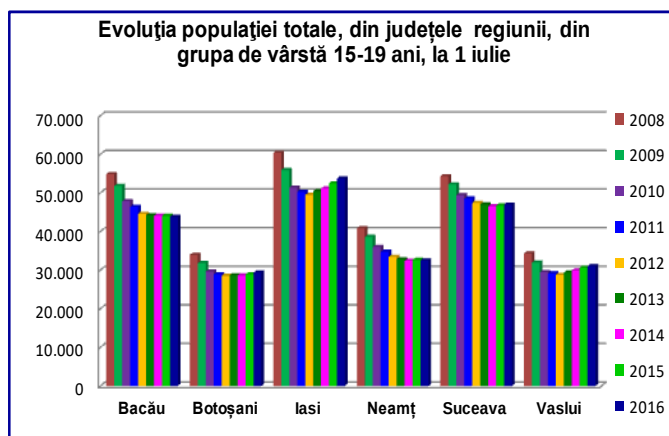

Fig. nr. 8 Sursa: baza de date Tempo on line

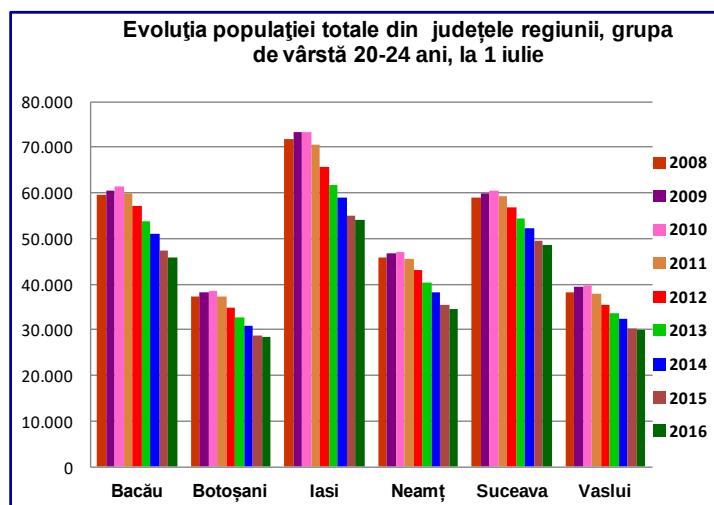

Fig. 9 Sursa: baza de date Tempo on line

- 14,21% Vaslui
- 14,55% Suceava

3.1.4. Distribuția pe sexe

Repartiția populației pe sexe (fig. nr. 10), în regiunea Nord - Est este echilibrată. Dintr-un total de 3.256.282 persoane, în 2016, bărbații din regiunea Nord - Est reprezentau 49,64% (1.616.329 persoane), iar femeile 50,36% (1.639.953 persoane). Analiza populației din grupele de vârstă relevante pentru educație și formare profesională, în perioada 2008-2016, nu prezintă modificări, reprezentând aproximativ o constantă, astfel populația de sex masculin este majoritară în jurul valorii de 50% în timp ce, cea de sex feminin este aproximativ 50,36%, aceste valori se regăsesc la nivel județean.

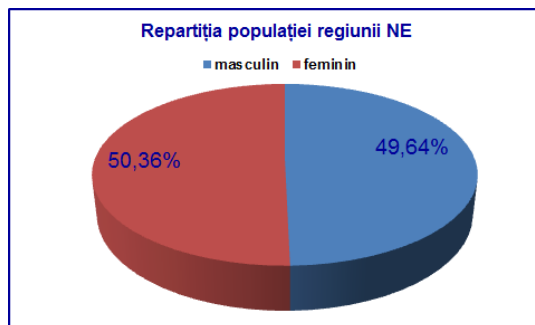

Fig. nr. 10 Sursa: INS, Baza de date

Situația este similară și la nivelul județelor componente ale regiunii.

Cea mai echilibrată situație se regăsește în județul Vaslui unde numărul persoanelor de sex masculin este foarte apropiat de cel al persoanelor de sex feminin.

3.1.5. Structura etnică

Regiunea Nord - Est conform rezultatelor recensământului din 2011 este compusă predominant din români care reprezintă 92,15% din total regiune (mai mult decât media pe România de 83,46%)

Se poate aprecia că populația este omogenă din punct de vedere etnic (fig. 11). Analiza structurii etnice pe județe indică județul Botoșani pe locul I în regiune, locul II pe țară, cu cel mai mare procent de populație de etnie română 94,08%.

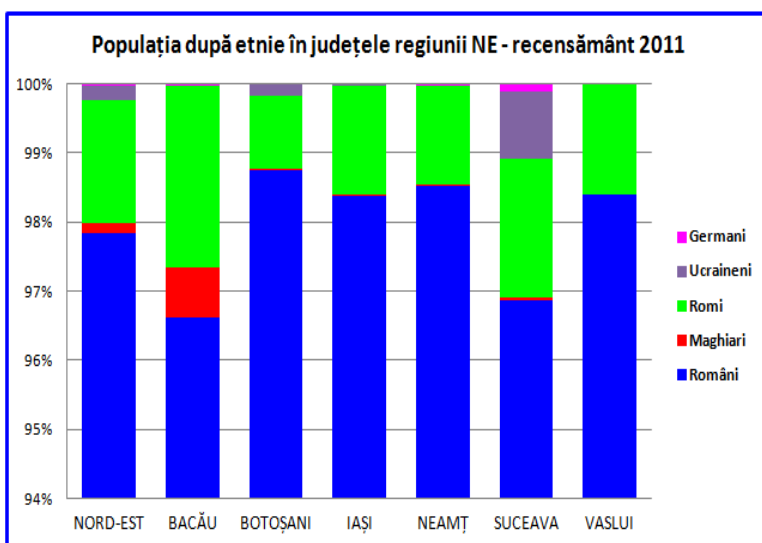

Fig. nr. 11 Sursa: INS, Baza de date TEMPO

În ceea ce privește nivelul de educație, respectiv „Populația

de 10 ani și peste, după etnie și nivelul de educație al instituției de învățământ absolvite”, se remarcă faptul că cel mai mare procent de populație fără școală absolvită, din total sunt persoanele de etnie romă, pe județe având:

- 21,6% - Vaslui
- 22,5% - Iași
- 26,7% - Suceava
- 21,7% - Bacău
- 20,5% - Neamț
- 20,8% - Botoșani

De asemenea din total **populație analfabetă** (Nu știu să scrie și să citească; citesc numai) persoanele de etnie romă reprezintă:

- 17,1% - Vaslui

- 16,8% - Iași
- 16,3% - Suceava
- 16,1% - Bacău
- 14,5% - Neamț
- 12,3% - Botoșani

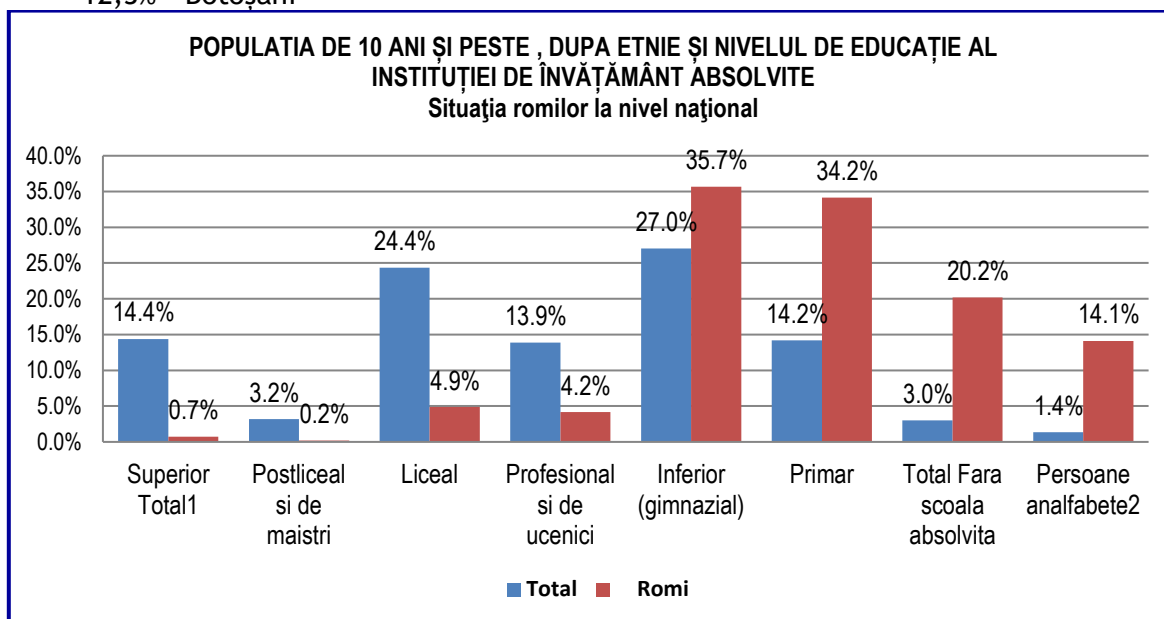

Fig. nr. 12 Sursa datelor: INS Statistica Recensământului populației 2011

Din analiza la nivel național a populației de 10 ani și peste, după etnie și nivel de educație absolvit rezultă că, din totalul populației analfabete, 14,1% este de etnie romă, iar din totalul populației fără școală absolvită 20,2% sunt persoane de etnie romă.

De asemenea, din totalul populației care a absolvit doar învățământul primar 34,2% sunt persoane de etnie romă, și din totalul persoanelor care au absolvit doar gimnaziu 35,7% sunt persoane de etnie romă. Pentru nivelele de educație profesional și liceal ponderea persoanelor de etnie romă, care au finalizat astfel de studii, este de 4,2% respectiv 4,9%, foarte redus este procentul persoanelor de etnie romă care au absolvit școala de maiștri/postliceală 0,2%, și învățământ superior 0,7%, (fig. nr.12).

3.1.6. Mișcarea migratorie

„Unda de șoc a crizei economice și financiare globale”, a contribuit la creșterea emigrației definitive din regiunea Nord - Est. Astfel în 2014 se înregistrează 44.475 persoane ce au emigrat, reprezentând 8,8% din totalul de emigranți definitiv din România în intervalul 1990 - 2014 (504.363 nr. persoane).

Raportat la nivelul regiunii, județele dețin din cota regională următoarele procente:

- ... 24,80% Suceava;
- ... 23,22% Iași;
- ... 19,66% Bacău;
- ... 17,57% Neamț;
- ... 7,60% Botoșani;
- ... 7,06% Vaslui.

Pe categorii de vârstă, valorile pentru anul 2015 sunt apropiate, singura categorie care înregistrează o creștere și este relevantă pentru ÎPT este categoria de vârstă 15-19 ani care a crescut de la 5,78% în 2014 la 6,23% în 2015. Grupa de vârstă 25 - 64 ani este cea mai numeroasă, reprezentând categoria care este interesată și motivată să ocupe un loc de muncă, de regulă dețin o calificare iar piața locurilor de muncă oferă posibilități de angajare.

Această categorie este urmată ca dimensiune de categoria de vârstă 0-14 ani, ce reprezintă copii/minori acestora (considerați emigranți forțat de situație).

Pe categorii de vârstă situația se prezintă astfel :

- 62,69 % - categoria de vârstă 25-64 de ani;
- 18,19 % - categoria de vârstă 0-14 de ani;
- 10,84% - categoria de vârstă 20-24 de ani;
- 6,23% - categoria de vârstă 15-19 de ani.

Prezintă interes și analiza numărului de emigranți temporari la nivelul regiunii și județelor. Datele oficiale disponibile arată că în perioada de după 2012 - 2015 numărul tinerilor (categoriile 0 - 14 ani, 15 - 19 ani, 20 - 24 ani) care pleacă din țară este în continuă scădere, dar, după în 2014, pentru categoria de vârstă 20 - 24 ani este în creștere, în timp ce categoria de vârstă 25 - 64 de ani este în creștere în întreg intervalul (fig. nr. 14).

În intervalul 2012-2015 emigrația temporară din totalul regiunii Nord - Est de 31.403 persoane pe categorii de vârstă astfel :

- 2,96 % Pentru categoria de vârstă 0-14 ani
- 5,22% Pentru categoria de vârstă 15-19 ani
- 16,43 % Pentru categoria de vârstă 20-14 ani
- 66,6% Pentru categoria de vârstă 25-64 ani

Situația este generată de lipsa locurilor de muncă, în special pentru persoane

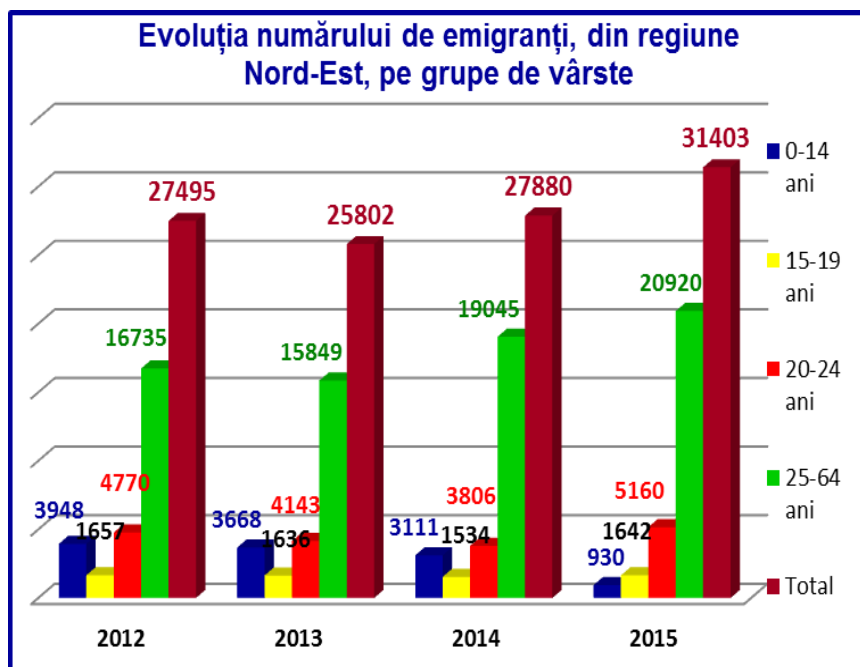

Fig. nr. 14 Sursa: INS, Baza de date TEMPO

calificate și cu experiență și/sau lipsa de motivare a salariilor care se pot oferi în țară pentru locuri de muncă similare

Datele statistice oficiale înregistrează însă doar migrația internă și externă rezultată din schimbările oficiale de domiciliu. În realitate nu poate fi însă ignorat fenomenul îngrijorător al emigrației la nivel național, în special în rândul tinerilor și al persoanelor calificate, cu tendință de accentuare pe termen mediu.

3.1.7. Nivelul de trai

În 2007 rata deprivării materiale severe (fig. nr. 15) este un indicator ce reprezintă ponderea în totalul populației a persoanelor în vârstă de 18 ani ce sunt în stare de deprivare materială severă.

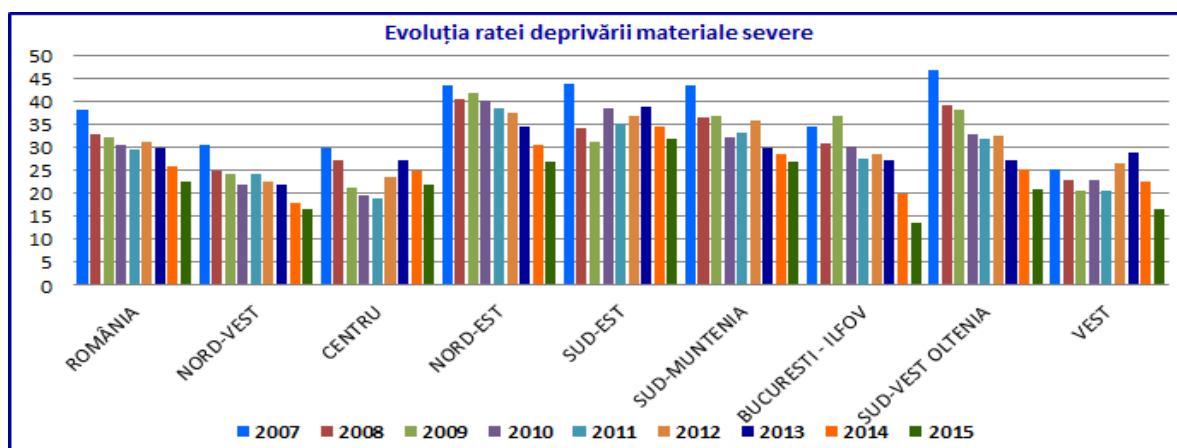

Fig. nr. 15

Sursa: INS, Baza de date TEMPO on line

În 2007 regiunea Nord - Est avea o rată a deprivării materiale cu o valoare mare de 43,5%, (ocupând ca mărime locul al III-lea în România). Această rată a înregistrat o scădere semnificativă până în 2015 ajungând la valoarea 26,7% (ocupând ca mărime locul al III-lea în România). Regiunea Nord - Est se încadrează în trendul național al acestui indicator care la nivel național a înregistrat o scădere de la 38% (2007) la 22,7% (2015), fig. nr.15.

Riscul de sărăcie sau excluziune socială (fig. nr. 16) - AROPE - indicator adoptat la nivelul UE

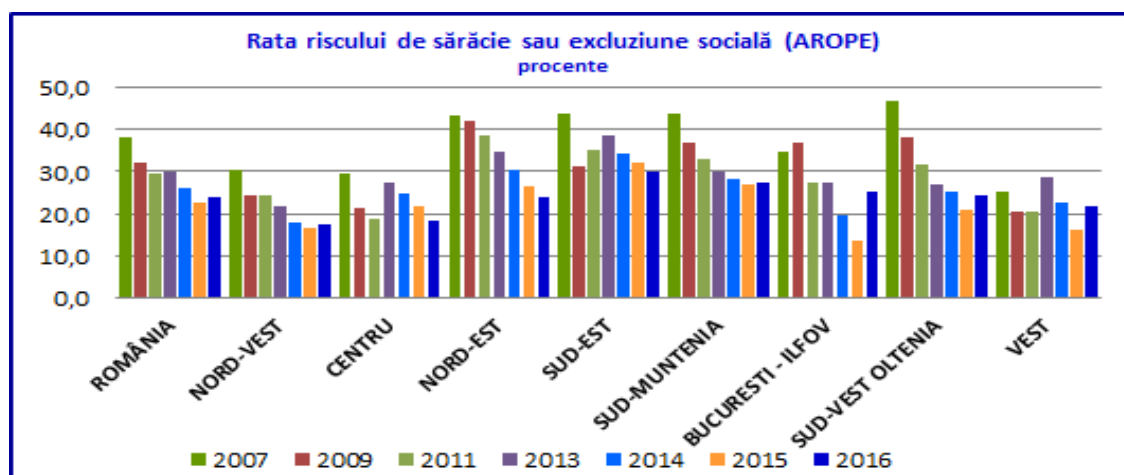

Fig. nr.16

Sursa: INS, Baza de date TEMPO on line

în cadrul programului Europa 2020 reprezentând ponderea din total populație a persoanelor aflate în risc de sărăcie sau excluziune socială. Persoanele care fac obiectul indicatorului AROPE sunt cele aflate în cel puțin una din următoarele situații: au venituri disponibile inferioare pragului de sărăcie; sunt în stare de deprivare materială severă; trăiesc într-o gospodărie cu intensitate foarte redusă a muncii.

În regiunea Nord - Est riscul de sărăcie este printre cele mai mari din țară astfel în 2007 avea valoarea de 56,7% față de 47% media la nivel național, acest indicator înregistrează o scădere de 10,5%, până în anul 2015 la valoarea 46,2% dar păstrează primul loc pe țară, în același timp media la nivel național a scăzut de asemenea cu apr 10 % ajungând la valoarea de 37,3%.

3.2. Proiecții demografice la orizontul anului 2060²¹

Conform studiului elaborat de INS (publicat în anul 2013), „Proiectarea populației României la orizontul anului 2060”, proiectarea populației oferă informații utile asupra viitoarei evoluții a numărului și structurii pe vârste a populației. Din punct de vedere demografic, principalii factori care acționează asupra mărimii și structurii populației sunt fertilitatea, mortalitatea și migrația externă.

²¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Proiectarea populației școlare” – pentru vizualizare clic aici

Populația stabilă înregistrată, la recensământul populației din octombrie 2011, a fost de 20.121,6 mii locuitori din care 9.788,6 mii bărbați (48,6%) și 10.333,0 mii femei (51,4%).

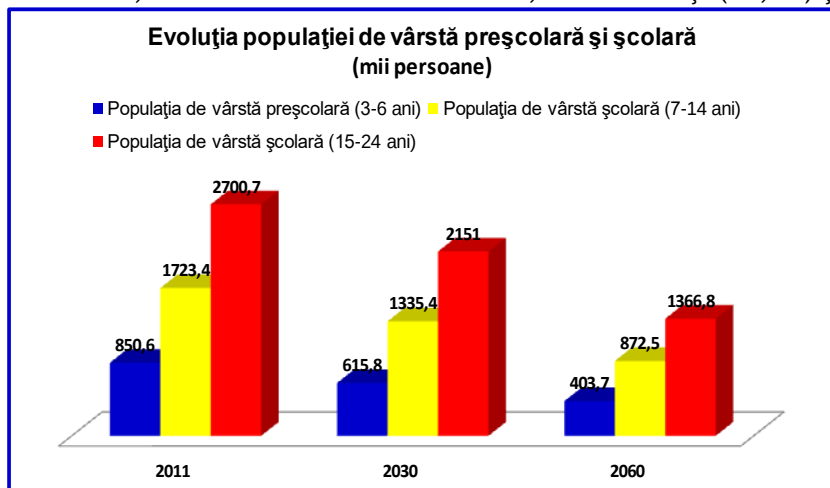

Fig. nr. 17 Sursa datelor: Institutul Național de Statistică - **Proiectarea populației școlare din România la orizontul anului 2060**

- 52,5% populația de vârstă preșcolară (3-6 ani);
- 49,4% populația de vârstă școlară (7-14 ani);
- 49,4% populația de vârstă școlară (15-24 ani),

iar în varianta fără migrație externă:

- 49,7% populația de vârstă preșcolară (3-6 ani)
- 46,4% populația de vârstă școlară (7-14 ani)
- 46,6% populația de vârstă școlară (15-24 ani)

Populația României, pe grupe mari de vârstă, în 2060, varianta constantă va avea la următoarea structură :

în varianta cu migrație externă:

- 12,1 % populația de vârstă 0-14 ani
- 61,2 % populația de vârstă 15-64ani
- 26,7 % populația de vârstă peste 65 ani

Iar în varianta fără migrație externă (fig. nr. 18):

- 12,5 % populația de vârstă preșcolară (3-6 ani)
- 61,3 % populația de vârstă școlară (7-14 ani)
- 26,2 % populația de vârstă școlară (15-24 ani)

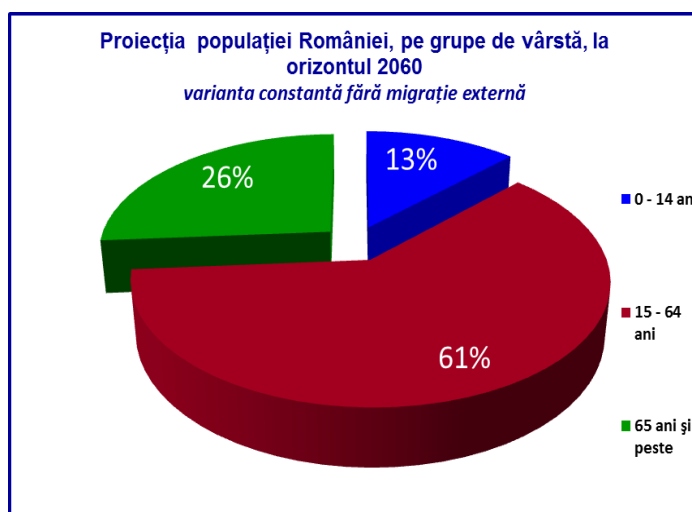

Fig. nr.18 Sursa: INS, Baza de date TEMPO

Indicele de îmbătrânire demografică și raportul de dependență demografică au fost direct influențate de scăderea numărului de copii (în principal) și de creșterea populației vârstnice. *Indicele de îmbătrânire care reprezintă numărul de vârstnici la 100 de copii* a fost, în 2011, de 102, față de 80 în 2002.

Structura pe grupe de vârstă a populației pe medii rezidențiale confirmă faptul că procesul de îmbătrânire demografică este mai accentuat în mediul rural (de 19,4% față de numai 13,4% în urban).

Efectele procesului de îmbătrânire sunt evidențiate și prin raportul de dependență. Raportul de dependență demografică a fost, în 2011, de 51 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte, în creștere față de 2002 când raportul era de 46 persoane tinere și vârstnice la 100 persoane adulte.

În viitor procesul de îmbătrânire demografică va continua, accentuându-se în timp. Pentru populația în vârstă de 65 ani și peste este anticipată o creștere numerică continuă, în mod corespunzător și ponderea în totalul populației crescând de la 16,1% în 2011, la 26,7% valoare prognozată la orizontul anului 2060.

În ceea ce privește structura populației pe sexe, populația feminină continuă să fie predominantă, ponderea ei în totalul populației crescând de la 50,8% (1992) la 51,4% (2011).

În octombrie 2011, raportul de masculinitate a fost de 947 persoane de sex masculin la 1.000 persoane de sex feminin (față de 951 persoane de sex masculin în 2002 și 967 în 1992). Populația feminină se concentrează în mediul urban într-o proporție mai mare (54,9% din totalul populației feminine) decât cea masculină (53,0%).

Cauzele scăderii demografice:

- Scăderea natalității - rata natalității recalculată a fost, în 2011, de 9,8 născuți - vii la 1000 de locuitori;
- Scăderea ratei fertilității - Între fertilitate și natalitate există o legătură directă și anume intensitatea fertilității determină nivelul natalității. Rata totală a fertilității, adică numărul mediu de copii pe care i-ar aduce pe lume o femeie în condițiile fertilității era în anul 2011 de 1,46 copii la o femeie, deci sub valoarea care ar asigura simpla înlocuire în timp a generațiilor (2,1 copii la o femeie). Tinerile cupluri doresc copii mai puțini (unul de preferință) și aduși pe lume la o vârstă mai ridicată;
- Creșterea ratei mortalității, în octombrie 2011 s-a ajuns la 12,5 decese la 1000 locuitori;
- Migrația externă - Populația adultă cunoaște o scădere numerică până în 2060 cu aproape 5,8 milioane persoane în varianta cu migrație și cu 5,6 milioane persoane în varianta fără migrațiune.

3.3. Principalele concluzii din analiza demografică. Implicații pentru IPT

Populația regiunii Nord - Este în declin demografic

Declinul demografic s-a produs într-un ritm mediu anual de 0,76%.

Conform studiului în perspectiva 2060 evoluția populației de vârstă preșcolară și școlară indică o scădere accentuată a grupelor de vârstă preșcolară și cea școlară Astfel modificările 2060/2011 în varianta cu migrație externă sunt

- 52,5% populația de vârstă preșcolară (3-6 ani)
- 49,4% populația de vârstă școlară (7-14 ani)
- 49,4% populația de vârstă școlară (15-24 ani)

Structura pe categorii de vârstă

În octombrie 2011, la nivel regional, distribuția pe grupe de vârstă este:

- 11,97% - grupa de vârstă 0 - 9 ani
- 6,65% - grupa de vârstă 10 - 14 ani
- 6,35% - adolescenții de 15 - 19 ani
- 6,54% - tinerii de 20 - 24 de ani
- 6,86% - grupa 25 - 29 de ani
- 46,33% - persoanele mature de 30 - 64 ani
- 16,14% - persoanele în vârstă de peste 65 ani.

Categoriile relevante pentru IPT reprezintă aproximativ 6%

Se înregistrează o îmbătrânire a populației

Repartiția populației pe sexe, în regiune este echilibrată: femei - 50,60%, bărbați - 49,40%

Populația este predominant din mediul rural: 58,37 % mediu rural și 41,63% mediu urban Evoluția populației TOTALE în perioada 2008 - 2016 la nivel național înregistrează o creștere de 3,3%, regiunea Nord-Est înregistrează de asemenea o creștere a populației de 5,53% mai mare decât cea la nivel național. Pe județele regiunii se înregistrează următoarele creșteri: • 11,71% Iași; • 6,32% Vaslui; • 5,42% Suceava; • 3,78% Bacău; • 2,05% Neamț; • Botoșani 0,77%.
La 1 iulie 2016, grupa de vârstă 10-14 ani este în mediul rural de 62,5 % (143.783 persoane) față de populația din mediul urban, 37,5 % (adică 86.166 persoane). Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel: • Bacău 39,5% U - 60,5% R • Botoșani 36,3% U - 63,7% R • Iași 38,6% U - 61,4% R • Neamț 33,1% U - 66,9% R • Suceava 38,5% U - 61,5% R • Vaslui 36,7% U - 63,3% R În intervalul 2008-2016 dinamica grupei de vârstă 10-14 ani înregistrează în regiune un plus de 1,69%, iar pe județe: ➤ a crescut: județul Iași +12,10%; Vaslui + 0,75%; Botoșani +0,39%; ➤ a scăzut: județul Neamț -3,01%; Suceava -1,28%; Bacău -1,75%. Procentul de populație din regiunea Nord - Est, categoria de vârstă 10 - 14 ani, care trăiește în mediul rural depășește cu 12,3 % nivelul național ce era de 49,8%.
Cea mai mare parte a persoanelor din grupa de vârstă 15-19 ani se găsește în mediul rural 64,8%, față de 35,2% în urban. Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel: • Bacău 36,9% urban - 63,3% rural; • Botoșani 35,8% urban - 65,0% rural; • Iași 35,1% urban - 64,9% rural; • Neamț 30,9% urban - 69,2% rural; • Suceava 36,8% urban - 63,5% rural; • Vaslui 34,5% urban - 65,7% rural. În intervalul 2008-2016 numărul persoanelor din categoria de vârstă 15-19 ani a înregistrat o scădere semnificativă de 11,54% (mai mică decât cea înregistrată la nivel național de 19,28%) În județele regiunii Nord-Est se înregistrează scăderi ale populației din grupa de vârstă 15-19 ani cu: - 16,54% Neamț - 16,00% Bacău - 10,92% Iași - 10,79% Suceava - 8,34% Botoșani - 3,91% Vaslui Procentul de populație, categoria de vârstă 15 - 19 ani, care trăiește în mediul rural din regiune depășește cu 12 puncte procentuale nivelului național de 52,2%.
Pentru grupa de vârstă 20-24 ani s-a constatat că în perioada 2008 - 2016 s-a menținut aceleași tendințe de migrare de la urban către rural. Astfel populația rurală reprezintă 65,7% față de populația din mediul urban 34,3%. Pe județe la această categorie de vârstă situația se prezintă astfel: • Bacău 40,8% urban - 59,2% rural; • Botoșani 41,9% urban - 58,1 % rural;

• Iași 38,4% urban - 61,6% rural; • Neamț 32,6% urban - 67,4% rural; • Suceava 39,8% urban - 60,2% rural; • Vaslui 41,3% urban - 58,7% rural. În perioada 2008 - 2016, regiunea Nord - Est înregistrează o scădere însemnată de 20,47%, (mai mică decât media la nivel național de 27,99 %). Pe județe se înregistrează o scădere a populației din categoria de vârstă 20-24 de ani cu: - 32,37% Iași; - 19,91% Neamț; - 16,57% Botoșani; - 17,69% Bacău; - 14,21% Vaslui; - 14,55% Suceava. Procentul de populație, categoria de vârstă 20 - 24 ani, din regiune, care trăiește în mediul rural depășește cu 10 puncte procentuale nivelului național de 48,8%.
Un procent important din populația fără școală absolvită și analfabetă din regiunea Nord - Est este de etnie romă (minim 20% fără școală absolvită, minim 12% analfabetă)
Conform Bazei de date TEMPO în intervalul 1990-2015 8,8% din persoanele înregistrate ca emigranți definitiv din România provin din regiunea Nord - Est. Din totalul de 44.475 persoane emigrate definitiv în intervalul 1990-2014 din regiunea Nord - Est, situația pe județe este următoarea: • 24,80% Suceava • 23,22% Iași • 19,66% Bacău • 17,57% Neamț • 7,60% Botoșani • 7,06% Vaslui Pe categorii de vârstă situația se prezintă astfel: - 62,69 % - categoria de vârstă 25-64 de ani; - 18,19 % - categoria de vârstă 0-14 de ani; - 10,84% - categoria de vârstă 20-24 de ani; - 6,23% - categoria de vârstă 15-19 de ani. În 2015 emigrația temporară în regiunea Nord - Est este de 31.403 persoane pe categorii de vârstă având distribuția: - 2,96 % pentru categoria de vârstă 0-14 ani; - 5,22% pentru categoria de vârstă 15-19 ani; - 16,43 % pentru categoria de vârstă 20-14 ani; - 66,60% pentru categoria de vârstă 25-64 ani.
Nivelul de trai în regiunea Nord - Est este scăzut în 2015 • rata deprivării materiale severe 26,7% • riscul de sărăcie sau excluziune socială 46,3%

Implicații pentru IPT

Scăderea populației este un fenomen care caracterizează statele întregii UE, acest fenomen va avea influență asupra situației economice și impact asupra sistemului educativ și piața muncii.

Cauzele principale ale declinului demografic sunt sporul natural negativ (scăderea natalității și creșterea mortalității), mortalitatea infantilă și migrația spre locuri de muncă mai bine plătite și/sau mai sigure.

Declinul demografic nu este marea problemă cu care se confruntă România ci schimbarea structurii pe categorii de vârste, fenomenul de îmbătrânire demografică (care este și o îmbătrânire globală).

În contextul Strategiei Naționale de Dezvoltare Durabilă, populația este elementul central, iar declinul demografic nu poate fi stopat, dar prin luarea unor măsuri poate fi diminuat.

Astfel, crearea de locuri de muncă este una din soluții, pentru care este necesar să se investească în educație și politici de ocupare ca flexicuritatea (locuri de muncă flexibile pentru angajator și sigure pentru angajat) pentru ca toate competențele solicitate la un loc de muncă să țină pasul cu schimbările tehnologice.

Pentru sistemul educativ se pot formula următoarele recomandări:

- în situația prognozată a scăderii demografice, se recomandă analiza resurselor - spațiilor școlare - în vederea utilizării lor cât mai eficiente (cum ar fi formare profesională continuă);
- fenomenul de „ruralizare” va avea impact în sistemul de educație și formare profesională, inclusiv asupra infrastructurii existente, astfel propunerile de plan de școlarizare trebuie să includă aspectele demografice ca dimensiune, distribuție teritorială, nevoi locale, constatate și menționate anterior;
- sistemul educativ necesită măsuri remediale care să susțină educația și formarea în rândul persoanelor din grupuri dezavantajate, în sprijinul incluziunii sociale și dezvoltarea conștiinței privind contribuția individuală la susținerea societății în procesul de integrare în societate;
- nivelului de expunere la sărăcie în regiunea Nord - Est este ridicat și are impact în formarea profesională de aceea furnizorii de formare profesională trebuie să aibă în vedere: propunerile de planuri de școlarizare, investiții în resurse, investiții în infrastructură, zonele defavorizate, zonele/bazinele demografice și evoluția lor
- un factor important este dezvoltarea parteneriatul public privat, colaborarea cu Unitățile Administrativ Teritoriale, Camerele de Comerț și Industrie, Asociațiile Profesionale și angajatorii în vederea identificării nevoilor locale de pe piața locurilor de muncă.

4. Profilul economic regional

Ansamblul activităților umane desfășurate în sfera producției, distribuției și consumului bunurilor materiale și serviciilor, definesc profilul economic, al unei zone (țară/ regiune/ județ/ municipiu, etc.)

Factorii ce influențează profilul economic predominante al unei zone depind de resursele existente în zona (materiale naturale, umane, etc.) astfel încât fiecare regiune are caracteristici și particularități legate de tipul de relief/teren, mediu, resurse naturale, climă, demografiei, ce definesc caracteristicile regiunii și determină activitățile economice.

În acest context, regiunea Nord - Est este cea mai întinsă regiune a României, care se caracterizează printr-o îmbinare armonioasă între toate formele de relief; 30% munți, 30% relieful subcarpatic și 40% podiș.

Resurse din Nord - Est determină surse de venit mai importante pentru regiune domeniile:

- **industrie** (ex.:mecanică)
- **comerț;**
- **administrație publică și tranzacții imobiliare;**
- **agricultură** (ex.: cultivare plante, creștere animale și procesare produse rezultate din agricultură);
- **turism** (ex.: turismul religios/ecumenic - mănăstirile din Nordul Moldovei, sunt obiectiv turistic de 5 stele la nivel național dar nu numai; agroturismul, etc.).

4.1. Evoluții și situația actuală. Principalii indicatori economici

4.1.1. Evoluția produsul intern brut (PIB) și a valorii adăugate brute (VAB)²²

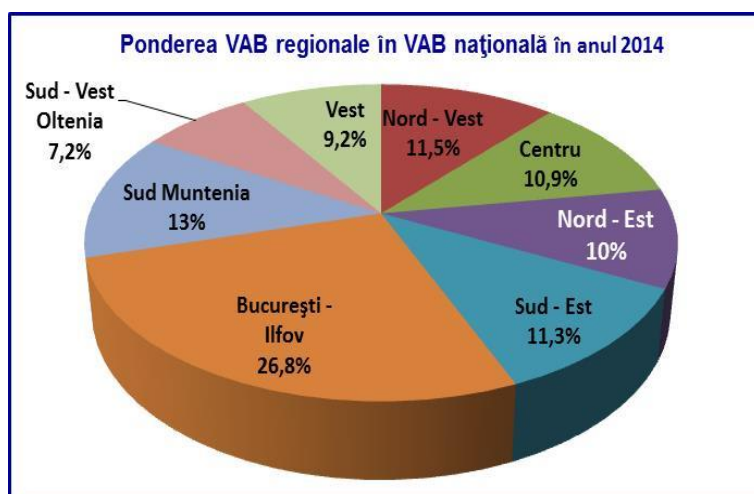

Fig. nr. 19. Sursa: INS Conturi naționale regionale

Valoarea adăugată brută (VAB) reprezintă valoarea nou creată (rezultată din valoarea noilor produse și servicii create minus valoarea consumului intermediar pentru producerea acestora).

Evoluția contribuției regiunilor de dezvoltare la formarea VAB Național - fig. nr. 19 evidențiază următoarele: în anul 2014 cea mai mare contribuție la VAB Național a avut-o regiunea București-Ilfov de 26,8%, exceptând această regiune pe care nu o includem în analiză,

având un specific diferit, toate celelalte regiuni au o contribuție apropiată astfel: regiunea Sud Muntenia 13%; regiunile Sud-Est 11,3%, Nord-Vest 11,5%; regiunea Centru 10,9%; Nord -

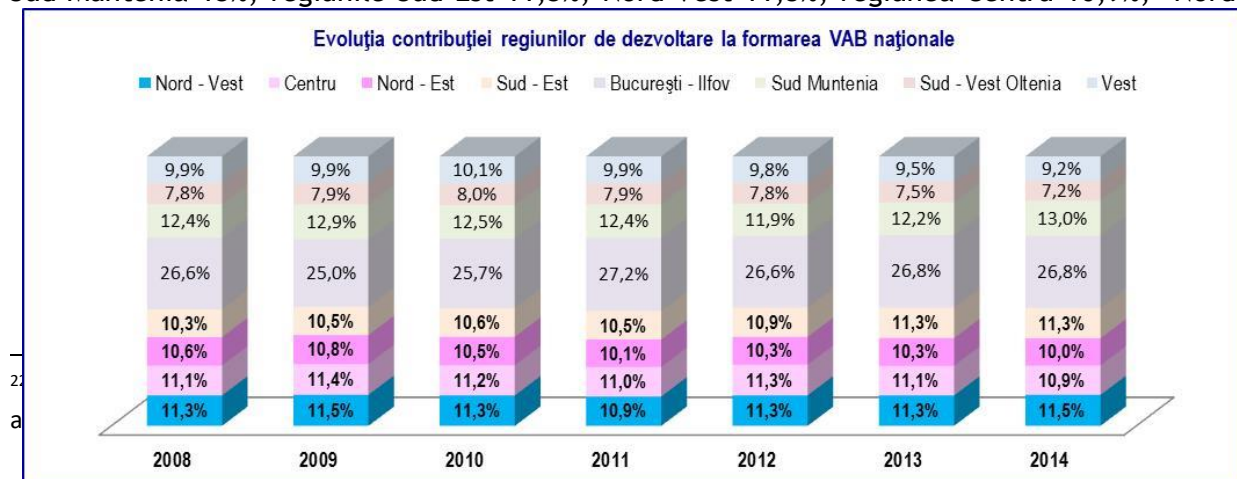

Fig. nr. 20.

Sursa: INS Conturi naționale regionale

Est 10,0%; Sud-Vest Oltenia 7,2% și Vest 9,2%.

În regiunea Nord-Est se înregistrează în intervalul 2008 -2014 o ușoară scădere, cu 0,6 puncte procentuale, de la 10,6% în 2008 la 10% în 2014.

Dacă analizăm evoluția contribuției celorlalte regiuni de dezvoltare la formarea VAB Național, trendul descrescător a fost resimțit în regiunile Centru (- 0,2%), Sud-Vest Oltenia (-0,6%), Vest (-0,7%) mai puțin Sud-Est (care înregistrează cea mai mare creștere +1%), București-Ilfov și Nord-Vest care a înregistrat o creștere de 0,2% și Sud-Muntenia (+0,6%) în intervalul menționat 2008-2014, fig. nr. 20.

agricultură deține o pondere

Din analiza datelor INS în 2014, la nivelul regiunii Nord - Est contribuția sectoarelor la VAB - regională (fig. nr. 21) este în mare măsură asemănătoare structurii naționale. Sectorul cu cea mai mare pondere este industria cu 22,40%, urmat de administrație publică 19,9%, comerț 17,5 %, Tranzacții imobiliare 13,1% și agricultură 8,5%.

În perioada 2008 - 2014 sectoarele economiei la nivel național înregistrează creșteri sau scăderi raportat la anul 2008 astfel :

o creștere cu:

- 3,5% în sectorul industrie,
- 3,2% în sectorul activități profesionale,
- 2,1% în sectorul intermediari financiare
- 1,1% în sectorul tranzacții imobiliare

scădere cu:

- 1,7% sectorul agricultură
- 6 % în sectorul construcții
- 4,1% în sectorul comerț,
- 0,5% în sectorul informații și comunicații

Din analiza evoluției sectoarelor economiei regiunii Nord-Est în intervalul 2008- 2014, fig. nr. 22, rezultă că majoritatea sectoarelor au înregistrat

creșteri mai puțin sectoarele construcții și comerț care au înregistrat scăderi semnificative: O scădere cu 4,6% în sectorul construcții; cu 4,4% în sectorul comerț;

O creștere de 2% în sectorul agricultură; de 2,5% în sectorul tranzacții imobiliare, de 1,6 % în sectorul activități profesionale; 1,3 % în sectorul industrie, 1,2% în sectorul administrație publică, 0,9% în sectorul informații și comunicații și administrație publică

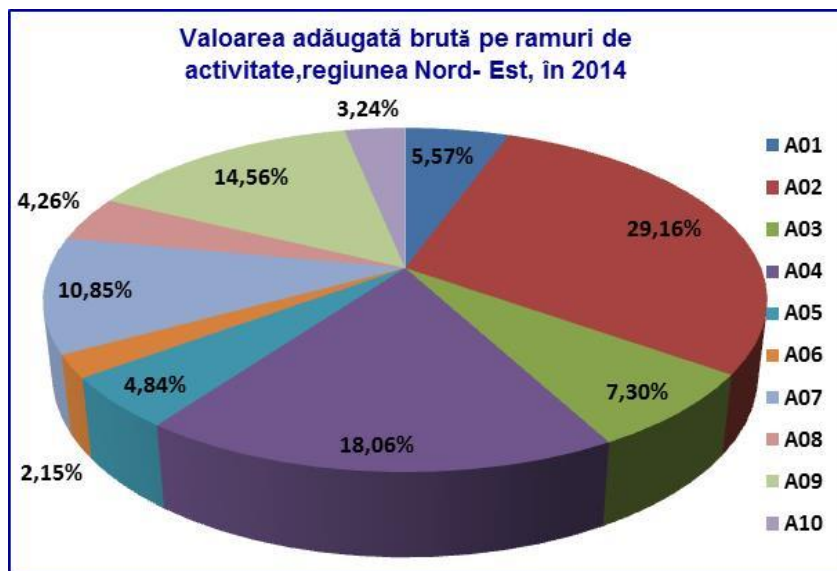

Fig. nr. 21 Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale
Unde: A01 Agricultură, A02 Industrie, A03 Construcții, A04 Comerț, A05 Informații și comunicații, A06 Intermedieri financiare, A07 Tranzacții imobiliare, A08 Activități profesionale, A09 Administrație publică, A10 Activități culturale

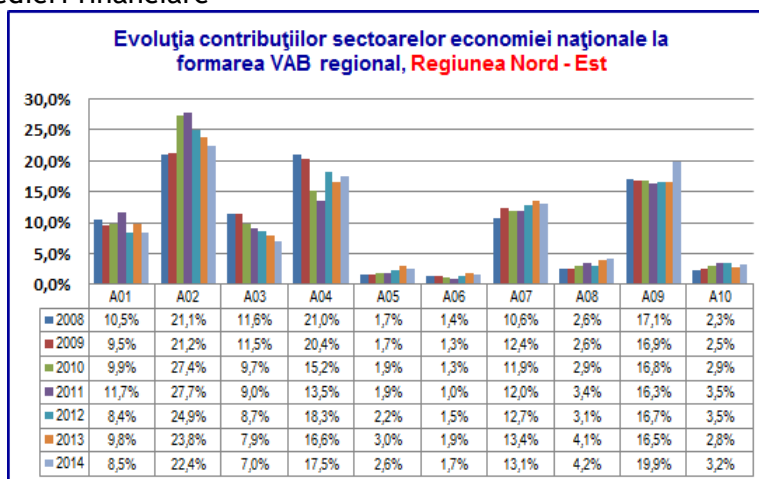

Fig. nr. 22 Sursa datelor: INS Conturi naționale regionale
Unde: A01 Agricultură, A02 Industrie, A03 Construcții, A04 Comerț, A05 Informații și comunicații, A06 Intermedieri financiare, A07 Tranzacții imobiliare, A08 Activități profesionale, A09 Administrație publică, A10 Activități culturale

Evoluția produsul intern brut (PIB)

Scopul indicatorului este de a cuantifica rezultatele activității economice desfășurate pe parcursul unui an și de a permite realizarea de comparații în timp și spațiu. PIB pe locuitor reprezintă un indicator al bunăstării. Astfel o valoare ridicată a PIB pe locuitor relevă un rezultat bun al activității economiei naționale, reflectându-se în nivelul de trai al populației.

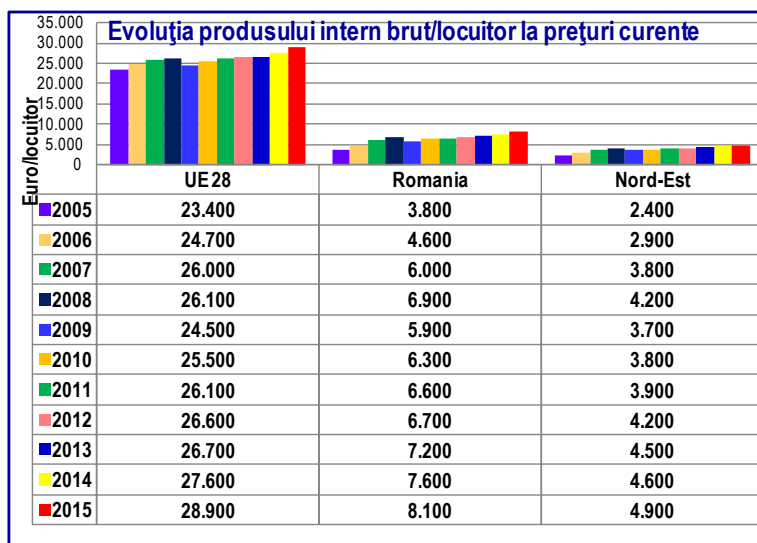

Fig. nr. 23

Sursa datelor: Eurostat

Conform datelor din 2015, sursa: Eurostat, fig. nr. 23, Regiunea Nord-Est are cea mai mica valoare a PIB, fiind astfel pe ultimul loc din cele opt regiuni privind PIB/locuitor, deși înregistrează o creștere de la 2.400 euro/locuitor în 2005 la valoarea de 4.900 euro/locuitor,

în 2015.

De remarcat că valoarea PIB/locuitor în 2015 este de 8.100 euro/locuitor pentru România și de 28.900 euro/locuitor, media UE astfel România și regiunea Nord-Est se situează la extremă având cele mai mici valori, în consecință acest indicator al „*bunăstării*” reflectă nivelul de trai foarte scăzut al Regiunii Nord-Est.

În anul 2015 indicele de disparitate al produsului intern brut /locuitor la prețuri curente conform sursei Eurostat, situează regiunea Nord-Est pe ultimul loc, cu cel mai mic procent de 60,9%. La nivel național pe primul loc se situează regiunea București-Ilfov cu 238,3%, urmată de regiunile Centru 91,4%, Sud-Est 88,9%, Nord-Vest 87,7%, Sud Vest Oltenia 70,4%

Dacă analizăm evoluția indicelui de disparitate în intervalul 2005-2015 se observă că majoritatea regiunilor înregistrează scăderi: Nord-Vest, Centru, Nord - Est, Vest, Sud-Vest Oltenia, doar regiunile București-Ilfov, Sud Muntenia înregistrând creșteri.

4.1.2. Dinamica generală a firmelor din Regiune - unități locale active²³

Indicatorul „*unități locale active*”

joacă un rol deosebit în starea economiei unei țări, de puterea de adaptare, flexibilitatea și dinamismul unităților active la cerințele actuale, depinde activitatea/situația economică, angajabilitate/ocuparea locurilor de muncă în consecință evoluția economică și socială. Analizând evoluția numărului de unități locale active pe activități ale economiei a naționale, fig. nr. 24 se observă că Regiunea Nord-Est înregistrează o scădere de la 62.665 unități în 2008 la o valoare minimă de 50.432 în 2011 urmată de o ușoară creștere la 57.928 unități în 2016.

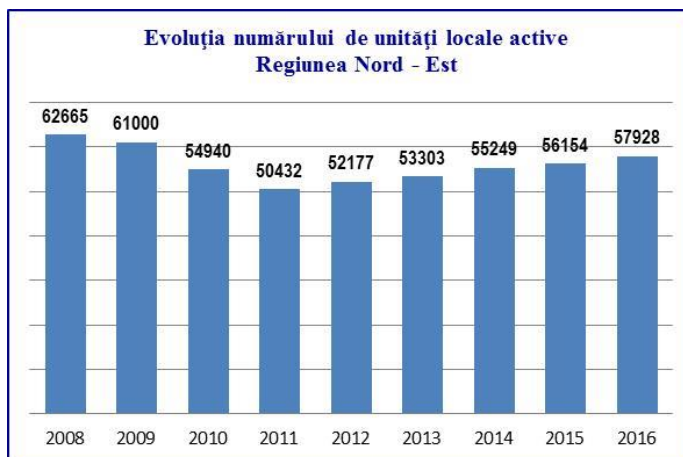

Fig. nr. 24 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO

²³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 ECONOMIE NE” – pentru vizualizare clic aici

Dacă se analizează numărul de unități locale active pe sectoare la nivel regional pentru anul 2016 (fig. nr. 25) se observă că cea mai mare valoare a unităților locale active este de 20.515 pentru sectorul de activitate **comerț (G)**, în scădere față de 2015, urmat de **industrie prelucrătoare (C)** 6.314 unități, **construcții (F)** 5.313 unități, activități profesionale (M) 5147 unități, hoteluri și restaurante (I) 3015 unități, agricultură (A) 2572 unități, situația este similară în toate județele.

Dacă se analizează evoluția din 2008 până în 2016 se observă o menținere pe aceleași locuri/poziții în clasament a sectoarelor, dar cu înregistrarea unor scăderi pentru comerț, industrie, construcții și o creștere pentru agricultură, hoteluri și restaurante.

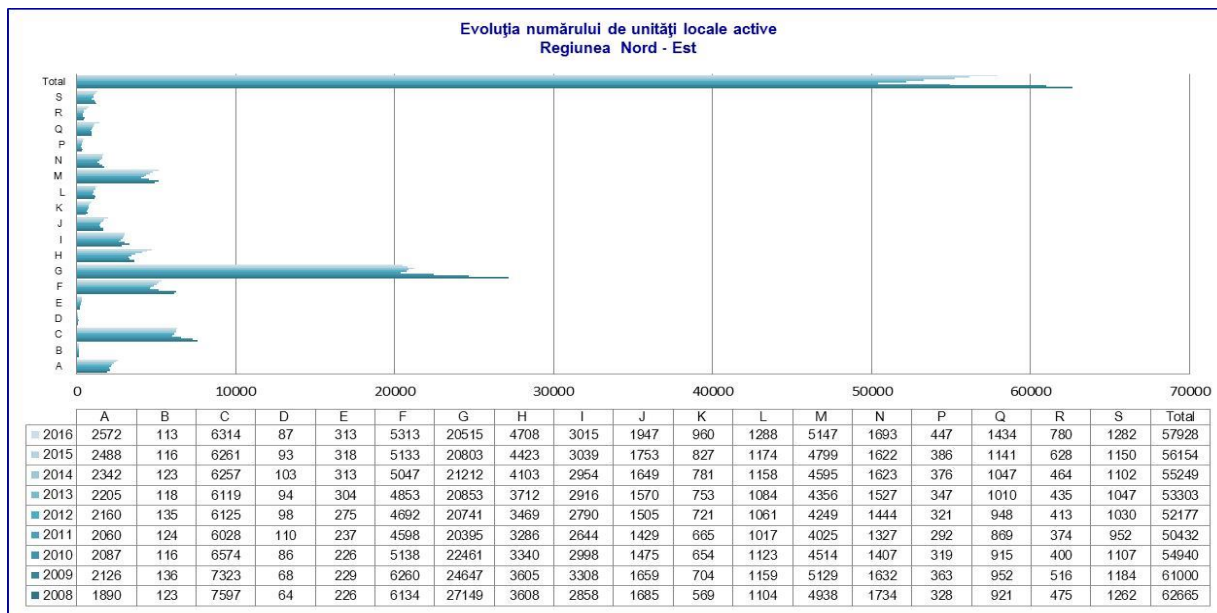

Fig. nr. 25 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO Online

La nivel național, în anul 2015 repartizarea personalului din unitățile locale pe activități ale economiei naționale la nivel de secțiune—CAEN Rev.2, este (fig. nr. 26):

- 29,5 % industrie prelucrătoare;
- 22,0 % comerț;
- 13,4 % tranzacții imobiliare;
- 9,2% construcții;
- 8,6% transport și depozitare
- 4,1% hoteluri și restaurante:

În anul 2015 în regiunea Nord-Est, repartizarea personalului din unitățile locale pe activități ale economiei naționale este similară cu cea la nivel național (fig. nr. 27):

- 30,9% industrie prelucrătoare;
- 25,4 % comerț;
- 10,8% construcții;
- 9,5% tranzacții imobiliare;
- 8,5% transport;
- 4,3% hoteluri și restaurante:
- 2,9 % informații și comunicații.

Analiza la nivelul județelor, a personalul din unitățile locale, pentru anul 2015, evidențiază

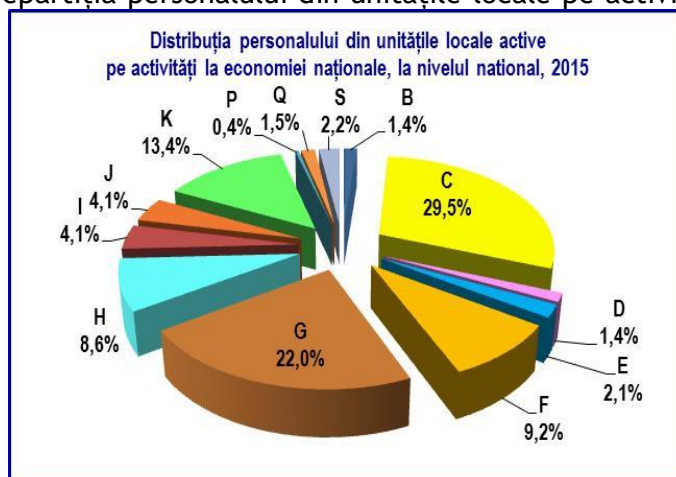

Fig. nr. 26 Sursa datelor: INS, TEMPO ONLINE

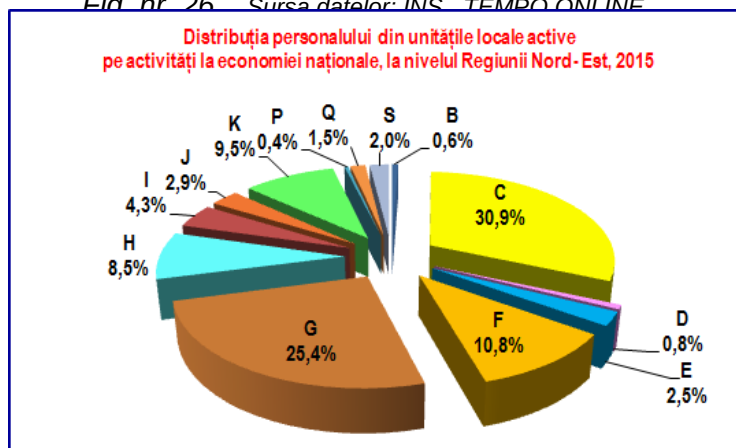

Fig. nr. 27 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

aceeași distribuție cu cele mai mari valori pentru industrie prelucrătoare urmată de comerț, construcții și tranzacții, transport. Județul Iași deține ponderile cele mai mari în regiune urmat de județele Bacău și Suceava, iar la polul opus cu cele mai mici valori județele Botoșani și Vaslui.

Dacă se analizează numărul persoanelor din unitățile locale pe județe se constată că cel mai mare număr de persoane se găsesc în județele Iași și Bacău iar cele mai puține în Vaslui și Botoșani. Pe sectoare de activitate cel mai mare număr de persoane se găsesc în sectoarele industrie prelucrătoare și comerț - tabelul 1.

Tabelul nr. 1 Personalul din unitățile locale în 2015 (mii persoane)						
Sectoare de activitate	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Industrie prelucrătoare	24.994	12.730	26.933	21.201	20.435	13.099
Comerț	21.958	7.569	26.067	14.093	19.945	8.326
Construcții	9.608	3.415	12.657	4.988	8.192	2.981

În intervalul 2008-2015, se remarcă scăderi mari, la aproape toate domeniile în unele cazuri la jumătate, considerate chiar dramatice în sectorul construcții - conform datelor sintetizate în tabelul 2:

Tabelul nr. 2 Variații nr. personalului din unitățile locale - în perioada 2008-2015 (%)						
Sectoare de activitate	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Industrie prelucrătoare	-21,8	-19,2	-24,9	-20,2	-15,4	-28,5
Comerț	-18,4	-28,8	-27,3	-22	-16,6	-15,8
Construcții	-37	-40	-40,2	-37	-21,8	-35,6

4.1.3. Dinamica generală a firmelor din regiune - investiții²⁴

INVESTIȚIILOR BRUTE

Din datele furnizate de INS, Baza de date Tempo online, analiza investițiilor brute, pe activități ale economiei, la nivel național în 2015, permite să observăm că investițiile brute cu valorile cele mai mari la nivel național au fost făcute în **industrie prelucrătoare 25.780** mil.lei, **tranzacții imobiliare 21.928** mil.lei, **construcții 19.953** mil.lei, **comerț 13.447** mil.lei, **transporturi și depozitare 12.147** mil.lei, iar cele mai mici investiții le constatăm în învățământ și sănătate (fig. nr. 28).

²⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[03 ECONOMIE NE](#)” – pentru vizualizare clic aici

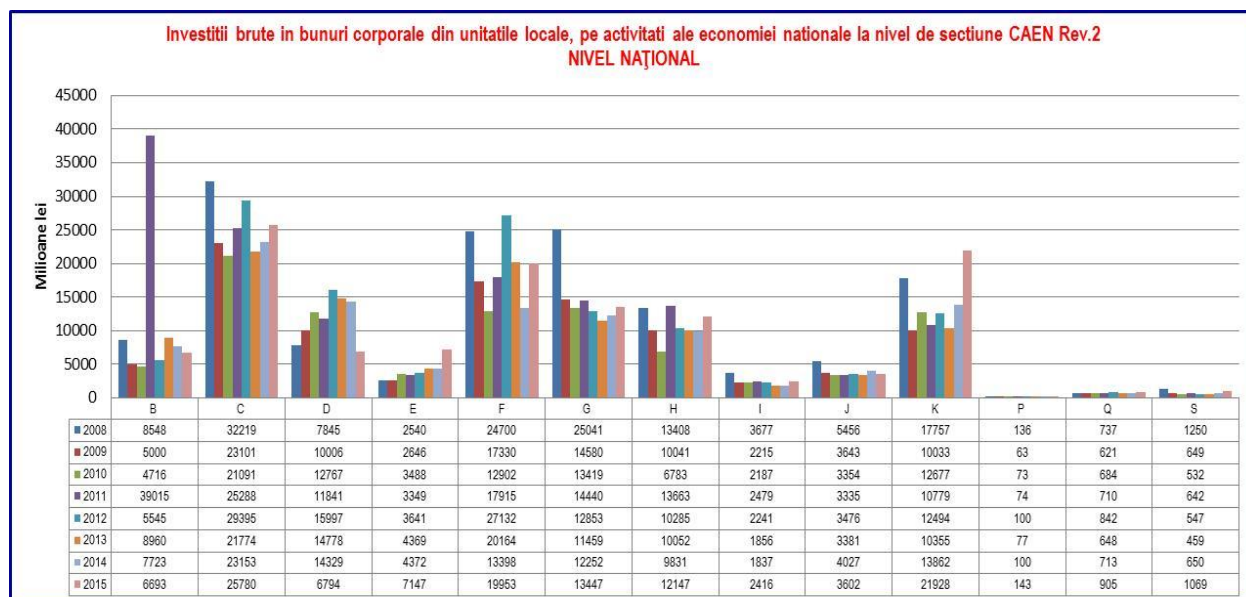

Fig. nr. 28

Sursa: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe; 02 - silvicultură și exploatare forestieră; 03 pescuitul și acvacultura; B industria extractivă; C industria prelucrătoare; D - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; E - distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activitate de decontaminare; F - construcții; G - comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparatii autovehicule și motociclete; H - transport și depozitare; I - hoteluri și restaurante; J - informații și comunicare; K - tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport); P - învățământ; Q - sănătate și asistență socială; S - alte activități și servicii

Analiza investițiilor brute pe activități ale economiei naționale, la nivelul regiunii Nord-Est, la nivelul anului 2015, arată variații asemănătoare cu cele înregistrate la nivel național. Industria prelucrătoare situându-se pe locul I cu 1.593 mil.lei, urmată de construcții 1.269 mil.lei, comerț 1.095 mil.lei, transporturi și depozitare 790 mil.lei, Deosebirea observată este că sectorul tranzacții imobiliare este de 729 mil.lei la nivel național se poziționează pe locul II, în timp ce la nivelul regiunii Nord - Est ocupă locul V.

De asemenea este evident că valorile investițiilor brute din regiunea Nord - Est sunt cele mai mici din țară.

Investițiile brute pe județe și activități în regiunea Nord-Est, tabelul 3, la nivelul anului 2015, sunt cele mai mici. Dintre acestea se disting, cu nivele exagerat de mici, județele Botoșani și Vaslui. Valorile foarte mici ale investițiilor brute în județele regiunii și în activități au un impact negativ asupra locurilor de muncă, dezvoltării județelor și a regiunii.

Tabelul nr. 3 Activități	Investiții brute 2015 (milioane Lei)					
	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Industria prelucrătoare	348	110	508	224	555	69
Construcții	100	59	915	104	89	21
Comerț	555	49	299	143	208	64

INVESTIȚII NETE

Din analiza investițiilor nete din unitățile locale, la nivel național pentru anul 2015, fig. nr. 29, (sursa INS, Baza de date Tempo online) se constată că industria prelucrătoare a beneficiat de cele mai mari investiții aproape duble (17.068 mil.lei) față de cele poziționate pe locurile 2 - Transport și depozitare (9.400 mil lei), 3 - Comerț (8.893 mil.lei), 4 - Construcții (7.484 mil.lei)

În regiunea Nord - Est investițiile nete pe activități ale economiei naționale, fig. nr. 30, sunt parțial similare cu cele la nivel național industria prelucrătoare fiind pe locul I (1.248 mil lei), urmată de comerț (726 mil.lei), transport și depozitare (693 mil.lei).

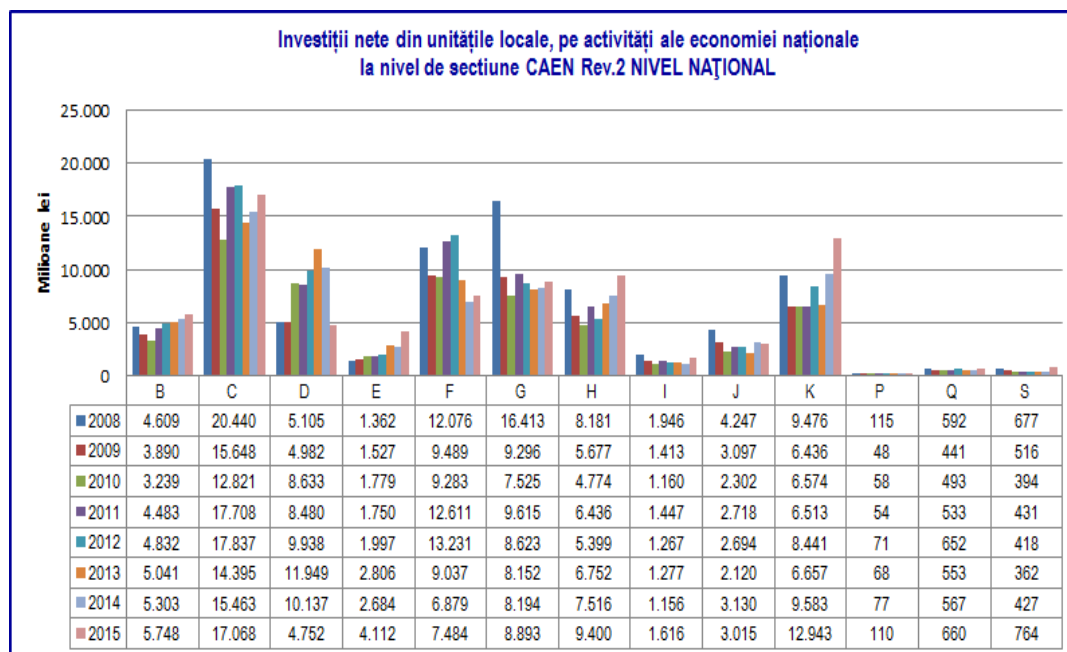

Fig. nr. 29

Sursa: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe; 02 - silvicultură și exploatare forestieră; 03 pescuitul și acvacultura; B industria extractivă; C industria prelucrătoare; D - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; E - distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activitate de decontaminare; F - construcții; G - comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparații autovehicule și motociclete; H - transport și depozitare; I - hoteluri și restaurante; J - informații și comunicare; K - tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport); P - învățământ; Q - sănătate și asistență socială; S - alte activități și servicii

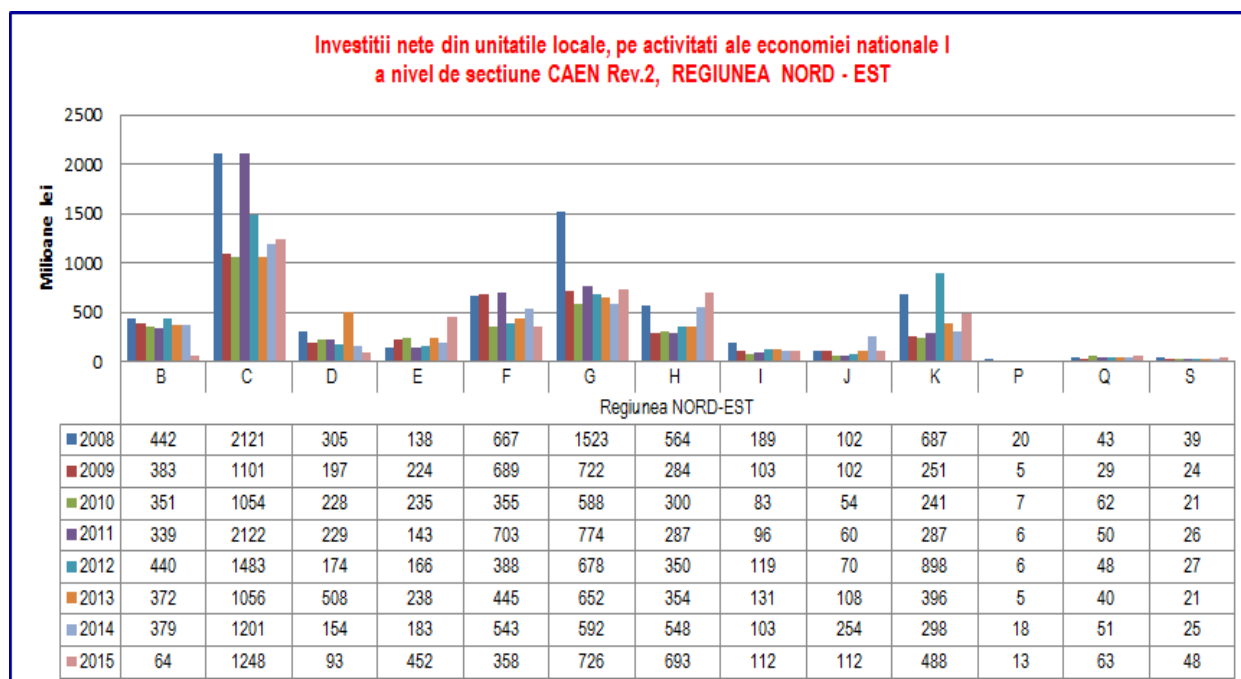

Fig. nr. 30

Sursa: INS, Baza de date TEMPO ONLINE

01 Agricultură, vânătoare și servicii anexe; 02 - silvicultură și exploatare forestieră; 03 pescuitul și acvacultura; B industria extractivă; C industria prelucrătoare; D - producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; E - distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activitate de decontaminare; F - construcții; G - comerț cu ridicata și cu amănuntul; reparații autovehicule și motociclete; H - transport și depozitare; I - hoteluri și restaurante; J - informații și comunicare; K - tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii prestate în principal întreprinderilor (activități profesionale, științifice și tehnice, activități de servicii administrative și activități de servicii suport); P - învățământ; Q - sănătate și asistență socială; S - alte activități și servicii

În cadrul județelor regiunii Nord - Est investițiile nete sunt cele mai mici ceea ce explică poziționarea regiunii în rândul celor mai puțin dezvoltate. Cele mai mici valori ale investițiilor nete sunt în județele Botoșani și Vaslui.

În ceea ce privește volumul de investiții pe domenii este diferit de la un județ la altul, de exemplu în județele Bacău, Neamț și Iași cele mai mari investiții au fost în industria prelucrătoare, în timp ce în județul Suceava în transport și depozitare, situație se prezintă astfel:

Județul Bacău

Industria prelucrătoare 291 mil.lei

Comerț 201 mil.lei

Transport și depozitare 86 mil.lei

Județul Botoșani

Distribuția apei, gestionarea deșeurilor 98 mil.lei

Industria prelucrătoare 54 mil.lei

Comerț 35 mil.lei

Județul Iași

Industria prelucrătoare 444 mil.lei

Tranzacții imobiliare 236 mil.lei

Comerț 210 mil.lei

Județul Neamț

Industria prelucrătoare 157 mil.lei

Distribuția apei, gestionarea deșeurilor 157 mil.lei

Tranzacții imobiliare 94 mil.lei

Comerț 80 mil.lei

Județul Suceava

Transport și depozitare 303 mil.lei

Industria prelucrătoare 270 mil.lei

Comerț 154 mil.lei

Județul Vaslui

Comerț 46 mil.lei

Industria prelucrătoare 32 mil.lei

Tranzacții 31 mil.lei

4.1.4. Demografia întreprinderilor - întreprinderilor active nou create²⁵

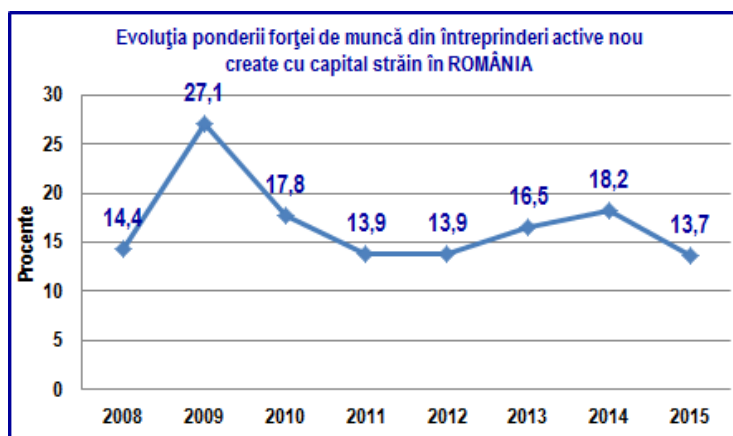

Fig. nr.31 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

Ponderea forței de muncă din întreprinderi active nou create cu capital străin la nivel național, fig. nr. 31, a înregistrat o creștere din 2008 de la 14,4% la 27,1 % în 2009 urmată de o scădere în 2011 la 13,9%, apoi o revenire la 18,2% în 2014, și din nou o scădere mai pronunțată în 2015 la 13,7 %.

La nivelul regiunii Nord-Est, fig. nr. 32, evoluția urmează un traseu similar pentru intervalul 2008-2011, dar cu valori mai mici, urmat de o creștere sensibilă 2012 (care nu se

regăsește la nivel național) la valoarea de 11,6%, și un declin până în 2015 la valoarea de 10,4%

²⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „04 ECONOMIE NE” – [pentru vizualizare clic aici](#)

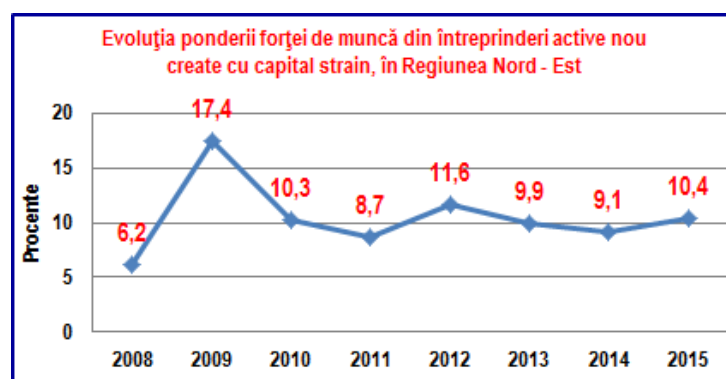

Fig. nr. 32 Sursa datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

Situația la nivel național, în anul 2015, poziționează regiunea București-Ilfov pe primul loc cu 18,8%, dar regiunea înregistrează o scădere dramatică în intervalul 2014-2015 de la 34,6% la 18,8; pe locul doi regiunea Sud Muntenia și Sud-Vest Oltenia cu 17,6% și cu o creștere semnificativă din 2014 de la 6,7 % la 17,6% în 2015. Regiunea Vest înregistrează 14,4% (o scădere mare de la 22,1% în 2014). Regiunea Sud-Est înregistrează 13,1% (o creștere de la 7,1% în 2014)

Aceste aspecte evidențiază faptul ponderile forței de muncă din întreprinderile cu capital străin sunt oscilante posibil datorită încrederii investitorilor străini, stabilității economice, sau datorită nivelului de competențe/calificare al forței de muncă

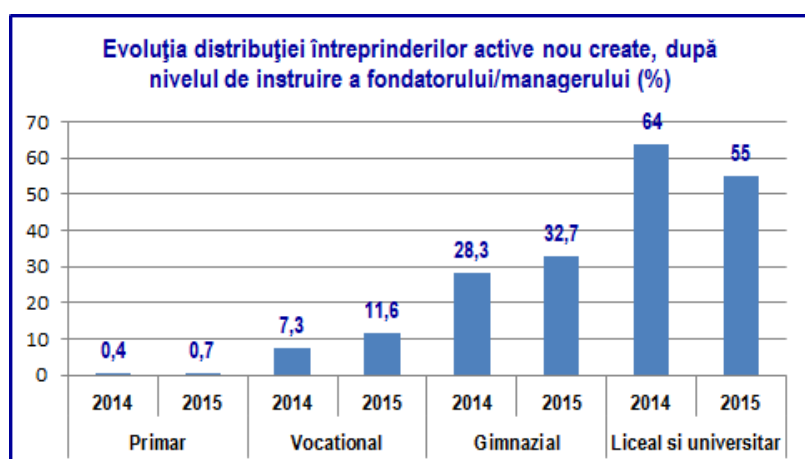

Fig. nr.33 Sursele datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

33).

În anul 2015 pe regiuni cea mai mare valoare pentru nivelul de pregătire liceal și universitar al managerului/fondatorului întreprinderilor nou create o deține regiunea București-Ilfov cu 70,4% urmată de regiunea Nord-Vest cu 61,8%, Sud-Est 57,5%, Vest 56,2%, Sud-Vest Oltenia 54,3%, Centru 48% și Regiunea Nord - Est cu 40,8%. De remarcat că au avut loc modificări semnificative de la un an la altul (fig. nr. 34).

În ceea ce privește ponderea fondatorilor/managerilor cuprinși în categoria cu studii de nivel gimnazial, la nivelul României, în anul 2015 aceștia reprezintă 32,7 %. La nivel regional cea mai mare pondere o deține regiunea Nord - Est cu 44,1%, iar cea mai mică București-Ilfov cu 19,7% (fig. nr. 34).

Trebuie de asemenea analizat, ca relevante, informațiile furnizate în legătură cu fondatorii/manageri care au nivel de instruire vocational la nivelul României aceștia reprezintă 11,6 %, în creștere de la 7,6 % valoare înregistrată în 2014 (fig. nr. 34).

La nivel regional cea mai mare pondere o deține regiunea Sud-Est 15,6% și Nord - Est 15%, iar cea mai mică 6,2% Sud-Vest Oltenia (fig. nr. 34).

Procentul de fondatori/manageri cu nivel de instruire primar este aproape nesemnificativ fiind doar de 0,7% la nivel național (fig. nr. 34).

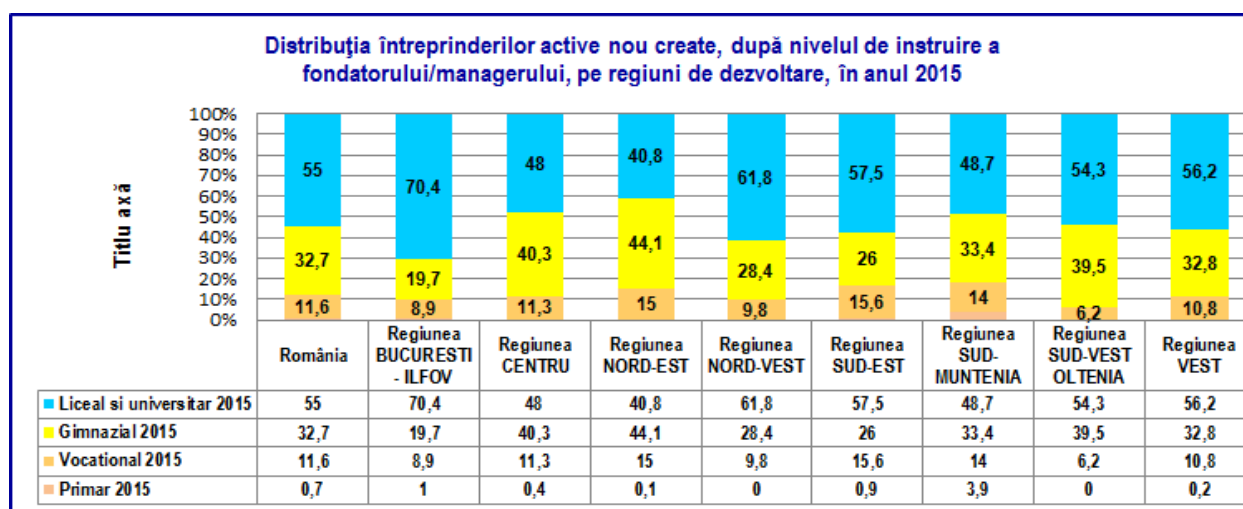

Fig. nr. 34

Sursei datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

Distribuția întreprinderilor active nou create, după categoria socio-profesională anterioară a fondatorului/managerului în anul 2015 la nivel național, fig. nr. 35, este următoarea:

- au fost muncitori calificați 40,8 %;
- au fost muncitori necalificați 33,9%;
- au avut profesii tehnice 23,1%;
- au deținut funcții de conducere 2,1%.

În regiunea Nord - Est situația este similară dar cu valori mai mici celor înregistrate la nivel național:

- au fost muncitori calificați 38,3 %;
- au fost muncitori necalificați 35,7%;
- au avut profesii tehnice 25,9%;
- au deținut funcții de conducere 0%.

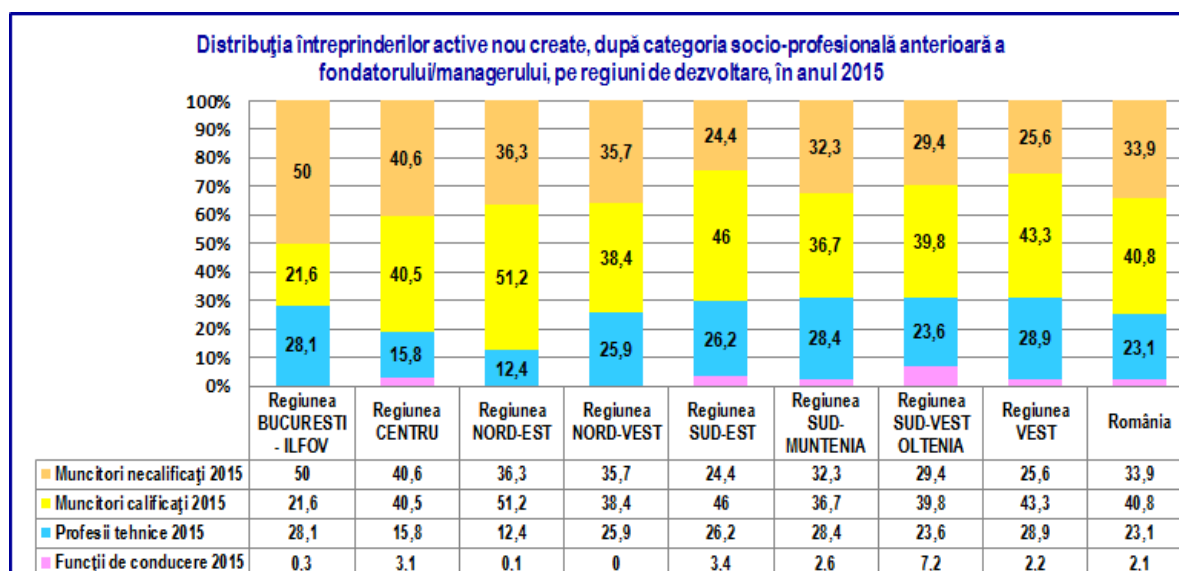

Fig. nr. 35

Sursei datelor: INS, Baza de date TEMPO On line

Din datele furnizate de INS, referitoare la situația întreprinderilor nou create, la nivel național, la un an de la înființare, în anul 2014, fig. nr. 36, constatăm următoarele aspecte:

- 77,8% sunt active, în scădere față de anul anterior 81,1%;
- 16% sunt inactive, în creștere față de anul anterior 13 %.
- 6,2% au fost desființate, în creștere față de anul anterior 5,9%;

Evoluția situației întreprinderilor din 2008 până în 2015 indică următoarele:

- întreprinderile active înregistrează o creștere de la 51,7% la 77,8%
- întreprinderile desființate înregistrează o scădere de la 27,9% la 6,2%
- întreprinderile inactive înregistrează o scădere de la 20% la 16%

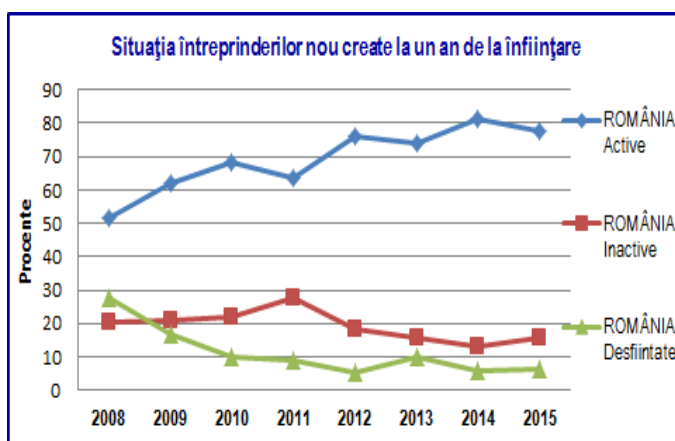

Fig. nr. 36 Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

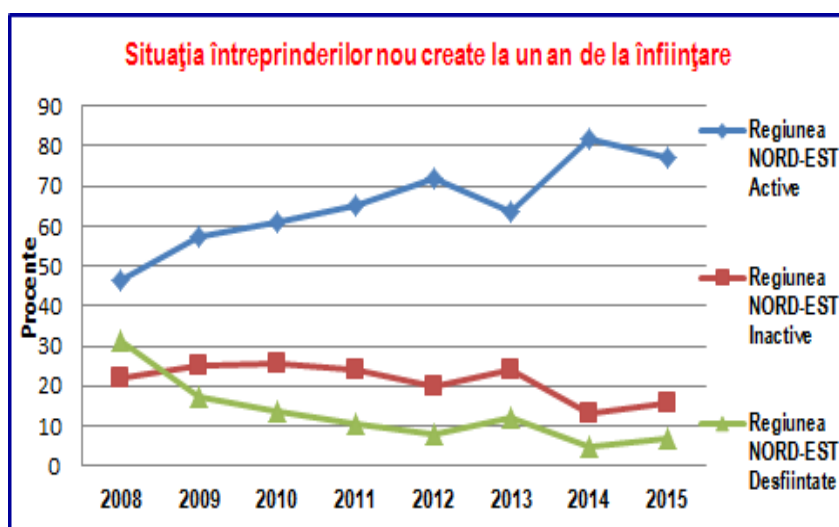

Fig. nr. 37

Sursa: INS, Baza de date TEMPO On line

La nivelul regiunii Nord-Est, fig. nr. 37, situația este similară, dar cu valori puțin mai mari decât la nivel național astfel:

- întreprinderile active înregistrează o creștere a de la 46,6% la 77,1%
- întreprinderile desființate înregistrează o scădere de la 31,5% la 7,1%;
- întreprinderile inactive înregistrează o scădere de la 22% la 15,8%, deci o diminuare semnificativă.

4.2. Proiecția principalilor indicatori economici ²⁶

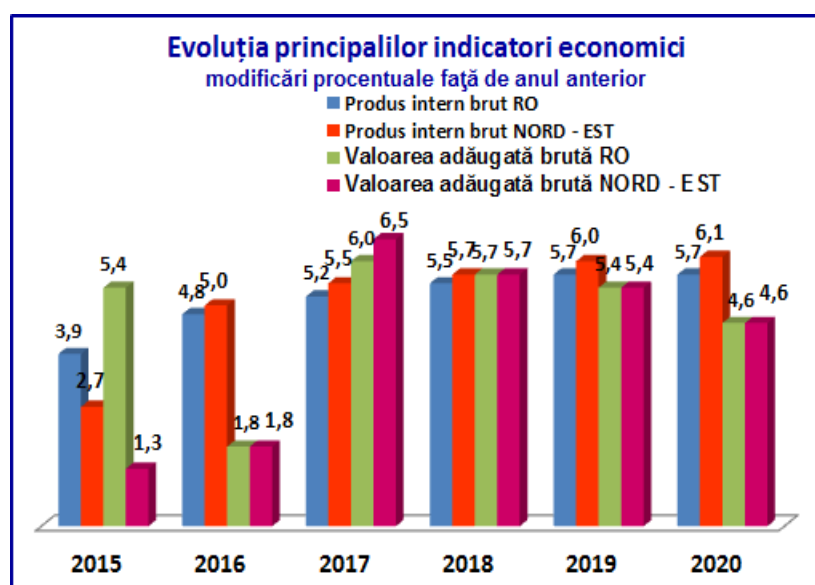

Fig. 38 Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Cea mai recentă lucrare elaborată de Comisia Națională de Prognoză CNP, apărută în mai 2017 „Proiecția periodică a principalilor indicatori economico-sociali în profil teritorial - mai 2017” oferă informații referitoare la dezvoltarea economico-socială a României pe termen scurt, mediu și lung pe baza tendințelor din economia națională și cea mondială în perspectiva anului 2020.

²⁶Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „05 Prognoza profil teritorial mai 2017” – pentru vizualizare clic aici

Conform documentului de prognoză, elaborat de CNP, proiecția Produsul Intern Brut la orizontul anului 2020 indică pe total economie la nivel național o creștere de la 3,9% în 2015 la 5,7% la orizontul anului 2020. La nivelul regiunii Nord - Est PIB va înregistra o creștere reală de la 2,7% în 2015 la 6,1 % în 2020 ceea ce va schimba poziția ocupată de regiune aducând-o pe primul loc în rândul regiunilor cu valoarea cea mai mare a PIB, fig. 38.

În județele regiunii Nord - Est, pentru anul 2020, Valoarea PIB cea mai mare va fi în județul Iași 32.000 mii lei urmat de Bacău 19.743 mii lei și Suceava 18.472 mii lei. Cele mai mici valori sunt pentru județele Vaslui 9.070 mii lei, Botoșani 9.927 mii lei, dacă analizăm creșterile în intervalul 2015 - 2020 cea mai mare creștere va fi înregistrată în județul Iași (10.094 mii lei), urmată de Bacău (6.270 mii lei) și Suceava (5.579 mii lei) iar cele mai mici creșteri Vaslui (2.777 mii lei) Botoșani (3.052 mii lei) și Neamț (3.698 mii lei), fig. nr. 38.

VAB va înregistra o scădere la nivel național de la 5,4% în 2015 la 4,6% în 2020, și o creștere de la 1,3% în 2015 la 4,6% în 2020 la nivelul regiunii Nord - Est, fig. nr. 39.

În ceea ce privește VAB pe ramuri fig. nr. 40 vor avea loc următoarele schimbări:

- **industrie** în timp ce la nivel național se va înregistra o scădere de la 5,4% în 2015 la 4,6% în 2020, la nivelul regiunii Nord - Est se va înregistra o creștere de la 1,3% în 2015 la 4,6% în 2020;

- **agricultură** va înregistra la nivel național o creștere de la -11,8% în 2015 la 0,9% în 2020, la nivelul regiunii Nord - Est se va înregistra o creștere de la -13,3% în 2015 la 1,0% în 2020;

- **construcții** va înregistra, la nivel național, o creștere de la 6,8% în 2015 la 7,7% în 2020, în timp ce la nivelul regiunii Nord - Est se va înregistra o creștere de la 7,4% în 2015 la 8,4% în 2020;

- **servicii** va înregistra la nivel național o creștere de la 3,7% în 2015 la 6,4% în 2020, la nivelul regiunii Nord-Est se va înregistra o creștere de la 3,9% în 2015 la 7,0% în 2020.

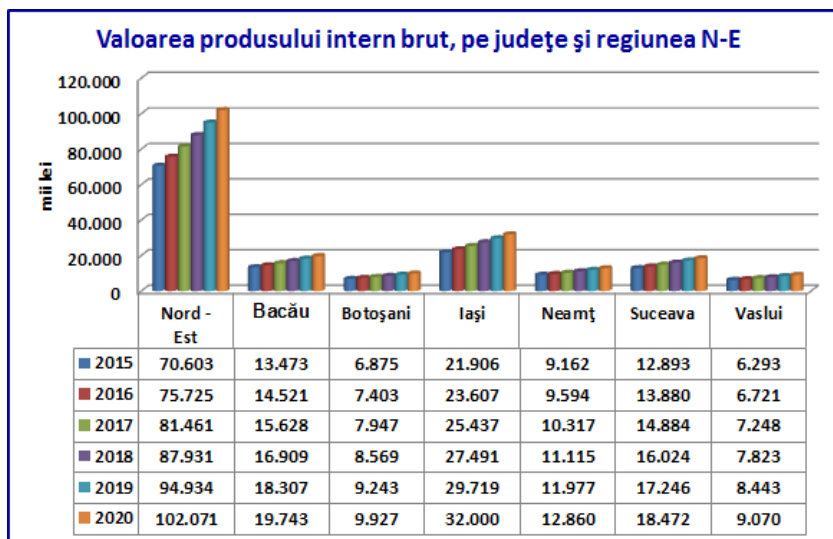

Fig. 39 Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

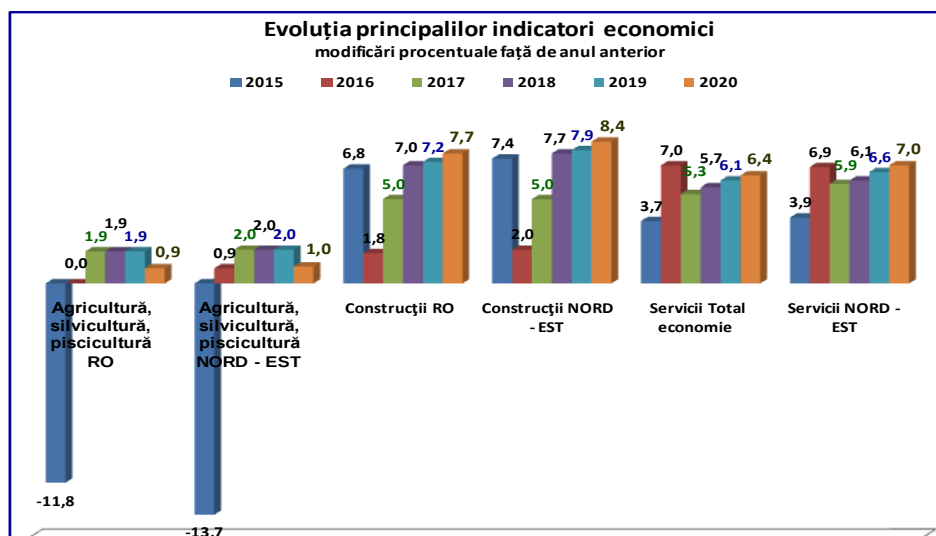

Fig. nr. 40 Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Numărul mediu de salariați, per total economie, va înregistra o creștere de la 4.611,5 mii pers în 2015 la 5.600 mii pers în 2020, iar la nivelul regiunii Nord - Est o creștere de la 513,6 mii pers în 2015 la 636 mii pers în 2020, fig. nr. 41.

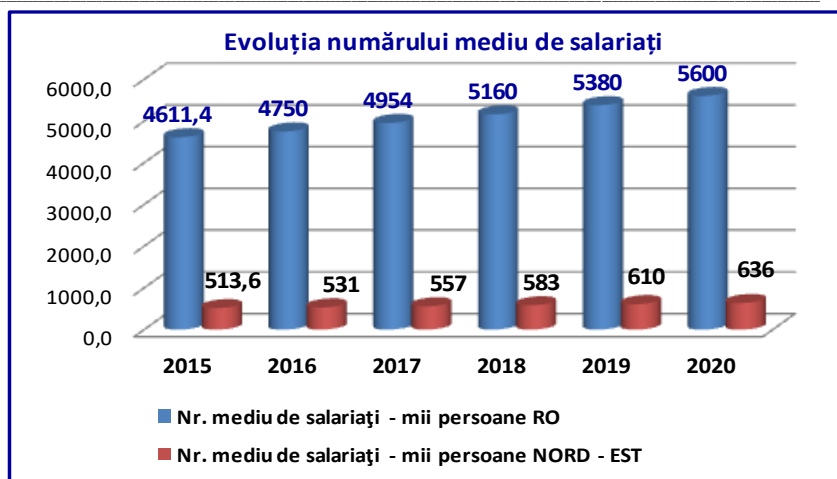

Fig. 41 Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Câștigul salarial mediu net și brut deși va înregistra o creștere va rămâne pentru regiunea Nord - Est la cel mai mic nivel, fig. nr. 42.

Câștigul salarial mediu brut lunar		lei/salariat	
		2015	2020
Total economie		2.555	3.977
Regiunea Nord Est		2.146	3.431
Câștigul salarial mediu net lunar		lei/salariat	
		2015	2020
Total economie		1.859	2.864
Regiunea Nord Est		1.562	2.497

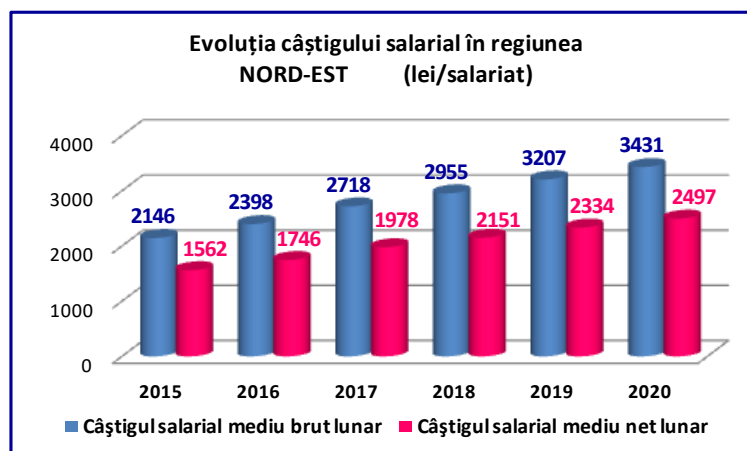

Fig. nr. 42

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Prognoza principalilor indicatori pentru regiunea Nord - Est la orizontul 2020 este prezentată în tabelul de mai jos și fig. nr. 43:

- modificări procentuale -

2020	Total regiune	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
Creșterea reală a PIB	6,1	6,4	6,0	6,2	5,9	5,7	6,0
PIB/Locuitor (euro)	7.143	7.581	5.856	8.989	6.485	6.666	5.412
Numărul mediu de salariați	4,3	4,4	4,6	4,3	4,0	4,2	4,5
Rata șomajului înregistrat - %	5,0	5,5	3,6	3,8	4,5	4,0	9,6

Câștigul salarial mediu net lunar (lei/salariat)	2.497	2.473	2.521	2.852	2.071	2.428	2.307
Câștigul salarial mediu net lunar	7,0	6,6	7,2	7,1	7,0	7,1	6,8

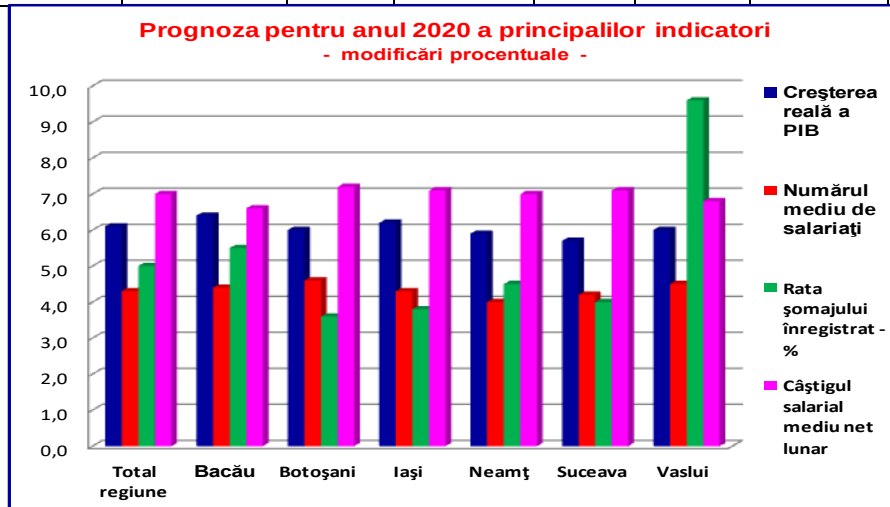

Fig. nr. 43 Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Proгноza pentru structura numărului de șomeri înregistrați la sfârșitul anului

Conform datelor nu se vor înregistra modificări importante, regiunea Nord - Est se va poziționa pe locul doi cu 17,9% în 2020 după regiunea Sud Muntenia cu 19,2% în 2020, iar în intervalul 2015 - 2020 regiunea Nord - Est va înregistra o creștere de la 17,8 % la 17,9%, fig. nr. 44.

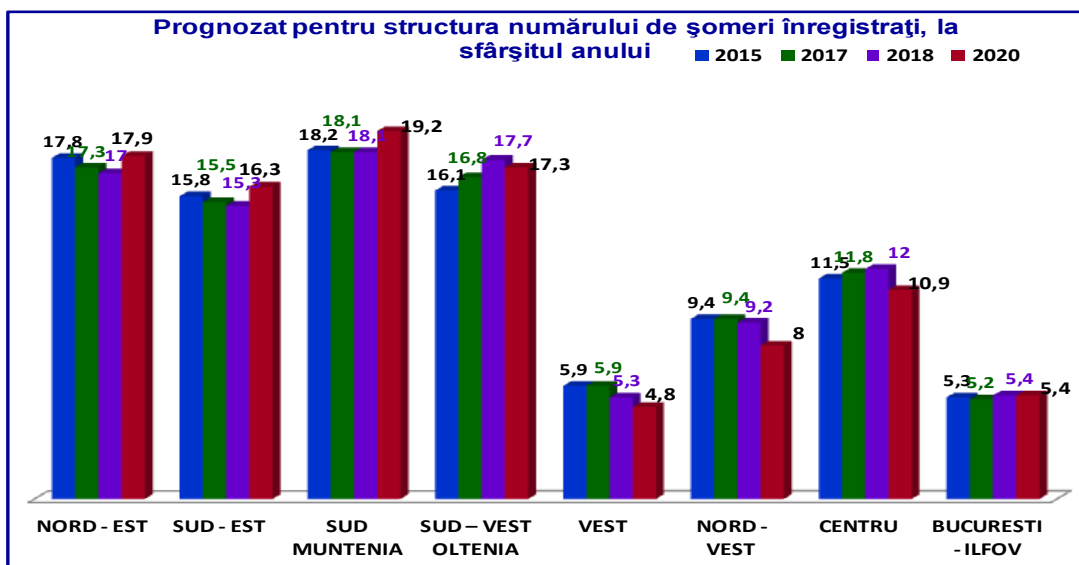

Fig. nr. 44

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Șomajul înregistrat ca număr de persoane - regiunea Nord - Est va înregistra o scădere de la 78 mii persoane în 2015, la 56 mii persoane în 2020, situându-se astfel în trendul național (scădere de la 436 mii persoane în 2015 la 312 mii persoane în 2020), fig. nr. 45.

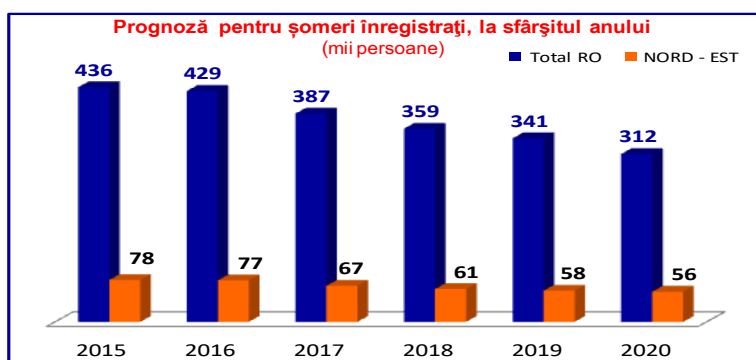

Fig. 45 Sursa: INS Comisia de prognoză. Proanoza în profil teritorial

Rata șomajului pe total economie va fi în scădere de la 5% în 2015 la 3,4% în 2020, scăderea va fi resimțită și în regiunea Nord - Est de la 6,3% în 2015 la 5% în 2020, fig. nr. 46.

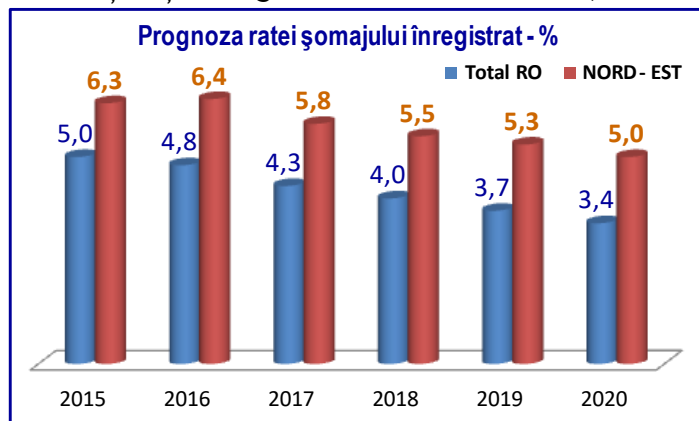

Fig. nr.46 Sursa: INS, Comisia națională de prognoză

Evoluția ratei șomajului înregistrat la sfârșitul anului

Șomajul înregistrat la sfârșitul anului va scădea la nivelul regiunii Nord - Est de la 6,3% în 2015 la 5% în 2020, scăderile pe județe sunt mici 0,7% județul Iași; 1,1% județul Bacău; 1,1% județul Botoșani; 1,6% județele Neamț și Vaslui cea mai mare scădere va fi de 2,5% consemnată pentru județul Suceava, fig. nr. 47.

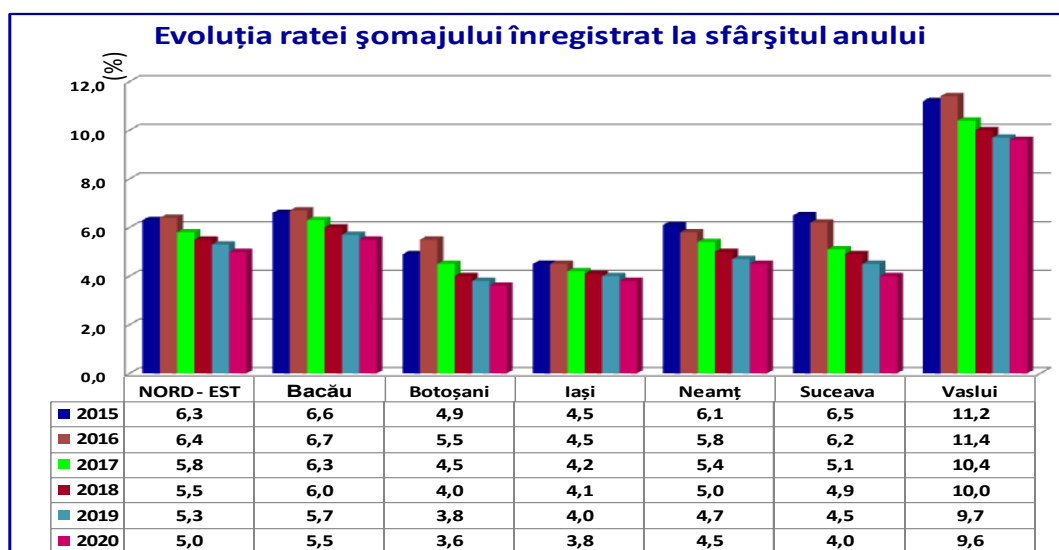

Fig. nr. 47

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Evoluția câștigului mediu net lunar (lei/salariat)

Așa cum sa precizat anterior salariile vor înregistra creșteri, care vor rămâne cele mai mici la nivel național, cea mai mare valoare va fi pentru județul Iași 2.852 lei/salariat iar cea mai mică pentru județul Neamț 2.071 lei/salariat. Acesta este unul din principalele motive ale migrației forței de muncă, fig. nr. 48.

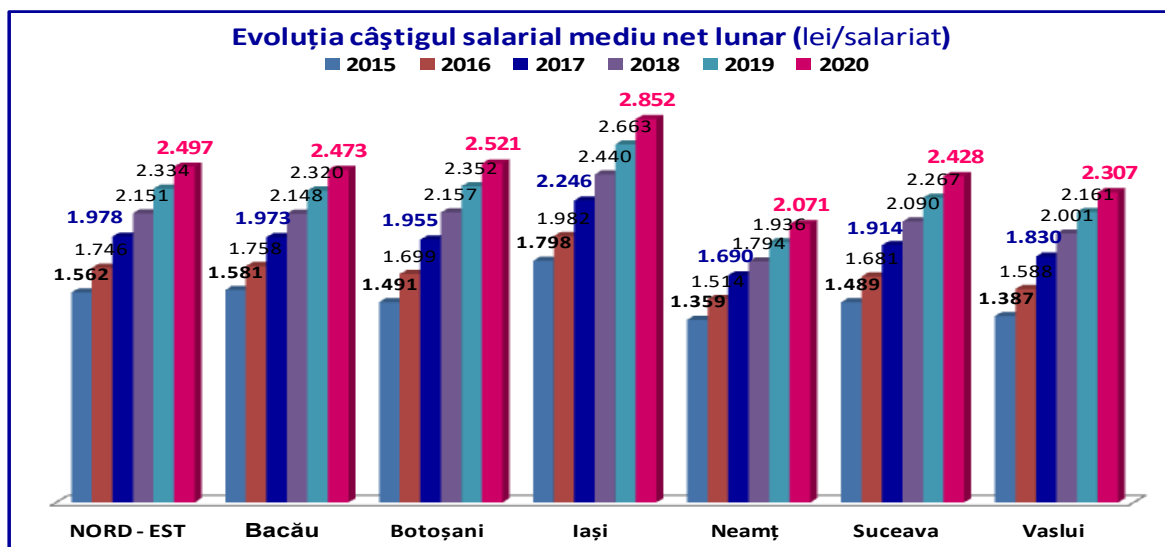

Fig. nr. 48

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

Indicii de disparitate - Au fost calculați conform metodologiei Institutului Național de Statistică, prin raportarea nivelului regional la nivelul național.

PIB va înregistra o creștere de la 60,3% în 2015 la 61% în 2020.

Câștigul mediu net lunar de asemenea va crește de la 84% în 2015 la 87,2% în 2020.

Decalajele regionale - este raportată la fiecare regiune față de regiunea Vest (dat fiind specificul sau, regiunea București - Ilfov nu a fost luată ca bază), aflată pe locul II din punct de vedere al dezvoltării economice.

PIB va înregistra o creștere de la 55,2% în 2008 la 60,7% în 2020, fig. nr. 49.

Câștigul mediu net lunar va înregistra o scădere de la 95,7% în 2008 la 90,8% în 2020

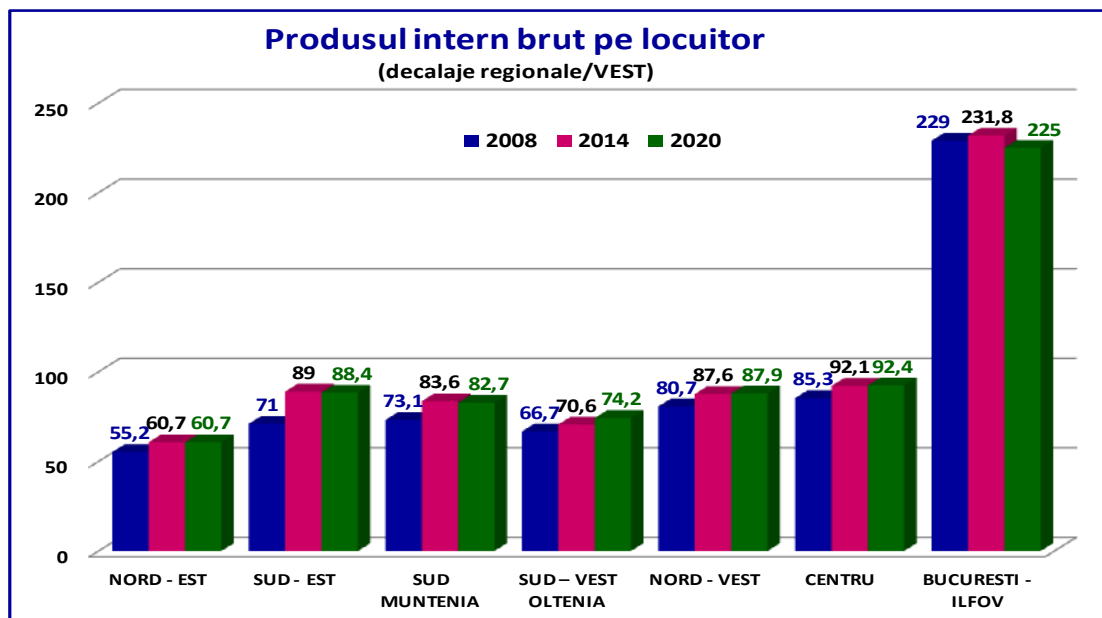

Fig. nr. 49

Sursa: INS Comisia de prognoză, Prognoza în profil teritorial

4.3. Alte informații și informații parțiale

Dezvoltarea economică a regiunii, în ansamblu, este influențată de investițiile în cercetare, dar și de nivelul de dezvoltare al industriei, agriculturii, ca sectoare economice principale. Existența unei infrastructuri de transport joacă un rol important în economia regiunii și în reducerea decalajelor intra și interregionale.

Analize, concluzii și informații relevante privind aceste aspecte, sunt furnizate de documente strategice regionale (exemplu: PDR, Raport monitorizare PDR) care au scop dezvoltarea

regiunii, în acest context au fost extrase informații parțiale din documente care au fost specificate în context ca sursă.

4.3.1. Cercetarea - dezvoltare

Domeniul cercetării dezvoltării inovării (CDI), transfer tehnologic (TT) și IT au impact în dezvoltarea sectorului economic.

O analiză realizată în cadrul PDR Nord-Est - 2014-2020 de ADRNE evidențiază următoarele aspecte:

Cheltuieli de cercetare-dezvoltare: (*Raport de analiză privind avantajele competitive și potențialul pentru inovare, pentru dezvoltare economică a Regiunii Nord - Est -septembrie 2013*).

La nivel regional, ponderea cheltuielilor realizate este de numai 0,28%, în anul 2010, în descreștere față de perioada 2007-2008. Cea mai mare parte a acestor cheltuieli este realizată de către județele Iași și Suceava.

În anul 2010, în Regiunea Nord - Est, cheltuielile efectuate din fonduri publice dețineau o pondere (71%) de patru ori mai mare față de cele efectuate de către întreprinderi (aprox. 18%).

Organizații de cercetare-dezvoltare

În anul 2011, la nivelul Regiunii Nord - Est, 49 de unități locale, în subordinea Academiei Române, desfășurau activități de cercetare-dezvoltare și inovare, 6,9% din numărul total înregistrat la nivel național. Comparativ cu restul regiunilor, Regiunea Nord - Est se plasează pe locul 4. Toate acestea sunt localizate în județul Iași. Lor li se mai adaugă 6 alte institute de cercetare, 9 centre de cercetare, o stațiune de cercetare.

La nivelul Regiunii Nord - Est activează un singur institut național aflat în subordinea ANCS și 4 institute naționale de cercetare și 6 societăți comerciale.

La nivelul regiunii își desfășoară activitatea următoarele universități publice:

- Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Iași
- Universitatea tehnică „Gheorghe Asachi” din Iași
- Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T Popa” Iași
- Universitatea „Vasile Alecsandri” Bacău
- Universitatea „Stefan cel Mare” Suceava
- Universitatea de Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu de la Brad” Iași
- Universitatea de Arte „George Enescu” Iași

și universități private:

- Universitatea „George Bacovia”, Bacău
- Universitatea „Apollonia”, Iași
- Universitatea „Petre Andrei”, Iași
- Universitatea „Mihail Kogălniceanu”, Iași
- Universitatea Ecologică „Dimitrie Cantemir”, Iași.

În Regiunea Nord - Est funcționează 31 de școli doctorale; cei mai mulți doctoranzi au ales profile tehnice sau în științe agronomice.

În ceea ce privește numărul de salariați din activitatea de cercetare dezvoltare, Regiunea Nord - Est a fost una dintre puținele regiuni care a fost caracterizată de un trend ascendent - dacă în anul 2003 erau doar 2.926 de salariați, în anul 2008 numărul acestora a crescut la 4.172 persoane. Începând cu anul 2009, urmare a efectelor crizei economico-financiare, activitatea unităților de cercetare s-a restrâns, numărul salariaților scăzând până la 3.376 în anul 2010. În anul 2011, s-a sesizat o creștere a numărului salariaților cu 5%. Practic, la finalul anului 2011, numărul total de salariați în activitatea de cercetare-dezvoltare reprezenta 8,40% din totalul existent la nivel național.

Conform sursei, „Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regională Nord - Est 2014-2020”, aferent anului 2016, în anul 2014, România a cheltuit doar 0,38% din produsul intern brut pentru activitățile de cercetare și dezvoltare, acest procent fiind în continuă scădere din 2011 și până în prezent. Realizarea țintei de 3% stabilită prin Strategia de la Lisabona, cât și prin Strategia Europa 2020 necesită o creștere importantă a cheltuielilor destinate cercetării.

În 2014 în Regiunea Nord - Est, procentul este de 0,29% din produsul intern brut (mai mic decât media națională).

La nivelul județelor, în 2014, județul Iași prezintă valori peste media regională și chiar națională 0,70%. Important de remarcat că în intervalul 2013-2015, se înregistrează o creștere a numărului de cercetători cu 5,9% și a salariilor din activitatea de cercetare cu 10,9%

4.3.2. Industria

Analiza prezentată în Planul de Dezvoltare regională Nord - Est 2014-2020, arată că în raport cu contribuția adusă de fiecare regiune la PIB național (pe ramuri economice componente) se desprind următoarele repere pentru economia Regiunii Nord - Est.

La nivel regional, în anul 2011, cel mai mare aport la constituirea valorii adăugate brute l-a avut sectorul serviciilor cu o pondere de 51,4% - nivel ușor superior față de nivelul național. Urmează industria, cu un aport de 27,8%, nivel mai mic cu cinci puncte procentuale față de situația existentă la nivel național.

Urmărind evoluția în timp (2005 - 2011) a contribuției aduse de fiecare sector economic la constituirea valorii adăugate brute regionale se constată că aportul industriei a fost între 21 și 27%, cu o scădere de 4 puncte procentuale în 2009 față de 2005, urmată de o revenire în 2010;

Județele care, în mod tradițional contribuie major la formarea VAB regional în industrie sunt Iași și Bacău și, începând cu 2011 județul Suceava.

În anul 2011, în regiunea Nord - Est își desfășurau activitatea 6.499 unități locale active în industrie, unități ce realizau o cifră de afaceri de 21.926 milioane lei și înregistrau un număr de 143.565 de salariați.

La nivelul regiunii Nord - Est, industria extractivă totalizează un număr de 124 de unități locale active, dintre care cele mai multe își desfășoară activitatea în județele Suceava și Bacău. Cu toate acestea, această ramură nu este reprezentativă pentru regiune, numărul unităților locale active reprezentând în anul 2011 doar 0,24% din numărul total al unităților din regiune, cifra de afaceri 0,34% din cifra de afaceri regională, iar numărul angajaților doar 1,16%.

Industria alimentară

- În anul 2011, din totalul unităților active în industria alimentară la nivel național (7.833), 13,28% se regăsesc în regiunea Nord - Est. Cele mai multe dintre acestea își desfășoară activitatea în județele: Suceava (228), Bacău (204) și Iași (204).

- Din punct de vedere al cifrei de afaceri în 2011, principalele companii se află în județele Vaslui - Vascar SA și Mandra SA, Iași - Nutrimold SA, Neamț - Prodprosper SRL și Bacău - Pescao Group SRL.

Industria textilă și articole de îmbrăcăminte

- Numărul unităților locale active din industria textilelor și a articolelor de îmbrăcăminte din regiunea Nord - Est, în anul 2011, a fost de 887 firme, în scădere cu 30% comparativ cu anul 2008. Cele mai multe unități locale active se regăsesc în județele Iași (26,15%) și Neamț (25,25%).

- Topul principalelor firme din această industrie, din punct de vedere al cifrei de afaceri în 2011, e dominat de companii din județele Neamț - RIFIL să și Yarnea SRL și Botoșani - Carreman România SRL, Rolana Tex SRL, Formens SRL

- A fost observată o concentrare a firmelor în județele Neamț și Botoșani.

Industria de încălțăminte

- Numărul unităților locale producătoare de încălțăminte este scăzut la nivelul regiunii Nord-Est.

- În anul 2011, existau doar 194 de firme, iar majoritatea dintre acestea erau concentrate în județul Suceava, unde găsim și cele mai mari companii că și cifră de afaceri în 2011

Industria lemnului

- În anul 2011 există 1.190 de unități locale active, valoare ce plasa regiunea pe locul II în context național. Majoritatea firmelor din această industrie își au sediul în județele Suceava (45%) și Neamț (27%).

- Se observă o concentrare în domeniile: 1.610 - „Tăierea și rindeluirea lemnului” (în localitățile Sadova, Falcău și Voievodeasa din județul Suceava; în localitatea Piatra Neamț din județul Neamț) și 1.623 - „Fabricarea altor elemente de dulgherie și tâmplărie, pentru construcții” (localitățile Izvoare și Târgu Neamț din județul Neamț și Gura Humorului și Fălticeni din județul Suceava).

Industria mobilei

- În anul 2011, erau active în această ramură 442 de firme în regiunea Nord - Est, din care cele mai multe își desfășurau activitatea în județul Iași (22,85%), în „Fabricarea de mobilă” și în „Fabricarea de mobilă pentru birouri și magazine”.
- Din analiză, reiese o concentrare în domeniul „Fabricarea de mobilă”, în special în județul Suceava, localitatea Rădăuți.

Industria calculatoarelor

- Din totalul național de 852 de unități locale active în această industrie în anul 2011, în regiunea Nord - Est își desfășoară activitatea doar 10% dintre acestea, cele mai multe având sediul în județul Iași (48 din totalul de 86).
- Pot fi sesizate concentrări în domeniile: 2.651 - „Fabricarea de instrumente și dispozitive pentru măsură, verificare, control, navigație” (în Botoșani) și în 2.620 - „Fabricarea calculatoarelor și a echipamentelor periferice” (fără concentrare teritorială).

Industria echipamentelor electrice

- Industria echipamentelor electrice este reprezentată, la nivelul anului 2011, de un număr de 49 de unități locale active la nivelul regiunii Nord - Est, dintre care cele mai multe în județul Iași și Bacău (13).

Alte industrii prelucrătoare mai importante:

- Industria hârtiei și industria produselor de cocserie;
- Industria chimică;
- Industria produselor din cauciuc;
- Industria produselor din minerale nemetalice;
- Industria metalurgică;
- Industria construcțiilor metalice;
- Industria de mașini, utilaje și echipamente.

4.3.3. Infrastructura de transport, tehnică, edilitară, de comunicații și de mediu

Infrastructura de transport, tehnică, de comunicații și de mediu (extras PDR 2014-2020)

Conform informațiilor din PRD - 2014-2020 elaborat de ADRNE, infrastructura este suma elementelor bazei tehnico-materiale cu ajutorul căreia între comunitățile componente se desfășoară toate fluxurile și transferurile de resurse materiale, umane, servicii și informații. Principalele componente ale infrastructurii sunt:

- transportul pe drumuri, căi ferate și alte categorii (aerian, naval);
- transportul de gaze naturale, energie termică și structura locativă;
- servicii de telecomunicații, televiziune, radio, internet;
- infrastructura socială;
- condiții de locuire, alte servicii publice, spații verzi.

În analiza prezentată în Planul de Dezvoltare regională Nord - Est 2014-2020 s-au evidențiat următoarele aspecte:

Infrastructura de transport

La nivel comunitar, noile orientări strategice aferente perioadei de programare 2014-2020 pun un accent deosebit pe creșterea accesibilității, conectivității și mobilității rutiere în vederea fluidizării traficului și reducerii poluării fonice și atmosferice. Astfel unul din cele 11 obiective tematice aferente Strategiei Europa 2020 este dedicat promovării unor sisteme de transport durabile și eliminării blocajelor din cadrul rețelelor majore de transport.

Investițiile vor viza următoarele zone:

Rețeaua TEN-T de bază și extinsă pentru transportul rutier și feroviar, precum și moduri multinodale și interoperabile care să aducă beneficii nete ridicate;

Rețeaua feroviară TEN-T de baza, conectivitatea secundară, modernizarea rețelelor feroviare dense, precum și alte investiții ce pot asigura îmbunătățirea interoperabilității; elemente de mobilitate urbană integrate, durabile și accesibile în orașe, orașe-regiuni și zone metropolitane, care să ducă la reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră, în special prin planuri de transport urban durabil, inclusiv facilitarea utilizării transportului public, a bicicletelor și a mersului pe jos.

În vederea creării unui document cadru al infrastructurii de transport la nivelul României, a fost elaborat Master Planul General de Transport al României pe termen scurt mediu și lung, document care este conceput pentru a oferi o strategie clară pentru dezvoltarea sectorului de transport din România pentru următorii 15 de ani. Master Planul va contribui la dezvoltarea economică a României într-un mod durabil, iar rezultatele imediate, așa după cum rezultă din varianta finală revizuită a acestui document, sunt următoarele:

- a) Un plan pe termen lung care va contribui la dezvoltarea economică a României într-un mod durabil;
- b) Utilizarea mai eficientă a resurselor financiare în sectorul transporturilor;
- c) Conexiuni îmbunătățite și, astfel, un comerț îmbunătățit cu țările vecine;
- d) O productivitate crescută pentru industria și serviciile din România și, implicit, o creștere economică mai pronunțată și un nivel de trai îmbunătățit;
- e) Un sistem de transport durabil (sustenabil).

4.3.4. Agricultură

Agricultura și dezvoltare rurală (**extras - sursa - PDR NE 2014-2020**) În spațiul rural, din regiunea Nord - Est, la nivelul anului 2012, figurau 506 comune, care cuprindeau un număr de 2.361 sate, în care locuiau 1.927.423 locuitori (reprezentând 58,37% din populația regiunii). La nivel județean, cele mai mari ponderi a locuitorilor din zona rurală se regăsesc la nivelul județului Neamț (63,97%), Vaslui (61,31%) și Botoșani (59,34%).

O clasificare după formațiunile de relief predominante, așezări rurale și activitățile specifice sunt:

- zona de șes - caracterizată prin sate de tip adunat, cu funcțiuni economice prezentând caracter agricol cerealier și pomi - viticol;
- zona agricolă de dealuri și coline - caracterizată prin sate răsfirate, de-o parte și de alta a drumurilor, cu grădini și livezi, podgorii printre grupurile de case. Ca funcțiune economică, se pune accent pe pomi-viticultura și creșterea animalelor. Se remarcă totodată prezența unor activități economice mai complexe, cum ar fi cele legate de prelucrarea primară până la cea superioară a lemnului, industria prelucrătoare;
- zona montană - caracterizată prin sate de tip risipit în munți, cu gospodării izolate sau grupuri mici de case, dintre care multe nu sunt racordate la utilitățile publice: gaz metan, apă potabilă, canalizare, curent electric.

În mediul rural locuiesc 1.927.423 locuitori, din care 957.981 femei. În orizontul de timp 2006 - 2013, în raport cu datele statistice furnizate de INS, populația totală din mediul rural a fost în relativă creștere până în 2008, urmând apoi un ușor declin. Structura pe vârste a populației rurale este caracterizată printr-un relativ dezechilibru, procesul accentuat de îmbătrânire demografică fiind evident. Astfel, în perioada 2006 - 2013 au avut loc scăderi ale numărului de copii cuprinși în grupele de vârstă 0-4 ani și 5-9 ani cu câte 16%. Cele mai mari scăderi au avut loc în județele Bacău (16%, respectiv 18%), Botoșani (24%, respectiv 18%), Neamț (16%, respectiv 19%), Vaslui (23%, respectiv 19%). Totodată a avut loc o scădere a numărului de tineri cuprinși în grupa de vârstă 15-19 ani cu 12%, și în acest caz cele mai „afectate” fiind județele Bacău (13%), Iași (16%), Neamț (16%) și Vaslui (10%). La polul opus, pentru populația cuprinsă în grupa de vârstă 60-64 ani a avut loc o creștere cu 21%, cele mai mari creșteri având loc în județele Iași (41%) și Suceava (37%).

Din totalul populației rurale la nivel regional, cele mai mari ponderi se înregistrează în județele: Iași (21,65%), Suceava (19,33%) și Bacău (18,11%), iar cele mai mici în județele: Botoșani (12,7%) și Vaslui (12,58%).

La nivelul fiecărui județ, component al regiunii, ponderea populației aflate în mediul rural este de peste 50%. Cele mai mari ponderi se înregistrează în județele Neamț (62,52%), Vaslui (58,55%) și Botoșani (58,07%).

În anul 2012, la nivel regional, populația ocupată din mediul rural reprezintă 61,5% (1.079 mii persoane) din total populație ocupată, din care majoritatea activează în agricultură și silvicultură. Cu toate că, raportată la activitățile economice desfășurate în zona rurală, forța de muncă este suficientă din punct de vedere cantitativ, aceasta este în mare parte necalificată. Acest fapt se datorează atât sistemului de pregătire profesională și educațională deficitar, cât și faptului că o mare parte a populației rurale nu și-a finalizat/continuat studiile având un nivel redus de educație.

În ultimul deceniu s-a accentuat procesul de îmbătrânire al populației în spațiul rural - datorat pe de o parte migrației tinerilor către zonele urbane și alte state membre ale Uniunii Europene (persoane plecate la studii sau aflate în căutarea unui loc de muncă), iar pe de altă parte reducerii progresive a sporului natural.

Nivelul scăzut al veniturilor din agricultură, cât și lipsa altor activități economice alternative nu au stimulat tinerii să rămână în mediul rural, bătrânii fiind nevoiți să lucreze singuri terenurile. Din acest motiv, mai mult de 45% din persoanele ocupate în agricultură au vârsta de peste 45 de ani, iar după vârsta de 65 de ani o treime dintre aceștia rămân încă în activitate. Aceasta face ca pe piața muncii să fie prezent un efectiv numeros de persoane vârstnice.

La nivel regional 31,5% din totalul populației ocupate în agricultură și silvicultură (841 mii persoane) au vârste mai mari de 55 de ani și numai 11,6% au vârste cuprinse în grupa 15-24 ani. Totodată, din total persoane ocupate, 48,4% îl reprezintă femeile.

Agricultura

Activitățile economice de baza în mediul rural sunt: agricultura (cultivarea culturilor cerealiere - cultura cartofului și a sfeclei de zahăr fiind practicate aproape în toate județele, viticultura: județele Vaslui, Bacău și Iași, pomicultura: județele Iași, Suceava și Neamț, zootehnia), exploatarea și/sau prelucrarea lemnului: județele Suceava, Neamț și Bacău și turismul rural în județele Suceava, Neamț și Bacău.

Suprafața totală a regiunii este, la nivelul anului 2013, de 3.684,9 mii hectare (15,46% din suprafața totală a României), din care 2.121,2 mii hectare reprezintă suprafață agricolă (14,52% din suprafața agricolă a României), împărțită pe categorii de utilizare. În proprietate privată se găsesc 2.009 mii hectare (94,7 % din suprafața agricolă).

Cele mai mari suprafețe agricole se înregistrează în județele Vaslui, Botoșani și Iași fiecare deținând în jurul a 18% din suprafața agricolă totală a regiunii. Cele mai mari suprafețe arabile sunt în județele Vaslui și Botoșani, unde la 100 ha suprafață agricolă corespund 75, respectiv 79 ha suprafață arabilă.

Județele Vaslui și Iași dețin cele mai mari suprafețe viticole, împreună având 73% din suprafața totală viticolă a regiunii.

Doar 6,47% din suprafața agricolă are amenajări pentru irigații. La nivel județean cea mai mare pondere a suprafețelor amenajate este în județul Iași, cu 37,67% din totalul regional. Totodată, se observă că suprafețele efectiv irigate sunt mult mai mici în comparație cu suprafețele amenajate pentru irigații.

Cea mai mare suprafață cu păduri și alte vegetații forestiere o deține județul Suceava cu 454,5 mii ha reprezentând 36,8% din suprafața totală a regiunii. Urmează județele Neamț și Bacău, fiecare cu câte 21-23%. La nivel regional, în anul 2013, cea mai mare parte a suprafeței cultivate era formată din cultura cerealelor pentru boabe (58,41%), plante uleioase (14,50%), furaje verzi din teren arabil (18,37%) și furaje perene (15,02%). Pentru cultura cerealelor pentru boabe cele mai întinse suprafețe erau cultivate cu porumb boabe (66,70%), respectiv grâu și secară (22,80%).

Cele mai mari suprafețe cultivate cu culturi cerealiere pentru boabe sunt în județele Botoșani (20,96%), Iași (19,93%) și Vaslui (19,54%) din suprafața totală a regiunii (pe acest segment agricol). Suprafețele cultivate cu grâu și secară predomina în județele Vaslui (29,47%), Iași (20,86%), Botoșani (15,49%) și Neamț (14,75%) din totalul suprafeței cultivate

pentru acest tip de cereale. Cele mai mari suprafețe cultivate cu porumb pentru boabe sunt în județele Botoșani - 22,83%, Bacău - 18,44% și Vaslui - 17,47% din totalul suprafeței cultivate pentru aceasta cultură

La nivel județean, în anul 2012, cele mai mari aporturi la producția agricolă totală sunt aduse de județele Suceava cu 23%, Iași cu 17% și Botoșani cu câte 17%. În mod surprinzător, deși economia județului Vaslui are un caracter predominant agricol, aportul acestui județ este de numai 14% - ceea ce indică practicarea pe suprafețe întinse a unei agriculturi de subzistență. Totodată, același aport (redus) este adus și de județul Neamț.

Cu o influență pozitivă asupra economiei agricole regionale se remarcă existența în municipiul Suceava a Băncii de Resurse Genetice Vegetale (Banca de Gene), scopul acesteia fiind explorarea, colectarea, evaluarea și conservarea resurselor genetice vegetale. Banca are ca responsabilitate să conserve germoplasma vegetală din România și, prin colaborare internațională, participă la asigurarea resurselor genetice vegetale mondiale, care la rândul lor au o deosebită importanță pentru siguranța alimentară.

Pentru producția agricolă vegetală, cele mai mari contribuții, în anul 2012, sunt aduse de județele Suceava, Iași și Botoșani cu ponderi cuprinse între 16 și 22%, în timp ce cea mai redusă este a județelor Neamț și Vaslui cu câte 14%.

Pentru producția agricolă animală cele mai mari aporturi sunt ale județelor Suceava și Bacău cu 25%, respectiv 17%. Surprinde aportul foarte redus adus de județul Vaslui, de numai 13%, în condițiile în care acesta deține un potențial zootehnic important.

În regiune este un număr insuficient de ferme zootehnice specializate, iar majoritatea animalelor sunt crescute în gospodăriile personale și utilizate pentru asigurarea consumurilor individuale.

Cele mai mari efective de bovine sunt în județele Suceava (30,6% din total regional) și Botoșani (19,8% din total regional), porcine în județele Iași (22,7% din total regional), Neamț (19,2% din total regional) și Bacău (16,9% din total regional), ovine în județele Botoșani (23% din total regional), Suceava și Iași (18% din total regional), păsări în județele Bacău (26% din total regional), Iași (21% din total regional) și Vaslui (19% din total regional), caprine în județele Bacău (29% din total regional) și Vaslui (19% din total regional), familii de albine în județele Vaslui și Iași (cu câte 22% din totalul regional) și Bacău (19% din total regional).

O alta problemă este capacitatea insuficientă a regiunii de a procesa materiile prime din agricultură, de a le promova și vinde, utilizând tehnicile specifice de marketing, în scopul câștigării unor segmente stabile de piață și a largirii pieței de desfacere în ansamblu.

Silvicultura

Silvicultura reprezintă pentru regiune atât o activitate cu tradiție cât și o sursă majoră de venituri, produsele obținute din prelucrarea masei lemnoase luând, în cea mai mare parte, drumul exportului.

Confruntată cu un export necontrolat de bușteni și cherestea în anii '90, silvicultura a înregistrat în ultimii ani o aliniere la cadrul legal și de trecere de la exploatarea primară a lemnului la exploatarea secundară și chiar la cea superioară. Astfel, în regiune își desfășoară activitatea sute de firme al căror obiect de activitate îl reprezintă exploatarea și prelucrarea lemnului, majoritatea fiind axate pe producția de mobilă, jucării, parchet stratificat și îmbinări din lemn. Acestea au dobândit în ultimii ani o imagine pozitivă pe plan extern. Exportul de lemn și produse din lemn este dirijat în special către alte state membre (pentru care prețul scăzut datorat mâinii de lucru ieftine reprezintă un punct de atractivitate) - Germania, Austria, Italia, Olanda și Suedia.

Regiunea Nord - Est reprezintă cel mai mare furnizor de masă lemnoasă (5.412,5 mii mc recoltați în 2013), reprezentând mai multe de un sfert din masa lemnoasă totală recoltată a României (28,4%), în creștere cu 11% față de 2007. Cel mai mare aport îl are județul Suceava care asigură aproximativ jumătate din volumul de lemn recoltat din regiune, urmat de județul Neamț cu 24%.

Județele Suceava, Neamț și Bacău dețin atât cel mai mare volum de masă lemnoasă pus în circulație la nivelul regiunii cât și quantumul cel mai ridicat al populației ocupate în acest sector de activitate în raport cu totalul populației ocupate.

Regiunea Nord - Est are un potențial important în creșterea și valorificarea atât a fructelor de pădure cât și a ciupercilor comestibile din flora spontană. Astfel, în anul 2009, o

cincime din cantitatea totală a fructelor de pădure provine din Regiunea Nord-Est - reprezentând în valoare absolută 987,4 tone. La nivel județean se remarcă județele Suceava (340,4 tone), Neamț (203,8 tone) și Vaslui (166,3 tone). În privința cantității de ciuperci comestibile colectate, 35% din totalul național provine din regiune, reprezentând 233,7 tone (anul 2009) - din care 210 tone sunt asigurate de județul Suceava și 21 de tone de județul Neamț.

Un element important al analizei dedicată acestei secțiuni îl constituie și cifra de afaceri rezultată din valorificarea produselor piscicole și a produselor apicole (afărentă unităților silvice). Pentru produsele piscicole, în anul 2009 cifra de afaceri, la nivel regional, a fost de 1.238 mii lei (14% din total național) provenind din județele Neamț (544 mii lei), Suceava (262 mii lei) și Bacău (396 mii lei). Pentru produsele apicole, regiunea Nord-Est asigură 70% din valoarea cifrei de afaceri naționale - 29 mii lei - valoare atribuită în totalitate județului Neamț.

Turismul rural și agroturismul

Pornind de la cele două deziderate care definesc turismul rural, producția și valorificarea producției proprii prin intermediul gospodăriei agroturistice, respectiv promovarea valorilor tradiționale, putem afirma că la ora actuală acest gen de turism se găsește în faza de expansiune. Zonele deluroase și montane ale regiunii sunt zonele care prezintă potențialul cel mai ridicat pentru practicarea turismului rural, datorită peisajelor de o frumusețe rară și, în plus, datorită calității aerului și apei.

Ținând cont de faptul că, datorită condițiilor climatice și prin natura factorilor de relief, zonele deluroase și montane se confruntă deseori cu probleme în exploatarea agricolă vegetală, dezvoltarea turismului rural în aceste zone ar reprezenta, alături de zootehnie, un pas important pe calea dezvoltării economice a acestora.

Problema majoră cu care se confruntă acest sector de activitate nu o reprezintă facilitățile pentru investitori, ci stadiul precar al infrastructurii fizice, fără de care potențialul acestor zone nu poate fi valorificat. Astfel, multe localități din zonele deluroase și montane se confruntă cu probleme ale infrastructurii rutiere și ale infrastructurii de utilități - absența alimentării cu gaz metan, lipsa apei curente, canalizării etc.

Există totuși și o serie de factori favorizanți care dau o undă de optimism în dezvoltarea acestui sector de activitate, cum ar fi:

- densitatea mare a populației și a numărului de case față de alte zone deluroase și montane;
- frumusețea zonelor deluroase și montane, calitatea aerului deosebit de curat;
- existența faunei și florii bogate, cu multe specii pe cale de dispariție: existența unor arii naturale protejate - parcuri naționale, naturale, situri Natura 2000;
- monumentele istorice cu valoare națională și internațională;
- calitatea deosebită a produselor ecologice obținute în aceste zone.

Concluziile formulate în Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020, aferent anului 2016, în 2014 privind agricultura, dezvoltarea rurală, populația ocupată, rezultă că, din totalul populației rurale în 2015 ponderea cea mai mare este în județul Neamț 64,43%, Vaslui 60,04% Botoșani 59,33%

4.3.5. Turismul

Turismul (*Sursa - extras 2014-2020 PDR pag. 223*) în regiunea Nord-Est deține un potențial turistic relativ ridicat, care poate fi comparat cu alte zone turistice renumite din țară și din străinătate.

Elementele turistice definitorii, care constituie baza turistică și contribuie la dezvoltarea și diversificarea serviciilor turistice sunt:

- Patrimoniul cultural-religios din nordul regiunii incluse în Patrimoniul Mondial UNESCO;
- Centrele vechi și patrimoniul cultural din Iași și Botoșani;
- Patrimoniul religios din zona Neamțului;
- Stațiunile de interes Național - Vatra Dornei, Gura Humorului, Slănic Moldova, Târgu Ocna, Câmpulung Moldovenesc, Piatra Neamț, Tîrgu Neamț;
- Zonele montane: Ceahlău, Rarău, Călimani;
- Gastronomia și ospitalitatea moldovenească;

- Podgoriile Cotnari și Huși.

În Regiunea Nord - Est există numeroase rezervații și monumente ale naturii, zone naturale protejate de interes național, printre care 3 din cele 13 parcuri naționale ale României, respectiv Parcul Național Munții Călimani, Parcul Național Cheile Bicazului - Hășmaș și Parcul Național Ceahlău, precum și un parc natural - Vânători-Neamț.

Regiunea Nord - Est deține 3.995 monumente de interes internațional, național și local, conform listei de patrimoniu a Ministerului Culturii și Cultelor din 2010. Acestea includ situri arheologice, clădiri de interes istoric și arheologic, case memoriale.

Dintre cele șapte areale turistice ale României, care cuprind obiective culturale de importanță mondială, mănăstirile din nordul Moldovei au fost incluse în patrimoniul mondial UNESCO în anul 1993 și cuprind mănăstirile Voroneț, Humor, Moldovița, Probota, Sfântul Ioan cel Nou din Suceava, bisericile Pătrăuți și Arbore iar din anul 2010 și mănăstirea Sucevița, toate aparținând județului Suceava. Acestea, împreună cu rolul regional al Iașului, constituie principalele elemente promovate de Regiunea Nord - Est în afara țării.

De precizat că în județul Iași sunt un număr impresionant de monumente istorice - 1.630, ocupând locul al II-lea la nivel național, după București (2.621 monumente), fiind urmat de județul Cluj cu 1.381 de monumente și județul Dâmbovița, cu 1.239 monumente.

Stațiunile turistice

Conform H.G. 852 din 2008, lista stațiunilor turistice din România include 7 stațiuni turistice de interes național și 2 stațiuni turistice de interes local din regiunea Nord - Est care au o și componentă balneară sau climaterică activă. Astfel, stațiunile turistice de interes național din regiune sunt: Slănic Moldova și Târgu Ocna - județul Bacău, Piatra Neamț și Târgu Neamț (care include și băile Oglinzi) - județul Neamț și Câmpulung Moldovenesc, Gura Humorului și Vatra Dornei - județul Suceava, iar cele de interes local sunt Bălțătești și Durău, ambele din județul Neamț.

Cele mai multe persoane ocupate în structurile de cazare turistică se găsesc în județul Suceava, în corelare cu datele privind capacitatea de cazare existentă și numărul de turiști sosiți în acest județ.

Forme de turism practicate

- **Turismul de agrement** - îmbină pe plan orizontal mai multe forme de turism, ținând cont de diversitatea posibilităților de petrecere a timpului liber. Astfel, infrastructura de agrement vine ca o dezvoltare suplimentară a unor localități deja consacrate pe anumite tipuri de turism (montan, cultural, balnear). În plus, această infrastructură de agrement are ca public țintă și localnicii care își pot petrece timpul liber și week-end-urile bucurându-se de activitățile oferite.

- **Turismul activ** - practicarea turismului activ are condiții foarte bune de dezvoltare datorită potențialului oferit de Carpații Orientali. Se pot practica drumețiile montane, sporturi de iarnă, dar și activități specifice turismului de aventură și sportiv: alpinismul, escaladă, mountain bike, zboruri cu parapanta.

- **Turismul balnear** - Regiunea Nord - Est are un potențial balnear bun, putând constitui o importantă destinație turistică, dat fiind fondul de resurse disponibile. Climatul este adecvat pentru tratamentele terapeutice, incluzând arii cu un bio-climat tonic, sedativ și de salină.

Potențialul de dezvoltare al turismului balneo-terapeutic este evidențiat de bogăția de izvoare minerale, cu ajutorul cărora s-ar putea dezvolta turismul de tip wellness și SPA, integrat însă în teritoriu printr-o gamă diversă de activități specifice fiecărei zone. Ținând cont de valoarea ridicată a duratei medii de ședere turistică în aceste stațiuni localitățile regiunii Nord - Est cărora le-a fost acordat statutul de stațiune balneoclimatică sunt:

- arealul corespunzător zonei de agrement-tratament Nicolina din Iași, județul Iași;
- municipiul Vatra Dornei, județul Suceava;
- orașul Slănic Moldova, județul Bacău;
- orașul Târgu Ocna, județul Bacău.

- **Turismul cultural** - reprezintă o formă modernă de a petrece vacanță, o formă în plină expansiune. Astfel de vacanțe, cunoscute sub denumirea generică de „circuite, orașe și cultură” dețin în țările occidentale ponderi importante în structura destinațiilor de vacanță.

- **Turism religios** - În zona turistică a Moldovei se află o adevărată „salbă” de mănăstiri, biserici și cetăți, care sunt mereu în atenția operatorilor de turism.

Potențialul turistic pentru aceasta formă de turism în regiunea Nord - Est este reprezentat de:

- monumentele de cult care adăpostesc rămășițe pământești ale unor sfinți (moaștele Sfintei Paraschiva la Iași);
- bunuri culturale - religioase, cum ar fi mănăstirile din Nordul Moldovei;
- destinațiile religioase unde au loc manifestări religioase, cum ar fi: sărbătorile legate de Crăciun, Paște în Nordul Moldovei etc.

- **Turismul rural și agroturismul** - Această formă de turism este motivată de dorința de întoarcere la natură, la viață și obiceiurile tradiționale și presupune șederea în gospodăria țărănească (fermă sau pensiune agroturistică) sau într-un han ori pensiune.

În zona rurală a Regiunii Nord - Est există numeroase biserici, mănăstiri (Văratec, Putna, Voroneț, Agapia, Moldovița, Sucevița etc.), muzee, case memoriale, conace, hanuri și curți domnești. Multe dintre aceste așezăminte de cult sunt unice în lume prin frumusețea lor.

Zonele rurale sunt păstrătoare ale datinilor, tradițiilor, meșteșugurilor și obiceiurilor străvechi, unde talentul și atracția către frumos se materializează în adevărate opere de artă ceramică, covoare țesute manual, cojocărit, țesături, instrumente populare, măști.

Manifestările artistice și sărbătorile populare tradiționale din tot cursul anului aduc în atenția publicului larg spiritul viu, autentic al meleagurilor moldave, prin portul popular, cântece și dansuri, obiceiuri străvechi: festivaluri de artă plastică, de folclor, de datini și obiceiuri. Arta populară, religia și obiceiurile creștine nealterate, posibilitatea de a se afla în mijlocul evenimentelor specifice locului (serbări, târguri, festivaluri etc.), chiar și terapia muncii fizice sunt în egală măsură puncte de atracție.

Prin valorile sale culturale, istorice, etnografice, naturale și socio-economice, satul moldovenesc poate deveni un produs turistic de mare originalitate și de marcă pentru turismul din Regiunea Nord - Est.

- **Turism de afaceri și evenimente**

România se găsește în fața unei creșteri evidente a interesului oamenilor de afaceri străini sau români privind investițiile în structurile hoteliere și centrele de conferințe. Costurile sunt mai mici decât în alte țări europene, fapt ce se datorează mai ales prețului scăzut al taxei de management, al serviciilor de traducere, al serviciilor tehnice și, uneori, al chiriei sălilor. Pe de altă parte, există diferențe importante între locațiile din București și cele din țară, în ceea ce privește costurile.

Localitățile unde se desfășoară cu preponderență aceasta formă de turism în Regiunea Nord - Est sunt orașele reședință de județ, în special municipiul Iași.

Se remarcă faptul că turismul de afaceri rămâne cea mai solidă ramură a industriei turismului din România, semn că, deocamdată, cei mai mulți dintre străini nu vin atrași de frumusețile naturale, ci de profiturile pe care le-ar putea obține din afacerile derulate aici. Hotelurile, cursele aeriene de linie, agențiile de turism, toți factorii implicați în acest sector al economiei au simțit o creștere a acestui sector în ultima perioadă.

Pe termen lung, calitatea locațiilor, a serviciilor și a resurselor umane ce concură la reușita oricărui eveniment vor putea genera revenirea participanților în destinația respectivă, atât ca turiști, cât și ca oameni de afaceri și poate chiar ca investitori pe piața locală.

- **Ecoturismul**. Ecoturismul este considerat de nișă în cadrul industriei turistice mondiale, însă într-o creștere susținută. Ecoturismul trebuie să includă următoarele elemente: produsul are la bază natura și elementele sale, managementul ecologic în vederea unui impact minim, contribuind la conservarea biodiversității, la bunăstarea locală a comunităților din zonele turistice și educație ecologică, atât în rândul turiștilor cât și în rândul populației locale.

Ingredientele unui program turistic de succes sunt: autenticitatea (locuri și oameni unici), diversitatea (un amestec de patrimoniu natural și cultural, stimulare și relaxare, profesionalism și atitudine prietenoasă) și flexibilitatea (rezervări rapide, posibilitatea oferită clienților să își combine experiențele turistice pentru a le răspunde nevoilor specifice).

Turiștii, care vin în zonă, practică activități de drumeție (mai ales în zona parcurilor naționale și naturale) sau vizite culturale de scurtă durată (mănăstiri, cetăți, muzee etc.).

Ariile protejate prezintă o diversitate a florei și faunei, care cuprinde multe specii unice și/sau pe cale de dispariție. Activitățile practicate în zonele protejate sunt diverse de la drumeții montane și plimbări de agrement, până la observații de păsări și mamifere

sălbatică. Există un potențial considerabil de creștere a numărului de vizitatori în anumite părți ale ariilor protejate.

Parcul Natural Vânători Neamț a implementat unul dintre primele programe de ecoturism în jurul anului 2000, beneficiare a unui grant GEF (Global Environment Facility). Majoritatea ofertanților de programe de ecoturism se regăsesc în Asociația de Ecoturism din România (A.E.R.). A.E.R. este un parteneriat pentru conservarea naturii și turism în România între asociații de turism, organizații neguvernamentale de dezvoltare locală și conservare a naturii, proiecte de conservare a naturii și agenții de turism.

- Turismul oenologic (vini-viticol)

Turismul vini-viticol este o formă de turism care poate fi practică în Regiunea Nord - Est datorită existenței unei tradiții viticole recunoscute, centre de degustare, vinoteci în renumite podgorii: Cotnari, Bucium - Iași, Huși.

Cotnari dispune de o impresionantă și valoroasă vinotecă, cu o vechime a vinurilor cuprinsă între anii 1956 și 2000. Zona viticolă Cotnari reprezintă portdrapelul vinurilor românești, ocupând un loc fruntaș printre vinurile de pe piața mondială. În plus este o confirmare a calității vinurilor autohtone - la care Cotnari excelează, fiind singurul producător de vinuri din soiuri românești din România, premiat cu medalia de aur la concursuri internaționale de vinuri.

Vinuri alese, specifice podgoriei Huși, (Busuioaca de Bohotin - Huși, Zgihara, Feteasca Albă, Fetească Regală, Aligote, Muscat otonel, Fetească neagră etc.) pot fi degustate într-un cadru deosebit, înconjurat de vii, la vinoteca Grupului Școlar Agricol „Dimitrie Cantemir” din Huși. Foarte aproape de Huși, în satul Averești, poate fi vizitată vechea cramă boierească, unde pot fi degustate vinuri specifice zonei.

Muzeul vini-viticol din Huși cuprinde peste 500 de obiecte prețioase prin valoarea lor de reprezentare, remarcându-se colecția de instrumente și unelte vini-viticole, având și o zonă expozițională cu 150 de figuri zoomorfe și antropomorfe din butuci naturali de viță de vie. Muzeul Viei și Vinului din Hârlău este structurat pe o serie de coordonate etnologice fundamentale, menite să ofere câteva repere din cultura vieții tradiționale românești, din zona Hârlăului.

Concluziile formulate în Raport strategic privind monitorizarea Planului de Dezvoltare Regională Nord-Est 2014-2020 Aferent anului 2016, în 2014 privind aspecte ce vizează valorificarea potențialului turistic, evidențiază faptul că deși potențialului turistic al regiunii este variat, nu există un sistem coerent de promovare a zonelor turistice, fapt ce cu siguranță are impact negativ asupra regiunii.

4.3.6. Dezvoltarea durabilă

Sursa Orientări strategice naționale pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014 - 2020) - anexa la memorandum

Zona montană defavorizată a României, constituie un teritoriu special, de interes național, cu un imens potențial economic, social, cultural și de mediu.

Orientările strategice prezintă principalele direcții de urmat pentru asigurarea creșterii atractivității și dezvoltării durabile a zonei montane defavorizate, prin punerea în valoare a resurselor, stabilizarea populației, menținerea identității culturale, creșterea puterii economice la nivel local, în condițiile păstrării echilibrului ecologic și protecției mediului natural.

Zonele de munte trebuie să beneficieze de o politică specifică definită conform principiilor dezvoltării durabile, care asigură necesitățile prezentului fără a compromite șansele generațiilor viitoare. De asemenea, orientările strategice vizează reducerea dezechilibrului între regiunile mai favorizate și cele montane defavorizate, marcate de constrângeri naturale permanente, vizând ansamblul problematicei economice, sociale, culturale și de mediu înconjurător.

Politicile montane trebuie să faciliteze cooperarea inter-comunală și inter-regională în cadrul național, cooperarea trans-frontalieră și trans-națională.

Zona montană defavorizată din România este constituită din suma suprafețelor unităților administrativ-teritoriale (UAT) desemnate conform următoarelor criterii:

- Unitățile administrativ-teritoriale situate la altitudini medii mai mari sau egale cu 600 m, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT;
- UAT situate la altitudini medii între 400 - 600 m și care au o pantă medie egală sau mai mare de 15%, limitele acestora fiind acelea ale blocurilor fizice (identificate în Sistemul Integrat de Administrare și Control) care aparțin de aceste UAT.

Lista completă a UAT este parte componentă a Programului Național de Dezvoltare Rurală (PNDR), fiind aprobată odată cu acesta prin Decizie a Comisiei Europene.

Conform acestei delimitări, zona defavorizată a României cuprinde 657 UAT reprezentând 20% din numărul de UAT existent în România, cu o suprafață totală de 71.314 kmp, respectiv 30% din teritoriul Național (238.381 kmp).

Descrierea zonei montane defavorizate din regiunea Nord - Est

Conform hărții zonelor montane defavorizate în regiunea Nord-Est sunt trei județe ce dețin teritorii care se încadrează în categoria zone montane defavorizate:

- județul Suceava cu peste 50% din teritoriu;
- județul Neamț cu aproximativ 50% din teritoriu;
- județul Bacău cu aproximativ 30% din teritoriu.

Zonele montane defavorizate, rămase în urmă în ceea ce privește dezvoltarea economică și socială datorită condițiilor naturale dificile, au început să fie abandonate în ultimele decenii într-un ritm din ce în ce mai accelerat. În special tinerii din zona montană părăsesc treptat și definitiv muntele în căutarea unor condiții de viață mai ușoare și venituri mai mari obținute cu eforturi mai reduse, în mediul urban sau în alte țări. Cel mai important factor de influență în echilibrul ecologic montan îl reprezintă omul, producătorul agricol crescător tradițional de animale.

În ultimii ani, populația din zona montană, având marele avantaj de a fi adaptată atât fizic cât și psihic constrângerilor naturale, s-a redus constant, ajungând în 2011 la 3.270.793 locuitori față de 3.361.070 locuitori în anul 2005 (date furnizate de INS). Reducerea principală (16%), s-a înregistrat pentru categoria de persoane cu vârste cuprinse între 0 și 19 ani, la categoria de vârstă peste 65 de ani înregistrându-se o creștere (2,6%), ceea ce indică o tendință de îmbătrânire a populației. La celelalte categorii de vârstă (20-45 ani și 46 - 65 ani) creșterea a fost de 1,8%, respectiv de 0,6%.

Reducerea la categoria de vârstă 0-19 ani a fost influențată de scăderea natalității și creșterii migrației către alte regiuni sau țări. Migrația se datorează în mare parte reducerii ofertei locurilor de muncă și accesului deficitar la servicii de interes general (reducerea numărului de școli și spitale în special în zona rurală, infrastructură de transport precară). Analiza populației pe medii (rural-urban) indică faptul că în jur de 48% din populație trăiește în mediul urban. Populația urbană este concentrată în orașele mari din depresiuni și văi, restul populației regăsindu-se în sate dispersate.

4.3.7. Zona montană și dezvoltarea durabilă-aspecte specifice ruralului montan

Din datele analizate, în perioada 2005-2015, numărul elevilor înscriși în învățământul primar și gimnazial a scăzut cu 13%, pe când numărul unităților de învățământ primar și gimnazial s-a redus cu 37%. Având în vedere această reducere, în condițiile geografice deosebite, se poate aprecia că aceasta este un factor care poate duce la abandonul școlar timpuriu și poate avea influențe negative asupra gradului de pregătire al tinerilor din zona montană. În ceea ce privește învățământul liceal, atât numărul elevilor cât și numărul unităților de învățământ liceal au crescut cu 17%, pe fondul unei natalități mai ridicate în perioada anilor '90.

Învățământul profesional agricol adaptat specificității montane a fost creat, fiind accesibile deja o serie de calificări profesionale, după cum urmează: fermier montan, lucrător/tehnician în agroturism, lucrător/tehnician în agricultura ecologică, tehnician agromontan. Totuși, pregătirea practică a elevilor este îngreunată datorită lipsei unor parteneriate dintre unitățile de învățământ cu profil montan și agenți economici relevanți care să ofere condiții adecvate de pregătire și un model integrat de activitate economică

viabilă, adaptat zonei montane care să promoveze principiile fundamentale pe care trebuie să se bazeze dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate.

O inițiativă în acest scop a fost constituită de Programul național de educație și formare profesională pentru dezvoltarea integrată a zonei montane 2007 - 2010, lansat în cadrul unui parteneriat extins între Ministerul Educației Naționale, prin Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Forumul Montan din România, Centrul de Instruire în Agricultură Mureș, Centrul de Formare și Inovație pentru Dezvoltare în Carpați Vatra Dornei (CEFIDEC) și KulturKontakt Austria. În acest program au fost implicate 10 unități de învățământ din 9 județe ale țării, amplasate în zone cu potențial de dezvoltare economică pentru zona montană.

Strategia națională pentru dezvoltarea durabilă a zonei montane defavorizate (2014 - 2020) stabilește următoarele obiective:

Obiectiv general 1: Creșterea competitivității economice

Obiective specifice:

Creșterea veniturilor fermierilor

Sporirea gradului de instruire și informare al fermierilor în vederea dezvoltării de activități specifice și facilitarea accesului produselor lor pe piețele de desfacere

Obiectiv general 2: Creșterea atractivității zonei montane defavorizate și stabilizarea populației montane

Obiective specifice:

Menținerea populației tinere în zonele montane defavorizate, cu accent pe zona rurală

Încurajarea diversificării activităților economice în zona montană defavorizată

Revitalizarea turismului montan pe principiile turismului durabil prin modernizarea infrastructurii specifice, creșterii calității serviciilor în vederea dezvoltării și promovării potențialului natural și cultural din zona montană defavorizată

Modernizarea infrastructurii de transport și pentru serviciile de bază

Obiectiv general 3: Ameliorarea calității factorilor de mediu din zona montană defavorizată și conservarea biodiversității

Obiective specifice:

Gestionarea durabilă a resurselor agricole și forestiere

Conservarea biodiversității, prin consolidarea rețelei de arii protejate,elaborarea/implementarea planurilor/măsurilor de management ale ariilor naturale protejate,precum și prin păstrarea și/sau îmbunătățirea funcționalității și conectivității aferente rețelei de arii naturale protejate, inclusiv ale rețelei Natura 2000 (prin menținerea și crearea infrastructurilor ecologice, inclusiv coridoare ecologice coridoare de migrare/deplasare pentru specii)

Implementarea managementului durabil al deșeurilor

Obiectiv general 4: Conservarea și valorificarea resurselor culturale

Obiective specifice:

Protejarea, promovarea și menținerea vie a patrimoniului imaterial și a creației contemporane

Promovarea, conservarea și punerea în valoare a patrimoniului cultural material

4.4. Principalele concluzii din analiza mediului economic. Implicații pentru ÎPT

Regiunea Nord - Est are una din cele mai mici contribuții la VAB național 10,05% în 2014, nivel apropiat de cel din 2011
În intervalul 2008-2015 valoarea contribuției la VAB naționale a regiunii Nord-Est a scăzut cu 0,6% - situându-se în trendul național descrescător
Pe sectoare ponderea contribuției la VAB regional pentru regiunea Nord-Est în 2014 este următoarea: - 22,4% sectorul industrie; - 19,9% sectorul administrație; - 17,5% sectorul comerț; - 13,1% sectorul tranzacții;

- 8,5% sectorul agricultură;
În intervalul 2008-2014 VAB a înregistrat scăderi: - 4,1% sectorul comerț; - 6,0% sectorul construcții; - 1,7% sectorul agricol, creșteri: - 3,5% industrie prelucrătoare; - 3,2% activități profesionale.
Valoarea PIB/locuitor, în regiunea Nord - Est, este cea mai mică din țară (ex: 2015 4.900 euro/locuitor, față de 8.100 euro/locuitor media RO și 28.900 media UE). Bunăstarea populației regiunii Nord-Est este cea mai scăzută comparativ cu celelalte regiuni de dezvoltare
Deși pe ultimul loc, după PIB pe locuitor, calculate pe baza parității puterii de cumpărare, regiunea Nord-Est înregistrează din 2005 până în 2015 o creștere de la 2.400 euro/cap de locuitor la 4.900 euro/cap de locuitor.
Unități locale active - Sectoarele cele mai active din regiunea Nord - Est sunt în ordine descrescătoare: comerț, industrie prelucrătoare, construcții, hoteluri și restaurante, agricultură. În evoluție în intervalul 2008-2015 numărul de unități active a scăzut pentru comerț, industrie, construcții și a crescut pentru agricultură, pentru hotele restaurante
Personalul din unitățile locale active, în regiunea Nord - Est, înregistrează în intervalul 2008 - 2015 scăderi în unele cazuri chiar dramatice, cum este sectorul construcții - 35% (media pe regiune) industrie prelucrătoare - 21% (media pe regiune), comerț - 21% (media pe regiune).
În 2015 regiunea Nord - Est investițiile nete/brute sunt cele mai mici din țară, acestea au fost în sectoarele industrie prelucrătoare, activități de comerț, construcții, transport, industrie extractivă. Nivelul investițiilor are un impact negativ asupra locurilor de muncă și dezvoltării județelor și a regiunii și explică nivelul economic al regiunii Nord - Est.
Ponderele forței de muncă - deși mici ponderile forței de muncă din întreprinderile cu capital străin sunt în creștere atât la nivel național cât și la nivel regional. Explicație posibilă: creșterea nivelului de competențe ale angajaților
În regiunea Nord - Est, în anul 2015, cei mai mulți manageri/fondatori au nivel de instruire superior respectiv liceal/universitar 55%. 11% - Fondatori/manageri cu nivel de instruire vocațional.
În anul 2015 majoritatea întreprinderilor nou create, la un an de la înființare, sunt active 77%, puține sunt inactive 16%, foarte puține au fost desființate 6,2%. În intervalul 2008-2015 numărul întreprinderilor nou create care sunt active este în creștere la nivel național și regional.
Proiecția principalilor indicatori economici la orizontul anului 2020 - pentru regiunea Nord - Est indică o creștere: - până la 6,1% pentru PIB - până la 4,6%VAB cu toate acestea, regiunea Nord - Est nu își va schimba poziția în ierarhia regiunilor rămânând pe ultimele locuri.
VAB sector industrie prelucrătoare - creștere la 4,6%
VAB sector agricultură - creștere la 1,0%
VAB sector construcții 2020 - creștere la 8,2%
VAB sector servicii 2020 - creștere la 7%
La nivel regiunii numărul mediu de salariați previzionat la orizontul 2020 este în creștere
Câștigul salarial mediu brut lunar - Regiunea Nord - Est va înregistra, la orizontul 2020, o creștere până la 3.431 lei - cel mai mic salariu din țară.
Deși prognozele privind orizontul 2020 indică o apropiere a regiunii Nord - Est de media națională în ceea ce privește nivelul veniturilor câștigul brut și net rămân la cel mai mic nivel din țară, continuând să producă decalaje resimțite la nivelul vieții economice și

sociale cu implicații în migrație și nu numai.
--

Implicații pentru IPT

Corelarea ofertei, din planul de școlarizare, cu ponderile sectoarelor economice și contribuțiile acestora la PIB VAB, cu respectarea specificității mediului economic pentru fiecare județ din regiune.

Datorită dinamicii economiei a crescut nevoia de adaptabilitate la cerințele mereu în schimbare ale competențelor solicitate la locul de muncă astfel încât trebuie avut în vedere pentru pregătirea viitoarei forțe de muncă.

Asigurarea unei pregătiri de bază flexibile și asigurarea de competențe tehnice generale.

Actualizarea competențelor anterioare prin organizarea de stagii de pregătire periodice.

Adaptarea curriculum în dezvoltare locală (CDL) la solicitările agenților economici.

Consolidarea pregătirii profesionale, în condiții cât mai reale, prin efectuarea stagiilor de instruire practică la agenții economici, prin sistemul de învățământ dual, sau stagii de practică la întreprinderi.

Realizarea CDL în parteneriat cu agenții economici sau cu asociații ale acestora.

Promovarea învățării pe parcursul întregii vieți.

Dezvoltarea parteneriatelor și dialogului școală/ofertă agenți economici/cerere.

Ritmul schimbărilor tehnologice impune companiilor și salariaților adaptarea permanentă pentru menținerea pe piața, pentru locuri de muncă mai sigure pentru angajați și pentru locuri de muncă flexibile pentru angajatori ca măsuri care să asigure flexicuritatea.

Organizarea programelor de studiu și pregătire ca răspuns la cerințele de mediu pe baza standardelor UE: - calitate în pregătirea pentru calificările specializate pentru ecologie și protecție mediului pe baza standardelor de mediu ale UE.

Dezvoltarea unor competențe de mediu ca parte din pregătirea tehnică generală, pentru toate calificările - conform raportului sinteza al studiului „Skills for green jobs” elaborat în 2010 de CEDEFOP, în perspective următoare toate calificările vor include competențe „verzi” / de mediu.

5. Piața muncii la nivel regional

Factorul muncă este o condiție generală a oricărei activități și se asigură, ca și ceilalți factori de producție, prin intermediul pieței.

Piața muncii expresie a raporturilor dintre cerere și ofertă, este spațiul economic în care se întâlnesc, se confruntă și negociază în mod liber **cererea** de forță de muncă, reprezentată de angajatori și **oferta**, reprezentată de posesorii de forță de muncă.

Cererea de muncă depinde de ritmul de creștere economică, de nivelul și dinamica productivității muncii, de structura producției și activităților economico-sociale, de formele de ocupare și regimul ocupării etc..

Oferta de muncă este formată din munca pe care o pot depune membrii societății în condiții salariale. Resursele de muncă ale unei țări reprezintă totalitatea populației în vârstă de muncă și aptă de muncă și depind de o serie de factori demografici cum ar fi: natalitatea, mortalitatea, durata medie a vieții, condiții de trai etc..

Structura și caracteristicile economiei influențează resursele de muncă cantitativ (numărul celor ocupați - aspecte demografice) și calitativ (structură, nivel și calitate instruire).

Este important de analizat **indicatorii pieței forței de muncă** deoarece unul din obiectivele principale ale politicii economice, în orice țară, este acela al asigurării ocupării depline a forței de muncă. În cazul analizei macroeconomice prin ocuparea deplină a forței de muncă se înțelege o situație când rata șomajului are un anumit nivel acceptat (circa 4% este considerată rata naturală a șomajului). De aceea se consideră mai indicat termenul de ocupare înaltă a forței de muncă în locul celui de ocupare deplină (totală).

Pentru caracterizarea fenomenelor de pe piața forței de muncă din România se utilizează două serii de date statistice:

- date din Ancheta asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).
- date din Balanța forței de muncă (BFM)

AMIGO asigură comparabilitate în timp, la nivel național, teritorial (regiuni de dezvoltare) și internațional (cu alte țări).

Obiectivele AMIGO sunt Evaluarea situației existente pe piața forței de muncă din România, evoluția fenomenelor de ocupare, șomaj și inactivitate.

Ancheta asigură colectarea informațiilor necesare pentru evaluarea populației active din punct de vedere economic și pentru evidențierea fenomenelor cu caracter sezonier care se manifestă pe piața forței de muncă. Ancheta furnizează trimestrial date esențiale asupra tuturor segmentelor de populație, permițând astfel obținerea de informații ce permit identificarea fenomenelor care se manifestă pe piața forței de muncă. Datele anuale extinse, pentru fiecare an, s-au obținut ca medie aritmetică a datelor trimestriale extinse.

BFM permite construirea unor indicatori comparabili în timp, la nivel național și teritorial (regiuni de dezvoltare, județe). Obiectivul BFM este evaluarea resurselor de muncă și a proporției în care este utilizată aceasta în diferite ramuri și sectoare de activitate economico-socială.

Principalii indicatori statistici care se construiesc pe baza celor două serii de date sunt:

- **populația activă** cu două componente:
 - populația ocupată;
 - șomajul.
- **populația inactivă**

Indicatorii statistici din cele două serii nu sunt comparabili deoarece metodele de colectare a datelor, perioadele de referință și sfera de cuprindere sunt diferite.

Analiza datelor din ambele serii oferă o imagine completă și reală asupra pieței românești a forței de muncă.

Pe baza datelor din BFM se stabilește, anual (la 1 ianuarie), populația activă civilă formată din:

- populația ocupată civilă;
- șomerii înregistrați.

Datele din AMIGO se folosesc pentru determinarea (cu periodicitate trimestrială și anuală) a populației active totale formată din:

- populația ocupată totală;
- șomerii în sens BIM (șomerii definiți conform recomandărilor Biroului Internațional al Muncii).

5.1. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform anchetei forței de muncă în gospodării (AMIGO)

5.1.1. Populația după participarea la activitatea economică, pe sexe, medii, grupe de vârstă²⁷ La nivel național

În anul 2016, populația activă a fost de 8.979 mii persoane, în scădere față de anul 2015 când existau 9.159 mii persoane, menținând trendul descrescător din 2002 când se înregistrau 10.799 mii persoane. După nivelul de instruire 59,2% din populația activă are nivel mediu de instruire, 57,3% sunt persoane de sex masculin și 55,3% sunt din mediul urban.

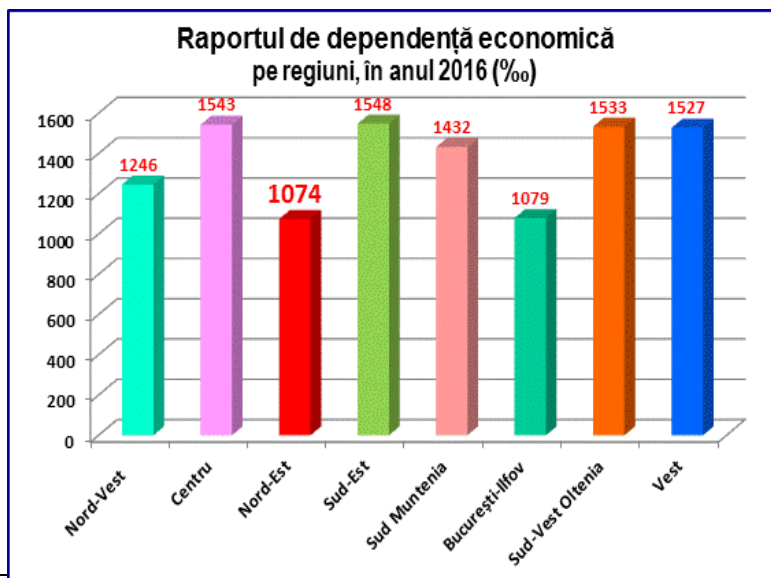
Din persoanele active (*Populația activă din punct de vedere economic (sau forța de muncă) cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii în timpul perioadei de referință, incluzând populația ocupată și șomerii.*) 96,8% erau în vârstă de muncă (15 ani și peste). Tinerii reprezintă 6,8% și mai mult de jumătate 65,2% sunt cu domiciliul în mediul rural.

În anul 2016, populația ocupată cuprindea 8.449 mii persoane; dintre acestea, persoanele în vârstă de muncă (15-64 ani) reprezentau 96,7%, predominant este numărul de persoane de sex masculin 56,9%. De asemenea cele mai multe sunt din mediul urban 55,4% și 5,7% sunt tineri cu vârsta cuprinsă între 15-24 de ani, din care 67,1% sunt cu domiciliul în mediul rural. (*Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste care au desfășurat o activitate economică producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii.*)

Numărul șomerilor era în anul 2016 de 530 mii persoane, în scădere cu 94 mii, comparativ cu anul precedent.

Preponderente, în numărul total al șomerilor, erau persoanele de sex masculin (64,0%), precum și persoanele din mediul urban (52,5%).

Pe grupe de vârstă se constată că tinerii (15-24 ani) dețineau, ca în anii anteriori, o pondere semnificativă (23,6%) din totalul șomerilor, alături de cei din grupa de vârstă 25-34 ani (29,7%). Din aceștia 59,9% sunt de sex masculin, și 58,1% sunt din mediul rural.

În anul 2016 populația inactivă a fost de 10.799 mii persoane, reprezentând 54,6% din populația totală. Persoanele inactice cu domiciliul în mediul urban au deținut majoritatea (52,4%), și de altfel persoanele de sex feminin dețin o pondere superioară (58,2%).

Populația inactivă de 15 ani și peste a fost de 7.734 mii persoane, din care 59,0% aveau vârsta cuprinsă în intervalul 15-64 ani.

Din totalul persoanelor inactive de 15 ani și peste, 20,2% erau

² *Fin. nr. 50* Sursa: Cercetarea statistică asupra forței de muncă [„c PIATA MUNCII”](#) – pentru vizualizare clic aici

tineri (15-24 ani), pensionarii și beneficiarii de ajutor social reprezintă peste jumătate (58,1%) din total. Elevii și studenții de 15 ani și peste reprezintă 17,3% în **populația inactivă** din aceeași categorie de vârstă.

La nivel regional

În anul 2016 după participarea la activitatea economică, regiunea Nord - Est are o populație de 15 ani și peste de 2.678 mii persoane, din care 58,7% persoane ocupate (cel mai mare procent din țară) 1,8% Șomeri BIM (cel mai mic procent pe țară) și 39,5% persoane inactivă (cel mai mic procent pe țară), date care situează regiunea peste valorile medii naționale, respectiv 50,6% persoane ocupate, 3,1% șomeri BIM, 46,3% persoane inactivă.

În anul 2016, în cazul regiunii Nord - Est, raportul de dependență economic (ce reprezintă numărul persoanelor inactivă și în șomaj ce revin la 1.000 persoane ocupate) a atins valoarea cea mai scăzută, respectiv de 1.074, sub nivelul mediei la nivel național care este de 1.341. Prin comparație, în regiunea Sud - Est este de 1.584, 1.543 în regiunea Centru, 1533 în regiunea Sud - Vest Oltenia, 1.527 regiunea Vest, 1.246 regiunea Nord - Vest, 1.079 regiunea București - Ilfov, fig. nr.50.

Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (15-64 ani) *(reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.)*

La nivel național rata de activitate în anul 2016 a fost de 53,7%, aflându-se în trend descendent, (56% în 2002, 54,5% în 2015), pe sexe rata de activitatea a fost mai mare pentru persoanele de sex masculin înregistrându-se 63,6% și pe medii de rezidență pentru mediul urban era 54,7%. Pe categorii de vârstă, rata de activitate cea mai mare este pentru categoria 34-44 de ani și anume de 84,6%, peste 80% pentru categoriile 25-34 ani și 45-54 ani, de 44,2% pentru categoria 55-64 de ani, iar pentru categoria de vârstă 15-24 de ani, rata de activitate este de 28%, foarte mică pentru populația tânără, comparativ cu celelalte.

Regiunea Nord - Est a înregistrat în anul 2016, la indicatorul rata de activitate, una dintre cele mai mari valori din țară 71,3% (71,2% București-Ilfov, 66,9% Nord-Vest), iar cele mai mici 60,1% Regiunea Vest, 61,3% regiunea Sud-Est, 61,6% regiunea Centru. În Regiunea Nord - Est - rata de activitate a populației în vârstă de muncă pe sexe este pentru persoane de sex masculin 78,1% și pentru persoane de sex feminin 64,1%. (fig. nr. 51).

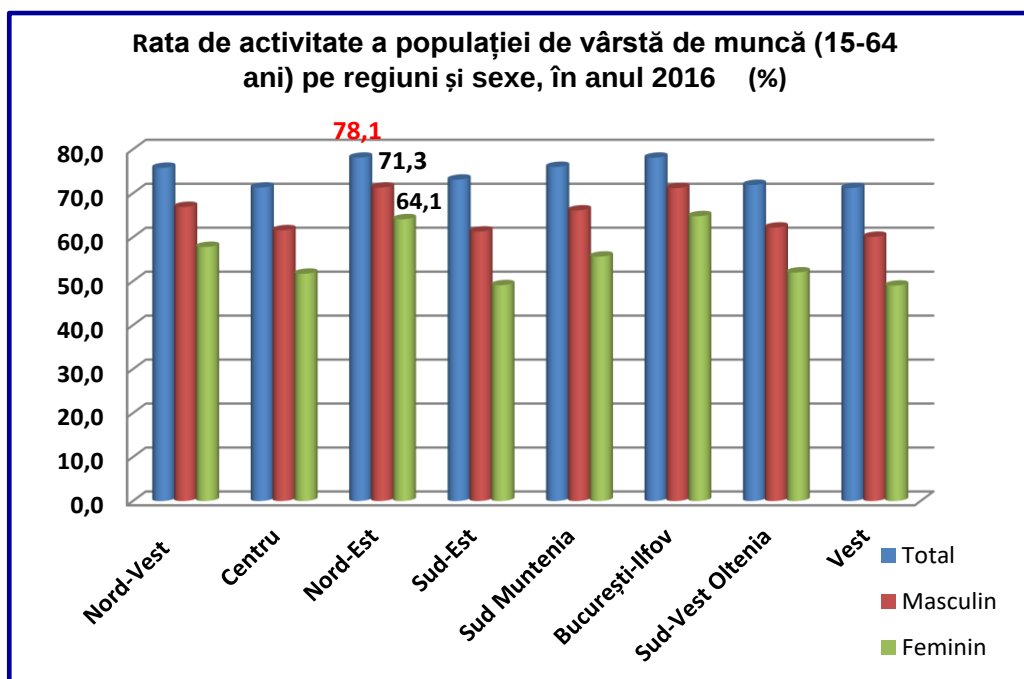
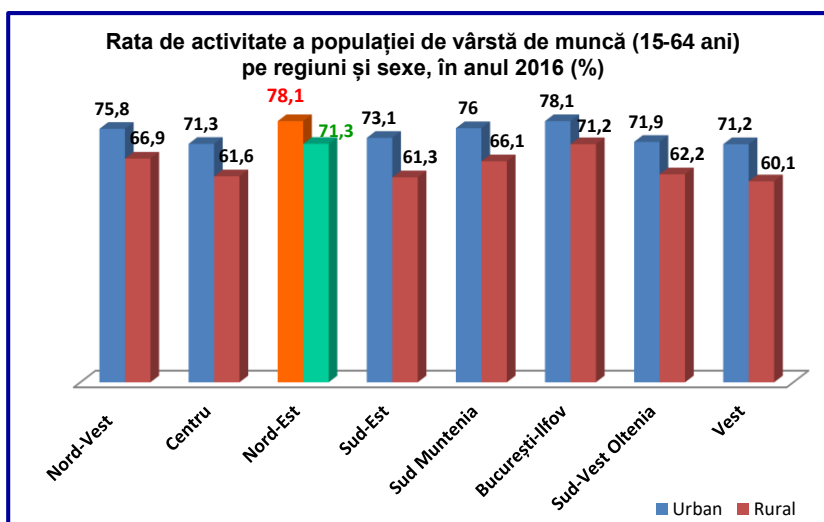

Fig. nr. 51 Sursa: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)2016

În regiunea Nord - Est rata de activitate pentru persoanele în vârstă de muncă pe medii de rezidență este mai mare în mediul rural 75,1% față de 66,5% mediul urban. În celelalte regiuni rata de activitate în mediul urban înregistrează valori mai mari decât în mediul rural (fig. nr. 52)

Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă la nivel național în anul 2016 (15-64 ani) a fost de 61,6% (fig. nr. 53).

Acest indicator a avut valori mai ridicate pentru bărbați (69,7%, față de 53,3% pentru femei) și valori mai apropiate pe cele două medii de rezidență (62,6%, în mediul urban și 60,2% în mediul rural).

Erau ocupați 22,3% dintre tineri (15-24 ani) și 42,8% dintre persoanele vârstnice (55-64 ani).

Nivelul cel mai ridicat al ratei de ocupare pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul absolvenților învățământului superior (86,2%). Pe măsură ce scade nivelul de educație, scade și gradul de ocupare. Astfel, erau ocupate 65,2% dintre persoanele cu nivel mediu de educație și numai 41,0% dintre cele cu nivel scăzut de educație.

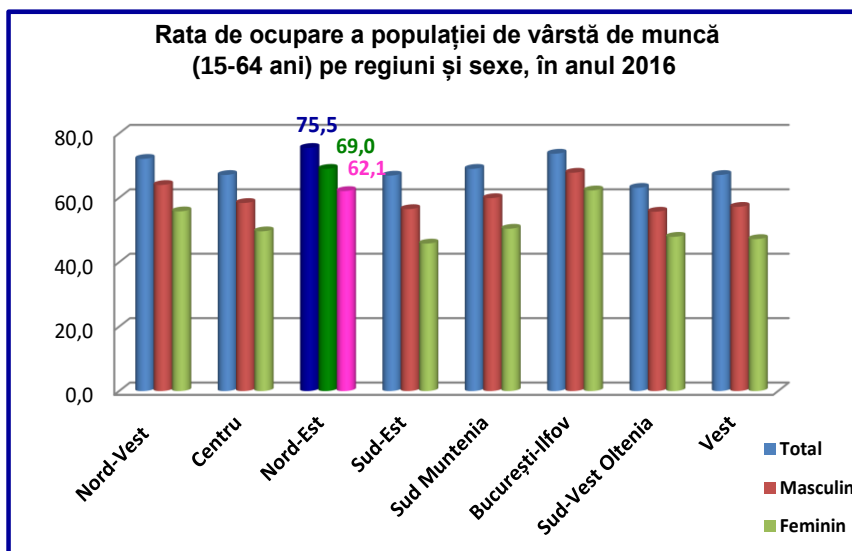

Fig. nr. 53 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO)2016

Rata de ocupare a populației în vârstă de 20-64 ani a fost de 66,3% la o distanță de 3,7 puncte procentuale față de ținta națională de 70% stabilită în contextul Strategiei Europa 2020. Au fost înregistrate valori mai mari pentru populația de sex masculin (75,0% față de numai 57,4% pentru populația de sex feminin) și pentru persoanele din mediul urban (66,9% față de 65,6% pentru persoanele din mediul rural).

La nivelul regional cele mai ridicate valori sunt în regiunea Nord - Est 69% și București Ilfov 67,8%, cele mai scăzute în regiunile Sud-Est Oltenia 55,7%, și Sud-Est 56,5%. Indiferent de regiune rata de ocupare este mai mare la persoanele de sex masculin decât la persoane de sex feminin.

Regiunea Nord - Est rata de ocupare a populației în vârstă de muncă pe sexe: persoane de sex masculin 75,5%; persoane de sex feminin 62,1%. (fig. nr. 54).

Pe medii de rezidență rata de ocupare în toate regiunile țării este mai mare în mediul urban, doar în regiunea Nord - Est rata de ocupare este mai mare în mediul rural cu 8,9% decât în mediul urban.

În Regiunea Nord - Est - rata de ocupare a populației în vârstă de muncă pe medii de rezidență este pentru: Mediul urban 64%; Mediu rural 72,9% (fig. nr. 54).

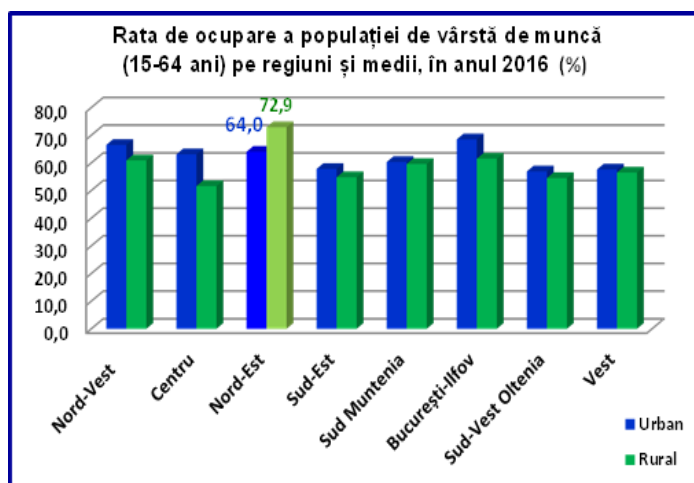

Fig. nr. 54 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO)2016

este foarte mare de 2 față de 3,6.

De asemenea categoria de vârstă 25-34 de ani are un șomaj ridicat 7,3%, față de categoriile de peste 34 de ani cu șomaj de 4,6%, și 4,2%. Valorile menționate înregistrează însă scăderi raportat la anii 2002 și la ultimul an 2015, trendul fiind constant descrescător.

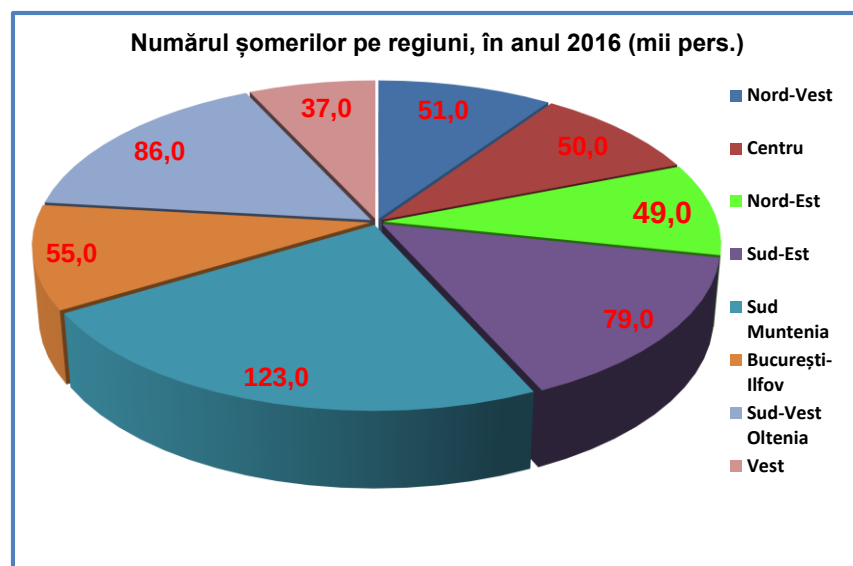

Fig. nr. 55 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO)2016

La nivelul regiunii Nord - Est în 2016 numărul șomerilor era de 49 mii persoane, ceea ce reprezintă 9,2% din total șomeri înregistrați în România. Regiunea în care se concentrează cel mai mare număr de șomeri este regiunea Sud Muntenia cu 123 mii persoane, iar cu cel mai mic număr de șomeri este regiunea Vest 37 mii persoane. În lista regiunilor după numărul de șomeri, regiunea Nord - Est se poziționează pe locul doi după regiunea Vest cu număr mic de șomeri, figura nr. 55.

Rata șomajului - reprezintă ponderea șomerilor BIM în populația activă.

Rata șomajului la nivel național în 2016 a fost de 5,9%.

Pe nivele de pregătire șomajul este

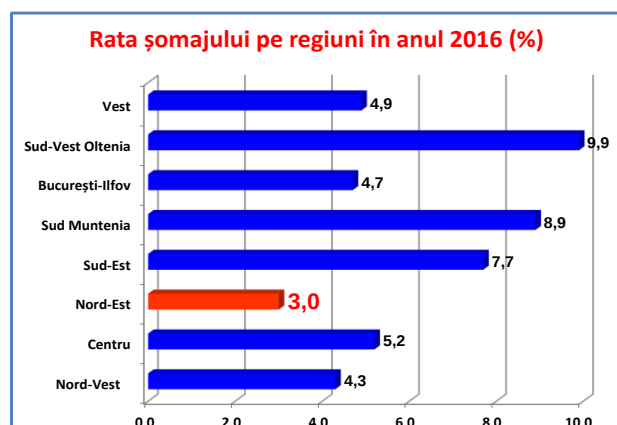

Fig. nr. 56 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodărie (AMIGO)2016

- 6,2%, absolvenții cu nivel mediu de educație (*postliceal de specialitate, liceal, inclusive treapta I și profesional, complementar sau de ucenici*)
- 7,6%, absolvenții cu nivel scăzut de educație (*gimnazial, primar și fără școală*)
- 3,1%, absolvenții cu nivel de educație superior (*universitar de scurtă și lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctoral și studii postuniversitare*)

Rata șomajului în regiunea Nord - Est a atins valoarea cea mai scăzută, 3% (49 mii persoane), următoarea regiune ca valoare fiind Nord-Vest, cu 4,3%. Cele mai mari valori sunt înregistrate în regiunile Sud-Vest Oltenia 9,9% și Sud Muntenia 8,9%, (fig. nr. 56). Rata șomajului pe sexe și regiuni este mai mare în rândul persoanelor de sex masculin în aproape toate regiunile, excepție fac regiunea Nord - Est unde rata de șomaj are valori foarte apropiate pentru persoanele de sex feminin 2,8% și persoanele de sex masculin 3,2%. În regiunea Sud Muntenia rata șomajului pentru persoane de sex feminin este cu puțin mai mare (0,2) 9,1% decât pentru persoane de sex masculin 8,9%. O diferență foarte mare între rata șomajului pentru persoane de sex masculin 11,7% (cea mai mare rată a șomajului din țară) și persoane de sex feminin 7,3% este în regiunea Sud-Vest Oltenia, figura nr. 57.

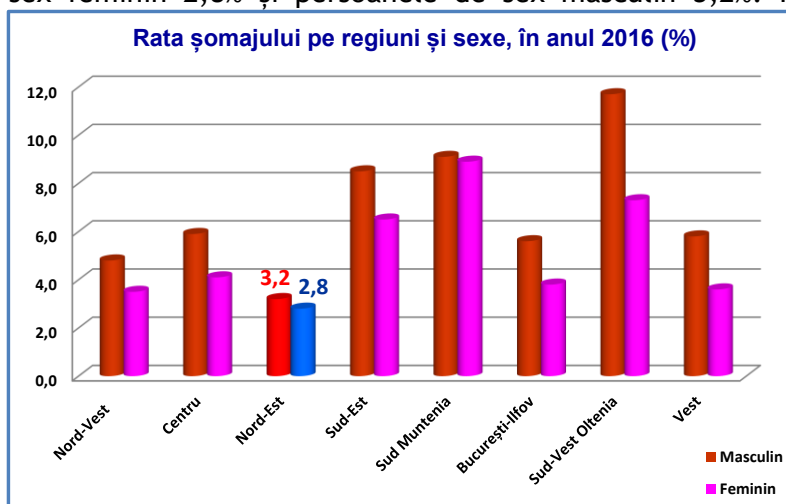

Fig. nr. 57 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)2016

Pe medii de rezidență șomajul este mai mare în mediul rural în regiunile Nord Vest, Centru Sud Vest Oltenia și Vest, și în mediul urban în regiunile Nord Est, Sud Est, Sud Muntenia.

5.1.2. Structura populației, după participarea la activitatea economică, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁸
(Sursa: INS. "Balanța forței de muncă"/Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO).

În anul 2015, la nivelul regiunii Nord - Est, situația populației după participarea la activitatea economică era următoarea :

- **populația activă civilă** - 1.194,3 mii persoane, a scăzut în perioada 2016 - 2016 cu 10,14%:
 - 655,2 mii pers. de sex masculin,
 - 539,1 mii pers. de sex feminin,
- **populația ocupată civilă** -1.116,1 mii pers.
 - 607,0 mii pers. de sex masculin,
 - 509,1 mii pers. de sex feminin,
- **Șomeri înregistrați** la sfârșitul lunii decembrie 2017, 351.105 din care în regiunea Nord - Est - 66.568 persoane, ceea ce reprezintă 18,96 din totalul șomerilor înregistrați în țară.
 - 40.250 pers. de sex masculin,
 - 26.3189 pers. de sex feminin, doar 39,53% din total șomeri din regiune.
- **Rata de activitate a resurselor de muncă** - 59,4% în 2016 față de 56,8% cât s-a înregistrat în 2006:
 - 61,3 % pers. de sex masculin, în creștere comparativ cu 2006 cu 4,6%;
 - 57,2 % persoane de sex feminin pentru care s-a produs o creștere cu doar 0,3%.
- **Rata de ocupare a resurselor de muncă** - 55,5% pentru 2016 și a crescut cu 2,3% comparativ cu 2006:

²⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[3 a,b,c PIATA MUNCII](#)” – pentru vizualizare clic aici

- 56,8% persoane de sex masculin, în creștere față de 2006 cu 4,3%;
- 54,0% persoane de sex feminin, a scăzut cu 0,1%
- **Rata șomajului înregistrat, la sfârșitul anului 2017** era la nivel național de 4% și în regiunea Nord - Est de - 5,6%
 - 6,1% persoane de sex masculin (național fiind 4,2%),
 - 4,9% persoane de sex feminin (pe țară fiind 3,8%).

Comparativ cu nivelul național apar diferențe semnificative în cazul ratei șomajului care în regiunea Nord - Est este de 5,6%, mai mare decât valoarea de la nivel național de 4%, iar șomajul în mediul rural este mult mai mic, de 2,6% în regiunea Nord - Est față de 6,6% la nivel național.

Rata șomajului, la sfârșitul anului 2017, înregistra, pe grupe de vârstă valorile:

- grupa 15 - 24 ani România 21,2%, (urban 27,5% și rural 17,7%), regiunea Nord - Est 11,3% (urban 25,6% și rural 7,3%);
- grupa 25 - 34 ani România 5,1%, (urban 4,7% și rural 5,7%), regiunea Nord - Est 4,1% (urban 5,9% și rural 2,4%);
- grupa 35 - 54 ani România 3,2%, (urban 2,7% și rural 3,9%) regiunea Nord - Est 1,7% (urban 1,4% și rural 2,1%).

Analiza valorilor prezentate ne permite să concluzionăm ca rata șomajului pe grupe de vârstă și medii de rezidență are valori mai mici la nivelul regiunii Nord - Est.

5.1.3. Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii²⁹

Populația ocupată la nivel național în anul 2016 (*Populația ocupată cuprinde toate persoanele de 15 ani și peste, care au desfășurat o activitate economică sau socială producătoare de bunuri sau servicii de cel puțin o oră în perioada de referință (o săptămână), în scopul obținerii unor venituri sub formă de salarii, plată în natură sau alte beneficii*) după nivelul de educație are următoarea structură:

- **50,8% nivel mediu de educație** (*postliceal de specialitate, liceal, inclusiv treapta I și profesional, complementar sau de ucenici*)
- **36,0% nivel scăzut de educație** (*gimnazial, primar și fără școală*)
- **13,2% nivel de educație superior** (*universitar de scurtă și lungă durată, inclusiv masterat, doctorat, postdoctoral și studii postuniversitare*)

Conform datelor din tabelul de mai jos, se remarcă pe aproape toate categoriile de vârstă, valori mari pentru populația cu nivel de educație mediu 50,8%, din care peste jumătate din mediul urban, iar persoanele de sex masculin le depășesc numeric pe cele de sex feminin.

Se mai poate observa că persoanele tinere din categoria de vârstă 15-24 ani, au peste jumătate nivel de educație scăzut (practic fără calificare) și provin din mediul rural, iar persoanele tinere din categoriile 25-34 ani și 35-44 ani au predominant nivel de educație mediu și provin în cea mai mare parte din mediul urban. Rezultă că o posibilă consecință a nivelului scăzut de educație a tinerilor este legată de mediul din care provin, respectiv mediul rural, lipsa resurselor dar și lipsa ofertei de formare și pregătire profesională din mediul rural. Trebuie de asemenea luat în calcul faptul că persoanele tinere sunt în curs de formare, în perioada în care își identifică posibile trasee de formare și nu au finalizat încă procesul, de unde rezultă nivelul scăzut al indicatorului.

Structura populației ocupate, după nivelul de educație, pe grupe de vârstă, sexe și medii 2016								
Categorie de vârstă	%	Nivel de educație (%)			Medii de rezidență %		Categorii de sex %	
		superior	mediu	scăzut	urban	rural	masculin	feminin

²⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[3 a,b,c PIATA MUNCII](#)” – pentru vizualizare clic aici

15-24	12,90	3,29	44,10	52,53	48,27	51,72	51,38	48,60
25-34	15,97	24,79	51,59	23,60	59,60	40,39	51,86	48,10
35-44	18,27	20,64	57,42	21,92	55,71	44,28	51,09	48,90
45-54	16,25	14,00	68,78	17,21	56,77	43,22	50,86	49,13
55-64	15,89	9,63	59,77	30,58	58,79	41,20	47,32	52,76
65 și peste	20,00	5,68	27,52	66,78	47,24	52,75	40,30	59,69

Dacă se analizează evoluția structurii populației pe nivele de educație se constată că nu s-au produs modificări semnificative.

Astfel în 2015 populația avea următoarea structură

- **52,8% nivel mediu de educație**
 - 21,9% profesional,
 - 28,8% liceal
 - 2,1% postliceal
- **36% nivel scăzut de educație**
 - 5,7% primar
 - 30,3% gimnazial
- **11,3% nivel superior de educație**

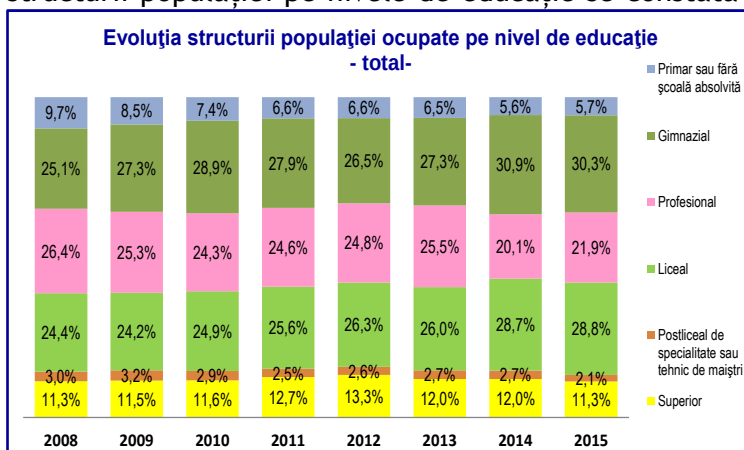

Fig. nr. 58 Sursa datelor: Cercetarea statistică asupra forței de muncă în gospodării (AMIGO)2016

Din analiza ultimilor ani se constată o creștere a persoanelor cu nivel de educație superior de la 11,3% în 2015 la 11,3% în 2015, o scădere a persoanelor cu nivel de educație mediu de la 52,8% la 50,8% și rămâne constant numărul persoanelor cu nivel scăzut de educație 36% (fig. nr. 58).

5.1.4. Șomajul de lungă durată³⁰

Șomer de lungă durată - persoana care este șomer pe o perioadă mai mare de 12 luni, în cazul persoanelor cu vârsta de minimum 25 de ani și pe o perioadă de 6 luni, în cazul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 16 ani și până la împlinirea vârstei de 25 de ani).

La nivel UE numărul șomerilor de lungă durată a crescut din 2008 până în 2013 (de la 6.268,4 mii persoane la 12.459,4 mii persoane), dar din 2013 se înregistrează o scădere care ajunge în 2016 la 9.757,8 mii persoane. Situația este similară la nivelul național unde se înregistrează o creștere de la 237,7 mii persoane în 2008 la 294,9 mii persoane în 2013, urmată de o scădere la 265 mii persoane în 2016.

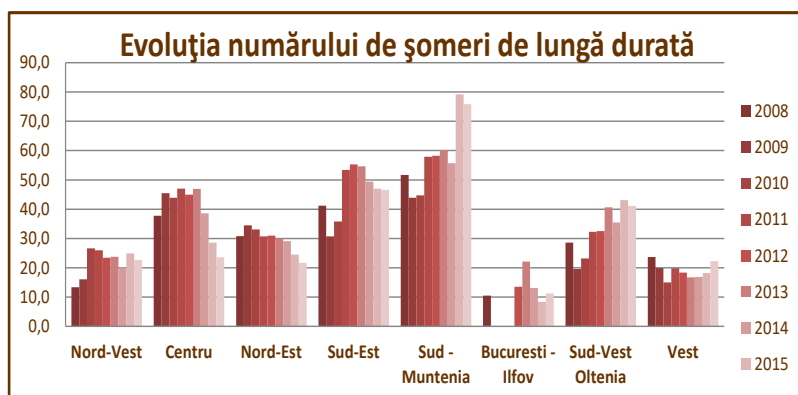

Fig. nr. 59 Sursa datelor: Eurostat

La nivelul regiunii Nord - Est (figura nr. 59). situația este diferită, astfel s-a înregistrat creșterea bruscă de al 30,8 mii persoane în 2008, la 34 mii persoane, în anul următor 2009 când se atinge valoarea maximă din intervalul 2008-2016, de astfel, din 2009 numărul șomerilor de lungă durată a fost în permanență în scădere pana la 21,7 mii persoane în 2016.

³⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[3 h PIATA MUNCII](#)” – pentru vizualizare clic aici

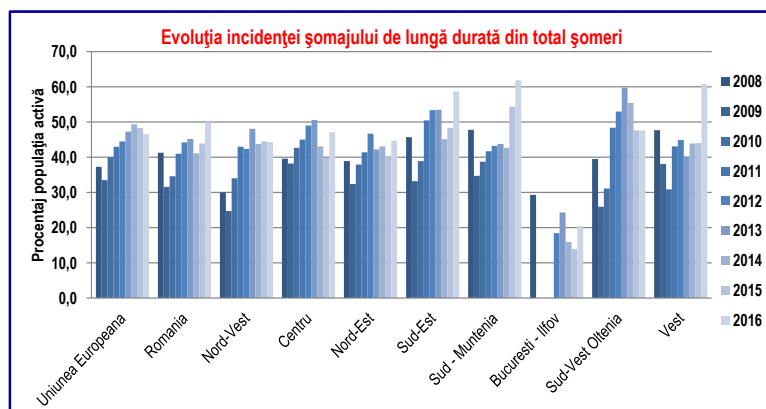

Fig. nr. 60 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

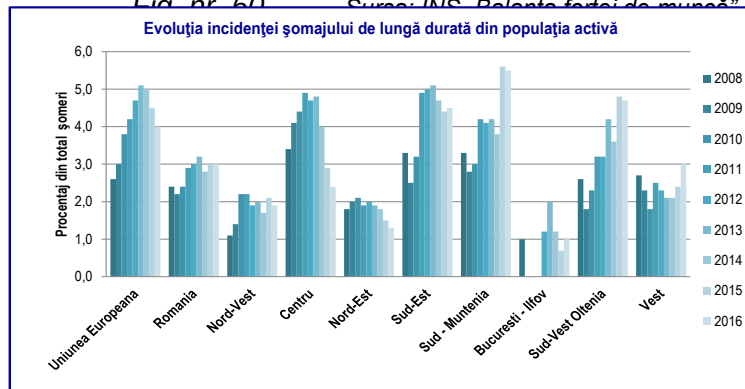

Fig. nr. 61 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

(28 state) de la 2,6% la 4,0% și la nivel național de la 2,4% la 3,0%, iar în Regiunea Nord - Est o scădere de la 1,8% la 1,3%, fig. nr. 61.

5.2. Evoluții și situația curentă - principalii indicatori ai pieței muncii conform balanței forței de muncă (BFM)

5.2.1. Structura populației după participarea la activitatea economică³¹

Evoluția resurselor de muncă în intervalul 2002-2016 la nivel național a înregistrat o scădere de 781 mii persoane, de asemenea la nivelul regiunii Nord - Est se înregistrează o scădere de 249 mii persoane, ceea ce reprezintă 31% din scăderea totală la nivel național, fig. nr. 62.

La nivelul județelor regiunii Nord - Est, în intervalul 2002 - 2016 se înregistrează de

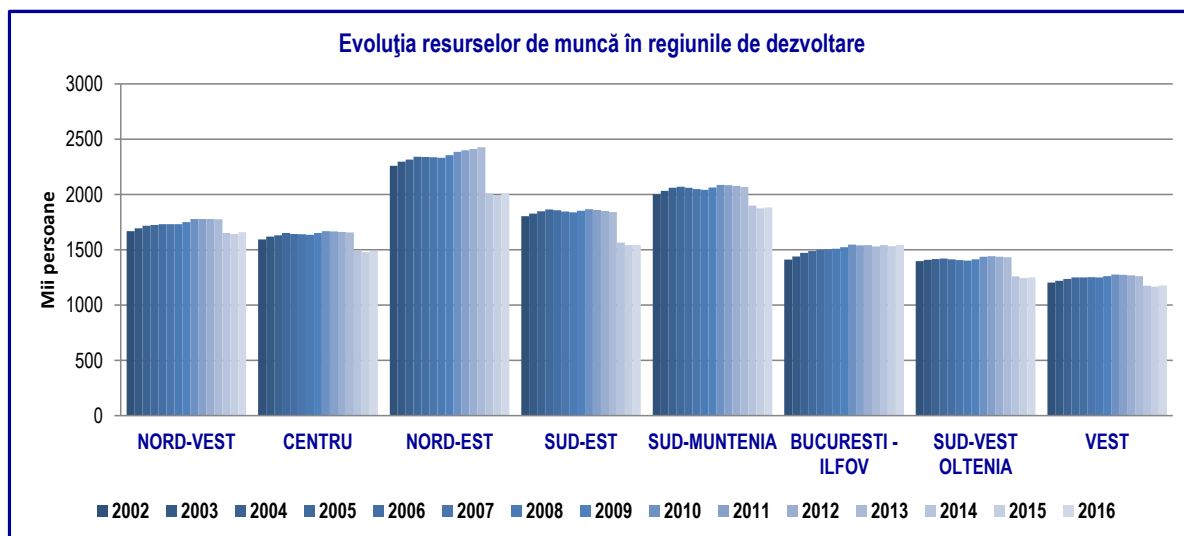

Fig. nr. 62 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

³¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 a, b, c PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici

asemenea o scădere în majoritatea județelor astfel: județul Bacău 79 mii persoane, județul Neamț 77 mii persoane, județul Vaslui 46 mii persoane, județul Botoșani 31 mii persoane și județul Suceava 29 mii persoane. Singurul județ care înregistrează creștere este județul Iași cu 13 mii persoane, fig. nr. 63.b,

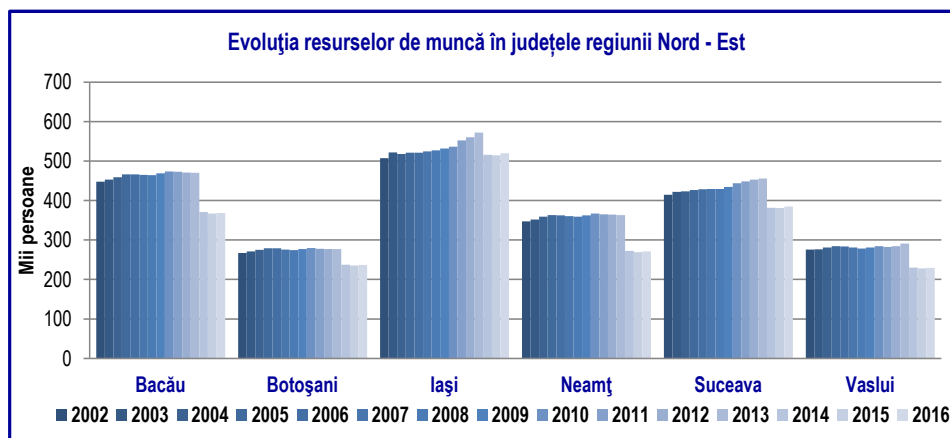
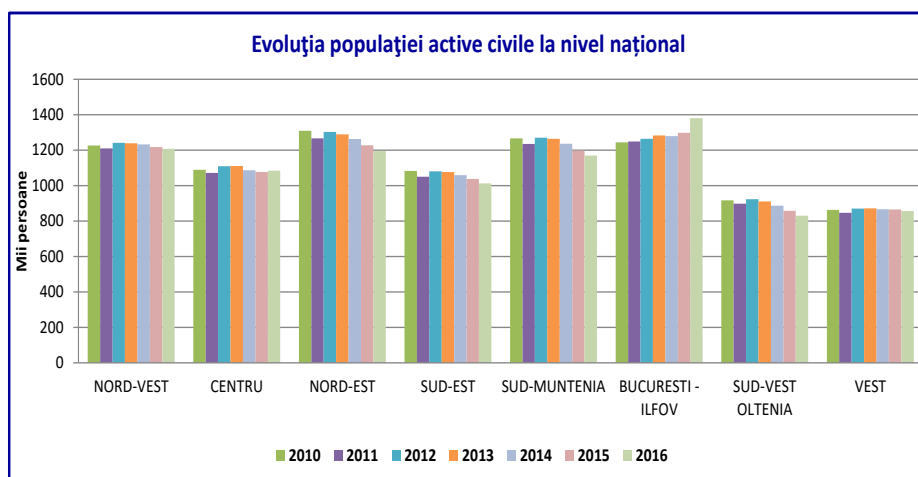

Fig. nr. 63 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

Evoluția populației active civile înregistrează la nivel național o scădere de 354 mii persoane în intervalul 2002 - 2016. În anul 2016 populația activă civilă din regiunea Nord - Est era de 1194 mii persoane ceea ce reprezintă 13,6% din total populație activă la nivelul României.

Fia. nr. 64 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

observă că în regiunea Nord - Est numărul de persoane active (mii persoane) în anul 2016 este mai mare decât în alte regiuni, ocupând locul doi după regiunea Nord Vest, fig. nr. 64.

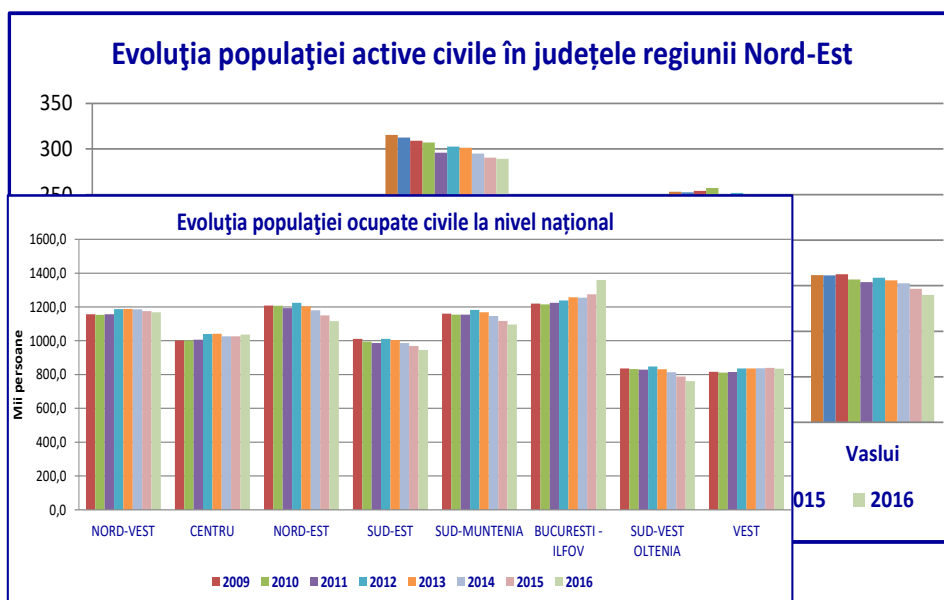

Fig. nr.66 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

La nivel regional în același interval scăderea este de 273,4 mii persoane, foarte mare, aproape dublă față de cea națională. Deși scăderea numărului de persoane active din regiunea Nord - Est este mare, analizând situația pe regiuni (exceptând din analiză regiunea București-Ilfov) se

Din analiza pe județele regiunii Nord - Est se observă că județul Iași are valoarea cea mai mare a populației active civile 289,2 mii persoane, ceea ce reprezintă 24% din totalul regiunii, de asemenea în intervalul 2002-2016 se remarcă o

scădere la nivelul tuturor județelor, cea mai mare scădere se înregistrează în județul Suceava 52,1 mii persoane, urmat de județele Bacău și Neamț cu 48,3 și respectiv 48,5 mii persoane, apoi județul Iași 46,1 mii persoane, județul Botoșani 41,1 mii persoane și județul Vaslui 37,3 mii persoane, fig. nr. 65.

Evoluția populației ocupate civile la nivel național indică o scădere cu 11,4 mii persoane în intervalul 2002-2016, același trend descrescător dar cu valori mult mai mari (192,8 mii persoane) se înregistrează și în regiunea Nord - Est. De asemenea se observă că în regiunea Nord - Est numărul persoanelor ocupate civile este de 1.116,1 mii persoane în anul 2016 ceea ce reprezintă 13,41% din totalul național și poziționează regiunea pe locul doi în țară după regiunea Nord-Vest (exceptând regiunea București Ilfov), fig. nr. 66.

Dacă analizăm evoluția populației ocupate civile **la nivel regional**, se constată că în fiecare județ se înregistrează o scădere, ca și la nivel național și regional, astfel: județul Bacău 39,5 mii persoane, județul Suceava 37,3 mii persoane, județul Neamț 35,1 mii persoane, județul Botoșani 29,2 mii persoane, județul Vaslui 26 mii persoane. Se remarcă faptul că în anul 2016, cel mai mare număr de persoane (mii persoane) ocupate se regăsesc în județul Iași 276,1 mii persoane, fig. nr. 67.

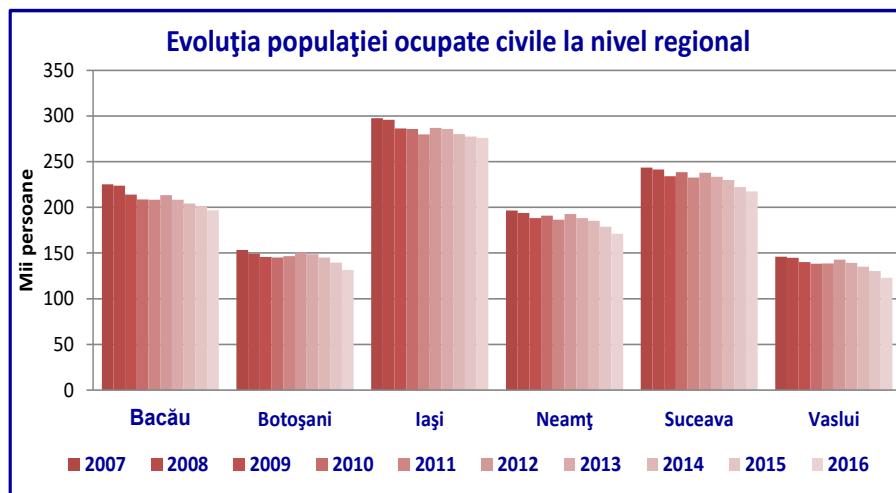

Fig. nr. 67

Sursa: INS „Balanța forței de muncă”

Evoluția ratei de ocupare a resurselor de muncă

Raportul exprimat procentual dintre populația ocupată civilă și resursele de muncă (populația ocupată civilă/resursele de muncă x 100)

Resursele de muncă reprezintă categoria de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale. Resursele de muncă includ populația în vârstă de muncă aptă a lucra precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate.

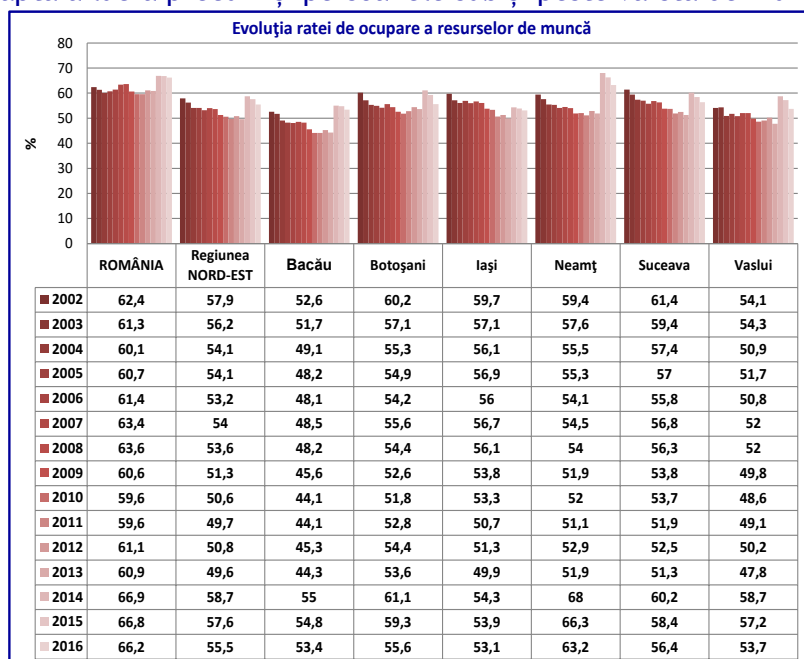

Fig. nr. 68

Sursa: INS „Balanța forței de muncă”

La nivel național rata de ocupare a resurselor de muncă a crescut din 2002 până în 2016 de la valoarea 62,4% la 66,2%, în timp ce **la nivel regional** a scăzut de la 57,9%, valoare ce se înregistra în anul 2002 la 55,5% în 2016 ceea ce influențează sub aspect economic și social calitatea/nivelul vieții comunităților din regiune. În anul 2016 în **județele regiunii** rata de ocupare cea mai mică 53,1% este în județul Iași, dar foarte apropiată este și în județele Vaslui 53,7% și Bacău 53,4%, fig. nr. 68.

Evoluția ratei de activitate a resurselor de muncă

La nivel național rata de activitate a resurselor de muncă a crescut în intervalul 2002-2016 de la 68,1% la 69,5%, în timp ce la nivelul regiunii Nord - Est a scăzut destul de mult de la 65% în 2002 la 59,4% în 2016.

Peste jumătate din populația regiunii Nord - Est ce intră în categoria resurselor de muncă -

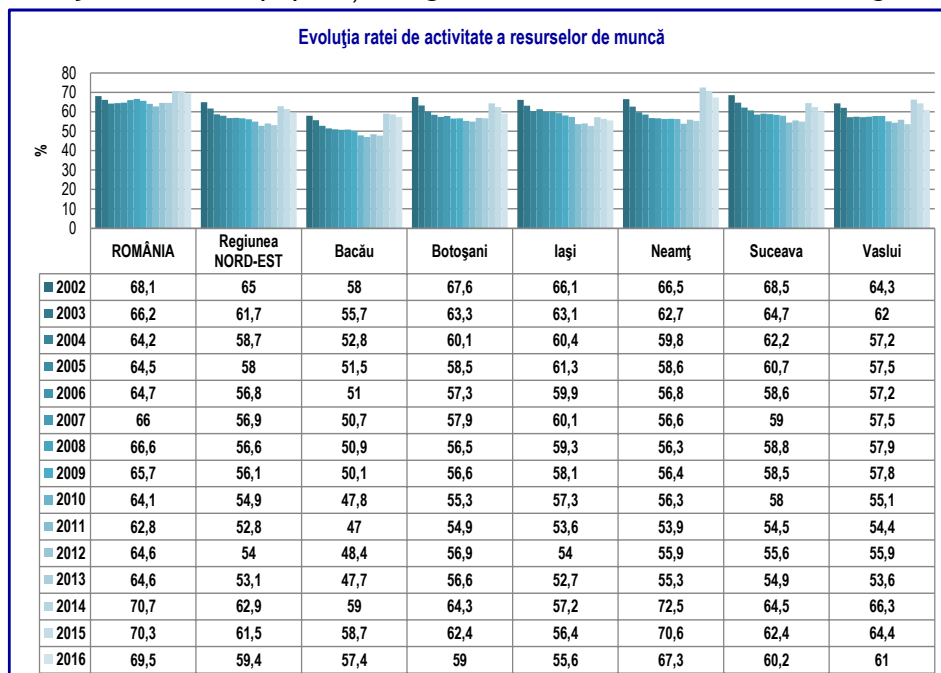

Fig. nr. 69

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

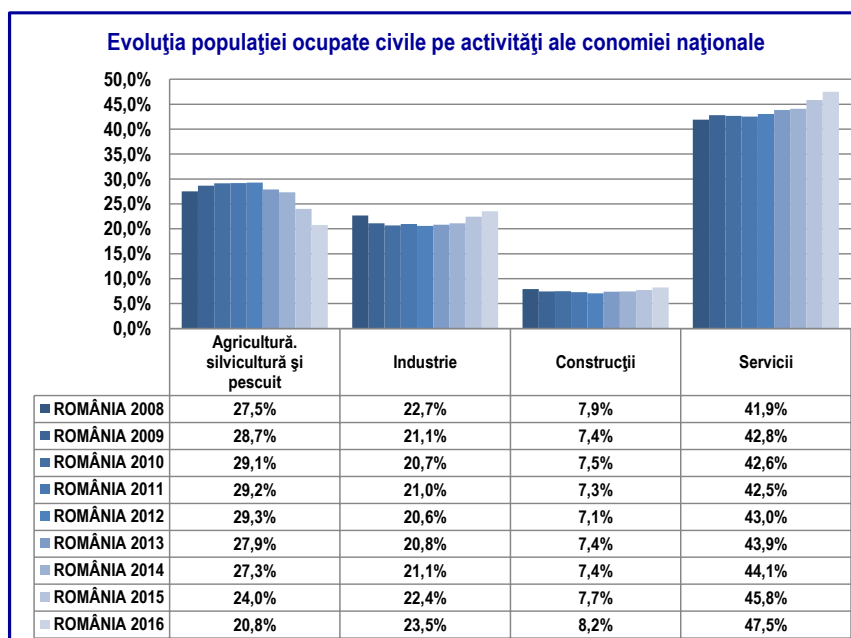
categoria de populație care dispune de ansamblul capacităților fizice și intelectuale care îi permit să desfășoare o muncă utilă în una din activitățile economiei naționale - este activă, ceea ce nu poate duce la creșterea economică și a nivelului de trai.

Pe județele regiunii - cea mai mare rată de activitate a resurselor de

muncă în anul 2016 este în județul Neamț 67,3% și cea mai mică 55,6% în județul Iași, fig. nr. 69.

5.2.2. Structura populației ocupate civilă pe principalele activități ale economiei naționale³²

Dacă se analizează evoluția populației active civile după activități ale economiei naționale, la nivel național se constată că evoluția domeniilor este diferită astfel: domeniul agricultură, silvicultură și pescuit înregistrează în intervalul 2008-2016 o scădere de la 27,5% la 20,8%, în timp ce domeniile industrie, construcții și servicii înregistrează o ușoară creștere (industrie de la 22,7% la 23,5%; construcții de la 7,9% la 8,2%; servicii de la 41,9% la 47,5%), de remarcat ponderea cea mai ridicată pentru domeniul servicii, figura nr. 70.

Fia. nr. 70

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

³² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 d PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic aici

La **nivel regional** analiza privind evoluția populației active civile după activități ale economiei naționale indică o situație similară, respectiv o scădere a domeniului agricultură, silvicultură și pescuit de la 39,2% la 31,0% în același interval 2008-2016, iar domeniile industrie, construcții, servicii înregistrează o ușoară creștere (industrie de la 18,6% la 19,7%; construcții de la 6,6% la 7,4%; servicii 35,6% la 42,0%). Diferența față de situația la nivel național constă în ponderile pe domenii, astfel la nivelul regiunii Nord - Est ponderea pe domeniul agricultură este mult mai mare (ex. anul 2016 la nivel național este de 20,8% la nivel regional este de 31,9% 10 procente mai mult), în timp ce domeniile industrie, construcții și servicii au ponderi mult mai reduse la nivelul regiunii decât la nivel național (industrie 19,7% față de 23,5%; construcții 7,4% față de 8,2% și servicii 42,2% față de 47,5%), figura nr. 71.

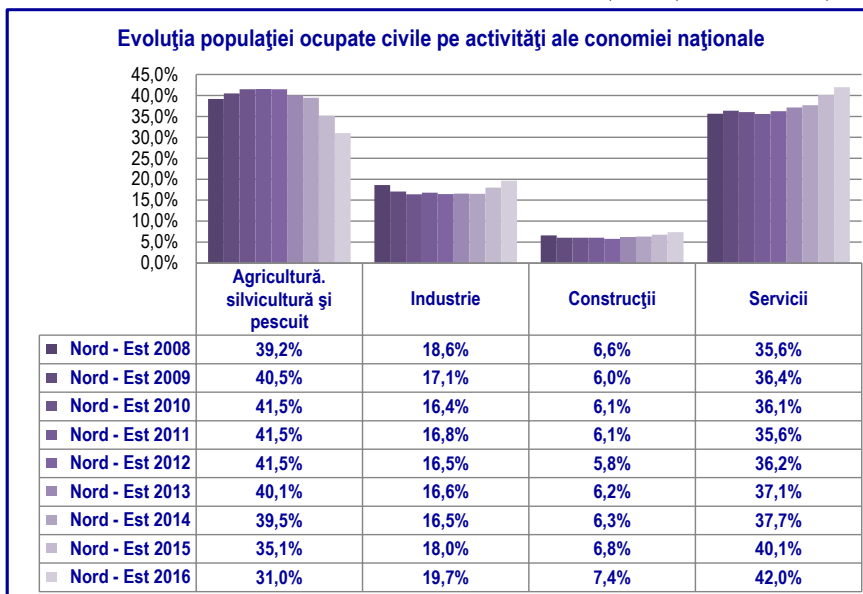

Fig. nr. 71

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

Analiza evoluției populației active civile după activități ale economiei naționale pentru domeniul **industrie** în intervalul 2008-2016 la **nivel național** evidențiază ca prioritară industria prelucrătoare ce a înregistrat o ușoară creștere de la 19,3% în 2008 la 20,7% în 2016. La **nivelul regiunii Nord - Est** de asemenea industria prelucrătoare deține ponderea cea mai mare în 2016, de 17,4%, mai mică decât cea realizată la nivel național dar în trend ușor crescător, așa cum se poate constata din fig. nr. 72.

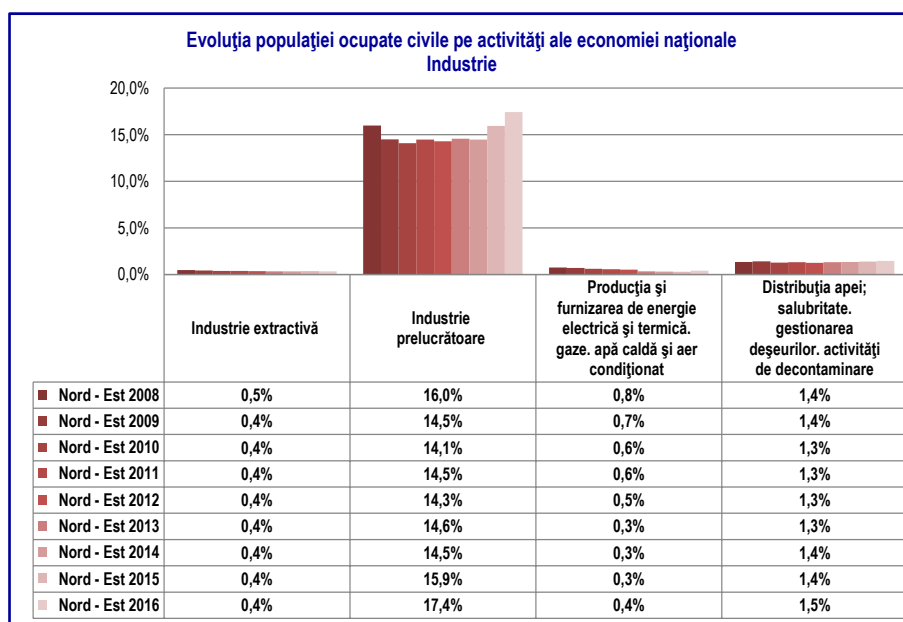

Fig. nr. 72

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

Dacă se analizează evoluția populației active civile după activități ale economiei naționale pentru domeniul **servicii**, la **nivel național** cea mai mare pondere o deține sectorul comerț și înregistrează o creștere de la 13,4% în 2008 la 14,7% în 2016, pe locul doi se poziționează domeniul transport și depozitare, urmat pe locul trei de învățământ și sănătate cu valori apropiate.

La nivelul regiunii Nord - Est evoluția populației active civile după activități ale economiei naționale indică pentru sectorul comerț din domeniul servicii ponderea cea mai mare (similar

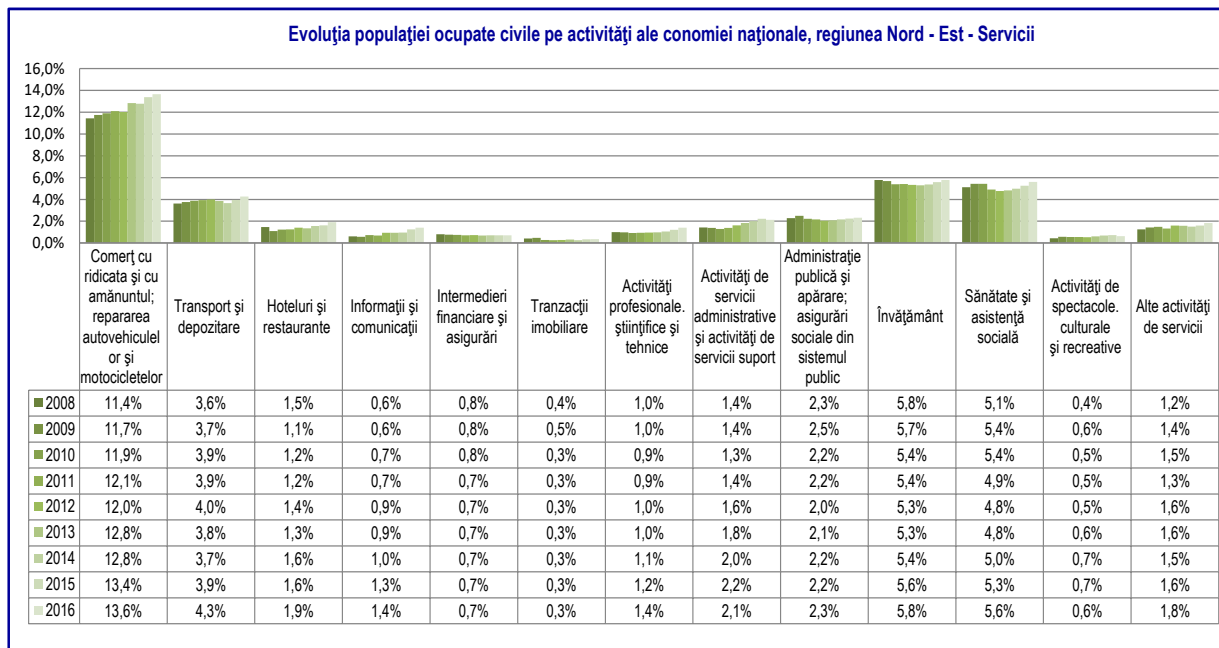

Fig. nr. 73

Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

cu situația la nivel național), dar sub nivelul valorii la nivel național, (Nord - Est 13,5% în anul 2016, față de 14,7% România în anul 2016).

Diferit față de situația la nivel național este locul pe care îl ocupă sectoarele învățământ și sănătate cu valori superioare celor la nivel național, 5,8% și 5,6% în 2016 față de cele la nivel național 4,5% și 4,8% tot în 2016, ceea ce poziționează cele două sectoare pe locul doi. Astfel sectorul transporturi ocupă locul trei la nivelul regiunii Nord - Est, față de locul doi la nivel național, cu valori sub nivelul național (3,6% în 2008 și 4,3% în 2016), fig. nr. 73

La nivelul județelor regiunii Nord - Est ponderile populației active civile pe domenii sunt următoarele

Ponderi populație activă civilă, pe domenii regiunea Nord - Est, în 2016 (%)							
Județe	Regiune	Bacău	Botoșani	Iași	Neamț	Suceava	Vaslui
domenii							
Servicii	42	41,3	35,9	49,4	40,2	41,4	36,5
Construcții	7,4	13,4	4,3	9,0	5,1	5,2	4,3
Industrie	19,7	21,6	19,2	18,9	20,7	19,3	19,8
Agricultură	31	23,7	40,7	23,6	33,9	34,2	39,3

Se observă următoarele, fig. nr. 74:

- Cel mai dezvoltat domeniu este servicii cu cea mai mare valoare în județul Iași 49,4% și cea mai mică valoare în județul Vaslui 36,5%;

- Pe locul doi este domeniul agricultură cu cea mai mare valoare în județul Botoșani 40,7% și cea mai mică valoare în județul Iași 23,6%;

- Pe locul al III-lea este domeniul industrie, cu cea mai mare valoare în județul Bacău 21,6% și cea mai mică valoare în județul Iași 18,9%;

- Urmează domeniul construcții unde cea mai mare valoare este în județul Bacău 13,4% (SC Dedeman SRL este înființată după 1990 și are sediul principal în județul Bacău) cea mai mică valoare o întâlnim în județul Vaslui 4,3%.

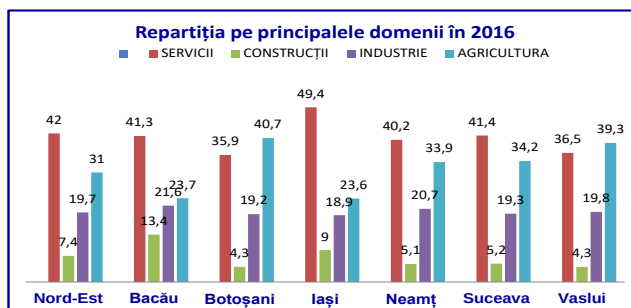

Fig. nr. 74 Sursa: INS „Balanta forței de muncă”

5.3. Evoluții și situația curentă privind șomerii înregistrați³³

Șomajul înregistrat

La nivel național șomajul înregistrat a crescut de la 367.838 persoane în 2007 la 418.237 persoane în 2016, scăderea este apreciabilă dar nu explică cauzele reale ale acestei scăderi. La nivelul regiunii Nord - Est se resimte aceeași tendință de scădere de la 158.816 persoane în 2002 la 78.073 în 2016, scăderea este semnificativă este

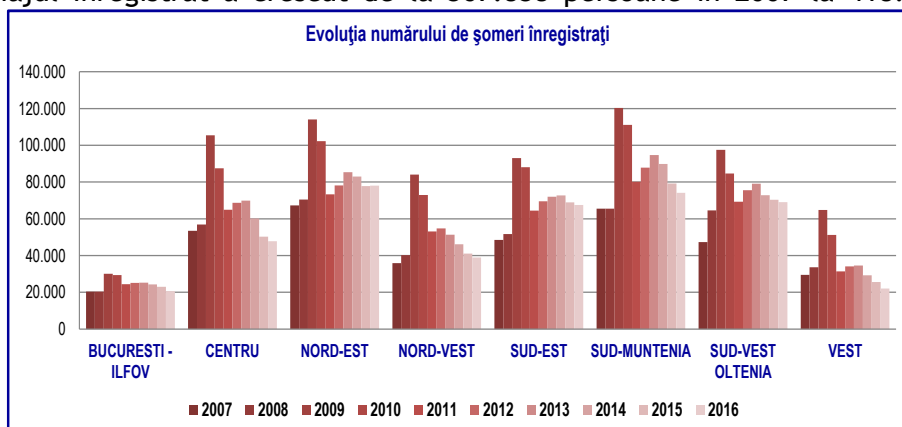

Fig. nr. 75

Sursa: INS „Balanta fortei de muncă”

aproape o scădere la jumătatea față de valorile înregistrate la acest indicator în anul 2002, dar este într-un intervalul de timp mai mare 14 ani.

Cu toate acestea, cel mai mare număr de șomeri înregistrați în anul 2016 este în regiunea Nord - Est 18,66% din total țară, urmat de regiunea Sud Muntenia iar la polul opus, cu cel mai mic număr de șomeri înregistrați în anul 2016 este regiunea Vest cu 5,2% din total pe țară (22.083 număr de șomeri înregistrați), fig. nr. 75.

Dacă analizăm evoluția numărului de șomeri înregistrați la nivelul județelor regiunii Nord - Est se constată că în toate județele numărul șomerilor a scăzut, cea mai importantă scădere se înregistrează în județul Iași (19.402 șomeri).

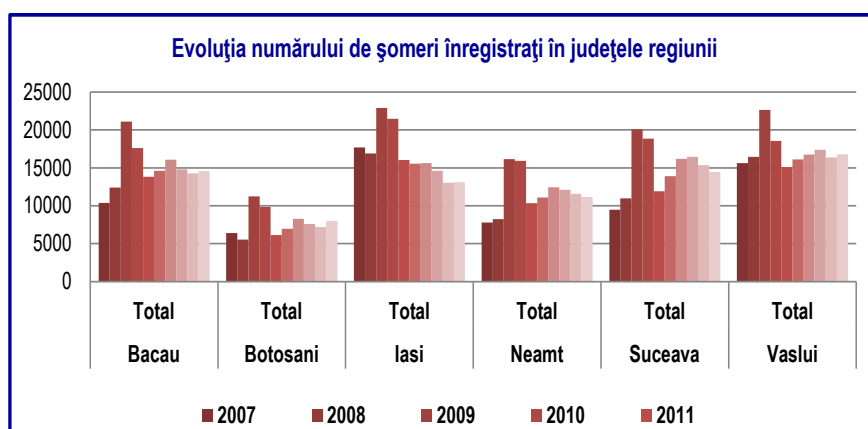

Fig. nr. 76

Sursa: INS „Balanta fortei de muncă”

Analizând situația în anul 2016 se înregistrează cel mai mare număr de șomeri în județul Vaslui - 16.791 șomeri. De asemenea cu un număr mare de șomeri sunt județele Bacău și Suceava cu 14.560 și respectiv 14.453 șomeri, urmate de județul Iași cu 13.104 șomeri, iar cel mai mic număr de șomeri se înregistrează în județul

Botoșani (7.994).

Analiza trebuie corelată cu dimensiunea populației județelor astfel situația șomerilor este îngrijorătoare pentru județul Vaslui care are o populație aproximativ jumătate din cea a județului Iași (total populație 2016 - Iași - 788.547 persoane; Vaslui 387.345 persoane). În acest context, dacă numărul de șomeri înregistrați în județul Iași se raportează la total populație, acesta este cel mai mic, comparativ cu celelalte județe, fig. nr. 76.

³³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 e PIATA MUNCII” – pentru vizualizare [clici aici](#)

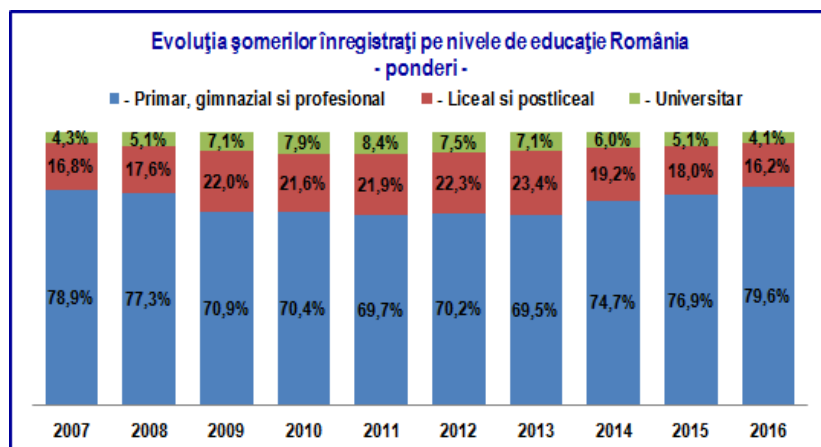

Fig. nr. 77

Sursa: INS „Balanța forței de

Evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație

La nivel național - valorile se mențin cu aproximație la același nivel cu scăderi/creșteri subunitare, ponderea cea mai mare o ocupă categoria învățământ primar, gimnazial și profesional 79,6% în 2016, în creștere ușoară (0,7%) față de anul 2007 de la 78,9%, pe următorul loc se poziționează nivelul liceal și postliceal care înregistrează 16,2% în

2016, în scădere ușoară (0,6%) de la 16,8% în 2007 și cel mai mic procent pentru nivelul universitar 4,1% în 2016 în scădere ușoară (0,2%) față de 2007, figura nr. 77.

La nivelul regiunii Nord - Est - ponderea cea mai mare o ocupă categoria învățământ primar, gimnazial și profesional 84,6% în 2016 în creștere ușoară (0,2%) față de anul 2007 de la 84,4%, dar valoare superioară mediei naționale, pe următorul loc se poziționează nivelul liceal și postliceal care înregistrează 12,8% în 2016 în scădere ușoară (0,7%) de la 12,1% în 2007, valoare sub media la nivel național și cel mai mic procent pentru nivelul universitar 2,6% în 2016 în scădere 1% față de 3,6% 2007 și sub media la nivel național, figura nr. 78.

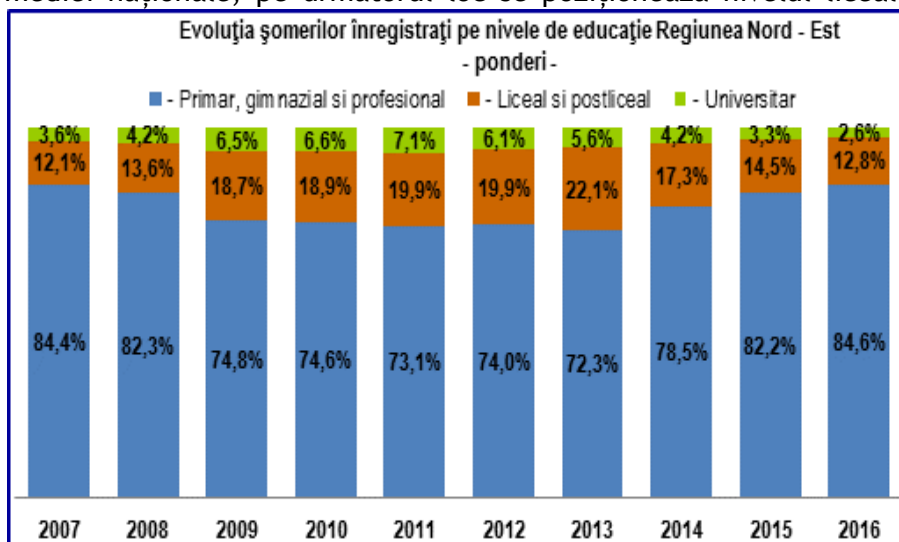

Fig. nr. 78

Sursa: INS „Balanța forței de muncă”

Evoluția numărului de șomeri înregistrați pe nivele de educație

și județele regiunii - în anul 2016. Din analiza datelor oferite de INS, în anexa „Șomeri înregistrați pe nivele de educație și regiuni”, se poate observa o pondere mare (cea mai mare la nivelul regiunii) 90,6% pentru șomeri înregistrați cu nivel de educație primar gimnazial și profesional în județul Vaslui, cel mai mic procent 78,9% se înregistrează în județul Neamț. Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație liceal și postliceal atinge cea mai mare valoare 17,2% în județul Neamț și cea mai mică valoare 8,9% în județul Vaslui. Ponderea șomerilor înregistrați cu nivel de educație universitar înregistrează cea mai mică valoare 0,5% în județul Vaslui și cea mai mare valoare 4,3% în județul Bacău.

5.4. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante

5.4.1. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale³⁴

La nivel național numărul de locuri de muncă vacante a scăzut drastic, aproximativ la jumătate, de la 92.222 locuri în 2008, la 59.753 în 2016. Astfel în 2016, se înregistrau scăderi ale numărului de locuri de muncă vacante în domeniile agricultură, construcții, industrie, învățământ, sănătate, și creșteri în domeniile comerț, informații și telecomunicații și hoteluri și restaurante, fig. nr. 79, unde: **A** agricultura, silvicultură și pescuit; **B** industria extractivă; **C** industria prelucrătoare; **D** producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat; **E** distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare; **F** construcții; **G** comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; **H** transport și depozitare; **I** hoteluri și restaurante; **J** informații și comunicații; **K** intermediari financiare și asigurări; **L** tranzacții imobiliare; **M** activități profesionale, științifice și tehnice; **N** activități de servicii administrative și activități de servicii suport; **O** administrație publică și apărare; asigurări sociale din sistemul public; **P** învățământ; **Q** sănătate și asistență socială; **R** activități de spectacole, culturale și recreative; **S** alte activități de servicii.

La nivel regional, scăderea este similară celei de la nivel național, de la 12.828 locuri în 2008 la 5.605 locuri în 2016.

Pe domenii situația este puțin diferită de cea constată la nivel național astfel, în 2016 cea mai importantă scădere a locurilor de muncă este pentru domeniul de activitate sănătate și asistență socială (2.284 locuri), scăderi însemnate se înregistrează și în domeniul administrație publică și apărare (1.582 locuri), industrie (1.029 locuri) și construcții (784 locuri), fig. nr. 80.

Situația privind structura locurilor de muncă vacante pentru anul 2016 la nivel național, indică următoarele: cel mai mare procent din locurile de muncă vacante este deținut de industria prelucrătoare 26%; urmat de administrația publică și apărare 16%; sănătate și asistență socială 14%; comerț 8%; servicii administrative 5%; informații și comunicații și transport 4%; construcții și agricultură 3%.

La nivelul regiunii Nord - Est

structura locurilor de muncă vacante este un pic diferită față de cea la nivel național, astfel ponderea cea mai mare a locurilor de muncă vacante se înregistrează în domeniul sănătate și

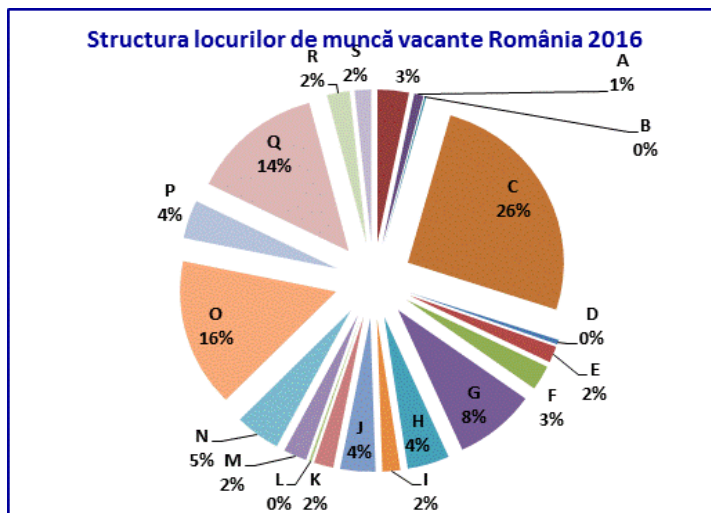

Fig. nr. 79 Sursa de date: INS Baza de date TEMPO on-line

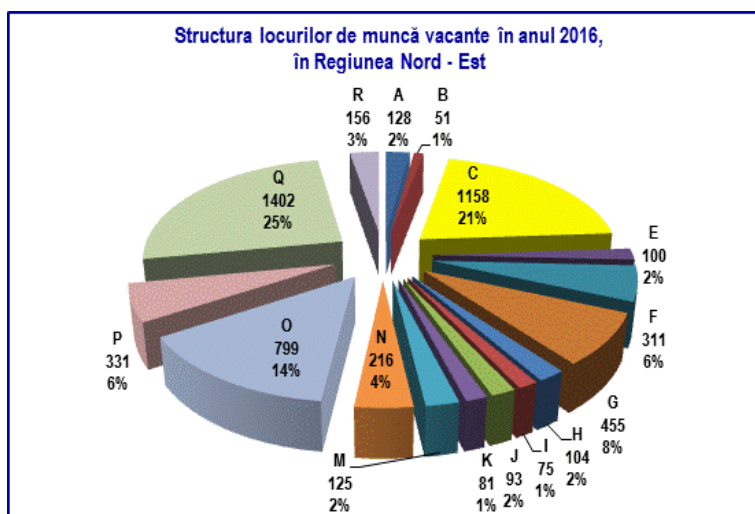

Fig. nr. 80 Sursa date: INS Baza de date TEMPO on-line

³⁴Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – pentru vizualizare clic [aici](#)

asistență socială 25%, mult mai mare decât media la nivel național (14%), urmează domeniul industrie prelucrătoare 21% și administrație publică și apărare 14%. Singurele domenii care au aceeași valoare procentuală la nivel regional și la nivel național sunt domeniul comerț 8% și agricultură 3%. De asemenea cu valori mai mari la nivelul regiunii decât la nivel național sunt domeniile construcții 6% (față de 3% național) și învățământ 6% față de 4% valoare consemnată la nivel național, fig. nr. 80.

5.4.2. Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații³⁵

O analiză a locurilor de muncă vacante pe grupe majore (ISCO-08) în intervalul 2011 - 2016, **la nivel național**, arată că per total numărul locurilor de muncă vacante a crescut (s-a dublat) în interval, analiza pe grupe pentru anul 2016 indică cel mai mare număr de locuri de muncă vacante în grupa „*Specialiști în diverse domenii de activitate*” unde sunt **17.731 locuri vacante**.

Un număr de asemenea mare de locuri vacante întâlnim în următoarele grupe majore:

- „*Muncitori necalificați*” - 8.099 locuri vacante;
- „*Operatori instalații și mașini*” - 7 035 locuri vacante;
- „*Muncitori calificați și asimilați*” - 6.904 locuri vacante;
- „*Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic*” - 5.219 locuri vacante.

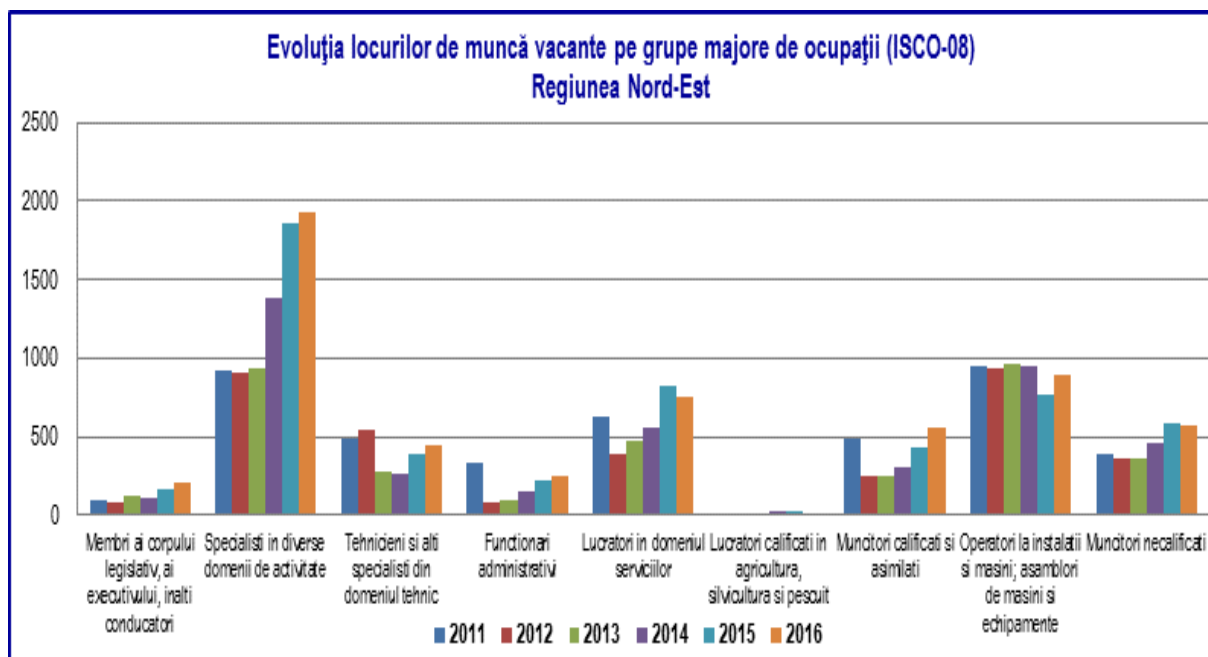

Fig. nr. 81 Sursa de date: INS Baza de date TEMPO on-line

Dacă se analizează evoluția **la nivel regional** a locurilor de muncă vacante pe grupe majore (ISCO-08) se constată că de asemenea per total numărul de locuri de muncă a crescut dar mai puțin față de creșterea de la nivel național. Pe grupe majore ponderile cele mai mari se înregistrează pentru:

- „*Specialiști în diverse domenii de activitate*”;
- „*Operatori instalații și mașini*”;
- „*Lucrători în domeniul serviciilor*”;
- „*Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic*”;
- „*Muncitori necalificați*”.

Evoluția locurilor de muncă vacante pe grupe majore este exemplificată în fig. nr. 81

³⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 f PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

5.5. Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei³⁶

Din analiza datelor la **nivel regional** rezultă ca numărul de persoane salariate în industrie a scăzut cu 33.770 persoane în intervalul 2008-2016 (de la 178.706 persoane în 2008 la 144.935 persoane înregistrate în 2016), fig. nr. 82.

În anul 2016 industria avea cel mai mare număr de salariați în **industria prelucrătoare**, respectiv o pondere de **84,7%**.

În cadrul industriei prelucrătoare cel mai mare număr de salariați la nivelul anului 2016 se regăsesc în:

- **18% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte**, deși domeniul este în scădere;
- **15,1% industria alimentară**, domeniu care înregistrează o creștere;
- **7,8% prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, (cu excepția mobilei), fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, domeniu ce este aproximativ staționar;**

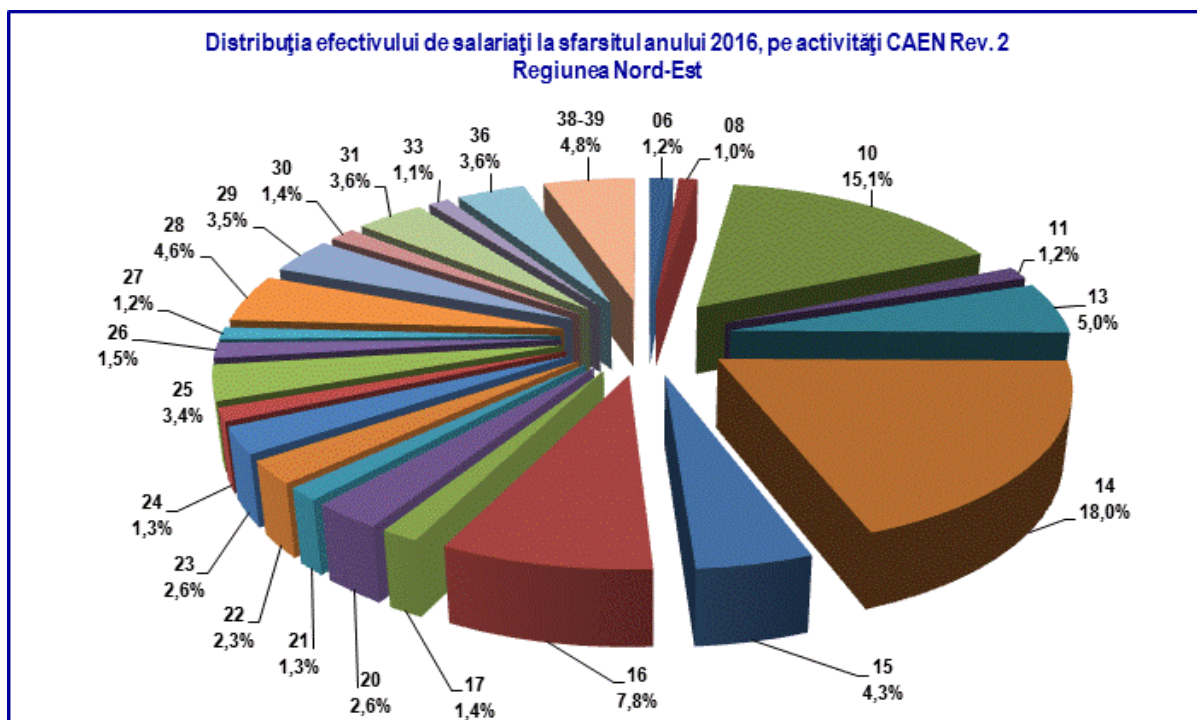

Fig. nr. 82 Sursa de date: INS Baza de date TEMPO on-line

- **5% fabricarea produselor textile**
- **4,6 % fabricarea de mașini, utilaje și echipamente;**
- **4,3% tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei, prepararea și vopsirea blănurilor;**
- **3,5 % fabricarea de autovehicule;**
- **2,6% fabricarea substanțelor și a produselor chimice**

A INDUSTRIE

B industria extractivă

05 Extracția cărbunelui superior și inferior

06 Extracția petrolului brut și a gazelor naturale

07 Extracția minereurilor metalifere

08 Alte activități extractive

09 Activități de servicii anexe extracției

C industria prelucrătoare

10 Industria alimentară

³⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3 g PIATA MUNCII” – [pentru vizualizare clic aici](#)

- 11 Fabricarea băuturilor
- 13 Fabricarea produselor textile
- 14 Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte
- 15 Tăbăcirea și finisarea pieilor; fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțămintei; prepararea și vopsirea blănurilor
- 16 Prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută, cu excepția mobilei; fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite
- 17 Fabricarea hârtiei și a produselor din hârtie
- 18 Tipărire și reproducerea pe suporti a înregistrărilor
- 19 Fabricarea produselor de cocserie și a produselor obținute din prelucrarea țițeiului
- 20 Fabricarea substanțelor și a produselor chimice
- 21 Fabricarea produselor farmaceutice de bază și a preparatelor farmaceutice
- 22 Fabricarea produselor din cauciuc și mase plastice
- 23 Fabricarea altor produse din minerale nemetalice
- 24 Industria metalurgică
- 25 Industria construcțiilor metalice și a produselor din metal, exclusiv mașini, utilaje și instalații
- 26 Fabricarea calculatoarelor și a produselor electronice și optice
- 27 Fabricarea echipamentelor electrice
- 28 Fabricarea de mașini, utilaje și echipamente
- 29 Fabricarea autovehiculelor de transport rutier, a remorcilor și semiremorcilor
- 30 Fabricarea altor mijloace de transport
- 31 Fabricarea de mobila
- 32 Alte activități industriale
- 33 Repararea, întreținerea și instalarea mașinilor și echipamentelor
- D producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat
- E distribuția apei; salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare
- 36 Captarea, tratarea și distribuția apei; 37 Colectarea și epurarea apelor uzate
- 38-39 Colectarea, tratarea și eliminarea deșeurilor; activități de recuperare a materialelor reciclabile; Activități și servicii de decontaminare

5.6. Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză sursa: Prognoza în profil teritorial s-a realizat pe baza prognozei pe termen mediu 2015 - 2019, pentru Programul de Convergență.)

5.6.1. Proiecția numărului mediu de salariați³⁷

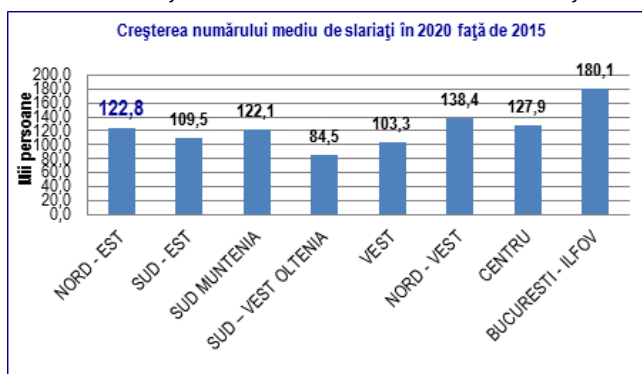

Fig. nr. 83 Sursa: Prognoza în profil teritorial

Nord - Est (122,8 mii persoane), Sud Muntenia (122,1 mii persoane), Sud-Est (109,2 mii persoane) și Sud-Vest Oltenia (84,5 mii persoane), fig. nr. 83.

Conform datelor comunicate de Comisia Națională de Prognoză, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, ediția mai 2017, în România numărul mediu de salariați va crește în intervalul 2015-2020 cu 21,4% (988,6 mii persoane).

Pe regiunile României creșterea numărului de salariați este estimată a fi cea mai mare în regiunea București-Ilfov (180,1 mii persoane), Nord-Vest (138,4 mii persoane), Centru (127,9 mii persoane)

³⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „3i Prognoza profil teritorial mai 2017” – [pentru vizualizare clic aici](#)

În regiunea Nord - Est la orizontul anului 2020, numărul mediu de salariați este estimat să înregistreze o creștere de 23,9 %, (122,8 mii persoane).

La nivelul județelor regiunii Nord - Est, fig. nr. 84, se estimează pentru intervalul 2015 - 2020 o creștere în fiecare județ după cum urmează:

- Bacău 24,3%
- Botoșani 12,7%
- Iași 34,1%
- Neamț 16,8%
- Suceava 22,1%
- Vaslui 12,8%

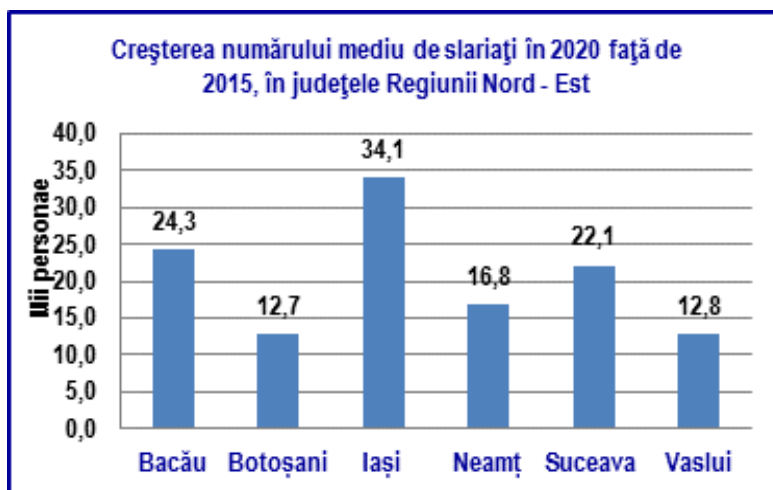

Fig. nr. 84 Sursa: Proгноza în profil teritorial

5.6.2. Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului³⁸

Conform datelor furnizate de Comisia Națională de prognoză în materialul „Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017”, la sfârșitul anului 2020 regiunea Nord - Est va înregistra 17,9% șomeri din total național. Un număr mare de șomeri se vor înregistra și în regiunile Sud Muntenia 19%, Sud-Vest Oltenia 17% și Sud-Est 16%, la polul opus, cu un procent scăzut de șomeri înregistrați, se regăsesc regiunile Vest 5% și Nord Vest 8%, figura nr. 85.

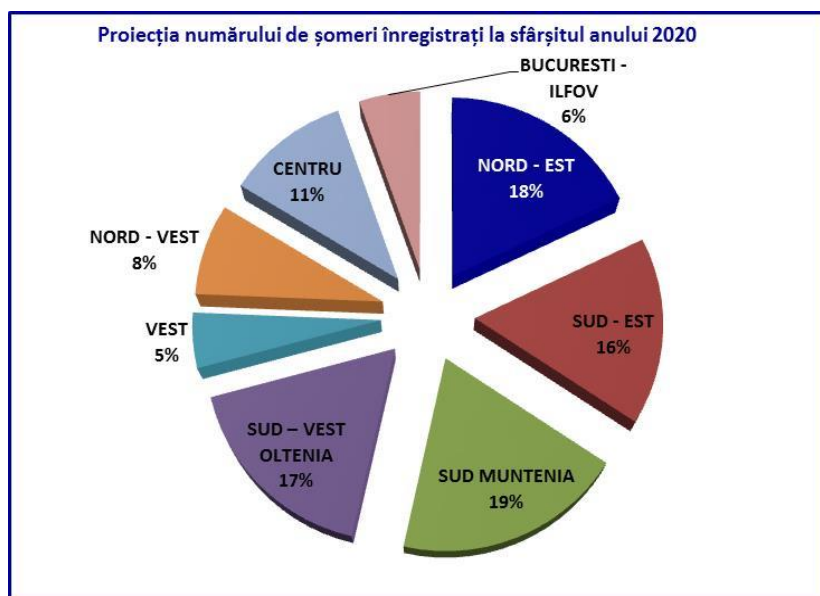

Fig. nr. 85 Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în

5.6.3. Proiecția ratei șomajului înregistrat³⁹

La nivel național, pe total economie, este prognozată o scădere a ratei șomajului înregistrat de la 5% în 2015 la 3,4% în 2020, figura nr. 86. Proiecția principalilor indicatori economico - sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

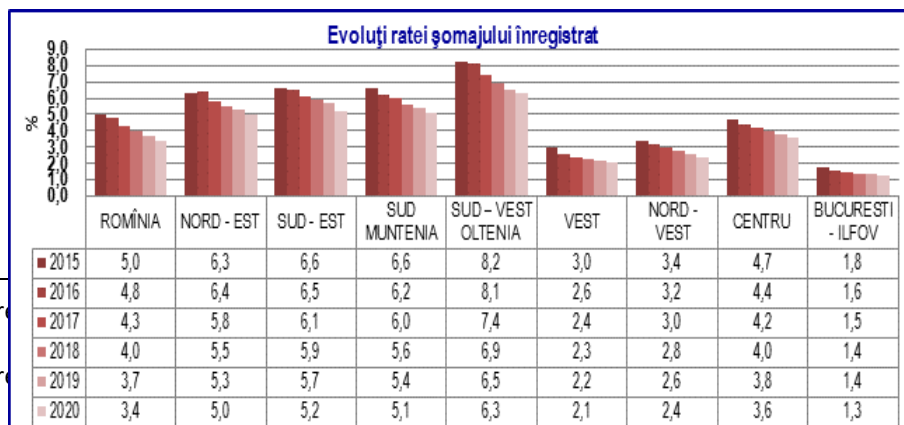
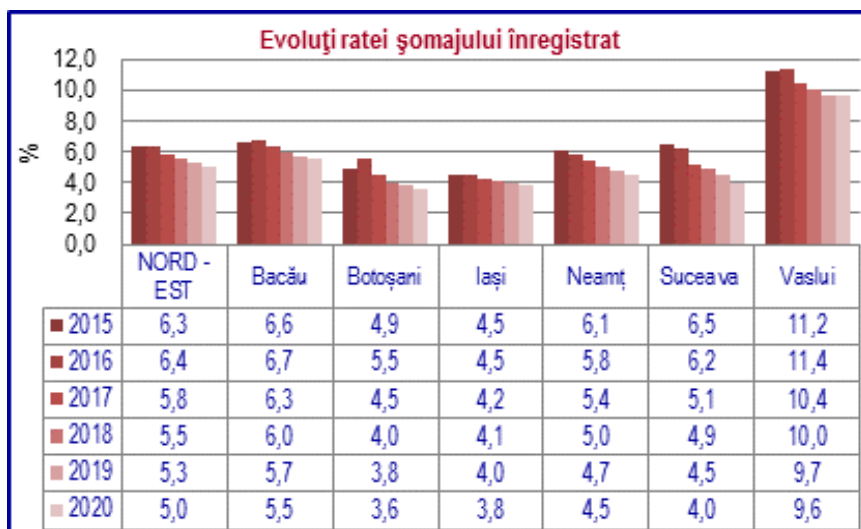

Fig. nr. 86 Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, mai 2017

³⁸ Datele la care se face referință pentru vizualizare clic aici

³⁹ Datele la care se face referință pentru vizualizare clic aici

La nivelul regiunii Nord - Est: este de asemenea estimată o scădere de la 6,3% în 2015 la 5% în 2020. Deși este prognozată o scădere, șomajul înregistrat în regiune va fi mai mare decât media la nivel național, regiunea menținându-se în categoria regiunilor cu șomaj înregistrat mare, figura nr. 86.

La nivelul județelor regiunii Nord - Est, în intervalul 2015-2020 se va înregistra o scădere a șomajului înregistrat în toate județele, astfel Bacău 1,2%; Botoșani 1,3%; Iași 0,7%; Neamț 1,6%; Suceava 2,5%; Vaslui 2,3%.

Cea mai mare valoare a șomajului se va înregistra în 2020 în județul Vaslui 9,6% și cea mai mică în județul Botoșani 3,6%, figura nr. 87.

Fig. nr. 87 Sursa datelor: Comisia Națională de Prognoza, Proiecția principalilor indicatori economico – sociali în profil teritorial până în 2020, mai 2017

5.6.4. Proiecția câștigului salarial mediu net lunar

Conform Prognozei în profil teritorial - mai 2017, proiecția privind câștigul salarial mediu net/lunar, brut /lunar la orizontul anului 2020 pentru regiunea Nord - Est va rămâne în continuare cu cele mai mici valori din țară. Astfel câștigul salarial net va fi de 2.497 lei/salariat pentru regiunea Nord - Est față de 2.864 lei/salariat/lună pe țară, iar cel mai mic nivel va fi pentru județul Neamț 2.071 lei/salariat/lună, iar cel mai mare 2.852 lei/salariat/lună în județul Iași.

Astfel se poate preciza că una din cauzele migrației forței de muncă din regiune și/sau la nivel național este diferența câștigului ca motivație pentru ocuparea unui loc de muncă. Câștigul salarial mediu net lunar - lei/salariat :

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total economie	1859	2047	2274	2476	2674	2864
NORD - EST	1562	1746	1978	2151	2334	2497
Bacău	1581	1758	1973	2148	2320	2473
Botoșani	1491	1699	1955	2157	2352	2521
Iași	1798	1982	2246	2440	2663	2852
Neamț	1359	1514	1690	1794	1936	2071
Suceava	1489	1681	1914	2090	2267	2428
Vaslui	1387	1588	1830	2001	2161	2307

Situația este similară și pentru câștigul salarial mediu brut lunar - lei/salariat/lună, care este de 3977 lei/salariat/lună la nivel național, și 3431 lei/salariat/lună la nivelul regiunii Nord Est, cu cea mai mică valoare în județul Neamț 2876 lei/salariat/lună, și cea mai mare valoare 3923 lei/salariat/lună în județul Iași.

Anul	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Total economie	2555	2815	3131	3418	3702	3977
NORD - EST	2146	2398	2718	2955	3207	3431
Bacău	2182	2427	2723	2965	3202	3414
Botoșani	2026	2309	2656	2931	3196	3426
Iași	2473	2726	3089	3356	3663	3923
Neamț	1887	2102	2346	2491	2688	2876
Suceava	2040	2302	2622	2863	3106	3327
Vaslui	1877	2149	2476	2708	2924	3123

5.7. Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă

5.7.1. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP

Prognozele CEDEFOP oferă o perspectivă despre posibilitățile de angajare între 2015 și 2025. Totalul de locuri de muncă reprezintă suma de locuri de muncă nou create - cerere expandată - și de locuri de muncă care rezultă din necesitatea de a înlocui oameni care fie ocupă alte locuri de muncă, fie ies de pe piața muncii, de exemplu, ca urmare a pensionării - cerere de înlocuire. De multe ori, cererea de înlocuire oferă mai multe oportunități de angajare decât cererea expandată, ceea ce înseamnă că vor fi în continuare oportunități de angajare, chiar dacă nivelul global al ocupării forței de muncă scade.

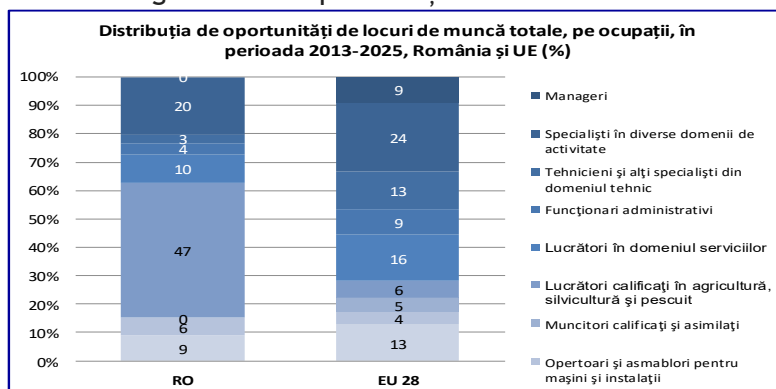

Fig. 88 Sursa: CEDEFOP - Romania Country forecasts - Skill supply and demand up to 2025

În România, ca urmare a cererii de înlocuire ridicate, cele mai multe posibilități de angajare, în jurul valorii de 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene. În schimb, oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați, în România, în jurul valorii de 0%, este semnificativ sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană în ansamblul său.

Cele mai multe oportunități de angajare în România vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. Cu toate acestea, va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare care necesită calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.

Oportunități de locuri de muncă

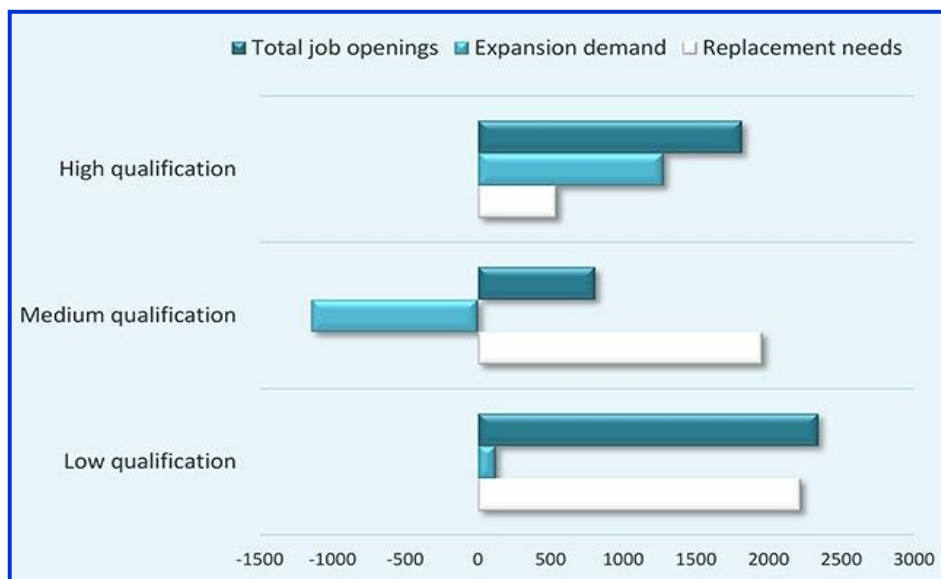

Fig. 89 Sursa: CEDEFOP - Romania forecasts - Skill supply and demand up to 2025

muncă.

Proгноза
oportunităților de
angajare - (în mii
de locuri)

Forța de muncă
din România este
din ce în ce mai
întinse calificată.
Aceasta se explică
prin faptul că mai
multe persoane în
vârstă, mai puțin
calificate,
părăsesc piața
forței de muncă și
mai mulți oameni
tineri, cu studii
superioare, intră
pe piața forței de

Cerea și oferta de calificări - prognoza de țară, pentru România, pentru 2025

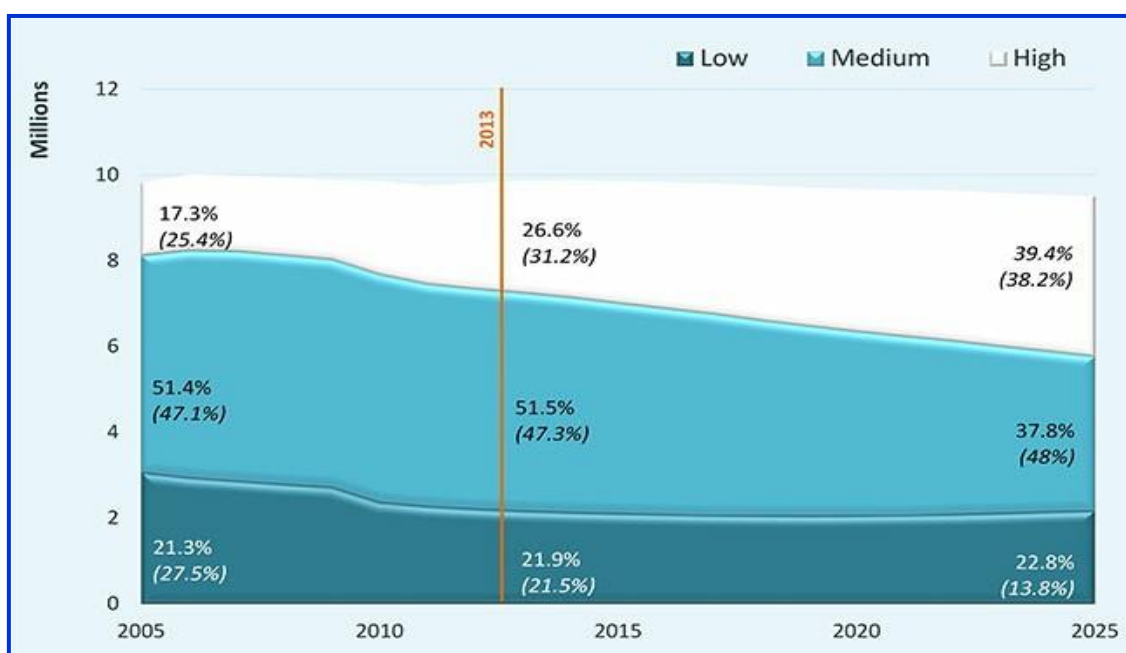

Fig. 90 Sursa: CEDEFOP - Romania forecasts - Skill supply and demand up to 2025

Până în 2025, ponderea forței de muncă din România, cu nivel înalt de calificare, ar trebui să crească până la 39,4%, comparativ cu 26,6% în 2013 și 17,3% în 2005. Persoanele cu nivel mediu de calificare în 2025 vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, comparativ cu 51,5 % în 2013. Ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% în anul 2025. Conform previziunilor CEDEFOP, până în 2020, în România, în jur de 50% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări înalte, valoare superioară țintei UE 28 de 40%. Pe baza tendințelor actuale în jur de 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani în România va avea calificări de nivel înalt, până în 2025.

Concluzii - extras - sursa Studiul previzional INCSMPS 2012

Raportul CEDEFOP, „Skills supply and demand in Europe”, punctează unele aspecte deosebit de importante în privința cererii și ofertei de forță de muncă, potrivit datelor din scenariile de previzionare a viitoarelor tenduri la nivelul anului 2020.

În privința ofertei de forță de muncă, în termeni absoluți, populația care participă pe piața muncii (oferta totală) este proiectată ca fiind destul de stabilă la orizontul anului 2020, comparativ cu deceniul precedent. La nivel european, este proiectată o creștere mai mare pentru oferta totală de calificări înalte, dar și pentru cea care solicită calificări medii; în același timp, se preconizează o scădere în privința calificărilor de nivel redus.

În privința cererii de forță de muncă, după cele trei sectoare majore ale economiei, analizele de date confirmă faptul că Europa a suferit schimbări continue din sensul sectorului primar, unde ponderea majoritară este deținută de agricultură, și al industriei prelucrătoare în favoarea serviciilor, astfel că primele 2 sectoare majore nu au mai fost atât de „atrăgătoare”, în timp ce sectorul de servicii s-a plasat în perioada 2000 - 2020 pe un trend continuu crescător, în pofida descreșterii la nivelul primelor două sectoare.

Și structurile componente ale sectorului de servicii s-au aflat în totalitate pe o traiectorie continuu crescătoare: distribuție și transport; serviciile comerciale și alte servicii și administrația publică (serviciile necomerciale).

De asemenea și sectorul de construcții se află pe o traiectorie în ușoară creștere între cele două decenii 2000 - 2020.

În ciuda crizei economice, se pare că aceste tendințe de bază se vor păstra și în viitor. Deși în multe țări din Uniunea Europeană, ocuparea forței de muncă este relativ mare în agricultură, dar și în industria prelucrătoare, există unele semne clare că aici vor avea loc unele schimbări, iar proiecțiile prezentate la nivelul anului 2020 comparativ cu 2010 susțin aceste afirmații.

În privința cererii de forță de muncă, după cele 10 grupe de ocupații, schimbările sectoriale vor avea implicații semnificative pentru competențele ocupaționale necesare în viitor. Cele mai importante implicații se regăsesc în creșterea continuă în privința cererii pentru ocupațiile care solicită un nivel de competențe înalt și mediu, dar mai puțin pentru altele care solicită competențe reduse.

Modelele generale care privesc cererea de calificări (ocupații, calificări, cererea potențială, nevoile de înlocuire) sunt comune în majoritatea țărilor. Modelele de schimbare reflectă unele aspecte comune precum demografia, globalizarea, concurența internațională, schimbările tehnologice și organizaționale. În privința sectoarelor ocupaționale, presiunile de cost, oportunitățile tehnologice și cerințele de calitate tot mai ridicate vor conduce la modele de calificare și ocupaționale în direcții similare în majoritatea țărilor. Există, de asemenea, unele diferențe importante, care depind de stadiul de dezvoltare economică din fiecare țară, de diferitele structuri industriale și ocupaționale.

Europa converge spre o economie în care serviciile, competențele și ocupațiile înalt calificate vor predomina. Dar chiar dacă unele ocupații se înscriu pe un trend descendent, vor exista și în continuare oportunități substanțiale de ocupare, întrucât generațiile vârstnice vor părăsi piața muncii și este nevoie ca acestea să fie înlocuite.

Este evident, din prognozele realizate, că Europa nu numai că trebuie să-și identifice investițiile în educație și formare, dar să și încurajeze angajatorii să utilizeze mai bine aptitudinile, competențele personalului. Aceste prognoze sugerează faptul că cererea și oferta agregată sunt convergente pe termen mediu și lung. Scenariile de anticipare a viitoarelor tenduri, prin rezultatele obținute, pun accent asupra schimbării nevoilor de competențe și polarizării locurilor de muncă. Competențele necesare pentru a adapta și de a modela viitoarele locuri de muncă sunt esențiale pentru a accelera redresarea economică. De asemenea, sunt necesare competențe adecvate pentru a răspunde provocărilor pe termen mediu și lung.

Aceste prognoze la nivelul anului 2020 sunt deosebit de utile, întrucât pot oferi un plus de informații factorilor de decizie politică, angajatorilor, furnizorilor de competențe, etc., și nu în ultimul rând și viitorilor angajați, în vederea adoptării unor decizii mai bune,

prin modelarea acestui profil, prin scenariile de anticipare pentru viitoarele trenduri în privința cererii și ofertei de forță de muncă.

5.7.2. Prognoza cererii și ofertei de locuri de muncă pe termen mediu și lung din Studii previzionale naționale

Sursa datelor din acest capitol este *„Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020”*

În cadrul studiului a fost realizată Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung, conform metodologiei avizate de Grupul Consultativ constituit în cadrul proiectului. Metodologia s-a bazat pe o combinație de metode și tehnici de proiecție bazate pe modele econometrice de tip panel și metode analitice, deoarece s-a dorit un grad foarte mare de detalieri a rezultatelor estimărilor, în contextul în care nu au existat date statistice relevante la nivelul de dezagregare necesar proiecției. De menționat că metodologia de previzionare este una similară cu cea utilizată de Cambridge Econometrics în modelul de prognoză utilizat de CEDEFOP, dar prezintă unele abordări inovative generate de gradul mult mai mare de detalieri a informațiilor dorite.

Principalii pași metodologici descriși sumar au fost următorii:

1. Construirea bazei de proiecție. Colectarea datelor necesare estimării econometrice. Prelucrarea preliminară a datelor necesare estimării econometrice
2. Proiectarea modelului econometric macroeconomic pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
3. Testarea modelului econometric macroeconomic pe date panel pentru estimarea cererii potențiale de forță de muncă la nivel național
4. Formularea scenariilor de evoluție a variabilelor explicative cu scopul prognozei cererii potențiale de forță de muncă la nivel național la orizontul anului 2020.

În vederea formulării scenariilor de evoluție s-au avut în vedere trei tipuri de scenarii de evoluție a variabilelor ce au fost incluse în model și care au dovedit că exercită influențe semnificative asupra populației ocupate la nivel național. Acestea au fost scenariul pesimist, scenariu moderat și scenariul optimist.

În documentul de față a fost selectat scenariul moderat.

Proiecția cererii potențiale, a cererii înlocuite, a locurilor de muncă disponibile și a cererii de formare profesională la nivel de regiune de dezvoltare și județ

Cererea potențială de forță de muncă reprezintă volumul total de forță de muncă (exprimat în număr persoane) estimat ca necesar pentru derularea activităților economice, în termeni de populație ocupată.

În ipotezele **scenariului moderat**, **cererea potențială la nivel regional** se estimează că va evolua pe un trend de scădere în regiunile Sud-Vest, Nord - Est și Sud-Est, în mod staționar în regiunea Vest și pe un trend de creștere în regiunile Centru, Sud, Nord-Vest și București-Ilfov. Cea mai mare scădere a cererii potențiale se estimează în regiunea Sud-Est (18,3 mii pers), în timp ce cea mai importantă creștere a cererii potențiale se estimează pentru regiunea Centru (50,8 mii pers).

Prognozele cererii potențiale de forță de muncă pe regiuni de dezvoltare în scenariul moderat (pers.)

	2011	2013	2015	2017	2020
NE	1,352,316	1,348,757	1,345,616	1,341,634	1,334,979
NV	794,680	810,213	807,803	805,809	803,663
SE	883,169	879,088	875,679	871,656	864,834
SV	806,129	801,191	797,111	793,594	788,957
S	946,528	952,975	958,419	964,063	973,475
C	751,767	767,587	777,213	786,728	802,568
V	593,426	590,659	591,252	593,421	597,692
BI	666,660	674,317	675,740	679,437	681,490

Proгноza Cererii înlocuite de locuri de muncă

Cererea înlocuită reprezintă numărul de locuri de muncă rezultate din retragerea participanților la activitatea economică ca urmare a pensionărilor și a altor pierderi naturale pentru orizontul de prognoză.

În ipotezele **scenariului moderat** prognozele privind **cererea înlocuită la nivel regional** indică tendințe de evoluție în creștere în regiunile Sud, Centru și Vest și de scădere în regiunile Nord - Est, Nord-Vest, Sud-Est, Sud-Vest și București-Ilfov. Cea mai mare scădere a cererii înlocuite se prognozează în regiunea Sud-Vest (267 persoane), pe când cea mai mare creștere se estimează în regiunea Centru (100 persoane).

Prognozele cererii înlocuite de forță de muncă pe regiuni de dezvoltare în scenariul moderat (pers.)

	2011	2013	2015	2017	2020
NE	3,346	3,317	3,245	3,209	3,145
NV	1,934	1,887	1,872	1,854	1,833
SE	2,346	2,314	2,291	2,274	2,248
SV	2,611	2,535	2,468	2,420	2,344
S	2,724	2,694	2,751	2,767	2,793
C	1,826	1,817	1,866	1,888	1,926
V	3,298	3,216	3,301	3,315	3,343
BI	2,224	2,237	2,196	2,207	2,210

Din însumarea algebrică a modificării cererii potențiale de forță de muncă față de anul anterior cu valoarea cererii înlocuite, pentru fiecare regiune s-a estimat indicatorul **locuri de muncă disponibile**. Acest indicator

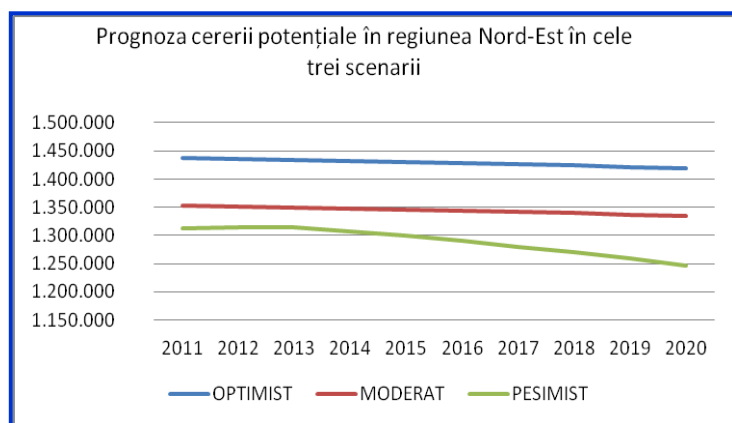

Fig. nr.91. Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020

poate lua valori pozitive dacă în cadrul intervalului analizat populația ocupată este în creștere sau dacă se prognozează o scădere a populației ocupate, dar scăderea este mai mică în valoare absolută decât nivelul cererii înlocuite.

Regiunea Nord - Est

Proгноza cererii potențiale

În ipotezele tuturor celor trei scenarii, tendințele sunt de reducere a cererii potențiale. Cu toate acestea, cea mai pronunțată scădere este estimată în proiecțiile

scenariului pesimist, în anul 2020 cererea potențială înregistrând o scădere de aproximativ 5% față de anul 2011. Proiecțiile în scenariul moderat pun în evidență scăderi ale cererii potențiale la orizontul anului 2020 de circa 1% și scăderi de circa 6% pentru cererea înlocuită, fig. nr. 91.

În regiunea Nord-Est, proiecțiile cererii potențiale în ipoteza scenariului moderat

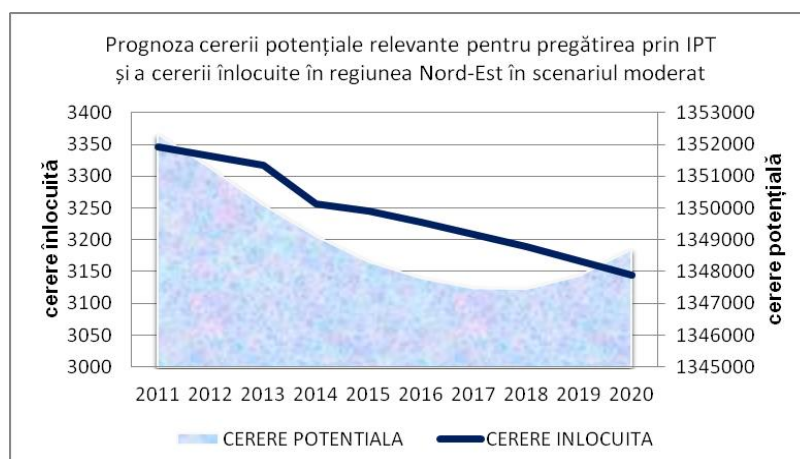

Fig. nr.92. Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020

indică o ușoară creștere per ansamblu până în anul 2020. Totuși, anumite sectoare economice înregistrează creșteri de cerere pentru forța de muncă. Se estimează creșteri ale cererii potențiale de forță de muncă pe parcursul intervalului de prognoză, în mod deosebit după 2013 în industria prelucrătoare, comerț,

construcții, hoteluri și restaurante și în învățământ iar, cu anumite fluctuații, în energie electrică și termică, gaze și apă, sănătate și în asistență socială. Scăderi pe ansamblul intervalului de prognoză sunt proiectate pentru agricultură, dar și pentru industria extractivă, transport, depozitare și comunicații.

Tabel nr. 12

Proiecția cererii potențiale de forță de muncă pentru regiunea Nord-Est, în ipotezele scenariului moderat pe activități economice (persoane)

NORD-EST	2009	2011	2013	2015	2017	2020
Agricultură, silvicultură și piscicultură	791.738	782.312	762.275	734.846	699.530	675.272
Industria extractivă	8.034	7.721	7.291	7.685	7.620	7.528
Industria prelucrătoare	259.570	257.063	251.434	264.294	263.614	272.806
Energie electrică și termică, gaze și apă	25.780	25.934	25.662	27.258	27.642	28.169
Construcții	89.945	86.058	85.828	91.297	92.903	95.223
Comerț	154.578	165.281	175.503	181.852	194.227	214.446
Hoteluri și restaurante	19.994	20.269	20.840	23.578	24.891	26.937
Transport, depozitare și comunicații	46.720	44.445	42.441	43.210	43.806	45.737
Intermedieri financiare	12.985	14.004	15.007	14.996	15.776	15.988
Tranzacții imobiliare, închirieri și activități de servicii	19.037	18.082	17.252	18.182	17.922	17.515
Administrație publică și apărare	71.879	73.908	75.168	71.843	72.066	72.049
Învățământ	88.111	89.223	91.710	93.664	95.399	97.655
Sănătate și asistență socială	73.609	74.569	74.322	74.125	74.123	74.134
Celelalte activități ale economiei naționale	33.526	33.348	32.877	34.229	35.366	35.247
Total	1.695.506	1.692.215	1.677.609	1.681.059	1.682.885	1.678.707

Proгноza locurilor de muncă disponibile

Proiecțiile rezultate, ca urmare a aplicării ipotezelor **scenariului moderat**, indică apariția de locuri de muncă disponibile în regiunea Nord Est, dar pe o tendință de scădere a numărului anual al acestora începând cu 2015. Se previzionează o reducere a numărului de

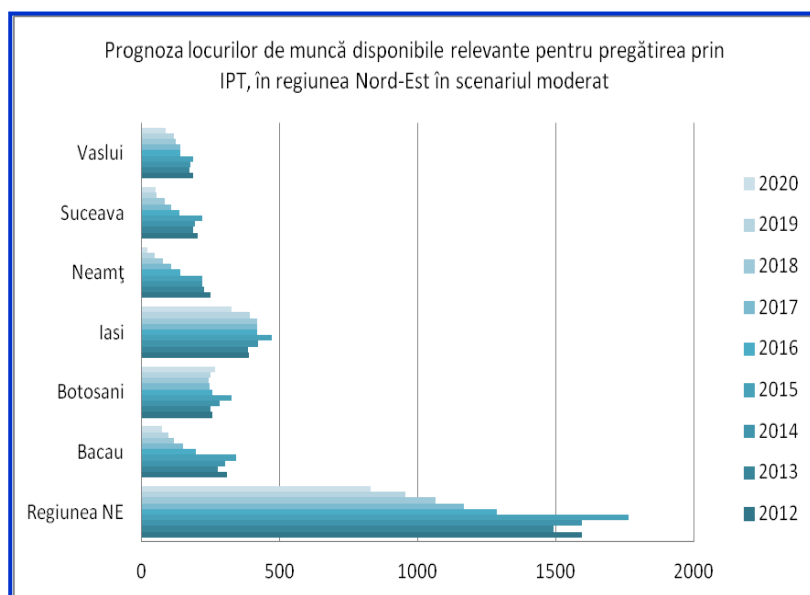

Fig. nr.93. Sursa: Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020

locuri de muncă disponibile cu aproximativ 6% în anul 2013 (comparativ cu anul anterior), urmată de doi ani de creștere (cu ritmuri de aproximativ 7% și respectiv 10.5%) iar din anul 2016 se revine la tendința descendentă cu ritmuri de descreștere mult mai accentuate (27%). Remarcăm faptul că cele mai multe locuri de muncă se desființează în agricultură, figura nr. 93.

Proiecțiile numărului de locuri de muncă pe ocupații, în ipotezele **scenariului moderat**, arată că, pe orizontul de prognoză, cele mai multe locuri de muncă se pierd pentru următoarele categorii de ocupații: *Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit, Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe, Meseriași și muncitori calificați în industria alimentară și alte meserii artisanale*, urmate de *Funcționari de birou, Lucrători în servicii personale și de protecție, Funcționari în servicii cu publicul*. Ocupațiile pentru care se estimează locuri de muncă disponibile și care prezintă o tendință de creștere sunt din categoriile: *Alte ocupații asimilate tehnicienilor, Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii, Operatori la instalațiile fixe, Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini*.

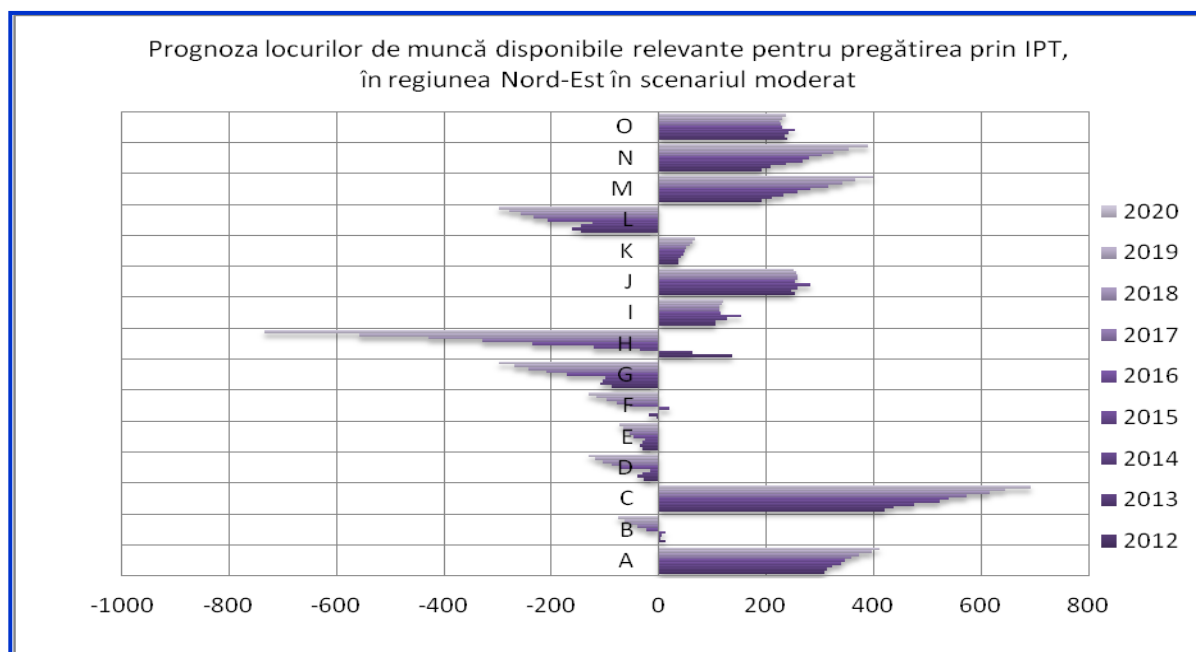

Fig. nr.94. Sursa: „Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020”

Locuri de muncă disponibile, dar în tendință staționară, sunt previzionate pentru *Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați, Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile*, și într-un număr mai mic pentru *Meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții*, figura nr. 94.

LEGENDĂ:

A	Tehnicienii în domeniul fizicii și tehnicii	H	Agricultori și lucrători calificați în agricultură, silvicultură și pescuit
B	Tehnicienii în științele vieții, ocrotirea sănătății și asimilați	I	Meseriași și muncitori calificați în industria extractivă și construcții
C	Alte ocupații asimilate tehnicienilor	J	Meseriași și muncitori calificați în metalurgie, construcții metalice și asimilați
D	Funcționari de birou	K	Meseriași și muncitori calificați în mecanică fină, artizanat, imprimerie și asimilați
E	Funcționari în servicii cu publicul	L	Meseriași și muncitori calificați în industria alimentară și alte meserii artisanale
F	Lucrători în servicii personale și de protecție	M	Operatori la instalațiile fixe și lucrători asimilați
G	Modele, manechine și vânzători în magazine și piețe	N	Operatori la mașini, utilaje și asamblori de mașini, echipamente și alte produse
		O	Conducători de vehicule și operatori la instalații mobile

Proгноza cererii de formare profesională

Pe domenii de formare, o zecime din cererea potențială de forță de muncă, relevantă pentru IPT în ipoteza scenariului optimist, din regiunea Nord-Est, se previzionează în domeniul agricultură, mult peste media națională. Deși cererea potențială de forță de muncă pentru domeniul mecanică este mai redusă, din punct de vedere structural, decât în celelalte regiuni, acest domeniu continuă să ocupe primul loc în cadrul regiunii. Alte domenii cu pondere semnificativă în cererea potențială de locuri de muncă sunt comerț, economic, construcții, instalații și lucrări publice (domeniu cu o pondere peste media la nivel național), urmate de industrie textilă și pielărie, turism și alimentație.

Structura cererii potențiale, pe domenii de formare ale IPT, în ipotezele scenariului moderat, în regiunea Nord-Est, în perspectiva 2017-2020 este următoarea:

Domenii de formare	%
Agricultură	10,3
Chimie industrială	0,9
Construcții instalații și lucrări publice	10,4
Comerț	12,9
Economic	12,8
Electric	4,4
Electromecanică	3,4
Electronică automatizări	3,5
Fabricarea produselor din lemn	1,5
Industrie alimentară	0,7
Industrie textilă și pielărie	9,4
Materiale de construcții	0,8
Mecanică	18,7
Turism și alimentație	7,6
Resurse naturale și protecția mediului	2,6
Tehnici poligrafice	0,1
Total	100,0

5.7.3. Anchete în firme

În cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, implementat de CNDIPT, Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale a realizat ancheta în firme privind cererea de forță de muncă, în cadrul studiului previzional privind cererea de formare profesională. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un eșantion de 460 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august 2011 - 14 septembrie 2011.

Ancheta în firme, privind cererea de forță de muncă pe termen scurt, reprezintă componenta „Investigații de teren în rândul angajatorilor” a „Studiului previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020” realizat de Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale - partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii”, pe baza metodologiei aprobate în Grupul Consultativ al proiectului format din reprezentanți ai principalelor ministere, organizații patronale și sindicale reprezentative la nivel național. Aspectele metodologice sunt detaliate în Capitolul II al prezentului Raport de cercetare. Culegerea datelor a fost realizată, prin subcontractare, de Centrul de Sociologie Urbană și Regională CURS SRL. Ancheta de teren în rândul angajatorilor s-a realizat prin interviuri „față în față” pe baza unui chestionar aplicat pe un

eșantion de 475 firme, reprezentativ la nivel regional, în perioada 14 august - 14 septembrie 2011. Marja de eroare a eșantionului este de $\pm 4.4\%$ la un nivel de încredere de 95%.

Regiunea Nord - Est - Principalele rezultate obținute din prelucrarea informațiilor obținute din ancheta de teren sunt următoarele:

- În anul 2009, cu excepția județului Neamț, toate județele din regiunea Nord - Est s-au confruntat cu pierderi la nivelul efectivului de salariați, înregistrându-se pe total eșantion regional, o scădere de 6,8%. În anul următor, volumul salariaților a continuat să scadă, scăderea totală fiind de 2,7% la nivel regional. În primele opt luni ale anului 2011, evoluția negativă a efectivelor de salariați continuă, scăderea la nivel regional fiind de 1,1% față de anul 2010; s-au înregistrat creșteri ale numărului de salariați în județele Bacău și Botoșani. La nivel sectorial, firmele din activități profesionale, științifice și tehnice, hoteluri și restaurante și comerț au fost cele mai afectate de declinul numărului de salariați în perioada 2009-2011.
- La nivel regional, la momentul anchetei, 1,5% din totalul locurilor de muncă existente în firmele investigate erau vacante, valoarea ratei locurilor de muncă vacante fiind sub media națională. Rata locurilor de muncă vacante era semnificativ mai mare decât media regională în județele Neamț, Vaslui și Bacău, precum și în sectoarele activități profesionale, științifice și tehnice, tranzacții imobiliare, producția și distribuția de energie, agricultură, silvicultură și pescuit, construcții și comerț. Pe de altă parte, industria extractivă, distribuția apei și salubritate, informații și comunicații, intermediari financiare și asigurări și sănătatea și asistența socială au reprezentat practic zone "închise" pentru angajare, înregistrând rate nule ale locurilor de muncă vacante. Rata locurilor de muncă vacante atinge cele mai înalte nivele pentru grupele ocupaționale lucrători în servicii (2,4%) și specialiști în diverse domenii de activitate (2,4%), urmate cu un nivel tot peste media regională de muncitori calificați (2,1%).
- La nivel regional, din punctul de vedere a domeniului de calificare relevant pentru pregătirea prin liceu tehnologic și învățământ profesional, la momentul anchetei, cea mai semnificativă cerere de forță de muncă se adresează domeniilor industrie textilă și pielărie (28,5%) și mecanică (23,8%), urmate la distanță de domeniile turism și alimentație (11,2%), comerț (8,9%), construcții, instalații și lucrări publice (8,1%) și industrie alimentară (6,7%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cele mai multe locuri de muncă vacante se adresează domeniilor servicii (72,5%) și electromecanică (13,9%). În medie, locurile de muncă vacante la momentul anchetei erau neocupate de cca. 2,99 luni.
- **Se estimează** o evoluție negativă a numărului de locuri de muncă la orizontul următoarelor 6 luni și una preponderent pozitivă la orizontul următoarelor 12 luni. În estimările de la 12 luni cele mai optimiste sunt firmele mici, urmate de firmele mari și firmele micro. La orizontul următoarelor 12 luni patru din cele șase județe ale regiunii toate estimează creșteri ale efectivelor de salariați (Bacău, Botoșani, Iași, Vaslui). La același orizont de timp, în profil sectorial remarcăm că cele mai dinamice firme se estimează a fi cele din tranzacții imobiliare. Cele mai pesimiste cu privire la evoluțiile efectivelor de salariați pe termen scurt (12 luni) sunt firmele din hoteluri și restaurante, activități de servicii administrative și servicii suport și alte activități de servicii care estimează scăderi ale efectivelor de personal.
- Comparând structura numărului curent de locuri de muncă cu cea a locurilor de muncă estimate a exista în firmele investigate peste 12 luni, se constată că întreprinderile din regiunea de dezvoltare Nord - Est anticipează o creștere a ponderii ocupațiilor din GO 7 (muncitori calificați), GO 5 (lucrători în servicii), GO 2 (specialiști) și GO 3 (tehnicieni).
- Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă la orizontul următoarelor 12 luni se adresează domeniilor construcții, instalații și lucrări publice (23,2%), mecanică (22,2%), turism și alimentație (15,3%) și comerț (13,4%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresează domeniilor servicii (72,5%) și electromecanică (13,9%).

- Pe fondul unei perioade în care firmele au manifestat prudență sporită în acțiunile de recrutare și angajare, aproximativ 16,3% dintre firmele investigate au angajat tineri absolvenți ai promoției 2010. Firmele însă au avut tendința de a recruta în mai mare măsură absolvenți de învățământ profesional (33,9%) sau absolvenți de liceu tehnologic/industrial (27%). Peste 70% dintre acestea s-au declarat a fi mulțumite și foarte mulțumite de nivelul absolvenților de calificare. Angajatorii se declară foarte mulțumiți de absolvenții fără calificare în ponderea cea mai mare. Gradul cel mai ridicat de nemulțumire caracterizează absolvenții de liceu tehnologic/industrial.
- Din punctul de vedere al domeniului de calificare specific liceului tehnologic, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din domeniile mecanică (23,4%), comerț (28,5%) și industrie textilă și pielărie (14,4%). În ceea ce privește domeniile de calificare specifice școlilor postliceale, cele mai multe locuri de muncă pentru care firmele au angajat absolvenți ai promoției 2010 necesitau calificări din domeniile minier, petrol gaze (23,1%) și sănătate și asistență pedagogică (36,7%).

5.8. Principalele concluzii din analiza pieței muncii. Implicații pentru ÎPT

Principalele constatări desprinse din informațiile din AMIGO la nivel regional 2016
Populația activă în intervalul 2002 -2016 a înregistrat o scădere de 16,85%. Structura populației active în 2016: • 59,2% cu nivel mediu de instruire; • 57,3% sunt persoane de sex masculin; • 55,3% sunt persoane din mediul urban; • 96,8% sunt în vârstă de muncă (15 ani și peste); Tineri - 6,8% din care 65,2% sunt cu domiciliul în mediul rural
Populația ocupată 50,6% este în scădere • 96,7%, persoanele în vârstă de muncă (15-64 ani) • 56,9%, sex masculin • 55,4% mediul urban, 5,7% sunt tineri (15-24 de ani), din care 67,1% sunt din mediul rural.
Numărul șomerilor - 3,1% șomeri BIM este în scădere - • 64,0% sex masculin • 52,5% mediul urban • 23,6% tineri 15-24 ani) ○ 59,9% sunt de sex masculin, ○ 58,1% sunt din mediul rural • 29,7% vârstă 25-34 ani
Populația inactivă - 46,3% <i>Ponderea populației active și ocupate este în scădere, deși numărul șomerilor este în scădere, populația inactivă se apropie de jumătate din total, fenomenul este îngrijorător și necesită măsuri imediate de stopare</i>
Raportul de dependență economic 1074 - numărul persoanelor inative și în șomaj ce revin la 1000 persoane ocupate - este în scădere, este mai mic decât în celelalte regiuni
Rata de activitate a populației în vârstă de muncă (reprezintă ponderea populației active din grupa de vârstă x în populația totală din aceeași grupă de vârstă x.) - în 2016 este cea mai mare din țară 71,3% • sex Masculin 78,1%; sex Feminin 64,1%. • 75,1% rural; 66,5% urban (specific regiunii Nord - Est, în celelalte regiuni rata de activitate este mai mare în mediul urban)
Rata de ocupare a populației în vârstă de muncă - cea mai ridicată valoare în regiunea Nord - Est de 69%; • mai mare la persoane de sex masculin decât la persoane de sex feminin. • persoane de sex masculin 75,5%; persoane de sex feminin 62,1% • mediul urban 64%; mediu rural 72,9%. (specific regiunii Nord - Est, în celelalte regiuni

rata de ocupare este mai mare în mediul urban)
Șomajul - trend constant descrescător cu 9,2% din total România
Rata șomajului de 3% cea mai mică din țară • Mediul urban 3,7% • Mediul rural 2,5%
Structura populației ocupate pe nivele de educație - nivel național • 50,8% nivel mediu de educație • 36,0% nivel scăzut de educație • 13,2% nivel de educație superior.
Șomajul de lungă durată - din 2009 numărul șomerilor de lungă durată a fost în permanență în scădere ajungând la 21,7 mii persoane în 2016; • procentul din total este sub nivelul celui național și înregistrează o creștere în intervalul 2008-2016 de la 38,9% la 44,7%; • procentul din populația activă înregistrează o scădere de la 1,8% la 1,3%.
Concluzii din analiza principalilor indicatori din Balanța Forței de Muncă
Evoluția resurselor de muncă în intervalul 2002-2016 înregistrează o scădere de 249 mii persoane, ceea ce reprezintă 31% din scăderea totală la nivel național
Evoluția populației active civilă a scăzut cu 273,4 mii persoane în intervalul 2002 - 2016 (scădere dublă față de cea la nivel național și comparativ pe regiuni este mai mare)
Evoluția populației ocupate civile în intervalul 2002-2016 este în trend descrescător (scăderea este de 192,8 mii persoane în acest interval). În 2016 populația ocupată civilă reprezenta 13,41 % din total România. Cel mai mare număr de persoane ocupate este în județul Iași, cel mai mic în județul Vaslui.
Evoluția ratei de ocupare a resurselor de muncă a scăzut de la 57,9% în 2002 la 55,5% în 2016, (în timp ce la nivel național a crescut de la 62,4% la 66,2%)
Evoluția ratei de activitate a resurselor de muncă - a scăzut destul de mult de la 65% în 2002 la 59,4% în 2016. (în timp ce la nivel național a crescut de la 68,1% la 69,5%).
Structura populației ocupate civile pe principalele activități ale economiei naționale - interval 2008 - 2016: • scădere a domeniului agricultură silvicultură și pescuit de la 39,2% la 31,0% (dar față de 20,8% nivel național este o valoare mai mare - diferență de 10 %) • ușoară creștere pentru industrie, construcții, servicii înregistrează (industrie de la 18,6% la 19,7%; construcții de la 6,6% la 7,4%; servicii 35,6% la 42,0%); • la nivel național serviciile dețin ponderea cea mai mare, la nivel regional agricultura deține ponderea cea mai mare; • populație ocupată activă: în industrie prelucrătoare 17,4% cea mai mare pondere pe regiune (sub nivelul național), comerț 13,5% sub nivelul național • Sectorul transporturi este mai puțin dezvoltat în regiunea Nord - Est decât la nivel național. • Sectoarele învățământ și sănătate sunt mai dezvoltate decât media la nivel național.
Șomajul înregistrat - scade la jumătate în intervalul 2007-2016 Cel mai mare număr de șomeri din țară - 18,66% din total
Evoluția șomerilor înregistrați pe nivele de educație 2016 • 84,6% nivel de educație - învățământ primar, gimnazial și profesional - în creștere • 12,8% nivel de educație liceal și postliceal în scădere ușoară (0,7%) • 2,6% pentru nivelul de educație universitar - în scădere 1%

Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe activități ale economiei naționale • 25% domeniu sănătate și asistență socială • 21% domeniul industrie prelucrătoare • 14% administrație publică și apărare • 8% comerț • 6% construcții (față de 3% național) • 6% învățământ (față de 4% național) • 2% agricultură
Evoluții și situația curentă privind locurile de muncă vacante pe grupe majore de ocupații Pe grupe majore, ponderile cele mai mari se înregistrează pentru: • „Specialiști în diverse domenii de activitate” • „Operatori instalații și mașini” • „Lucrători în domeniul serviciilor” • „Tehnicienii și alți specialiști din domeniul tehnic” • „Muncitori necalificați”
Evoluții și situația curentă - efectivul salariaților la sfârșitul anului, pe activități (secțiuni și diviziuni) ale industriei • 84,7% industria prelucrătoare • 18% fabricarea articolelor de îmbrăcăminte, deși domeniul este în scădere • 15,1% industria alimentară, domeniu care înregistrează o creștere • 7,8% prelucrarea lemnului, fabricarea produselor din lemn și plută (cu excepția mobilei), fabricarea articolelor din paie și din alte materiale vegetale împletite, domeniu ce este aproximativ staționar, • 5% fabricarea produselor textile • 4,6 % fabricarea de mașini, utilaje și echipamente n.c.a.; • 4,3% tăbăcirea și finisarea pieilor, fabricarea articolelor de voiaj și marochinărie, harnașamentelor și încălțăminte, prepararea și vopsirea blănurilor; • 3,5 % fabricarea de autovehicule; • 2,6% fabricarea substanțelor și a produselor chimice
Proiecția principalilor indicatori ai pieței muncii (Comisia Națională de Prognoză) În 2020, numărul mediu de salariați este estimat să înregistreze o creștere de 23,9 %, (122,8 mii persoane),
Proiecția șomerilor înregistrați, la sfârșitul anului În 2020 regiunea Nord - Est va înregistra 17,9% șomeri din total național.
Proiecția ratei șomajului înregistrat - este estimată o scădere de la 6,3% în 2015 la 5% în 2020; Cea mai mare valoare a șomajului se va înregistra în 2020 în județul Vaslui 9,6% și cea mai mică în județul Botoșani 3,6%
Prognoze privind cererea și oferta de locuri de muncă - Studii previzionale la nivel European - CEDEFOP pentru România
- cele mai multe posibilități de angajare, aproximativ 47%, vor fi pentru calificări în agricultură, silvicultură și pescuit, (<i>de aproape opt ori mai mare decât prognoza de 6% pentru aceste ocupații pentru statele Uniunii Europene</i>) - oportunitățile de angajare pentru muncitori calificați și asimilați în jurul valorii de 0%, (<i>este sub prognoza de 5% pentru Uniunea Europeană</i>)
• Cele mai multe oportunități de angajare vor necesita calificări de nivel inferior, adică ISCED 97 niveluri 1 și 2. • va exista și un număr semnificativ de oportunități de angajare pentru calificări de nivel înalt, adică ISCED 97 niveluri 5 și 6.
Forța de muncă din România este din ce în ce mai înalt calificată. Aceasta se explică prin

faptul că mai multe persoane în vârstă, mai puțin calificate, părăsesc piața forței de muncă și mai mulți oameni tineri, cu studii superioare, intră pe piața forței de muncă.
Până în 2025, conform previziunilor CEDEFOP: • ponderea forței de muncă cu nivel înalt de calificare ar trebui să crească până la 39,4%, • persoanele cu nivel mediu de calificare vor reprezenta 37,8% din forța de muncă, ponderea celor cu nivel scăzut sau fără calificări este previzionat să rămână la aproximativ 22% • 60% din forța de muncă cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani va avea calificări de nivel înalt,
Studiul previzional INCSMPS 2012 Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020” - Scenariul moderat
Vor scădea cu: • 1% cererea potențială • 6% cererea înlocuită creșteri ale cererii potențiale de forță de muncă: • industria prelucrătoare, • comerț, • construcții, • hoteluri și restaurante • în învățământ iar, cu anumite fluctuații: • energie electrică și termică, gaze și apă, • sănătate și asistență socială. Scăderi ale cererii potențiale de forță de muncă • agricultură, • industria extractivă, • transport, • depozitare și comunicații
Structura cererii potențiale pe domenii de formare - prognoza cererii de formare profesională în 2020 • 18,7% mecanică; • 12,9% comerț; • 12,8% economic; • 10,4% construcții; • 10,3% agricultură; • 9,8% industrie textilă și pielărie; • 7,6% turism și alimentație • 4,4% electric • 3,5% electronică și automatizări • 3,4% electromecanică • 2,6 % resurse naturale și protecția mediului • 1,5% fabricarea produselor din lemn • 0,9 % chimie industrială • 0,8 % materiale de construcții • 0,1% tehnici poligrafice
Anchete în firme • Din punctul de vedere al domeniilor de calificare relevante pentru liceul tehnologic și învățământul profesional, la nivel regional, cea mai ridicată cerere de forță de muncă la orizontul următoarelor 12 luni se adresează domeniilor construcții, instalații și lucrări publice (23,2%), mecanică (22,2%), turism și alimentație (15,3%) și comerț (13,4%).

- În ceea ce privește domeniile de calificare specifice învățământului postliceal, cea mai ridicată cerere de forță de muncă se adresează domeniilor servicii (72,5%) și electromecanică (13,9%).

Analizele și concluziile trebuie să privească sub rezerva următoarelor limite metodologice:

Locurile de muncă vacante înregistrate la AJOFM nu reflectă decât o parte din piața muncii (în ciuda obligațiilor legale, nu toate locurile vacante sunt anunțate de angajatori; în general, gradul de cuprindere în evidențele AJOFM scade cu cât crește nivelul de calificare și gradul de specializare a acestora).

Posibile înregistrări multiple ale acelorași posturi (anunțuri de locuri vacante repetate în cazul neocupării).

Dificultățile de corelare între nomenclatoarele din învățământ și COR.

La momentul analizei nu au fost disponibile informații privind numărul anual de absolvenți pe domenii și calificări pentru a evalua raportul absolvenți șomeri / absolvenți pe ocupațiile aferente.

Având în vedere că seria de date pe care se face analiza este până în 2016 precum și o serie de date din 2017, datele furnizate vor fi interpretate la nivelul PLAI și PAS sub rezerva specificității locale.

Implicații pentru ÎPT:

- Adaptarea ofertei de formare la dinamica economiei, structura și repartitia pe medii de rezidență a populației;
- Adaptarea ofertei de formare pentru categoria de elevi ce provin din mediul rural, în vederea creșterii populației cu nivel ridicat de educație;
- Actualizarea competențelor SPP în ritmul dezvoltărilor tehnologice;
- Monitorizarea inserției absolvenților ÎPT pe piața forței de muncă;
- Îmbunătățirea serviciilor de orientare și consiliere în carieră;
- Organizarea de campanii de promovare a învățământului profesional și tehnic și a învățământului dual;
- Promovarea formării profesionale pe tot parcursul vieții ca domeniu major de intervenție în restructurarea și dezvoltarea sistemelor de educație și formare, asigurarea competențelor cheie;
- Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare profesională, a persoanelor provenind din grupuri/comunități/medii dezavantajate, vulnerabile din punct de vedere socio-economic și expuse riscului de excluziune socială (în special minoritatea romă, tinerii care părăsesc sistemul de stat de protecție a copilului, populația cu venituri scăzute, persoane cu cerințe educaționale speciale, populația din mediul rural, etc.);
- Promovarea spiritului și culturii antreprenoriale în educația inițială, astfel încât antreprenoriatul să devină o opțiune de carieră pentru toți;
- Stabilirea de parteneriate active cu partenerii sociali în vederea creșterii gradului de absorbție a absolvenților din învățământului profesional și tehnic;
- Utilizarea noilor tehnologii în procesul de formare profesională;
- Oferirea de alternative prin forme de învățare (seral, frecvență redusă, învățarea la distanță);
- Colaborare sistem învățământ profesional și tehnic - AJOFM, în vederea identificării calificărilor pentru autorizare unităților de învățământului profesional și tehnic ca furnizori FPC și a grupurilor țintă pentru formarea continuă;
- Consilierea elev - părinți în alegerea carierei informarea, privind tendințele înregistrate pe piața forței de muncă;
- Realizarea unui sistem de selecție în formare, pe baza aptitudinilor elevilor și a achizițiilor anterioare.

6. Învățământul profesional și tehnic din regiune

6.1. Indicatori de intrare în IPT

6.1.1. Populația școlară pe nivele de educație, sexe, medii de rezidență⁴⁰

Populația școlară - reprezintă totalitatea copiilor din grădinițe și creșe, a elevilor și studenților cuprinși în procesul de instruire și educare dintr-un an.

Capitalul educațional este parte integrantă a capitalului uman, iar calitatea resurselor umane se măsoară prin nivelul de pregătire educațională/formare profesională.

Capitalul educațional, factor important în promovarea dezvoltării economice, trebuie privit ca o investiție în „cei care produc”, sau potențialul în care trebuie investit în viitor ca soluție la problemele/dinamica economice. Dacă educația este un factor important în promovarea dezvoltării economice, modernizarea economică înseamnă achiziționarea de capital uman înalt calificat, un argument în plus pentru susținerea educației care nu poate fi ignorat în elaborarea politicilor sectoriale sau regionale.

Un nivel de educație scăzut, la nivelul comunității, înseamnă un număr mare de adulți cu un nivel de instruire și calificare scăzut. Cum nivelul educațional este corelat cu nivelul veniturilor, rezultă că în comunitatea respectivă o parte importantă a locuitorilor sunt săraci, cu atât mai mult cu cât în mediul rural nivelul de instruire este redus și asociat cu vârsta înaintată și ocuparea în agricultură. Economii moderne se bazează mai mult pe educație decât pe materii prime sau muncă fizică. Pentru a face față concurenței reprezentate de noile economii emergente, Europa trebuie să creeze locuri de muncă de care are nevoie o societate dinamică, bazată pe cunoaștere. Pentru aceasta este necesar să se investească atât în educație și știință, precum și în politicile privind ocuparea forței de muncă, astfel încât să se țină pasul cu schimbările tehnologice. Țările din Uniunea Europeană cooperează strâns pentru a face față provocărilor, împărțind aceleași obiective și politici.

Analiza populației școlare pe vârste, nivele de educație, medii de rezidență și sexe, poate contribui la identificarea situațiilor existente ce necesită măsuri active, imediate.

Astfel în România populația tânără, categoria 0-14 ani, va cunoaște o scădere semnificativă în perioada 2011-2060, de aproape 1,6 milioane persoane în varianta cu migrație și de 1,5 milioane persoane în varianta fără migrație (ponderea tinerilor în totalul populației se va diminua de la 15,9% în 2011 la 12,1%-12,5% în 2060). Scăderea continuă a populației are aceeași tendință și pentru populația de vârstă școlară, 7-14 ani, dar și pentru populația de vârstă 15-24 ani, care poate continua procesul de învățământ în licee, școli profesionale, colegii și universități (acestea se vor reduce în perioada 2011-2060 cu câte 49,4%).

Învățământ gimnazial: la nivel național în intervalul 2007-2017 numărul elevilor cuprinși în învățământul gimnazial a scăzut cu 17%, scăderea este vizibilă în toate regiunile României. Regiunea care înregistrează o creștere este regiunea București-Ilfov de 2% datorată migrației forței de muncă. Cea mai mare scădere de 18% (peste media la nivel național)

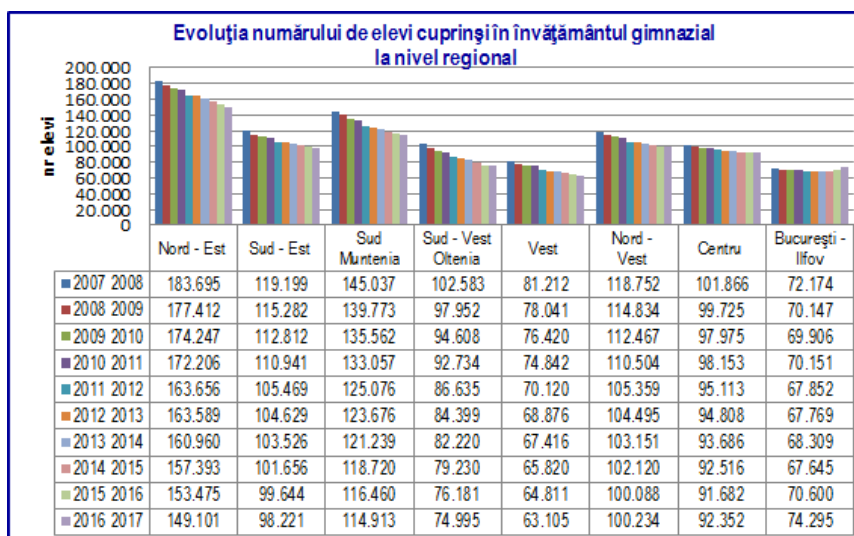

Fig. 95

Sursa: INS Caiete statistice

⁴⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „01 Populația școlară (INS)” – pentru vizualizare clic aici

este în regiunea Nord Est.

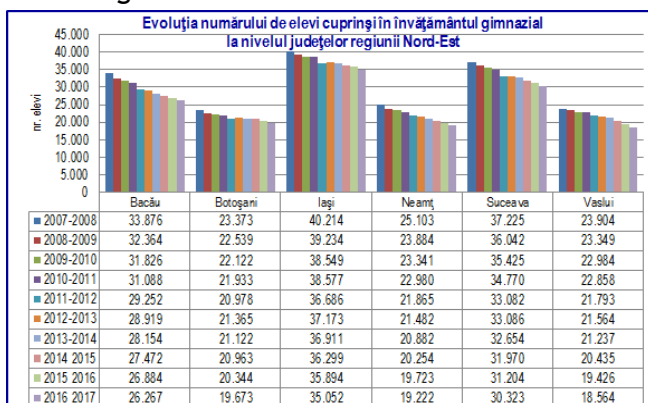

Fig. 96

Sursa: INS Caiete statistice

- 39,3% persoane provin din mediul urban;
- 60,7% persoane provin din mediul rural;

Județele cu ponderi mai mari decât media regiunii sunt Botoșani și Vaslui.

Din datele privind repartitia pe sexe, pentru toate județele din regiunea Nord-Est, rezultă că în anul 2015-2016, cele mai multe persoane sunt de sex masculin:

- 48,4 % sunt persoane de sex feminin;
- 51,7 % sunt persoane de sex masculin.

Învățământ liceal Din analiza evoluției numărului de elevi înscriși la învățământul liceal între anii 2007 - 2017 se constată că a avut loc o creștere în anul școlar 2011-2012, generată de desființarea formei de învățământ SAM, perioadă ce a fost urmată de o scădere până în anul școlar 2015-2017 apropiată dar sub nivelul înregistrat în anul 2007-2008 în toate regiunile țării.

Din nou regiunea Nord-Est se evidențiază ca regiunea cu cel mai mare număr de elevi de liceu față de celelalte regiuni ale țării.

Din analiza evoluției numărului de elevi, cuprinși în învățământul liceal din județele regiunii, figura 97, se remarcă aceeași fluctuație cu o creștere ce atinge un maxim în 2011-2012 urmată de o scădere.

Județele cu cei mai mulți elevi din învățământul liceal sunt Iași și Suceava, menținându-se pe aceste locuri în întreg intervalul analizat 2007-2017

Din datele privind mediul de rezidență al elevilor din învățământul liceal, pentru regiunea Nord-Est, în anul 2016 rezultă că cele mai multe persoane provin din mediul urban:

- 92,5% persoane provin din mediul urban;
- 7,5% persoane provin din mediul rural.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, pentru anul 2016, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 53,0 % sunt persoane de sex feminin;
- 47,0 % sunt persoane de sex masculin.

Din analiza numărul elevilor cuprinși în învățământul gimnazial în intervalul 2007-2017 la nivelul județelor regiunii Nord-Est (fig. 96) se constată că în județul Neamț a avut loc cea mai mare scădere de 23,4%, urmat de județele Bacău 22,9%, Vaslui 22%, Suceava 18% Neamț 21,43% Botoșani cu 15% și Iași 12%.

Din date le furnizate de INS privind mediul de rezidență al elevilor de gimnaziu pentru regiunea Nord - Est, aferent anului 2015-2016, rezultă că cele mai multe persoane provin din mediul rural:

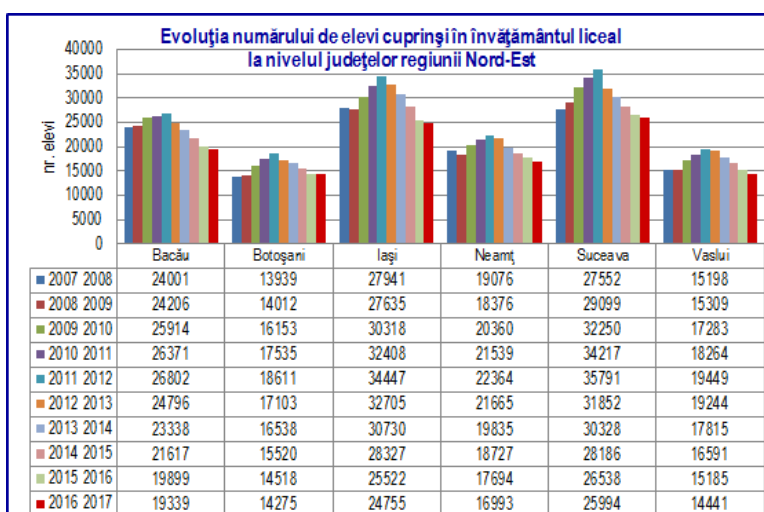

Fig. 97

Sursa date: Caiete statistice INS

Învățământul profesional Așa cum a rezultat și din analiza anterioară, anul 2011-2012 a însemnat o pierdere importantă pentru învățământul profesional prin desființarea SAM, școli înființate preponderent în mediul rural cu scopul eliminării disparităților și oferirii de șanse egale copiilor dezavantajați din mediul rural. Reconstructivitatea sistemului profesional presupune un efort susținut nu numai de sistemul educativ dar și de comunitatea locală, astfel deși a înregistrat, raportat la anul 2011, o scădere de 94,9% (de la 43.989 elevi în 2007 la 2.322 elevi în anul 2011) când aproape a dispărut total la nivelul regiunii, învățământul profesional, a avut o revenire până în 2017 la jumătate din dimensiunea înregistrată în 2007 (o creștere de 49%). Situația este similară în toate regiunile țării.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est, se constată și de această dată că județul Iași deține cele mai valori ale numărului elevilor din învățământul profesional pe toată perioada până în 2017 când înregistrează 6.703 elevi, aproape dublu față de celelalte județe, figura nr. 98.

Din datele furnizate, pentru regiunea Nord-Est la nivelul anului 2015-2016 privind mediul de rezidență rezultă că cele mai multe persoane provin din mediul urban:

- 73,7% persoane provin din mediul urban;
- 26,3% persoane provin din mediul rural.

Analiza datelor privind repartitia pe sexe a elevilor din învățământul profesional pentru regiunea Nord-Est în anul 2015-2016, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex masculin:

- 32,2 % sunt persoane de sex feminin;
- 67,8% sunt persoane de sex masculin.

Învățământul postliceal

Situația învățământului postliceal la nivel național a înregistrat schimbări dar nu dramatice ca învățământul profesional, astfel se înregistrează o creștere din 2007 în unele regiuni (Nord-Est, București-Ilfov, Centru, Nord-Vest) până în 2013-2014 sau în altele (Sud Est, Sud Muntenia, Sud-Vest Oltenia, Vest,) până în anul școlar 2014-2015 urmată de o scădere în anul școlar 2015-2017. În regiunea Nord-Est creșterea a fost evidentă în intervalul 2013-2014 urmată apoi de o scădere, figura nr. 99. Analiza pe județele regiunii Nord - Est, evidențiază că numărul de elevi cuprinși în învățământul postliceal cel mai mare este în județul Iași (4.275 elevi în 2015-2016 și 3.842 în 2016-2017) aproape dublu comparativ cu celelalte județe ale regiunii. Un număr mare de elevi cuprinși în învățământul postliceal se înregistrează și în județul Suceava 3.063 elevi, Bacău 2.299 elevi cei mai puțini elevi fiind în: Vaslui 1.121 elevi și Botoșani 1.249, Neamț 1.667 elevi.

Din datele furnizate pentru regiunea Nord-Est la nivelul anului 2015-2016 privind mediul de rezidență rezultă că aproape toate persoanele, din învățământul postliceal, provin din mediul urban:

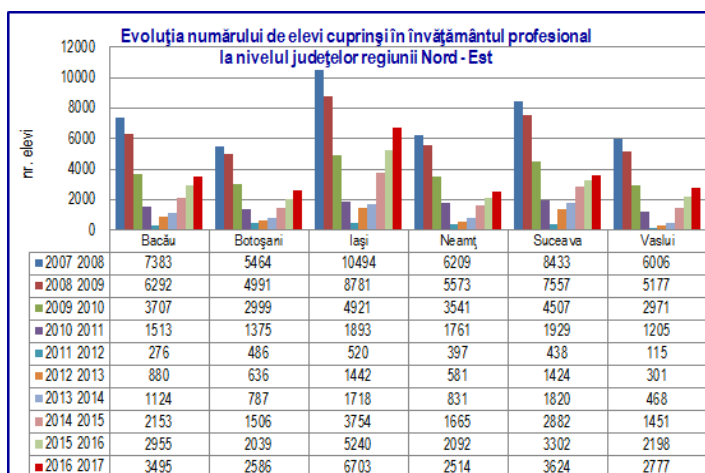

Fig. 98

Sursa date: Caiete statistice INS

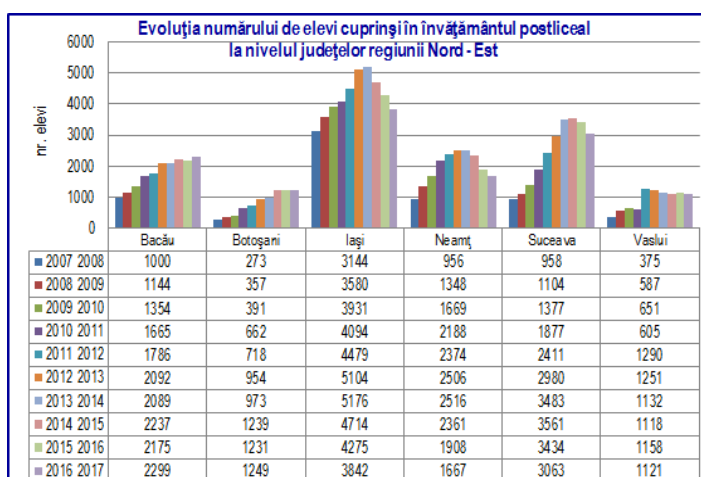

Fig.99

Sursa date: Caiete statistice INS

- 98,9% persoane provin din mediul urban;
- 1,1% persoane provin din mediul rural.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, anul 2015-2016, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 72,7% sunt persoane de sex feminin;
- 27,3 % sunt persoane de sex masculin.

Învățământul superior Evoluția numărului de persoane cuprinse în învățământul superior, a înregistrat din 2007 până în 2017, în linii mari, un declin la nivelul tuturor regiunilor, astfel regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere până în 2013, urmată de fluctuații în intervalul 2014-2017 (creștere, scădere, creștere)

În anul 2016-2017 cel mai mare număr de persoane cuprinse în învățământul superior este în regiunea București-Ilfov, 172.209 elevi, urmate de regiunea Nord-Vest 91.370 studenții și pe locul III fiind regiunea Nord - Est cu 66.930 studenți.

La nivelul județelor regiunii Nord - Est, numărul studenților înscriși în învățământul superior se concentrează în județul Iași 53.174 studenți, ceea ce reprezintă 79,4% din totalul regiunii, urmat de județul Suceava 11,7 % și de județul Bacău cu un procent de 8,3% așa cum se poate constata în figura nr. 100.

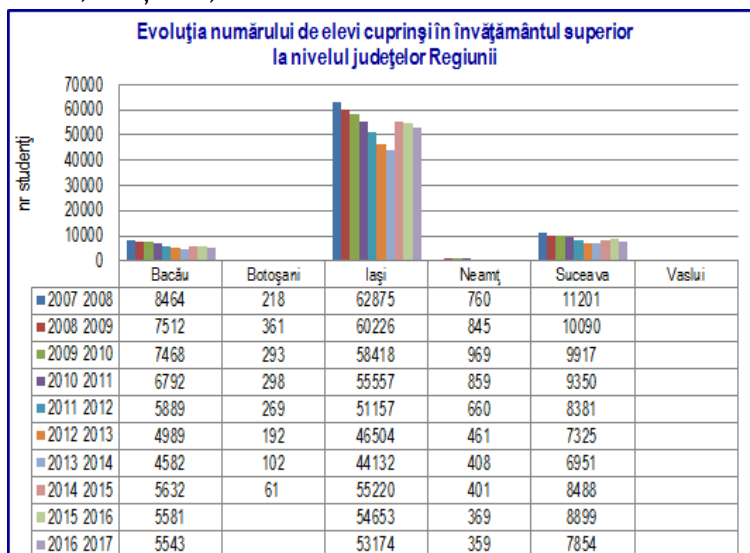

Fig. nr. 100. Sursa date: Caiete statistice INS 2017

Din datele privind repartitia pe sexe a numărului de persoane cuprinse în învățământul superior, pentru regiunea Nord - Est în anul 2017, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 54,8 % sunt persoane de sex feminin;
- 44,2 % sunt persoane de sex masculin.

CONCLUZIA care se desprinde este că în învățământul liceal, profesional și postliceal mediul de rezidență dominant este urban în timp ce în învățământul gimnazial mediul predominant este rural.

În ceea ce privește distribuția pe categorii de sex se evidențiază faptul că în timp ce în învățământul gimnazial și liceal repartitia pe sexe este echilibrată și reflectă structura populației din această categorie de vârstă, în cazul învățământului profesional băieții sunt predominanți (o posibilă explicație este că aceștia aleg o meserie pentru a intra mai rapid pe piața forței de muncă, fetele vizează continuarea studiilor alegând învățământul postliceal și superior).

De reținut că la nivel național pentru anul școlar 2016-2017 cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în regiunea Nord - Est (gimnaziu 149.101 elevi; învățământ profesional 21.699 elevi). La nivelul județelor regiunii cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în județul Iași (gimnaziu 30.323 elevi; învățământ profesional 3.624 elevi) acesta fiind urmat de județul Suceava (gimnaziu 31304 elevi; învățământ profesional 3.302 elevi). De asemenea majoritatea studenților înscriși în învățământul superior sunt în județul Iași (53.174 studenți din total de 66.930 studenți). De menționat că orașul Iași este cel mai vechi și cel mai mare centru universitar din regiune, Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi” fiind a III-a universitate tehnică din țară.

6.1.2. Grad de cuprindere în învățământ (Rata specifică de cuprindere școlară pe vârste)⁴¹

Gradul de cuprindere școlară pe vârste/grupe de vârstă - reprezintă numărul total al elevilor de o anumită vârstă/grupă de vârstă, indiferent de nivelul de educație în care sunt cuprinși, ca raport procentual din totalul populației de aceeași vârstă/grupă de vârstă.

În România, gradul de cuprindere în învățământ pentru toate categoriile de vârstă este mult sub 100% și fapt îngrijorător este în trend descendent. Principalii factori care au determinat reducerea gradului de cuprindere în învățământ sunt scăderea natalității, emigrația și abandonul școlar, (conform unui raport al Curții de Conturi care analizează situația învățământului românesc din perspectiva angajamentului asumat de România în Strategia Europa 2020)

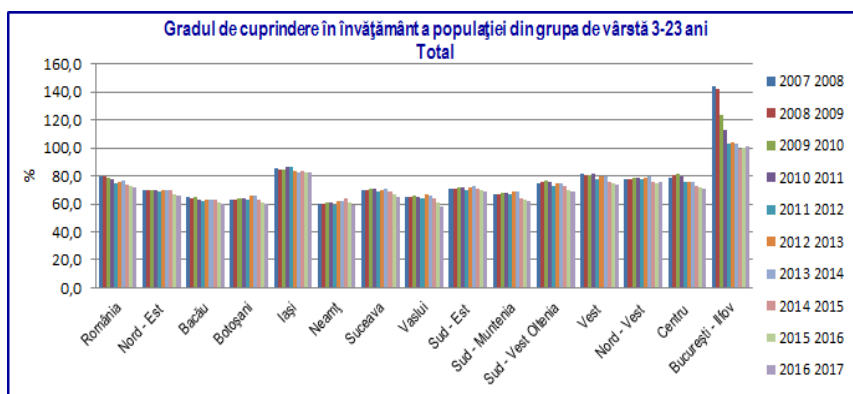

Fig. nr. 101 Sursa date: Caiete statistice INS 2017

Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa 3 - 23 ani (fig. 101) total pentru anul școlar 2016-2017 la nivelul regiunii Nord-Est este de 65,9%, mai mic decât gradul de cuprindere înregistrat la nivel național, care este de 72,1%.

Atât la nivel național cât și în regiunea Nord - Est s-a înregistrat o scădere începând cu anul școlar 2007-2008. La nivelul regiunii Nord - Est scăderea este mai mică fiind de 2,4% comparativ cu cea de la nivel național unde scăderea a fost de 7,2%.

Analiza gradului de cuprindere în învățământ a populației pentru categoria de vârstă 3 - 23 ani, pe categorii de sex și medii de rezidență, în anul școlar 2016-2017, scoate în evidență următoarele valori pentru:

- persoanele de sex feminin, cuprinse în învățământ, în total România 73,7% iar în regiunea Nord-Est sunt în procent de 67,9%;
- persoanele de sex masculin, cuprinse în învățământ, în total România 70,5% în regiunea Nord-Est procentul de cuprindere fiind de 64,1%;

comparativ cu anul școlar 2007-2008 când se înregistrau următoarele valori:

- persoanele de sex feminin total România 82,3%; regiunea Nord - Est 71,8%;
- persoanele de sex masculin total România 77,2% și regiunea Nord-Est 68,8%.

Pe medii de rezidență, gradul de cuprindere în învățământ a populației pentru categoria de vârstă 3 - 23 ani, este mai mare în mediul urban decât în mediul rural atât la nivel național cât și regional:

- în mediul urban total România 103,3% iar în regiunea Nord-Est de 107,1%;
- în mediul rural total România 41,4% și regiunea Nord-Est de 41,7%.

Comparativ cu anul școlar 2007-2008 pentru mediul urban se înregistrează o scădere ușoară la nivel național de la 106,8% în 2007-2008 la 103% în 2016-2017 și o creștere în regiunea Nord - Est de la 97,4% în 2007-2008 la 107,1% în anul școlar 2016-2017; pentru mediul rural se înregistrează la nivel național o scădere de la 49,4% în 2007-2008 la 41,4% în 2016-2017, și o scădere pentru regiunea Nord - Est de la 50,6% în 2007-2008 la 41,7% în 2016-2017

Analiza gradului de cuprindere, pe județe, pentru anul școlar 2016-2017, pentru grupa de vârstă 3-23 ani, evidențiază faptul că în județul Iași se întâlnesc cele mai mari valori, acestea depășesc atât media la nivel național cât și cea la nivelul regiunii Nord - Est, având următoarele valori:

- total grad de cuprindere județul Iași 82,4%;

⁴¹Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „02 Gradul de cuprindere (INS)” – pentru vizualizare clic aici

- pentru persoane de sex feminin 86,1%;
- persoane de sex masculin 78,8%;
- grad de cuprindere pentru persoane din mediul urban 147,8% și
- pentru persoane din mediul rural 42,2%.

Pentru învățământul liceal tehnologic și profesional prezintă interes gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa 15 - 18 ani.

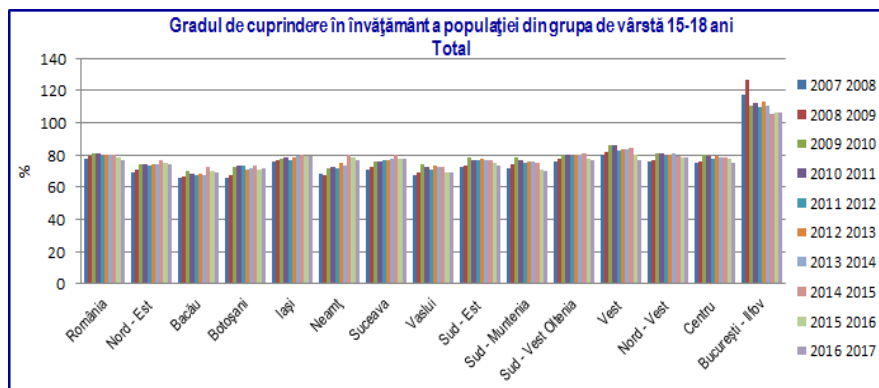

Fig. nr. 102. Sursa date: Caiete statistice INS 2017

Analiza gradului de cuprindere, categoria de vârstă 15-18 ani, pe categorii de sex și medii de rezidență, în anul școlar 2016-2017 arată că gradul de cuprindere în regiunea Nord - Est este mai mare decât media la nivel național, gradul de cuprindere este mai mare pentru persoane din mediul

urban, iar regiunea Nord - Est are valori foarte mari, astfel:

- total România 71,1%; regiunea Nord-Est 74,3%;
- persoanele de sex feminin total România 77,9%; regiunea Nord-Est 76,1%;
- persoanele de sex masculin total România 76,3%; regiunea Nord-Est 72,6%;
- persoane din mediul urban total România 156 %; regiunea Nord-Est 199,7%;
- persoane din mediul rural total România 12,8 %; regiunea Nord-Est 14%.

Analiza pe județe a gradului de cuprindere în anul școlar 2015-2016 pentru grupa de vârstă 15-18 ani, figura 102, evidențiază faptul că județul Iași este deținătorul celor mai mari valori pentru acest indicator și depășește atât media națională cât și cea regională.

Astfel în județul Iași gradul de cuprindere total este de 79,3%, pentru persoane de sex feminin procentul fiind de 82,5%, persoane de sex masculin 76,3%, pentru gradul de cuprindere în învățământ al populației de categorie de vârstă 15-18 ani al persoanelor din mediul urban 214,65% și al persoanelor din mediul rural 18,8%.

Valorile prezentate în analiză față de anul anterior se mențin la nivel apropiat, cu diferențe nesemnificative.

ÎNVĂȚĂMÂNTUL SECUNDAR SUPERIOR

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior

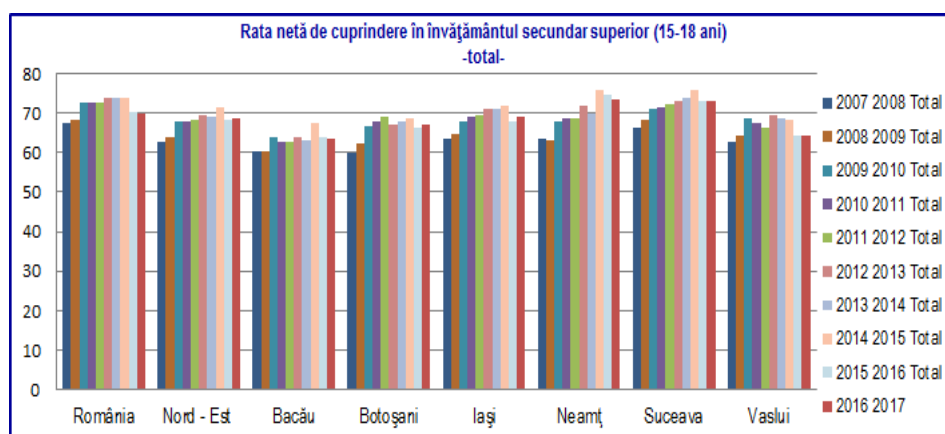

Fig. nr. 103 Sursa date: Caiete statistice INS 2017

pentru grupa 15-18 ani, în intervalul 2007-2017, a înregistrat un maxim la nivel național și regional în intervalul 2012-2014, urmat de o scădere la ambele nivele național și regional, figura nr. 103. Valorile atinse în 2016-2017 sunt ușor mai mari decât cele din 2007-2008 astfel la nivel național 69% în 2016-2017 și 67% în 2007-2008 iar la nivelul regiunii Nord - Est 68% în 2016-2017 și 62% în 2007-2008.

Pe medii de rezidență rata de cuprindere în învățământul secundar superior a înregistrat o creștere pentru mediul urban și o scădere pentru mediul rural. Regiunea Nord - Est are în 2016-2017 cea mai mare valoare a ratei de cuprindere în învățământul secundar

superior pentru mediul urban 189%, mai mare decât media la nivel național care a fost de 144,8%.

Pe categorii de sex rata de cuprindere în învățământul secundar superior se menține aproximativ constantă în intervalul 2007 -2017 cu valori apropiate (2007: pentru persoane de sex feminin 69% România și 66% Nord - Est și pentru persoane de sex masculin 55% RO și respectiv 59% regiunea Nord - Est în 2017: pentru persoane de sex feminin 71% RO și Nord - Est, pentru persoane de sex masculin 68% RO, 66% Nord - Est.

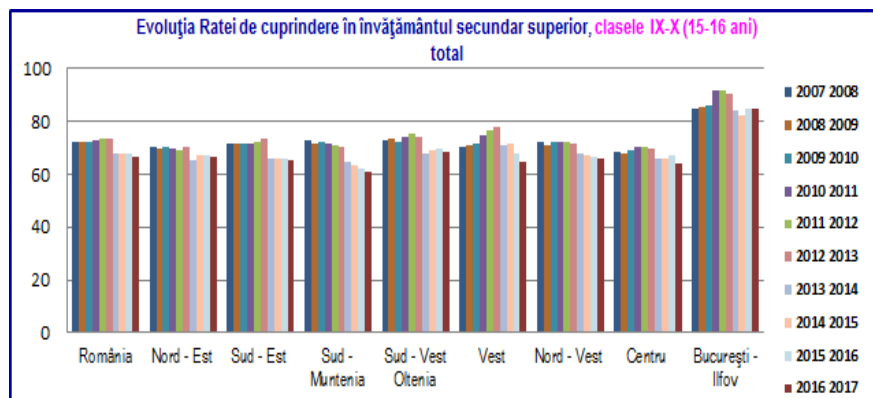

Fig. nr. 104 Sursa date: Caiete statistice INS 2017

Analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior, fig. 104, arată că aceasta este similară cu cea la nivel național și regional, cu valori apropiate de media regională în toate județele.

Pentru învățământul liceal tehnologic și cel profesional este

importantă evoluția ratei de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, elevi cu vârste în obicei de 15-16 ani. În intervalul analizat 2007-2017 s-a înregistrat o scădere atât la nivel național (de la 72,2% în 2007 la 66,6% în 2017) cât și la nivelul regiunii Nord - Est (de asemenea o scădere de la 70,1% în 2007 la 66,7% în 2017).

Pe medii de rezidență, se observă că atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Nord - Est, rata de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, în 2017 înregistrează pentru mediul urban o creștere. Astfel la nivel național se înregistrează, în 2017, valoarea de 138,4% (plecându-se de la 124,6 % cât a fost indicatorul în 2007) și la nivel regional 186,1% (de la 143,9% în 2007). În același interval de timp rata de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X, pentru mediul rural la nivel național a scăzut la 8,6 % (de la 14,3% în 2007) iar la nivel regional a scăzut la 10,3% (de la 19,8% valoarea ce era înregistrată în 2007).

Analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul secundar superior clasele IX-X (15-16 ani) este similară cu cea la nivel național și regional, cu valori apropiate de media regională în toate județele, figura nr.105.

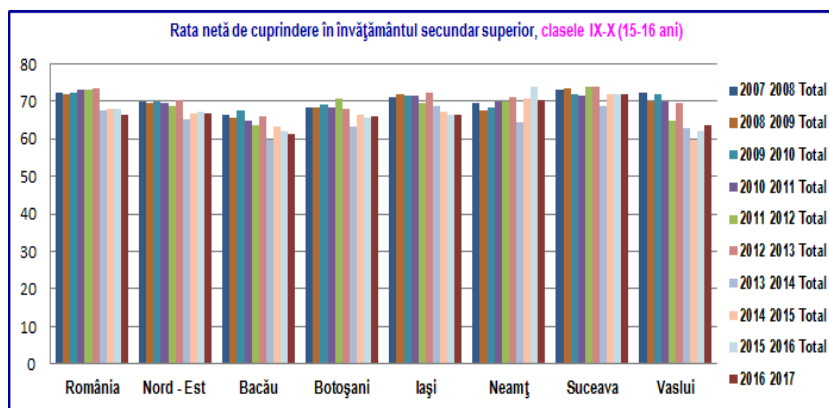

Fig. nr. 105 Sursa date: Caiete statistice INS 2017

În concluzie din analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul primar, gimnazial, obligatoriu, secundar superior clasele IX-X (15-16 ani) și XI-XII(17-18 ani) rezultă că aceasta este similară cu cea la nivel național și regional și arată că rata de cuprindere descrește pe măsură ce crește nivelul de educație, astfel dacă la nivelul învățământului primar are valori între 80-90%, scade la valori între 80-85% pentru învățământul primar, 70-80% pentru învățământul obligatoriu, 60-70% pentru învățământ secundar superior clasa a IX—X (15-16 ani) și ajunge la valori 55-60% pentru învățământul secundar superior clasa a XI-XII (17-18 ani).

Evoluția ponderii elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional ROMÂNIA

Conform Strategiei educației și formării profesionale din România pentru perioada 2014 - 2020, Obiectivul strategic 2: Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare; ținte strategice, se prognozează:

- Creșterea ponderii elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și în învățământul profesional la 60% în 2020, față de 49,8% în 2014;
- Creșterea ratei de participare a adulților la programe de învățare pe tot parcursul vieții la 10% în 2020, de la 1,5% în 2014.

De asemenea conform Forecast 2015 - prognoza pe termen mediu și corelarea cu cererea pieței muncii a ofertei de formare profesională prin învățământul profesional și tehnic estimează că cele mai multe oportunități de locuri de muncă, aproximativ 86%, sunt pentru locuri de muncă ce necesită calificări de nivel 3 și 4 (exemplu 16% servicii și vânzări, 13% pentru tehnicieni, etc.) și numai 24% vor fi locuri de muncă pentru calificări de nivel înalt (inginerie, sănătate, educație)

Pornind de la aceste observații și sprijiniți de Legea Educației Naționale și Metodologia de fundamentare a proiectului planului de școlarizare precum și de legislația privind contribuția structurilor partenariale CR și CLDPS a fost posibil în ultimii ani ca ponderea elevilor cuprinși în sistemul ÎPT să se afle în trend crescător și să se apropie de atingerea țintei de 60%.

Nu în ultimul rând, trebuie amintit că, în cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiul Regional și Comitetele Locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS). La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS). Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. Toate aceste demersuri au contribuit la crearea condițiilor dezvoltării sistemului ÎPT, din anul școlar 2004-2005 (de când a început implementarea planificării strategice PRAI - PLAI - PAS), în analiza următoare se vor evidenția evoluțiile sistemului ÎPT pentru liceu filieră tehnologică, învățământ profesional, învățământ secundar superior, învățământ postliceal și școala de maiștrii.

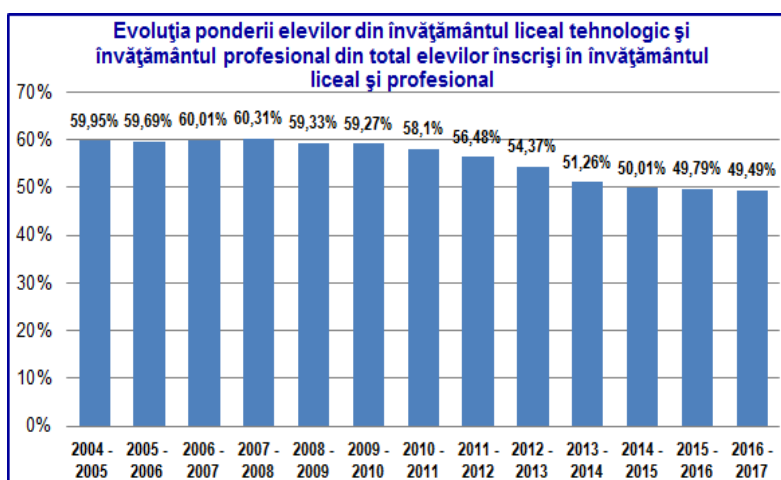

Fig. nr. 106 Sursa date: Caiete statistice INS 2017

Evoluția ponderii elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional din totalul elevilor înscriși în învățământul liceal și profesional⁴²

Conform datelor începând din anul 2004-2005, la nivel național, ponderea elevilor din învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional elevilor a scăzut de la 59,95% până la 49,49% în anul școlar 2016-2017. Unul din motive menționat anterior este desființarea ȘAM care a redus la 0 învățământul profesional, moment în care doar o parte din potențialii elevi

⁴² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc aici: [05 Evolutia elevilor IPT liceu, sc. prof \(INS\)](#)

pentru învățământ profesional au continuat studiile într-o altă formă de învățământ, cealaltă parte din lipsa de resurse sau migrație au fost declarați ca fiind în situație de abandon școlar, figura nr. 106.

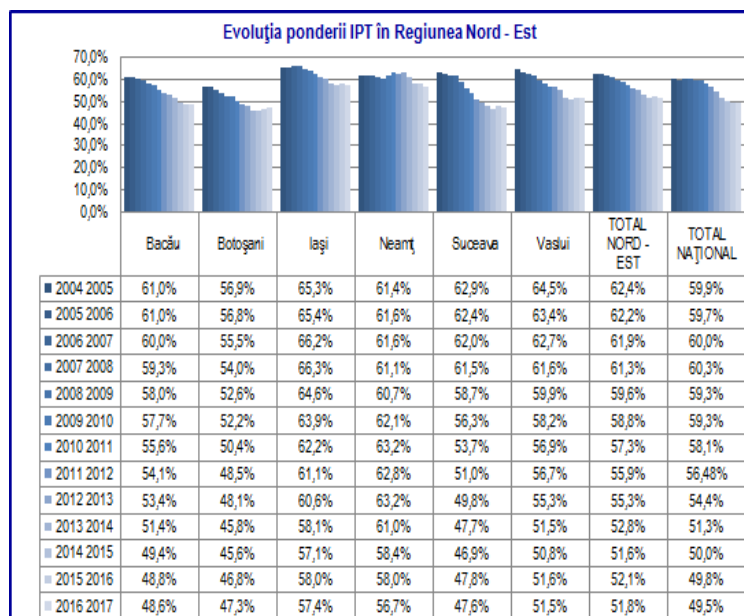

Fig. nr. 107 Sursa date: Caiete statistice INS

pentru anul școlar 2016-2017:

- 57,4% Județul Iași;
- 56,7% Județul Neamț;
- 51,5% județul Vaslui;
- 48,6% județul Bacău
- 47,6% județul Suceava;
- 47,3% județul Botoșani.

Evoluția ponderilor elevilor înscriși la începutul anului școlar în învățământul secundar superior, în unități de învățământ proprietate publică, fig. nr. 108

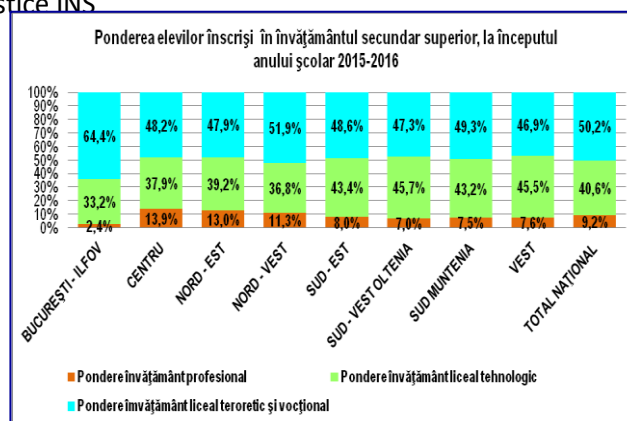

Fig. 108 Sursa date: Caiete statistice INS

Pentru anul școlar 2016-2017 ponderea, în regiunea Nord - Est, a scăzut ușor (învățământul profesional a crescut, învățământul liceal filieră tehnologică a scăzut) dar valorile sunt peste media la nivel național la învățământ profesional. Astfel pentru anul școlar 2016-2017 s-a înregistrat o valoare de 52,2% pentru regiunea Nord - Est (13% învățământ profesional, 39,2% învățământ liceal filieră tehnologică) iar pentru 2016-2017 51,8% regiunea Nord - Est (15,7% învățământ profesional 36,1% învățământ liceal filieră tehnologică)

Evoluția ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior în regiunea Nord - Est în intervalul 2004-2017 arată că în anul școlar 2010-2011 când s-a desființat ȘAM a crescut ponderea învățământului liceal filiera tehnologică, ca o compensare a desființării școlilor profesionale, până la 51,5%, după care datorită reintroducerii învățământului profesional a început să crească ajungând în anul școlar 2016-2017 la 36,1%. Dacă în 2010-2011 ponderea învățământului profesional era de doar 1,4% a reușit să ajungă la 15,7% în anul școlar 2016-2017, fig. nr. 110.

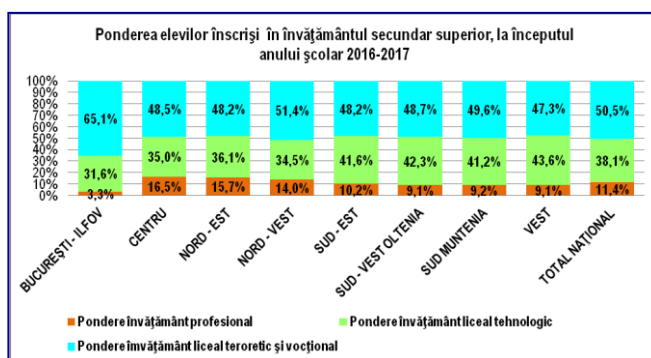

Fig. 109 Sursa date: Caiete statistice INS

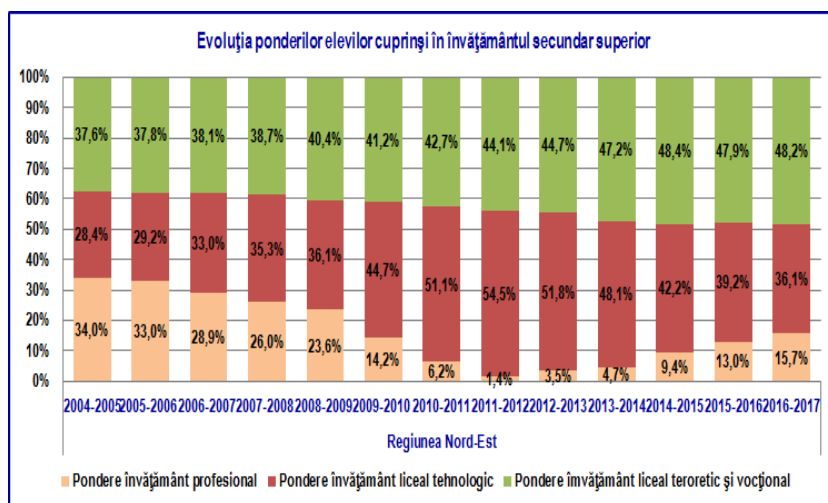

Fig. nr. 110

Sursa date: INS Caiete statistice

Situațiile prezentate anterior la nivel național și regional se regăsesc la nivelul fiecărui județ. Dacă în anul școlar 2004-2005 toate județele din regiune aveau peste 60% de elevi cuprinși în ÎPT, mai puțin județul Botoșani singurul sub 60% cu 3%, după desființarea ȘAM, deși au înregistrat creșteri o dată cu înființarea învățământului profesional, în anul școlar 2016-2017 s-a ajuns la peste 50% în județele Iași, Neamț și Vaslui și sub 50% în celelalte:

Bacău, Botoșani și Suceava. Important este că toate județele sunt în trend crescător înregistrând anual creșteri și având în vedere termenul 2020 mai este timp pentru atingerea țintelor.

În anexă este exemplificată evoluția numărului de elevi în fiecărui județ⁴³:

Județul Bacău a înregistrat în intervalul 2004 - 2017 o scădere a ÎPT de la 62% la 48,6%, înregistrându-se în timp fluctuațiile:

- 2004-2005: 62%(ÎP-34%; ÎLT-28,5%)
- 2011-2012: 55,6%(ÎP-5,6%; ÎLT-50%)
- 2016-2017: 48,6%(ÎP -15,4%; ÎLT-33,2%)

Județul Botoșani a înregistrat în intervalul 2004-2017 o scădere a ÎPT de la 56,9% la 47,3% pentru care avem:

- 2004-2005: 56,9%(ÎP-36,2%; ÎLT-20,7%)
- 2011-2012: 50,4%(ÎP-7,5%; ÎLT-42,9%)
- 2016-2017: 47,3%(ÎP -13,9%; ÎLT-33,4%)

Județul Iași deși a înregistrat în intervalul 2004-2017 o scădere a ÎPT de la 65,3% la 57,4%, deține cele mai mari valori ale ponderii ÎPT și a atins țintele recomandate în strategiile ÎPT.

- 2004-2005: 65,3%(ÎP-35%; ÎLT-30,3%)
- 2011-2012: 55,4%(ÎP-5,6%; ÎLT-49,8%)
- 2016-2017: 57,4%(ÎP -21,2%; ÎLT-36,2%)

Județul Neamț a înregistrat în intervalul 2004-2017 o scădere a ÎPT de la 60,6% la 56,7% pentru care:

- 2004-2005: 60,6%(ÎP-30,1%; ÎLT-30,5%)
- 2011-2012: 63,2%(ÎP-7,6%; ÎLT-55,6%)
- 2016-2017: 56,7%(ÎP -13%; ÎLT-43,7%)

Județul Suceava a înregistrat în intervalul 2004-2017 o scădere a ÎPT de la 62,8% la 47,6%:

- 2004-2005: 62,8%(ÎP-33,6%; ÎLT-29,2%)
- 2011-2012: 53,6%(ÎP-5,8%; ÎLT-47,8%)
- 2016-2017: 47,6%(ÎP -12,6%; ÎLT-35%)

Județul Vaslui a înregistrat în intervalul 2004-2017 o scădere a ÎPT de la 64,5% la 51,5%

- 2004-2005: 64,5%(ÎP-36,5%; ÎLT-28%)
- 2011-2012: 56,9%(ÎP-6,2%; ÎLT-50,7%)
- 2016-2017: 51,5%(ÎP -16,2%; ÎLT-35,3%)

⁴³ Datele la care se face referire aici se regăsesc în anexa: [05 Evolutia elevilor IPT liceu, sc. prof \(INS\)](#)

Evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul postliceal⁴⁴

Învățământul postliceal a câștigat teren în ultimii 10 ani în defavoarea școlilor de maiștrii care au înregistrat o scădere semnificativă, de exemplu județul Botoșani nu a școlarizat nici o clasă în intervalul 2005-2017.

Operatorii economici solicită în continuare calificări pentru maiștri instructor dar un număr restrâns, de exemplu un maestru mecanic pentru întreținere echipamente din industria textilă poate deservi câteva ateliere de confecții, și astfel într-un județ sau regiune numărul anual necesar de maiștrii este sub nivelul admis ca număr pentru realizarea unei clase, din acest motiv o soluție este centralizarea la nivel național a solicitărilor și organizarea formării în centre regionale sau naționale astfel încât să poată fi satisfăcute nevoile pieței.

Dacă se analizează numărul total de elevi înscriși în învățământul postliceal și de

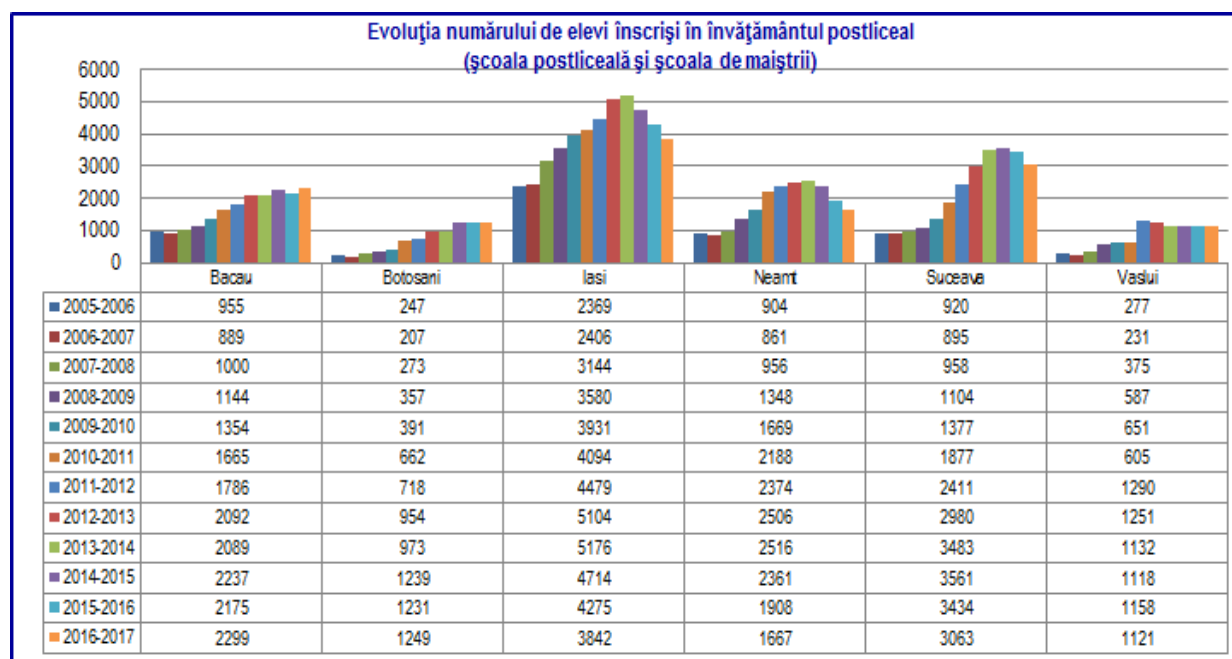

Fig. nr. 111. Sursa date: INS Caiete statistice

maiștrii se constată că județul Iași are cel mai mare număr de elevi înscriși în intervalul 2005-2017, interval în care numărul de elevi a înregistrat creșteri și descreșteri dar per total în 2016-2017 aproape s-a dublat, ajungând de la 2.369 elevi în anul școlar 2005-2006 la 3.842 elevi în anul școlar 2016-2017, fig. nr. 111. Celelalte județe ale regiunii au înregistrat în acest sistem jumătate din numărul elevilor din județul Iași, motivul fiind legat de situația demografică a județelor dar și de potențialul locurilor de muncă mai mare datorat existenței unui număr mai mare de firme/operatori economici.

6.1.3. Rata netă de cuprindere în sistemul de educație și formare profesională⁴⁵

Rata netă de cuprindere școlară în toate nivelurile de învățământ - reprezintă numărul copiilor/elevilor/studentilor în grupa de vârstă oficială de educație (3 - 23 ani), cuprinși în aceste niveluri de educație, ca raport procentual din populația totală din aceeași grupă oficială de vârstă.

Din analizele acestui indicator se constată că o proporție din ce în ce mai mare de elevi nu participă la educație posibile cauze

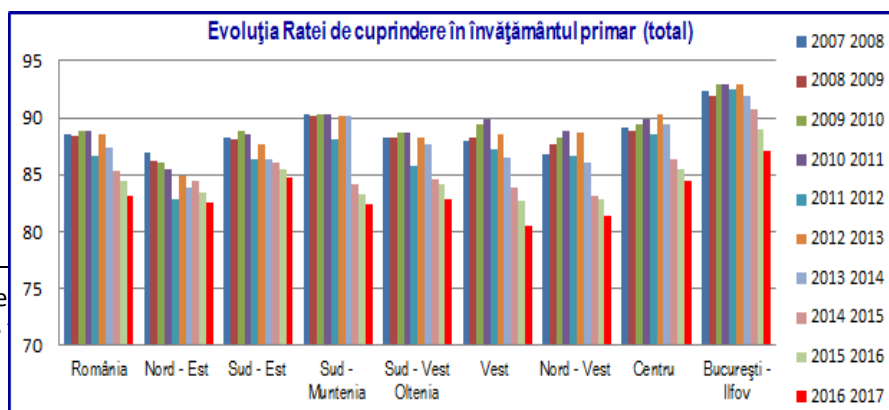

Fig. nr. 112

Sursa date: INS Caiete statistice

⁴⁴ Datele la care se face referire

⁴⁵ Datele la care se face referire

[vizualizare clic aici](#)

fiind: condițiile economice, sociale, familiale.

Deși se înregistrează o reducere semnificativă a decalajului dintre mediul urban și rural, se menține diferența semnificativă dintre cele două medii de rezidență în defavoarea celui rural.

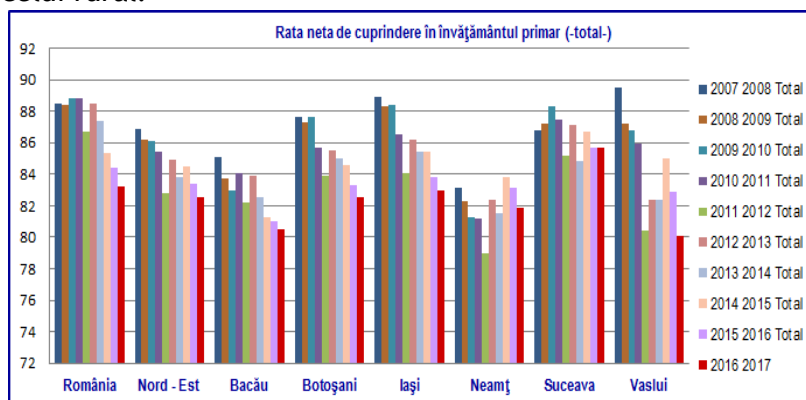

Fig. nr. 113. Sursa date: INS Caiete statistice

Astfel evoluția ratei de cuprindere în învățământul primar în intervalul 2007-2017 (figura 112) a înregistrat la nivel național și la nivelul regiunii Nord-Est o scădere. Regiunea Nord - Est înregistrează pentru rata netă de cuprindere valori apropiate de media națională, fig.112, (82,% regiunea Nord - Est față de 83,2% România).

Pe **medii de rezidență** se constată că în intervalul 2007-2017 pentru mediul urban nu s-au produs schimbări nici la nivel național nici la nivelul regiunii Nord - Est rata de cuprindere a rămas în jurul valorii 92% iar pentru mediul rural se înregistrează o scădere atât la nivel național cât și la cel al regiunii Nord - Est de la 83% la 76%.

Pe **categorii de sex** se constată că în intervalul 2007-2017 nu s-au produs schimbări pentru ambele categorii de sex feminin și masculin rata de cuprindere în învățământul primar a rămas în jurul valorii de 82%.

Analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul primar arată o evoluție similară cu evoluția la nivel național și regional, valori mai mari peste media regională în 2015-2016 se identifică în județele Botoșani și Iași, celelalte județe se poziționează sub media la nivel regional.

Evoluția ratei de cuprindere în învățământul gimnazial (fig. 114) în intervalul 2007-2017 a înregistrat la nivel național o scădere de la 88,4% la 82,3%. Și la nivelul regiunii Nord-Est se constată de asemenea o scădere a ratei de cuprindere în învățământul gimnazial de la 87,7% valoarea din 2007 la 81,4%. Regiunea Nord - Est are o rată de cuprindere sub media înregistrată la nivel național.

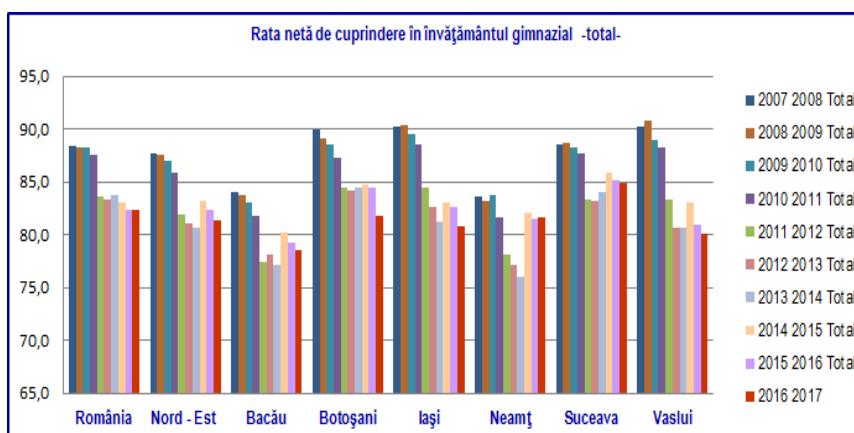

Fig. nr. 114. Sursa date: INS Caiete statistice

Pe **medii de rezidență** în intervalul 2007-2017 rata de cuprindere în învățământul gimnazial a înregistrat o scădere ușoară atât la nivel național cât și la nivel regional pentru mediul rural, în timp ce pentru mediul urban este aproape constantă.

Pe **categorii de sex** se constată că în intervalul 2007-2017 că nu s-au produs schimbări pentru ambele categorii de sex feminin și masculin rata de cuprindere în învățământul gimnazial a rămas în jurul valorii de 88% pentru ambele categorii.

Analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul gimnazial arată similitudine cu cea la nivel național și regional, județele cu valori peste media regională sunt județele Suceava și Iași, celelalte județe au valori sub media la nivel regional.

Rata de cuprindere în învățământul obligatoriu, elevi cu vârsta între 7 - 16 ani, în intervalul 2007-2017, a înregistrat la nivel național o scădere ușoară, similară și la nivelul regiunii Nord - Est (de la 84% la 79% valori pentru nivelul național și regiunea Nord Est), figura 115.

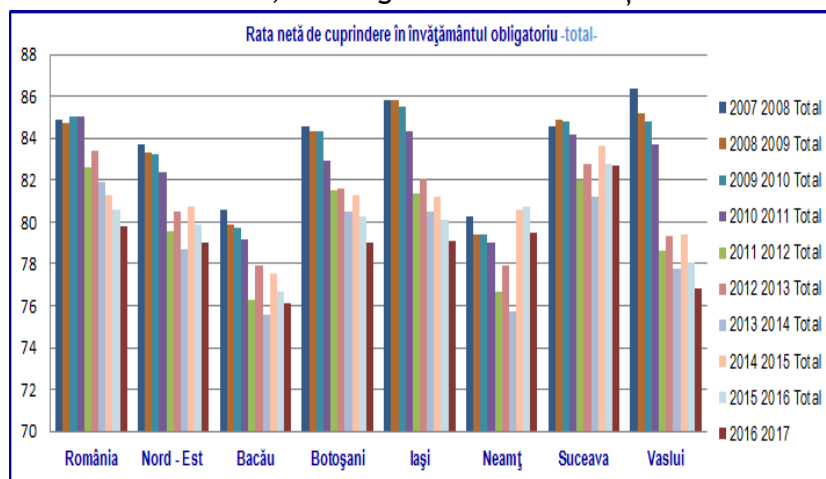

Fig. nr. 115 Sursa date: INS Caiete statistice

Pe medii de rezidență se observă, în intervalul 2007-2017, că nu s-au produs modificări, rata de cuprindere în învățământul obligatoriu fiind în acest interval:

- mediul urban de 100,9% România și 110,9% Nord - Est;
- mediul rural de 60,2% România și 61,7% Nord - Est.

Pe categorii de sex se constată că în intervalul 2007-2017 s-au produs schimbări pentru ambele categorii de sex, feminin și masculin, rata de cuprindere în învățământul obligatoriu a scăzut de la valoarea de 83,4% la 79,8% atât la nivel național cât și la nivelul regiunii Nord - Est.

Analiza pe județe a ratei de cuprindere în învățământul obligatoriu prezintă o evoluție similară cu cea la nivel național și regional, județul Suceava are valori peste media regională, județele Botoșani, Neamț, Iași au valori apropiate de media la nivel regional.

6.1.4. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional⁴⁶

Evoluția ponderii elevilor înscriși în intervalul 2004-2017 în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, figura nr. 116, a înregistrat la nivel regional o scădere de aproximativ 10%, datorată scăderii demografice și desființării ȘAM. Conform datelor furnizate de INS, Caiete statistice, în anul 2016-2017 la nivel național numărul elevilor înscriși în întreg sistemul de învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional public și privat, erau 362.531 elevi, din care 41.686 elevi din rural, cea ce reprezintă doar 11,49% din total.

În regiunea Nord - Est erau înscriși în anul școlar 2017-2018, liceu zi 43.066 elevi din care 4.528 elevi din rural, ceea ce reprezintă 10,51%, procentaj apreciabil mai mare decât cel de la nivel național, situație care rezultă și din analiza indicatorilor demografici și economici privind dimensiunea rurală a regiunii. Ponderea elevilor înscriși în învățământul liceal tehnologic, în județele regiunii Nord-Est, în 2016-2017, din mediul rural este următoarea: 1,29% Bacău, 2,81% Botoșani, 1,82% Iași, 1,30% Neamț, 1,49% Suceava și 1,81% Vaslui.

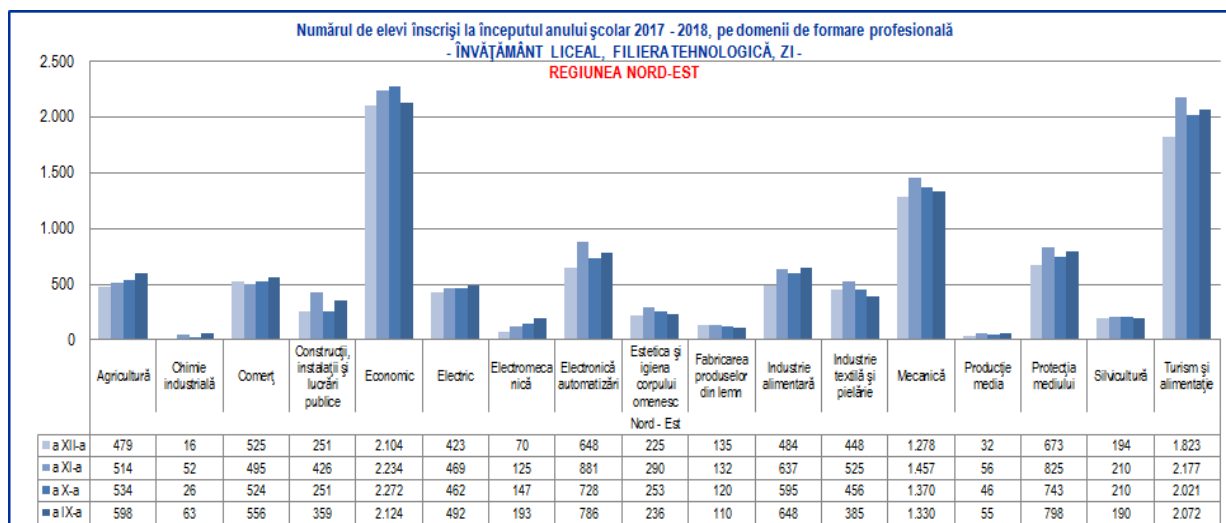

Fig. 116

Sursa datelor: ISJ din regiune

Distribuția elevilor din regiune pe domenii de formare profesională exprimă în mare parte dorințele acestora și într-o măsură mai mică și tendințele de dezvoltare a zonei.

Pentru anul școlar 2018-2019, în regiunea Nord - Est, au fost propuse pentru clasa a IX-a a liceu și învățământ profesional zi un număr de 20.073 locuri, din care pentru învățământ profesional 8.369 locuri (ceea ce reprezintă 41,69%, în creștere față de anul anterior). Din total elevi învățământ profesional la forma de învățământ dual s-au solicitat, de către agenții economici, 275 locuri față de 92 locuri din anul școlar 2016-2017. Oferta pentru anul școlar 2017-2018, învățământ liceal zi, este atractivă elevilor pentru calificări din domeniile economic (19,3%), turism și alimentație (18,7%), mecanică (14,4%). Pentru învățământul profesional, operatorii economici și unitățile de învățământ au propus cele mai multe locuri pentru domeniile mecanică 3.029 locuri (36,20% din total elevi școlarizați la această formă de învățământ), turism și alimentație 1.218 locuri (14,6%) industrie textilă și pielărie 1120 locuri (13,4%). Cele 275 locuri solicitate de agenții economici din regiunea Nord - Est pentru învățământ dual le regăsim pentru calificări din domeniile mecanică (87), industrie textilă și pielărie (84 din care 56 locuri pentru calificarea filator), construcții instalații și lucrări publice (80), electric 10 și tehnici poligrafice (14). Îmbucurător este trendul ascendent pentru calificări din învățământ profesional la domeniile agricultură și industrie alimentară necesare regiunii Nord - Est.

În concluzie numărul elevilor din rural a scăzut în intervalul 2004-2017, una din posibilele cauze fiind desființarea școlilor ȘAM care în majoritatea cazurilor erau în bazinele demografice din mediul rural.

Evoluția ponderii ÎPT la nivelul regiunii și județelor regiunii Nord-Est în intervalul 2004- 2017, evidențiază o scădere similară la toate nivelele național, regional și județean cu aproximativ 10%.

La nivel național scădere este de 10,5% (de la 59,9% în 2004 la 49,5% în 2017), la nivel regional scăderea calculată este 10,6% (de la 62,4% în 2004 la 51,8% în 2017) iar pe județe scăderile sunt diferite astfel:

- 15,3% Suceava (de la 62,9% în 2004 la 47,6% în 2017);
- 12,4% Bacău (de la 61,00 în 2004 la 48,6% în 2017);
- 13,0% Vaslui (de la 64,5% în 2004 la 51,5% în 2017);
- 9,6% Botoșani (de la 56,9% în 2004 la 47,3% în 2017);
- 7,8% Iași (de la 65,3% în 2004 la 57,4% în 2017);
- 4,8% Neamț (de la 61,4% în 2004 la 56,7% în 2017).

La nivel național regiunea Nord-Est, pentru anul școlar 2016-2017 se situează pe locul al III-lea ca dimensiune a învățământului liceal tehnologic și învățământului profesional dar peste nivelul național de 51,8 % (cel mai mic număr de elevi înscriși în ÎP și ÎLT se găsește în regiunea București-Ilfov 34,9%). Ponderea elevilor din ÎP și ÎLT în regiuni fiind: 52,7% Vest, 51,3% Sud-Vest Oltenia; 51,8% Nord-Est; 51,5% Centru, 51,8% Sud-Est, 48,6% Nord-Vest, 50,4% Sud Muntenia, 34,9% București-Ilfov.

Din analiza evoluției ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior la nivelul regiunii Nord-Est rezultă următoarele:

- învățământul liceal teoretic și vocațional a înregistrat o creștere de aproximativ 10,6% din anul școlar 2004-2005 până în 2016-2017 de la valoarea de 37,6% la 48,2%;

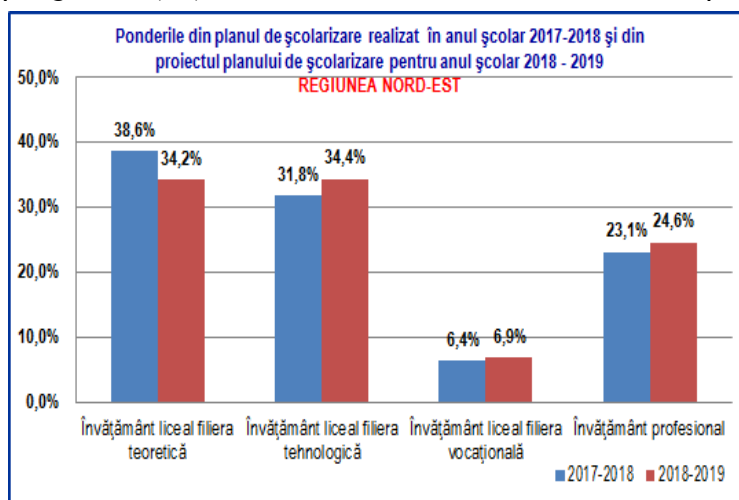

Fig. 117

Sursa datelor: ISJ din regiune

- învățământul liceal tehnologic a înregistrat o creștere aproximativ similară de la 28,4% în 2004-2005 la 36,1% în 2016-2017 dar doar cu 7,7%;
- învățământul profesional a înregistrat o scădere agresivă de la 34,0% în 2004-2005 până în 2011-2012 la valoarea de 1,4%. Această scădere este rezultatul desființării școlilor de arte și meserii, urmată de o revenire lentă până în 2016-2017 la valoarea de 13,0%.

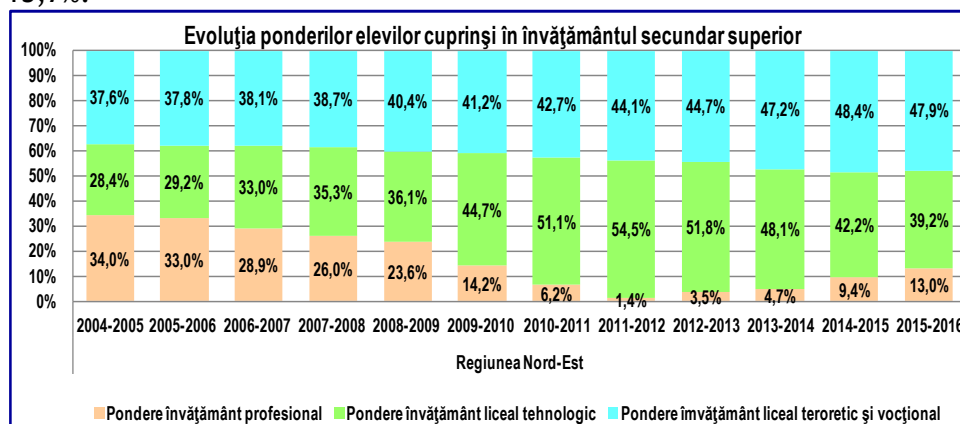

Fig. 118

Sursa datelor: INS, Caiete statistice

Situația, evoluției ponderilor elevilor cuprinși în învățământul secundar superior pe județele regiunii Nord - Est este similară ajungând în 2016-2017 la următoarele valori pentru:

- învățământul profesional (ÎP): 21,2 % Iași, 16,2% Vaslui, 15,4% Bacău, 13,9% Botoșani, 13,0 % Neamț, 12,6% Suceava;
- învățământul liceal tehnologic (ÎLT): 43,7 % Neamț, 36,3 % Iași, 35,3% Vaslui, 35,0% Suceava, 33,4 % Botoșani, 33,2% Bacău.

În concluzie se poate aprecia că filiera tehnologică în regiunea Nord - Est are un trend ascendent ca urmare a implementării strategiilor din documentele de planificare PRAI, PLAI, PAS și monitorizării metodologiei de fundamentare a cifrei de școlarizare, care împreună au contribuit la creșterea dimensiunii ÎPT.

6.1.5. Oferta unităților școlare din ÎPT - Evoluția elevilor cuprinși în învățământul postliceal⁴⁷

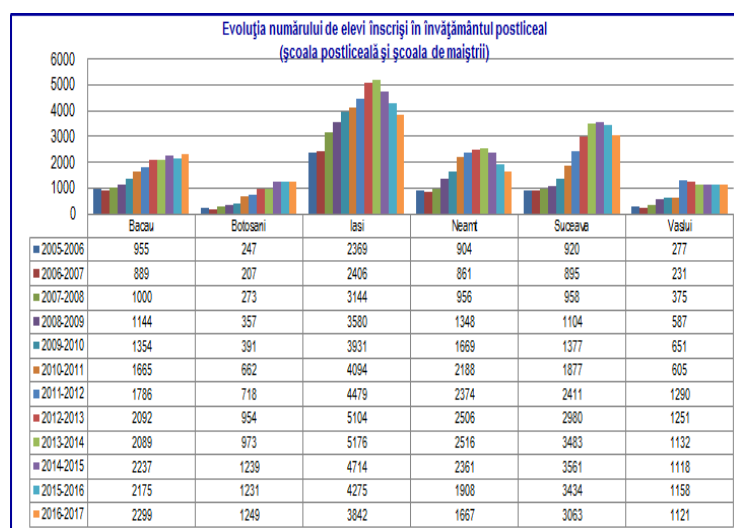

Fig. 119

Sursa datelor: inspectoratele școlare

În ultimii 10 ani (perioada 2007 - 2017) numărul de elevi înscriși în învățământul postliceal aproape s-a dublat. La nivelul României creșterea înregistrată fiind de 128% (de la 43.617 elevi în 2005 la 93.716 elevi în 2017). Aceeași tendință se observă și la nivelul regiunii Nord-Est, creșterea fiind mai mare respectiv de 133,44% (de la 5.672 elevi în 2005 la 13.241 elevi în 2017), fig.119.

Analiza procentuală pe județele regiunii Nord - Est, pentru anul 2017, evidențiază următoarea situație pentru evoluția numărului de elevi înscriși în învățământul

postliceal 2016-2017, comparativ cu anul școlar 2005-2006: 62,18% județul Iași, 232,93% județul Suceava, 140,73%, Județul Bacău, 84,40%, județul Neamț, 405,67%, județul Botoșani, 304,69% județul Vaslui.

⁴⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „06 Evoluția elevilor Înv. postliceal(INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

Din analiza datelor, în intervalul 2005-2017 se observă o creștere de 133,44 la nivelul regiunii în cazul numărului de elevi ai școlilor postliceale.

Pe județe cele mai mari valori se înregistrează în județul Botoșani care la nivelul anului 2005 deținea 4,35 % din total regiune ajungând în anul 2017 la 9,43%.

Situația, la nivel regional, pentru evoluția numărului de elevi înscriși în școala de maiștrii nu este asemănătoare cu cea de la postliceal, în primul rând numărul de elevi este mult mai mic, iar din anul 2005 până în anul 2017 se înregistrează o ușoară creștere de la 169 elevi în 2005 la 429 elevi în 2017. Situația este similară cu cea de la nivel național unde de asemenea se înregistrează un număr mic de elevi mult mai mic decât la școala postliceală (2.821 elevi în 2005 și 5.695 elevi în 2017).

De remarcat că, la nivel de județ, sunt situații în care nu există niciun elev în intervalul 2005-2017, de exemplu județul Botoșani sau sunt înregistrate valori foarte mici (inclusiv în anul școlar 2016-2017) cum este cazul județelor Bacău (35 cursanți), Neamț (56) și Vaslui (44).

6.1.6. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional în anul școlar 2017-2018⁴⁸

Conform datelor furnizate de MEN și ISJ, la nivel național, cele mai solicitate domenii pentru liceu filieră tehnologică învățământ de zi anul școlar 2017-2018 sunt: 21,5% economic, 16,3% turism și alimentație, 13,6% mecanică, 8,4% electronică și automatizări, 6,3% electric, 6,1% protecția mediului, 4,7% industrie alimentară, 4 % agricultură, 2,4% industrie textilă, 2,0% construcții, 2,5% estetică, 2,1% electromecanică, 1,4% silvicultură, 1% fabricarea produselor din lemn, 0,8% chimie industrială și producție media, 0% materiale de construcții și 0,1% tehnici poligrafice.

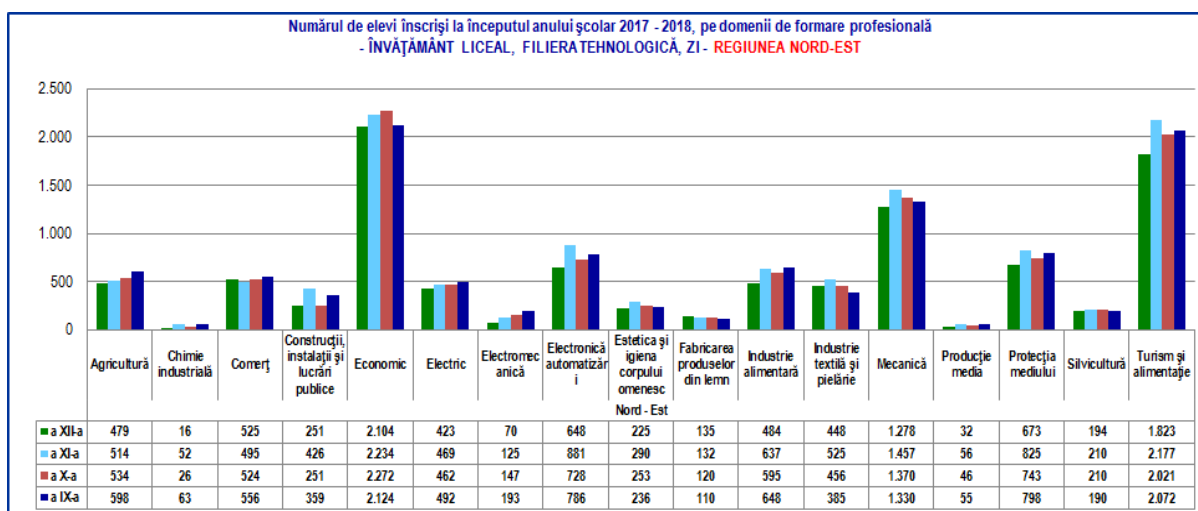

Fig. nr. 120.

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La nivelul regiunii Nord-Est, fig. nr. 120, situația se prezintă asemănător cu mici diferențe, de exemplu domeniul agricultura, protecția mediului și industria textilă ocupă locuri superioare în ierarhie față de situația la nivel național: 20,28% economic; 18,79% turism și alimentație; 12,62 % mecanică; 7,06 % protecția mediului; 7,07% electronică și automatizări; 4,29% electric; 4,93% agricultură, 5,49% industrie alimentară, 4,21% industrie textilă și pielărie; 2,99% construcții; 2,33% estetică și igiena corpului omenesc, 1,24% electromecanică; 1,87% silvicultură, 1,15% fabricarea produselor din lemn; 0,36% chimie industrială 0,44% producție media și 0% materiale de construcții și tehnici poligrafice. Analizând ponderea numărului de elevi înscriși pe calificări la nivel național în clasa a IX-a cele mai solicitate calificări sunt: 18,92% Tehnician în activități economice; 8,17%

⁴⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „07Oferta IPT înv. liceal zi 2017-2018” – [pentru vizualizare clic aici](#) și în anexa „08 Oferta IPT înv. prof 2017-2018”- [pentru vizualizare clic aici](#)

Tehnician în turism; 5,93% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 5,08% Tehnician în gastronomie, 4,44% Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est ponderea numărului de elevi înscriși pe calificări este următoarea:

- Bacău: 24,80% Tehnician în activități economice, 10,17% Tehnician în turism, 9,21% Tehnician în gastronomie, 7,29% Tehnician ecolog și protecția calității mediului; 6,88% Tehnician operator tehnică de calcul;
- Botoșani: 15,80% Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, 11,40% Tehnician în gastronomie, 7,71% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 5,8% Tehnician în activități de comerț, 4,8 Tehnician operator tehnică de calcul;
- Iași: 20,97% Tehnician în activități economice, 6,56 Tehnician operator tehnică de calcul, 6,16% Organizator banqueting, 5,84% Tehnician în gastronomie, 5,35% Tehnician desenator pentru construcții și instalații 4,09% Coafor stilist;
- Neamț: 17,76% Tehnician în activități economice, 13,44% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 9,73% Tehnician în turism, 7,93% Tehnician operator tehnică de calcul, 5,16% Tehnician în instalații electrice;
- Suceava: 16,80% Tehnician în turism, 16,13% Tehnician în activități economice, 6,21% Tehnician mecanic întreținere și reparații, 5,61% Tehnician ecolog și protecția calității mediului, 4,97% Tehnician silvicultură și exploatare forestiere;
- Vaslui: 17,62% Tehnician în activități economice, 7,30% Tehnician mecanic pentru întreținere și reparații, 6,85% Tehnician în activități de comerț, 6,14% Tehnician analize produse alimentare, 5,67% Tehnician ecolog și protecția calității mediului.

Ponderea numărului de elevi cuprinși în învățământul profesional la începutul anului școlar 2016-2017, pe domenii de calificare la nivel național, este: 40% Mecanică, 15% Turism și alimentație, 5% Agricultură, Comerț, Construcții, instalații și lucrări publice, 4% Electric, Fabricarea produselor din lemn, Industrie alimentară.

La nivelul regiunii Nord-Est ponderea numărului de elevi clasa a IX-a cuprinși în învățământul profesional, la începutul anului școlar 2016-2017, pe domenii de calificare este diferită mult de situația la nivel național, astfel domeniile cu ponderile cele mai mari sunt: 37% Mecanică, 15 % Industrie textilă și pielărie, 12% Turism și alimentație, 9% Agricultură.

Pe calificări la nivel național situația numărului de elevi de clasa a IX-a, învățământ profesional, se prezintă astfel, cel mai mare număr de elevi sunt la următoarele calificări: 20% Mecanic auto, 8% Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 6% Confectioner produse textile, 4% Comerciant-vânzător

La nivelul județelor regiunii Nord-Est, cel mai mare număr de elevi este la următoarele calificări, fig. 121:

- Județul Bacău: 20,54% mecanic auto, 17,92% ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 5,45% bucătar, 3,52% instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze, 3,62% Comerciant-vânzător, 4,31% Tâmplar universal;
- Județul Botoșani: 16,81% ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 13,48% Confectioner produse textile, 12,19% mecanic auto, 10,86% mecanic agricol, 8,61% agricultor culturi de câmp;
- Județul Iași: 18,83% Mecanic auto, 16,59% Confectioner produse textile, 7,63% Brutar - patiser - preparator produse făinoase, 5,7% Agricultor culturi de câmp;
- Județul Neamț: 16,29% Confectioner produse textile, 15,97% Mecanic auto, 8,66% Tâmplar universal, 5,68% Lăcătuș mecanic prestări servicii;
- Județul Suceava: 37,65% Mecanic auto, 10,82% Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, 8,31% Confectioner produse textile, 5,57% Lăcătuș mecanic prestări servicii, 5,51% Tâmplar universal, 4,96% Electrician exploatare joasă tensiune, 4,26% Tinichigiu vopsitor auto;

- Județul Vaslui: 27,07% Mecanic auto, 8,01% Mecanic agricol, 5,95% Comerciant-vânzător, 5,80% Ospătar (chelner), vânzător în unități de alimentație, 5,13% Confectioner produse textile, 4,81% Zidar - pietrar-tencuitor, 3,74% Brutar - patiser - preparator produse făinoase, 2,53% Preparator produse din carne și pește.

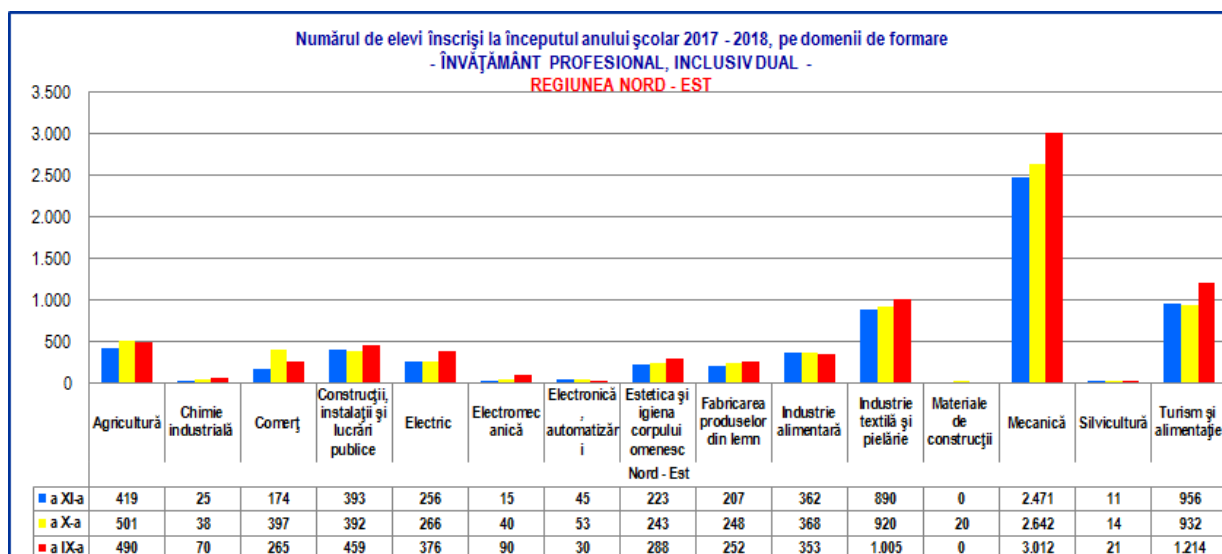

Fig. nr. 121

Sursa datelor: inspectoratele școlare

6.1.7. Oferta unităților școlare din ÎPT - Cuprinderea elevilor în învățământul postliceal în anul școlar 2017-2018⁴⁹

Solicitările de locuri pentru învățământul postliceal sunt predominat pentru calificări din domeniul sănătate și asistență, în anul școlar 2017-2018 au fost 1142 elevi în anul I, 1053 elevi în anul II și 1082 elevi în anul III. Pe locurile următoare sunt calificări din domeniul transporturi, silvicultură și turism și alimentație. Deși în număr mai mic sunt cerințe și pentru domeniile textile și pielărie, construcții și economic.

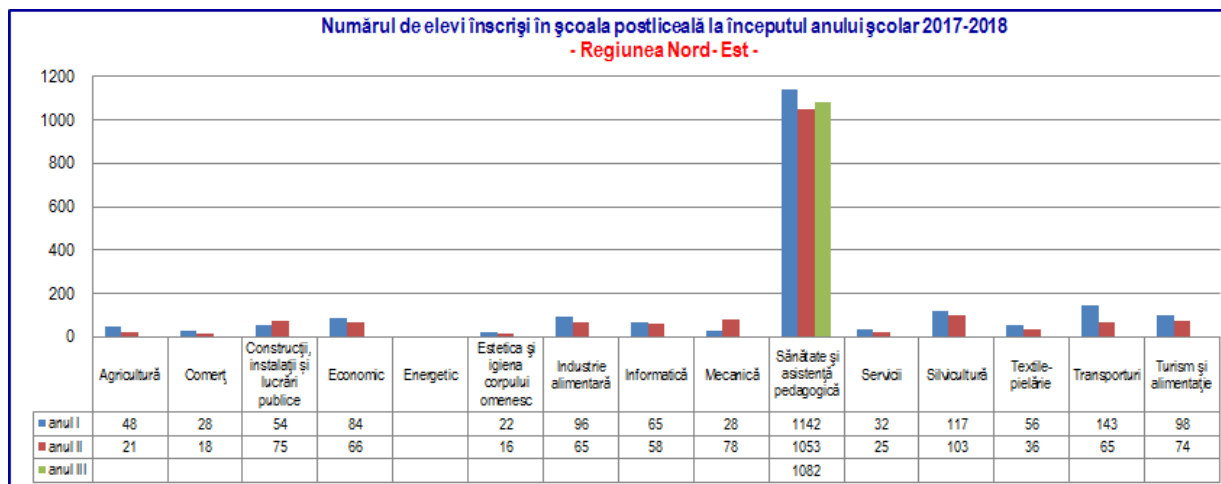
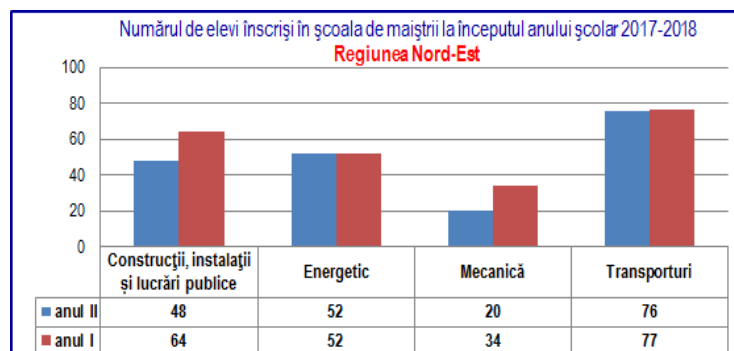

Fig. nr. 122

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Așa cum s-a precizat anterior numărul de elevi care se înscriu la școala de maiștri este în scădere, domeniile pentru care sunt solicitări/elevi înscriși sunt construcții, energetic, mecanică și transporturi.

⁴⁹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „09 Oferta IPT înv. postliceal 2017-2018” – [pentru vizualizare clic aici](#)

6.1.8. Oferta unităților școlare din ÎPT - Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizarea în învățământul profesional⁵⁰

Conform Legii Educației Naționale și Metodologiei de fundamentare a cifrei de școlarizare, „proiectul planului de școlarizare pentru învățământul preuniversitar de stat profesional, liceal(filieră tehnologică) și postliceal” (art.14) se realizează pe baza „propunerilor numărului de locuri ca rezultat al unei analize detaliate a nevoilor pieței muncii a tendințelor de dezvoltare a economiei din zonă, conform documentelor strategice de planificare PRAI, PLAI precum și pe baza solicitărilor operatorilor economici”(art.10), proiectul planului se școlarizare în mod obligatoriu va avea avizul Comitetului Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) și al coordonatorului regional al CNDIPT. În acest context oferta unităților școlare înaintată inspectoratelor școlare va ține cont de recomandările din documentele strategice de planificare exprimate în PRAI, PLAI și PAS.

Organizarea și funcționarea învățământului profesional este condiționată de existența solicitărilor formulate de operatorii economici. În acest context gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici - OP este o componentă importantă în relația de parteneriat a unităților școlare cu operatorii economici. De dimensiunea și viteza de răspuns a unităților școlare la solicitările pieței forței de muncă și de acuratețea răspunsului depinde o bună colaborare și o creștere a calității ÎP cu impact pozitiv asupra mediului economic.

Dacă se analizează gradul de satisfacere a solicitărilor OP la nivelul regiunii, pentru anul școlar 2016-2017, se constată un procent destul de mic de satisfacere a solicitărilor de 81,9%, iar pe județe cel mai bine se situează județul Suceava cu 98,8%, urmat de Botoșani cu 94,2%, Iași 91,8%, Vaslui 87,9%, Bacău 69,7% și Neamț 57,4%.

Situația școlarizării în învățământul profesional și tehnic de stat și particular 2017-2018

Conform datelor din tabelul de mai jos, regiunea Nord - Est are cel mai mare număr de elevi (clasa a IX-a, a X-a și a XI-a) în sistemul ÎPT, 43.066 elevi ceea ce reprezintă 20% din total 209.195 elevi România).

Regiunea	Total		%
	Nr. clase	Nr. elevi	
TOTAL ROMÂNIA	8.605	209.195	100
București - Ilfov	750	18.275	8,73
Centru	900	21.665	10,3
Nord - Est	1.728	43.066	20
Nord - Vest	963	23.510	11,23
Sud - Est	1.179	28.617	13,67
Sud Muntenia	1.335	32.946	15,74
Sud-Vest Oltenia	996	23.273	11,12
Vest	754	17.843	8,52

Sursa datelor: ISJ / ISMB

⁵⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „10 Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici” – pentru vizualizare clic aici

Dacă se analizează structura pe medii de rezidență se observă că la nivel național procentul elevilor din mediul rural este de 9,9% iar pentru mediul urban 90,8%. În cadrul aceleiași analize pentru regiunea Nord - Est se constată că cel mai mare procent pentru elevii din mediul rural este în Sud-Vest Oltenia 11,86%, Sud Muntenia 11,76 % iar pe locul III este regiunea Nord - Est cu 10,51%. Acest rezultat corespunde analizelor din capitolul demografie, care a arătat aceleași valori scăzute ale procentului elevilor din mediul rural, ce atrage pe cale de consecință nevoia regândirii rețelei școlare și ofertei ținând cont de aceste aspecte.

REGIUNEA	Mediul de rezidență	TOTAL		%
		Nr. clase	Nr. elevi	
ROMÂNIA TOTAL		8.605,0	209.195	
	rural		19231	9,9
	urban		189964	90,8
București - Ilfov	rural	54,5	1.225	6,7
	urban	695,5	17.050	93,29
București - Ilfov Total		750,0	18.275	8,7
Centru	rural	49,0	971	4,48
	urban	851,0	20.694	95,5
Centru Total		900,0	21.665	10,35
Nord - Est	rural	198,0	4.528	10,51
	urban	1.530,0	38.538	89,48
Nord - Est Total		1.728,0	43.066	20,58
Nord - Vest	rural	84,0	1.859	7,9
	urban	879,0	21.651	92
Nord - Vest Total		963,0	23.510	11,23
Sud - Est	rural	111,0	2.489	8,69
	urban	1.068,0	26.128	91,3
Sud - Est Total		1.179,0	28.617	13,16
Sud Muntenia	rural	174,0	3.877	11,76
	urban	1.161,0	29.069	88,23
Sud Muntenia Total		1.335,0	32.946	15,17
Sud-Vest Oltenia	rural	117,0	2.761	11,86
	urban	879,0	20.512	88,13
Sud-Vest Oltenia Total		996,0	23.273	11,12
Vest	rural	66,0	1.521	8,52
	urban	688,0	16.322	91,47
Vest Total		754,0	17.843	8,52

Sursa datelor: ISJ / ISMB

Ponderea numărului de elevi înscriși la începutul anului școlar 2017-2018, pe domenii de formare profesională

Învățământ liceal filiera tehnologică, zi - ROMÂNIA

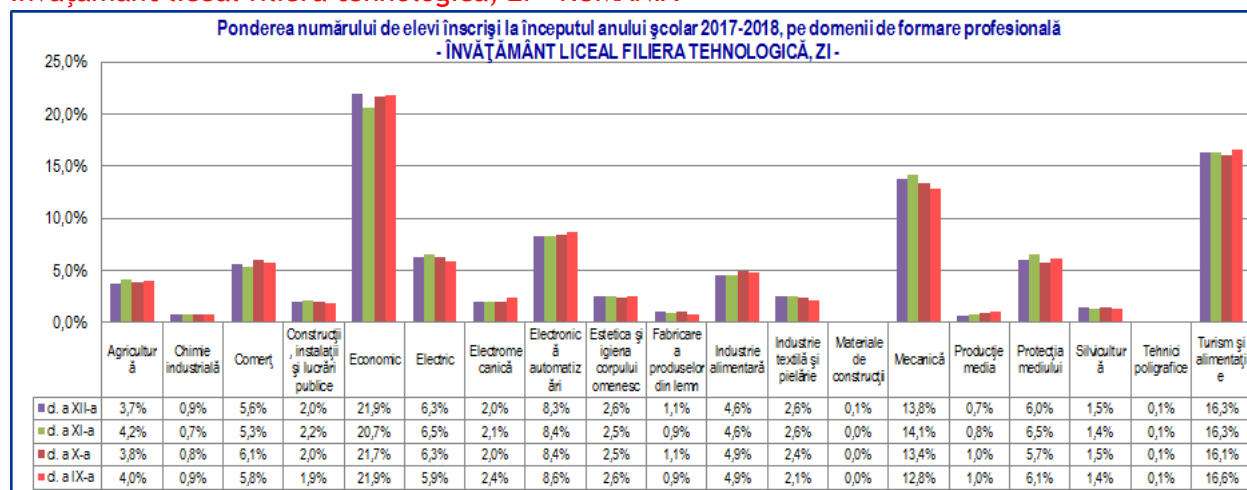

Fig. nr. 123

Sursa datelor: inspectoratele școlare

La nivelul României cele mai mari ponderi în învățământul liceal filiera tehnologică anul școlar 2017-2018 (fig. 123) se înregistrează pe domeniile economic și turism și alimentație, în timp ce domenii solicitate de operatorii economici precum construcții, electromecanică, nu sunt foarte solicitate de către elevi, clasele aprobate pe aceste domenii se realizează cu greu, deși piața locurilor de muncă solicită calificări din aceste domenii. Acest rezultat poate fi o consecință a slabei promovări a noilor condiții de muncă din aceste domenii sau a caracterului sezonier al domeniului construcții de exemplu, precum și a lipsei oportunităților de angajare pe perioadele inactive datorate sezonului rece.

Astfel clasamentul solicitărilor pe domenii este următorul:

Locul I Economic: 21,9% elevi clasa a IX-a, 21,7% elevi clasa a X-a, 20,7% elevi clasa a XI-a, 21,9% elevi clasa a XII-a.

Locul II Turism și alimentație: 16,6% elevi clasa a IX-a, 16,1% elevi clasa a X-a, 16,3% elevi clasa a XI-a, 16,3% elevi clasa a XII-a.

Locul III Mecanica: 12,8% elevi clasa a IX-a, 13,4% elevi clasa a X-a, 14,1% elevi clasa a XI-a, 13,8% elevi clasa a XII-a.

Locul IV Electronică și automatizări: 8,6% elevi clasa a IX-a, 8,4% elevi clasa a X-a, 8,4% elevi clasa a XI-a, 8,3% elevi clasa a XII-a.

Locul V Protecția mediului: 6,1% elevi clasa a IX-a, 5,7% elevi clasa a X-a, 6,5% elevi clasa a XI-a, 6,0% elevi clasa a XII-a;

Electric: 5,9% elevi clasa a IX-a, 6,3% elevi clasa a X-a, 6,5% elevi clasa a XI-a, 6,3% elevi clasa a XII-a;

Comerț: 5,8% elevi clasa a IX-a, 6,1% elevi clasa a X-a, 5,3% elevi clasa a XI-a, 5,6% elevi clasa a XII-a.

Locul VI Agricultură: 4,0% elevi clasa a IX-a, 3,8% elevi clasa a X-a, 4,2% elevi clasa a XI-a, 3,7% elevi clasa a XII-a.

Industria alimentară: 4,9% elevi clasa a IX-a, 4,9% elevi clasa a X-a, 4,6% elevi clasa a XI-a, 4,6% elevi clasa a XII-a.

Locul VII Electromecanică: 2,4% elevi clasa a IX-a, 2,0% elevi clasa a X-a, 2,1% elevi clasa a XI-a, 2,0% elevi clasa a XII-a;

Industria textilă și pielărie: 2,1% elevi clasa a IX-a, 2,4% elevi clasa a X-a, 2,6% elevi clasa a XI-a, 2,6% elevi clasa a XII-a;

Estetica și igiena corpului omenesc: 2,6% elevi clasa a IX-a, 2,5% elevi clasa a X-a, 2,5% elevi clasa a XI-a, 2,6% elevi clasa a XII-a;

Construcții: 1,9% elevi clasa a IX-a, 2,0% elevi clasa a X-a, 2,2% elevi clasa a XI-a, 2,0% elevi clasa a XII-a.

Locul VIII Fabricarea produselor din lemn: 0,9% elevi clasa a IX-a, 1,1% elevi clasa a X-a, 0,9% elevi clasa a XI-a, 1,1% elevi clasa a XII-a;

Silvicultură: 1,4% elevi clasa a IX-a, 1,5% elevi clasa a X-a, 1,4% elevi clasa a XI-a, 1,5% elevi clasa a XII-a

La cele mai mici cote aproape inexistente, sunt calificările din domeniile: tehnici poligrafice, chimie și producție media. În ceea ce privește tehnicile poligrafice și producție media, este posibilă o lipsă de actualizare a acestor calificări care au fost preponderent preluate de persoane cu calificări în domeniul IT, de unde rezultă că sunt necesare competențe specifice numai acestui domeniu. Pentru domeniul chimie este explicabil deoarece industria, altă dată la dimensiuni mari, acum inexistentă, a dus la diminuarea acestui domeniu.

Chimie: 0,9% elevi clasa a IX-a, 0,8% elevi clasa a X-a, 0,7% elevi clasa a XI-a, 0,9% elevi clasa a XII-a;

Producție media: 1,0% elevi clasa a IX-a, 1,0% elevi clasa a X-a, 0,7% elevi clasa a XI-a, 0,8% elevi clasa a XII-a;

Tehnici poligrafice: 0,1% elevi clasa a IX-a, 0,1% elevi clasa a X-a, 0,1% elevi clasa a XI-a, 0,1% elevi clasa a XII-a.

Învățământ liceal filiera tehnologică, zi - Regiunea Nord - Est

Ponderile în învățământul liceal filiera tehnologică, anul școlar 2017-2018, pentru regiunea Nord - Est exprimă o apropiere de ponderile similare celor de la nivel național, astfel cele mai mari ponderi se înregistrează pe domeniile economic, turism și alimentație și mecanică, cu valori sub cele ale mediei la nivel național, fig. 124.

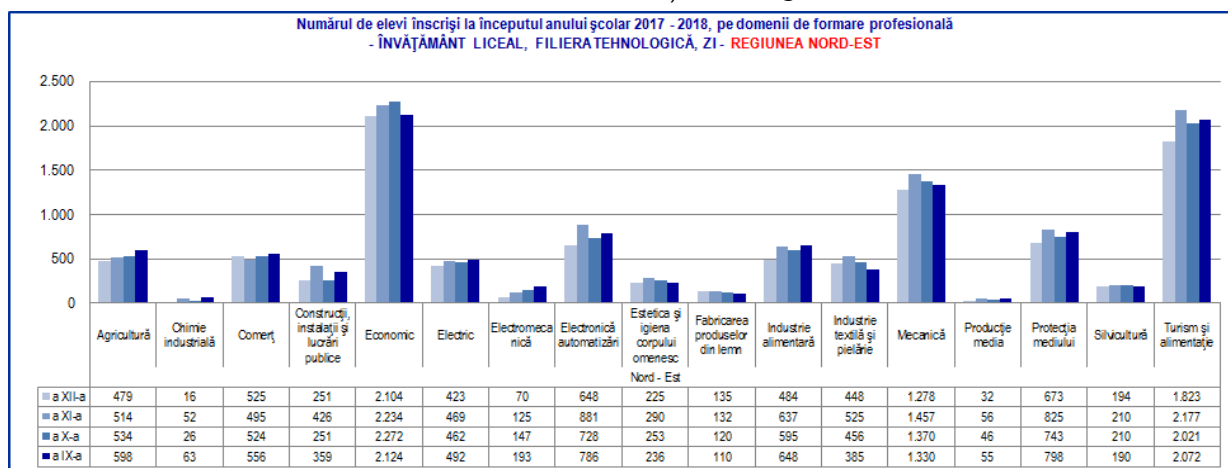

Fig. nr. 124

Sursa datelor: inspectoratele școlare

Peste media la nivel național sunt domeniile agricultură, industrie alimentară, construcții, protecția mediului. Trebuie remarcat faptul că ponderile pentru regiunii Nord - Est sunt apropiate de ponderile recomandate în documentele de planificare strategică Planul Regional de Acțiune pentru Învățământ și Planurile Locale de Acțiune pentru Învățământ, dar necesită ajustări posibil de realizat la orizontul 2020-2025 conform planificărilor.

Domeniile cu excedent care depășesc nevoile pieței forței de muncă/ponderile recomandate sunt: mecanică, turism și alimentație, economic.

Domeniile deficitare încă, la nivelul regiunii, sunt: construcții, electromecanică, materiale de construcții, industrie textilă și pielărie.

Învățământ profesional, inclusiv dual - regiunea Nord - Est

Numărul de elevi înscriși la începutul anului școlar 2017 - 2018, pe domenii de formare.

Situația numărului/ponderii elevilor cuprinși în învățământul profesional, nu este similară cu cea a elevilor cuprinși în învățământul liceal tehnologic, acest fenomen se datorează calificărilor și cerințelor pieței muncii la nivelul Uniunii Europene, deoarece avem în vedere opțiunile elevilor care intenționează să finalizeze o calificare și să caute locuri de muncă oriunde în Europa și găsesc oferta care să le satisfacă așteptările/nevoile.

Harta calificărilor pe domenii pentru învățământul profesional este mult mai apropiată de cerințele pieței muncii, fapt care se datorează în primul rând metodologiei de înființare a claselor din învățământul profesional. Aceste clase se realizează la solicitarea operatorilor economici care au încheiat parteneriate în vederea realizării activităților practice, astfel se

crează o piață pentru care cererea și oferta se reglează, datorită mecanismului după care funcționează piața liberă.

Din analiza domeniilor de calificare pentru regiunea Nord - Est se observă că pe **primul loc**, ca dimensiune a ponderii, se poziționează domeniul mecanică cu ponderi foarte mari în toată România și cu următoarele ponderi în regiunea Nord - Est: 38,0% clasa a IX-a, 37,3% clasa a X-a și 38,3% clasa a XI-a.

Pe locul II se află domeniul turism și alimentație publică (locul I la învățământul liceal tehnologic), cu ponderi cuprinse între 15,3% clasa a IX-a, 13,2% clasa a X-a și 14,8% clasa a XI-a, iar **pe locul III** domeniul industrie textilă și pielărie, cu ponderi cuprinse între 12,7% clasa a IX-a, 13% clasa a X-a și 13,8% clasa a XI-a.

Urmează pe **locul IV** domeniul agricultură cu ponderi cuprinse între 6,2% clasa a IX-a, 7,1% clasa a X-a și 6,5% clasa a XI-a.

Pe **locul V** se află domeniul construcții cu ponderi cuprinse între 5,8% clasa a IX-a, 5,5% clasa a X-a și 6,1% clasa a XI-a.

Valorile ponderilor pentru domeniile analizate anterior sunt apropiate de valorile recomandate ca ținte în PRAI Nord - Est (fig. nr. 127) și corespund informațiilor de la oficiile de ocupare a locurilor de muncă legate de nevoile/locurile de muncă din regiune.

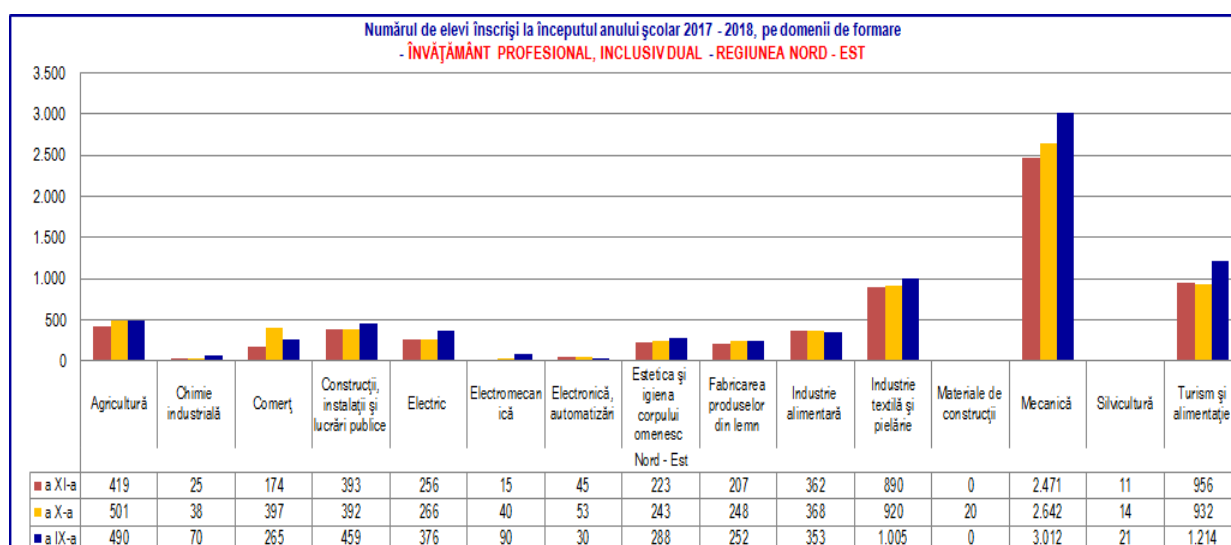

Figura nr. 127 Sursa datelor: inspectoratele școlare din regiunea Nord - Est

Ponderea numărului de elevi din regiunea Nord - Est înscriși, la începutul anului școlar 2017 - 2018, pe domenii de formare la învățământ profesional, inclusiv dual arată o orientare masivă spre calificări din domeniul mecanică (aproximativ 38% pe toți cei trei ani de studiu) urmat de domeniul turism și alimentație (medie de 14,43%), domeniul industrie textilă și pielărie (13,16%). În regiune ponderea elevilor pentru calificări din domeniul agriculturii este de 6,6%, electric 4,16%, electronică automatizări 0,6%, silvicultură 0,23%, materiale de construcții 0,1% ceea ce necesită mai multe acțiuni de orientare școlară și profesională dar și activități de conștientizare a agenților economici.

Distribuția regională a numărului de elevi cuprinși în învățământul dual la începutul anului școlar 2017-2018

Învățământul dual presupune împărțirea responsabilității educației și formării profesionale între doi parteneri, școala și operatorii economici. Învățământul dual a fost introdus în România prin O.U.G. nr. 81 din 16 noiembrie 2016 care modifică și completează L.E.N. nr. 1/2011 (publicată în M.O. nr. 943 din 23 noiembrie 2016) este o formă de organizare atât a învățământului profesional și tehnic (ÎPT), cât și a formării profesionale a adulților, cu caracteristici specifice celor două tipuri de formare.

Învățământul dual, ca parte a ÎPT, are următoarele caracteristici specifice:

Este organizat la inițiativa operatorilor economici interesați, în calitate de potențiali angajatori și parteneri de practică;

Se desfășoară pe baza unui contract de parteneriat și a unor contracte individuale de pregătire practică, prin pregătirea practică organizată în răspunderea principală a operatorilor economici.

Operatorii economici asigură pregătirea practică a elevilor, bursă la nivelul celei acordate din fonduri publice și alte cheltuieli pentru formarea de calitate a elevilor; Facilitează implicarea operatorilor economici în mecanismele decizionale la nivelul unității de învățământ partener.

Facilități fiscale pentru operatorii economici au fost aduse prin O.U.G. nr. 84 din 16 noiembrie 2016 pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul financiar-fiscal Art. 25 - Cheltuieli, Art. 28 - Amortizarea fiscală, Art. 62 - Venituri neimpozabile (fig. 128).

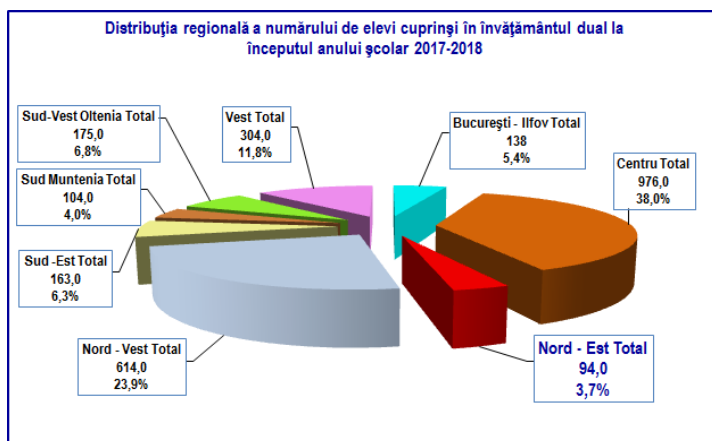

Fig. nr. 128 Sursa datelor: inspectoratele școlare

Anul școlar 2017-2018 este al doilea an de implementare a acestui sistem, a cărui reușită depinde în proporție foarte mare de existența și deschiderea firmelor/operatorilor economici dar nu în ultimul rând de informare, promovare și consilierea elevilor și părinților despre oportunitățile și avantajele acestui sistem.

Fiind la început, dimensiunea sistemului este relativ mică în multe regiuni, excepție face Regiunea Centru, județele Brașov și Sibiu care implementează acest sistem în

colaborare cu Camera de Comerț Româno-Germană și firme germane din Brașov și zonă.

Din acest motiv, regiunea Centru deține ponderea cea mai mare a elevilor din acest sistem, respectiv de 38%, urmată de regiunea Nord-Vest cu 23,9%, față de regiunea Nord - Est care cu o pondere de 3,4% ocupă ultimul loc deși ca dimensiune sistemul ÎPT din regiune este cel mai mare, cu cei mai mulți elevi, însă situația economică este cea mai scăzută din țară, aspect ce influențează în mod negativ numărul de operatori economici cu potențial de dezvoltare a acestei forme de învățământ.

Distribuția județeană a numărului de elevi cuprinși în învățământul dual la începutul anului școlar 2017-2018

Dacă analizăm situația pe județele României observăm județul Brașov ocupă locul I cu 558 elevi urmat de Satu Mare cu 200 elevi, 196 în județul Bihor, 172 în județul Cluj. În cadrul regiunii Nord - Est, județele Botoșani și Iași nu au nicio clasă, iar celelalte județe au realizat câte o clasă având din total regiune 14 elevi Vaslui, 23 elevi Bacău, 27 la Suceava și 30 elevi în Neamț. Domeniile pentru care au fost realizate aceste clase sunt: 1 clasă mecanică, 2 clase industrie textilă, 1 clasă chimie industrială. Solicitățile operatorilor economici ne arată potențialul existent pe termen scurt și mediu privind nevoia pentru calificări din domeniile respective.

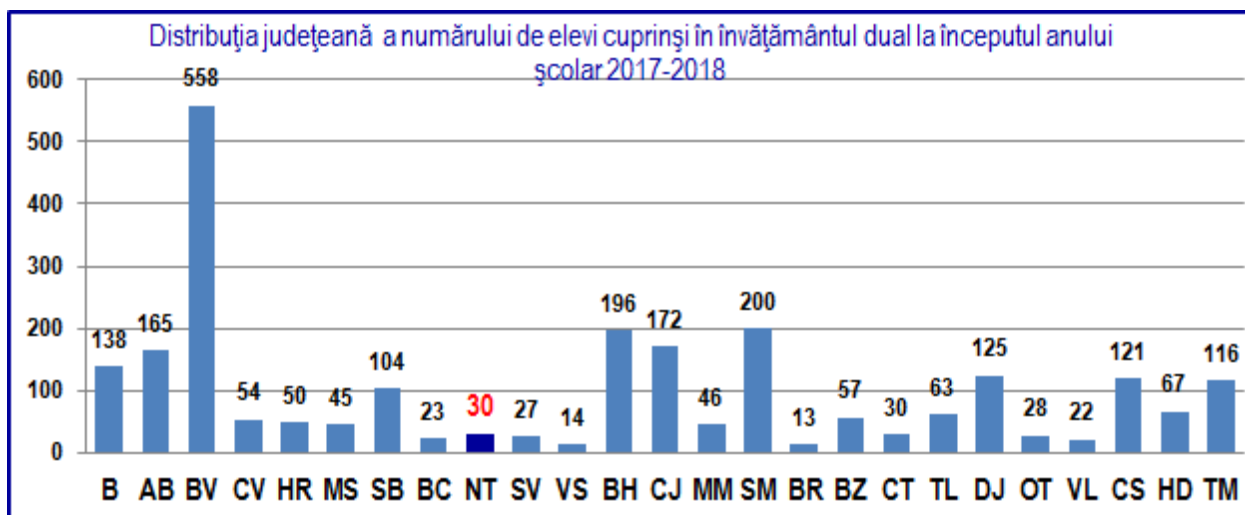

Figura nr. 129 Sursa datelor: Inspectoratele școlare județene

Numărul de elevi înscriși în școala postliceală la începutul anului școlar 2016-2017 - Regiunea Nord - Est

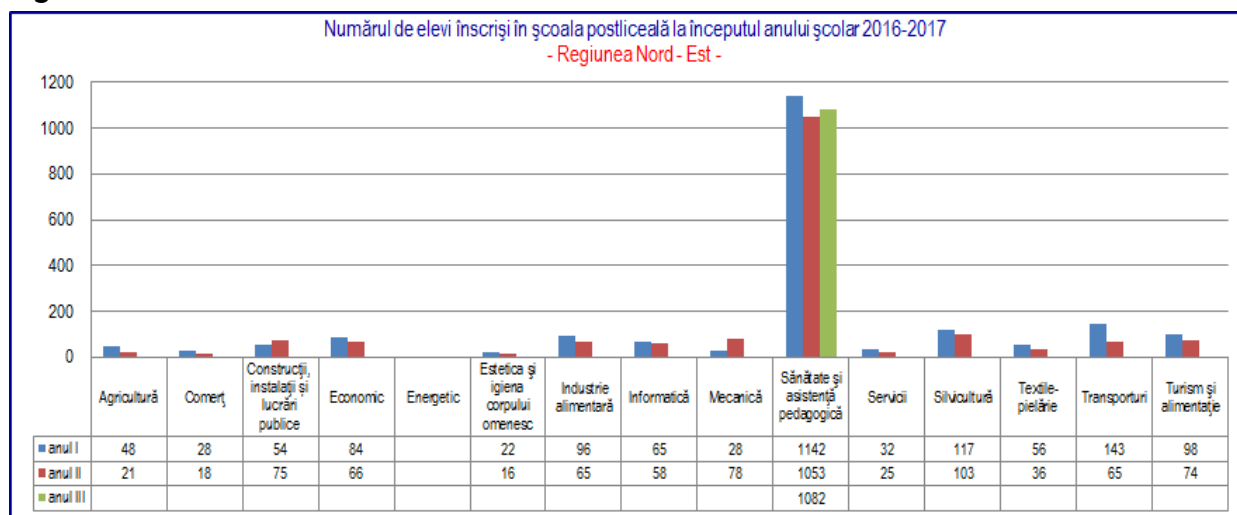

Figura nr. 130 Sursa datelor: Inspectoratele școlare județene

Solicitățile de locuri pentru învățământul **postliceal** sunt predominat pentru calificări din domeniul **sănătate și asistență**, în anul școlar 2016-2017 au fost 1.142 elevi în anul I, 1.053 elevi în anul II și 1.082 elevi în anul III. Pe locurile următoare sunt calificări din domeniul transporturi, silvicultură și turism și alimentație. Deși în număr mai mic sunt cerințe și pentru domeniile: textile și pielărie, construcții și economic.

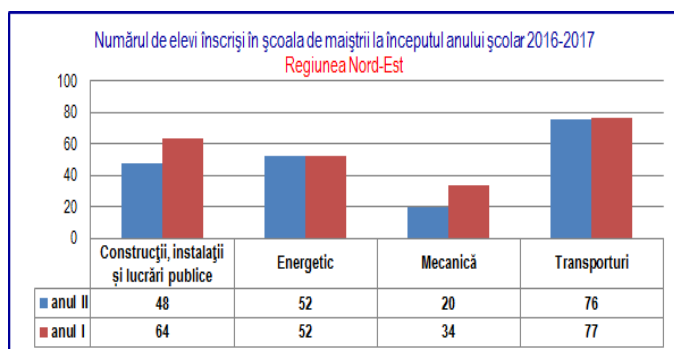

Fig. 131 Sursa: Inspectoratele școlare județene

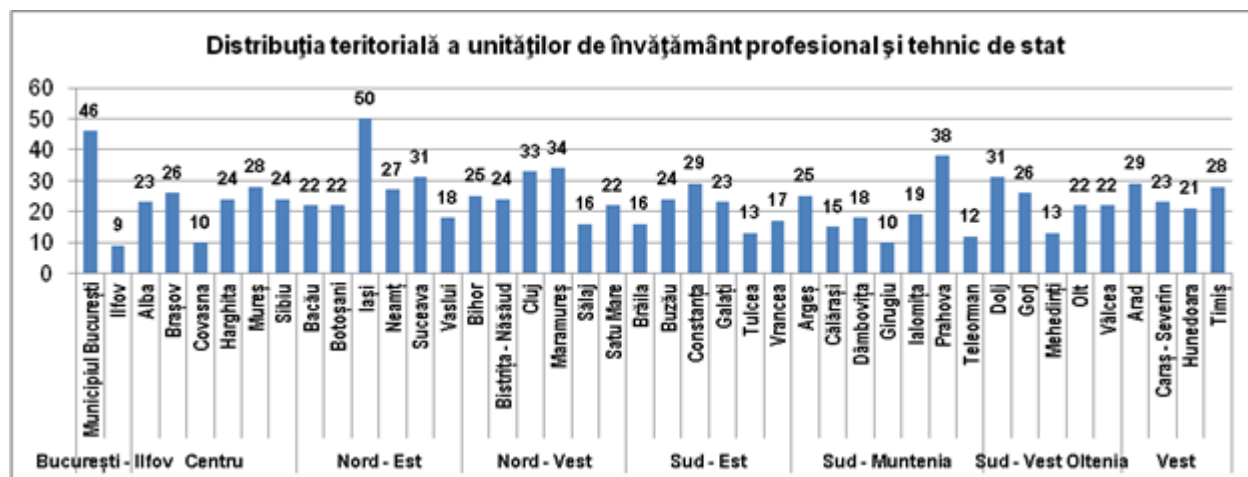
Așa cum s-a precizat anterior, numărul de elevi care se înscriu la **școala de maiștrii** este în scădere, domeniile pentru care sunt solicitări /elevi înscriși sunt **construcții, energetic, mecanică și transporturi**.

Distribuția teritorială a unităților de învățământ profesional și tehnic de stat

România are un total de 988 unități de învățământ ÎPT, din care 237 sunt în mediul rural ceea ce reprezintă 23,9%. Din acestea regiunea Nord - Est are 170 de unități din care 63 în mediul rural, ceea ce înseamnă 37%, un procent peste media la nivel național, aspect sesizat și în alte analize anterioare datorat existenței în mediu rural a unui procent de

populație școlară peste 50%, astfel județele Iași și Neamț au 50% și 42% unități în mediul rural. De aceste informații corelate cu cele legate de demografie pe medii de rezidență trebuie ținut cont când se proiectează/fundamentează cifra/planul de școlarizare.

Distribuția unităților IPT de stat în regiunea Nord - Est			
	Total	Mediu rural	rural
Bacău	22	6	27,27%
Botoșani	22	8	36,36%
Iași	50	26	52,00%
Neamț	27	11	40,74%
Suceava	31	6	19,35%
Vaslui	18	6	33,33%
Total N-E	170	63	37,00%

6.1.9. Parteneriatul cu operatorii economici⁵¹

Parteneriatul cu operatorii economici pentru formarea profesională inițială prin învățământul profesional - An școlar 2017-2018 Distribuția pe regiuni de dezvoltare

Un demers important pentru corelarea ofertei educaționale cu cererea pieței muncii este acela în care operatorii economici sunt invitați să-și exprime solicitarea de implicare în școlarizarea elevilor din învățământul profesional cu durată de 3 ani.

Implicarea operatorilor economici în școlarizarea elevilor în cadrul pregătirii practice este de maximă importanță pentru dobândirea de competențe în condiții reale de muncă. Rolul operatorilor economici pe perioada de pregătire practică este important deoarece perioada de instruire practică are un număr important de ore (este crescătoare de la primul la al 40%, în al II-lea an 74%, iar în al treilea an, 75%) din totalul timpului alocat. Operatorii economici au responsabilitatea să stabilească tutorii care coordonează această activitate. Tutorii desemnați de operatorii economici, pentru pregătirea practică a elevilor din învățământul dual, trebuie să îndeplinească criteriile de pregătire și experiență profesională și să aibă o formare pedagogică și metodică certificată, în conformitate cu reglementările stabilite prin metodologia specifică de autorizare/ acreditare a operatorilor economici implicați în formarea profesională prin învățământul dual, aprobată prin H.G.

Responsabilitățile tutorelui:

- colaborează cu cadrele didactice coordonatoare de practică pentru buna desfășurare a pregătirii practice;
- răspund de organizarea și derularea pregătirii practice organizate de operatorul economic, în condițiile stabilite prin contractul de parteneriat și anexa pedagogică a contractelor individuale de practică;

⁵¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „11 Parteneriatul cu operatorii economici” – pentru vizualizare clic aici

- realizează evaluarea elevilor practicanți, prin consultare cu cadrul didactic coordonator de practică;
- inițiază, în colaborare cu cadrul didactic coordonator de practică, după caz: programe de recuperare/măsurile remediale/stagii suplimentare de practică pentru elevii cu situația școlară neîncheiată din cauza absențelor sau care nu au obținut medii de trecere la stagiile de practică (CDL) sau la pregătirea practică din cadrul modulelor pentru calificarea respectivă.

Operatorii economici au posibilitatea să se implice în mod direct în formarea elevilor din învățământul profesional cu durată de 3 ani, contribuind astfel la asigurarea unei pregătiri cât mai apropiate de propriile exigențe. Implicarea operatorilor economici este reglementată prin O.M.E.N. nr. 3136/20.02.2014 și vizează:

- selecția elevilor la admiterea în învățământul profesional;
- elaborarea în parteneriat cu unitatea de învățământ a curriculum-ului în dezvoltare locală pentru stagiile de pregătire practică;
- formarea elevilor pe parcursul stagiilor de pregătire practică;
- evaluarea curentă și finală a elevilor în cadrul examenului de certificare a calificării profesionale.

Învățământul dual îndeplinește următoarele cerințe:

- Contract de parteneriat încheiat între operatorii economici (sau asociație/ consorțiu de operatori economici), unitatea de învățământ și unitatea administrativ-teritorială (UAT) pe raza căreia se află unitatea școlară (contract care stabilește condițiile de colaborare, drepturile și obligațiile părților, precum și costurile asumate de parteneri)
- Contractul de parteneriat pentru formarea profesională a elevilor prin învățământul dual, încheiat între elev, (părintele, tutorele sau susținătorul legal al elevului minor), operatorul economic și unitatea de învățământ, contract care stabilește drepturile și obligațiile părților
- Facilități fiscale pentru operatorii economici care încheie contract de parteneriat cu unitățile de învățământ (facilități la plata impozitelor, taxelor și contribuțiilor datorate bugetului de stat, bugetului asigurărilor sociale, bugetelor fondurilor speciale sau bugetelor locale, potrivit prevederilor legale) OUG 84/16 noiembrie 2016

Pornind de la cele precizate anterior, analiza parteneriatelor operatorilor economici cu unitățile școlare ne oferă o imagine a gradului de implicare a mediului economic în formarea profesională.

Din analiza parteneriatelor încheiate în total în România pentru anul școlar 2017-2018 rezultă că au fost încheiate 3.647 parteneriate în vederea asigurării practicii la operatorii economici, cele mai multe sunt în regiunea Nord - Est 1.025 (28,10% din total țară), urmată de Centru cu 626, și Nord - Vest cu 653. Explicația este următoarea: în regiunea Nord - Est sunt cele mai multe școli ÎPI pentru că sunt și cei mai mulți elevi. De asemenea, pentru realizarea ÎP sunt necesare parteneriate cu operatorii economici, astfel au fost încheiate parteneriate dar numai pentru învățământul profesional, mai puțin dual, ceea ce duce la o concluzie legată de eventuale cauze: o slabă informare a operatorilor economici, lipsa de încredere a operatorilor economici în sistem, lipsa facilităților așteptate de operatorii economici, lipsa resurselor (bani pentru bursele elevilor) legislație neclară/nesatisfăcătoare. Toate aceste posibile cauze trebuie analizate eventual prin chestionarea operatorilor economici în vederea creșterii implicării acestora în sistemul dual (care de fapt este o altă formă de organizare a învățământului profesional, pe care deja datorită parteneriatelor îl cunosc).

Numărul de contracte încheiate cu operatori economici pentru formarea prin învățământul profesional, la nivel național, pe domenii de formare profesională

Numărul impresionant de parteneriate, încheiate la nivelul României, pentru domeniul mecanică, respectiv 1991 solicitări ale operatorilor economici/locuri, nu poate fi justificat prin relația directă cauză-efect, întrucât informațiile privind numărul de locuri de muncă pentru calificări din domeniul mecanică nu conduc la concluzia că necesarul este atât de mare.

Este necesară o analiză aprofundată pe calificări din domeniul mecanică (deoarece este domeniul cu cele mai multe calificări - peste 50) și o urmărire în timp a evoluției inserției absolvenților pe piața forței de muncă.

Un alt domeniu solicitat, deși pe locul II, aflat la distanță mare de domeniul mecanică, pentru care au fost încheiate parteneriate, este turism și alimentație cu 968 parteneriate încheiate, domeniu care oferă flexibilitate și mobilitate pe piața forței de muncă.

Pe locul al III-lea cu 269 parteneriate este domeniul construcții, cu 248 parteneriate domeniul comerț și cu 218 parteneriate domeniul electric.

Pe locul IV - 187 parteneriate domeniul textile pielărie, 184 parteneriate agricultură, 176 parteneriate domeniul estetică și îngrijirea corpului omenesc.

Locul V - 152 parteneriate domeniul industrie alimentară, 149 parteneriate domeniul fabricarea produselor din lemn, 119 parteneriate domeniul electromecanică.

Pe ultimele locuri, 43 parteneriate domeniul automatizări, 25 parteneriate domeniul chimie industrială, 12 parteneriate domeniul silvicultură, 3 parteneriate domeniul tehnici poligrafice și 1 parteneriat materiale de construcții (industrie care a dispărut din România datorită importurilor).

Dacă pornim de la a răspunde la două întrebări:

1. ce își doresc angajații - locuri de muncă sigure;
2. ce își doresc angajatorii - angajați flexibili,

se poate ajunge la concluzia că este necesar un set de competențe care să acopere un domeniu astfel încât după nevoi angajatul să poată fi mutat de la un loc de muncă la altul, cu o minimă instruire și practică, de același angajator, care deja cunoaște angajatul și avantajele care decurg de aici. În acest fel sunt satisfăcute cerințele, concept cunoscut ca

flexicuritate, care este și o cerință/măsură activă de ocupare, se poate realiza și prin regândirea programei de educație și formare profesională, de la standardul de pregătire profesională, plan cadru, plan de învățământ, curriculum, CDL.

Regiunea Nord-Est se situează pe locul I în țară, cu cel mai mare număr de parteneriate încheiate de 1.025 reprezentând 28,10% din total parteneriate de la nivel național.

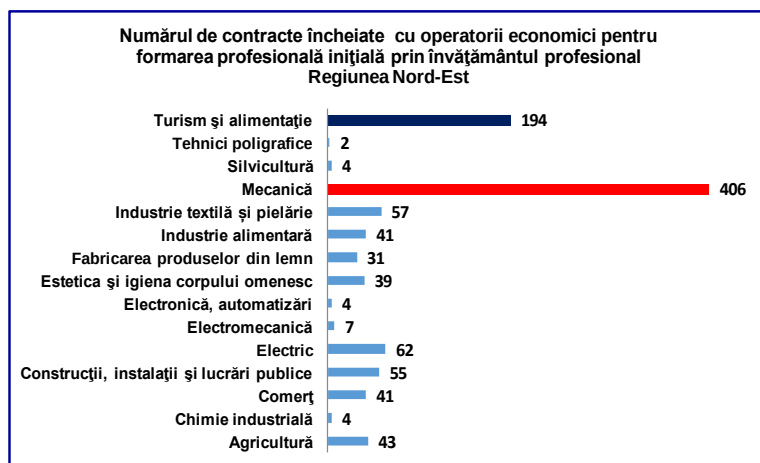

Fig. nr. 134 Sursa datelor: Inspectorate școlare județene

Pe domenii de formare profesională, la nivel național cele mai multe parteneriate au fost încheiate pe domeniul mecanică, respectiv 1.991, urmat de domeniul turism cu - 968 de parteneriate, construcții - 269, comerț - 248, electric - 218 parteneriate, agricultură - 184, industrie textilă și pielărie 187, estetica și igiena corpului omenesc - 176 parteneriate.

Numărul de parteneriate încheiate, pentru anul școlar 2017-2018, în regiunea Nord-Est este prezentat în fig. nr. 134. Ca și la nivel național cele mai numeroase parteneriate sunt pentru domeniul mecanică urmat de domeniul turism și alimentație. În ultimii ani s-au înmulțit numărul parteneriatelor din domeniul construcții, instalații și lucrări publice și electric.

La nivelul regiunii cele mai solicitate domenii de formare profesională sunt: mecanică - 233 parteneriate (23,63% din total regiune), urmat de turism și alimentație - 192 (19,47%), electric - 62 (6,29%), industrie textilă și pielărie - 57 (5,78%), construcții, instalații și lucrări publice - 55 (5,58% din regiune), agricultură - 45 (4,56%), comerț - 40 (4,06%), industrie alimentară - 41(4,16%).

Operatori economici implicați în formarea profesională a elevilor din clasa a IX-a, din învățământul dual, în anul școlar 2017- 2018

În anul școlar 2017-2018 s-au implicat în sistemul de formare profesională dual 227 operatori economici din România (față de 3.647 implicați în sistemul clasic - adică numai 6% din operatorii care deja au contracte).

Nr. crt.	REGIUNEA	Total agenți economici
1	TOTAL ROMÂNIA	227
2	București - Ilfov	17
3	Centru	97
4	Nord-Est	5
5	Nord-Vest	53
6	Sud-Est	10
7	Sud Muntenia	3
8	Sud-Vest Oltenia	13
9	Vest	29

În regiunea Nord - Est doar 2,0% din totalul operatorilor economici implicați în sistemul dual național, iar pe județe nu există niciun operator în județele Botoșani și Iași, 2 operatori în județul Bacău și câte 1 operator în celelalte județe: Vaslui, Neamț și Suceava (fig. 135).

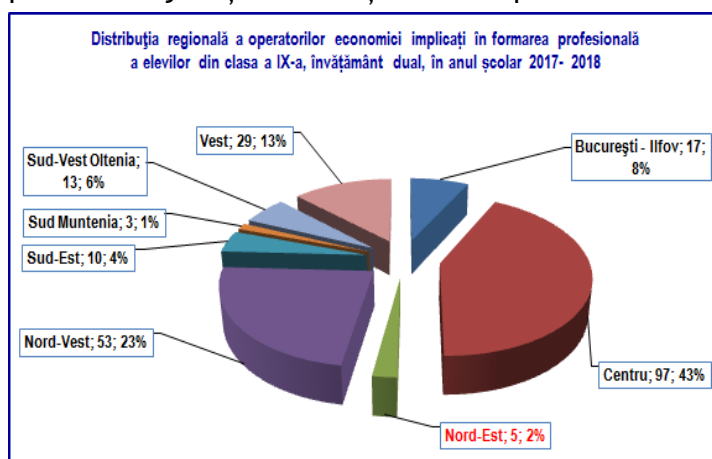

Fig. 135 Sursa: inspectoratele școlare ISJ/ISMB

Slaba implicare a operatorilor economici poate avea drept posibile cauze aspectele enumerate anterior, însă sistemul de formare profesională de tip dual este la început iar caracterul de noutate al acestuia îi poate influența pe agenții economici atunci când decid dacă doresc sau nu să intre în parteneriat. De aceea este necesară organizare de întâlniri, vizite, schimb de experiențe și bune practici care până în prezent au avut impact, în vederea dezvoltării acestui sistem.

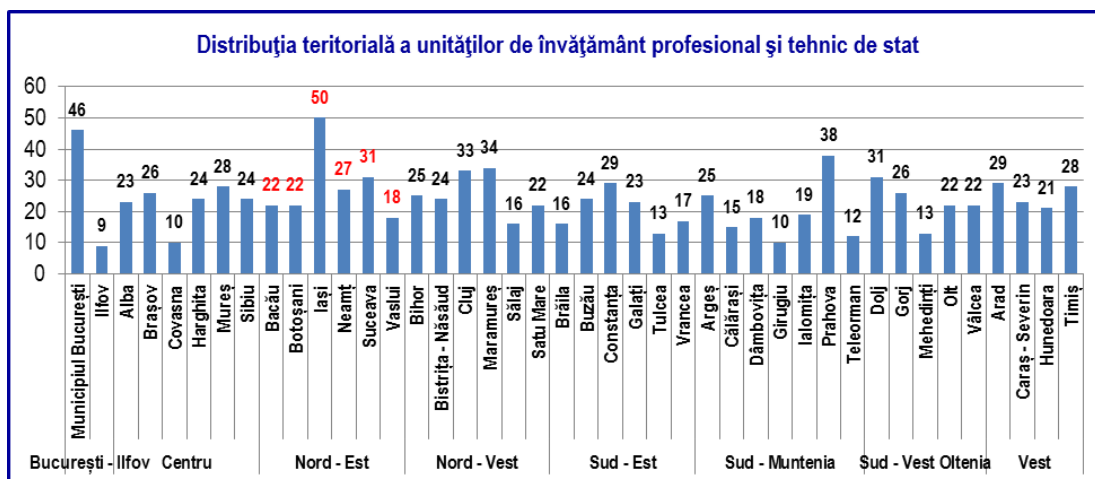
6.1.10. Rețeaua unităților școlare IPT⁵²

România are un total de 988 unități de învățământ ÎPT, din care 237 sunt în mediul rural, ceea ce reprezintă 23,9%.

Din acestea regiunea Nord - Est are 170 de unități de învățământ liceal tehnologic și profesional din care 63 în mediul rural, ceea ce înseamnă 37%, un procent peste media la nivel național, aspect sesizat și în alte analize anterioare, datorat existenței în mediu rural a unui procent de populație școlară peste 50%. Astfel județele Iași și Neamț au 50% și 42% unități în mediul rural. De aceste informații corelate cu cele legate de demografie pe medii de rezidență trebuie ținut cont când se proiectează/fundamentează cifra/planul de școlarizare.

Numărul total al unităților din regiunea Nord-Est pentru liceu tehnologic, învățământ profesional, stagii de practică, unități de stat, învățământ special, unități particulare, unități postliceale este 242.

⁵² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[12 Unități IPT 2017-2018](#)” – pentru vizualizare clic aici

Cele mai multe se găsesc în județul Iași 50, urmat de județul Suceava 31, Neamț 27, Botoșani 22, Vaslui 18 și cu cele mai puține unități, 9 de unități județul Ilfov. În anexa sunt toate datele de contact ale unităților de învățământ profesional și tehnic din județele regiunii.

La nivelul regiunii sunt 170 unități de învățământ profesional și tehnic, exclusiv unități postliceale.

	Unități	Mediu rural	
	Total	Din care în rural	Procent rural
Bacău	22	6	27,27
Botoșani	22	8	36,36
Iași	50	26	52,00
Neamț	27	11	40,74
Suceava	31	6	19,35
Vaslui	18	6	33,33
Total NORD-EST	170	63	37,00

6.1.11. Ierarhizarea unităților IPT funcție de număr de elevi înscriși în anul școlar 2016-2017 la învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional, curs de zi⁵³

În cadrul analizei au fost avute în vedere domeniile cele mai reprezentative la nivelul regiunii Nord-Est, din perspectiva numărului de elevi și unităților școlare pe domeniu.

Astfel pe locul I cel mai solicitat domeniu în regiunea Nord-Est este mecanică, domeniu în care se școlarizează în 95 de unități (pe județe: 26 - Iași; 19 - Suceava; 14 - Neamț; 13 - Bacău; 11 - Vaslui; 11 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați este de 13.561 în total, pe locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Vaslui cu 457 elevi.

Pe locul al II-lea în regiunea Nord-Est, ca număr de elevi școlarizați, este domeniul turism și alimentație, pentru care se școlarizează în 56 de unități (pe județe: 15 - Suceava; 12 - Bacău; 10 - Iași; 7 - Vaslui; 6 - Neamț; 6 - Botoșani). Numărul de elevi școlarizați este de 10.726 în total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Bacău cu 611 elevi.

Pe locul III în regiunea Nord-Est, ca număr de elevi școlarizați este domeniul economic. În regiune se școlarizează în 52 de unități (11 - Iași; 11 - Bacău; 10 - Suceava; 9 - Neamț; 8 - Vaslui; 3 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați este de 8.994 total, pe locul I, ca număr de elevi, fiind o unitate școlară din județul Iași cu 957 elevi.

În domeniul industrie textilă și pielărie, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 60 de unități (20 - Iași; 8 - Bacău; 9 - Suceava; 9 - Neamț; 7 - Vaslui; 7 - Botoșani;). Numărul de elevi școlarizați în regiune este de 5.213, locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Iași cu 196 elevi.

⁵³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „13 Ierarhizare școli” – pentru vizualizare clic [aici](#)

În domeniul agricultură, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 38 de unități (16-Iași; 6-Botoșani; 5-Vaslui; 4-Bacău; 4-Neamț; 3- Suceava). Numărul de elevi școlarizați este de 3.836 per total, pe locul I, ca număr de elevi, sunt două unități ambele din județul Botoșani cu 279 respectiv 277 elevi.

În domeniul electric, în regiunea Nord-Est, școlarizează 30 de unități (9-Iași; 7-Bacău; 6- Suceava; 4-Neamț; 3-Vaslui; 1-Botoșani). Numărul de elevi școlarizați este de 2.831 per total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Neamț cu 263 elevi.

În domeniul comerț, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 28 de unități (8-Iași; 7-Vaslui; 4-Botoșani; 4-Bacău; 3-Neamț; 2- Suceava). Numărul de elevi școlarizați este de 2.961 per total, pe locul I ca număr de elevi sunt o unitate de învățământ din județul Iași cu 311 elevi.

În domeniul construcții, instalații și lucrări publice, în regiunea Nord-Est, școlarizează 28 de unități (6-Iași; 6-Bacău; 6-Neamț; 6- Suceava; 2-Botoșani; 2-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 2560 în total, locul I ca număr de elevi fiind ocupat de o unitate din județul Iași cu 422 elevi.

În domeniul electromecanică în regiunea Nord-Est se școlarizează la 11 de unități (5-Iași; 2-Neamț; 2- Suceava; 1-Botoșani; 1-Bacău; 0-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 2.961 total, pe locul I ca număr de elevi este o unitate școlară din județul Suceava cu 94 elevi.

În domeniul electronică și automatizări, în regiunea Nord-Est, se școlarizează în 38 de unități (12-Iași; 6- Suceava ; 6-Bacău; 5-Neamț; 5-Botoșani; 4-Vaslui). Numărul de elevi școlarizați este de 3.281, locul I ca număr de elevi îl ocupă o unitate din județul Neamț cu 309 elevi.

În domeniul industrie alimentară în regiune se școlarizează la 29 de unități (11-Iași; 5-Vaslui; 4-Botoșani; 4-Suceava; 3-Bacău).

În domeniul fabricarea produselor din lemn, în regiunea Nord-Est, școlarizează 21 de unități (6-Neamț; 4-Iași; 4- Suceava; 3-Bacău; 2-Botoșani; 0-Vaslui).

În domeniul protecția mediului, în regiunea Nord-Est, școlarizează 33 de unități (7-Neamț; 7-Suceava; 6-Vaslui; 5-Bacău; 5-Botoșani; 3-Iași).

În domeniul estetică și igiena corpului omenesc în regiune se școlarizează la 13 de unități (3-Iași; 3- Suceava; 2-Botoșani; 2-Vaslui; 1-Neamț; 1-Bacău;).

În domeniul silvicultură, în regiunea Nord-Est, școlarizează 7 de unități (4-Neamț; 3-Suceava).

În domeniul chimie industrială în regiunea Nord-Est școlarizează 2 de unități (1-Neamț; 1- Iași)

6.1.12. Resursele umane din ÎPT⁵⁴

Resursa umană este una din condițiile esențiale necesare asigurării calității în formarea profesională, de calitatea și nivelul pregătirii/calificării resursei umane depinde atingerea obiectivelor ÎPT.

Dacă analizăm evoluția ponderii personalului didactic calificat, din perioada 2011 - 2016, la nivel național se constată o scădere față de anul 2011-2012 de la 99,2% la 98,3%, și un minim de 96% în 2012-2013 (fig. nr. 136).

Evoluția ponderii personalului calificat din ÎPT pe nivele de educație indică scăderi pentru toate nivele de educație, astfel:

- învățământ liceal tehnologic - de la 99,2 % în 2011-2012 la 98,5% în 2015-2016;

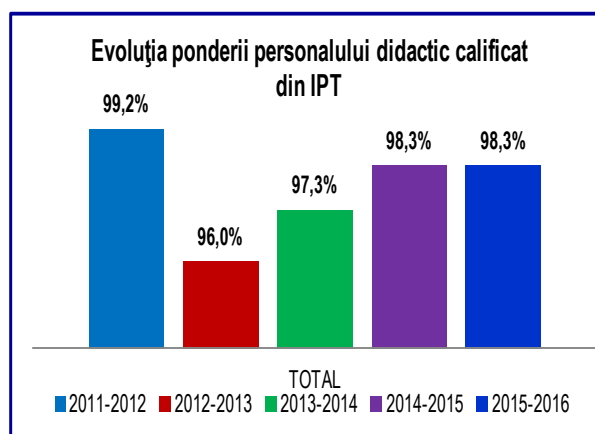

Fig. nr. 136 Sursa datelor: INS

⁵⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „14 Resurse umane” – [pentru vizualizare clic aici](#)

- învățământ profesional - de la 100% în 2011-2012 la 88% în 2015-2016;
- învățământ postliceal - de la 96,5% în 2011-2012 la 95,9% în 2015-2016.

Evoluția ponderii personalului calificat din învățământ liceal tehnologic, pe profiluri indică scăderi pentru toate profilurile:

- profil tehnic de la 99,2% în 2011-2012 la 98,7% în 2015-2016;
- profil resurse natural și protecția mediului de la 98,9% în 2011-2012 la 98,1% în 2015-2016;
- profil servicii de la 99,4% în 2011-2012 la 98,1% în 2015-2016,

În intervalul 2011-2016 ponderea cea mai mare o deținea categoria de profesori cu vârste cuprinse între 35-54 de ani, ponderea fiind de peste jumătate din total 54,2% în 2011-2012 și a crescut la 59,9% în 2015-2016 (fig. nr. 137). Celelalte categorii de profesori cu vârste cuprinse între 25-34 ani și 55-64 ani dețin o pondere de aproximativ 20%, categoria de profesori tineri (25-34 ani) este în scădere în intervalul analizat.

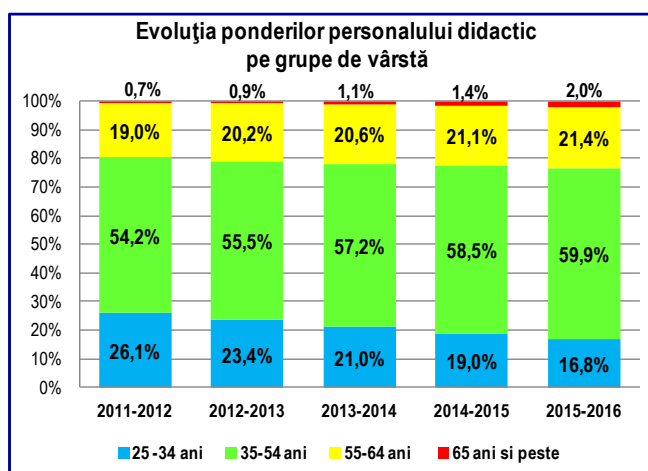

Fig. nr. 137 Sursa datelor: INS

Ponderea personalului didactic calificat din regiunea Nord-Est și județele regiunii indică scăderi ușoare. Pe regiune se produce o scădere de la 99,03% în 2011-2012 la 98,36% în 2015-2016, iar pe județe fluctuațiile sunt:

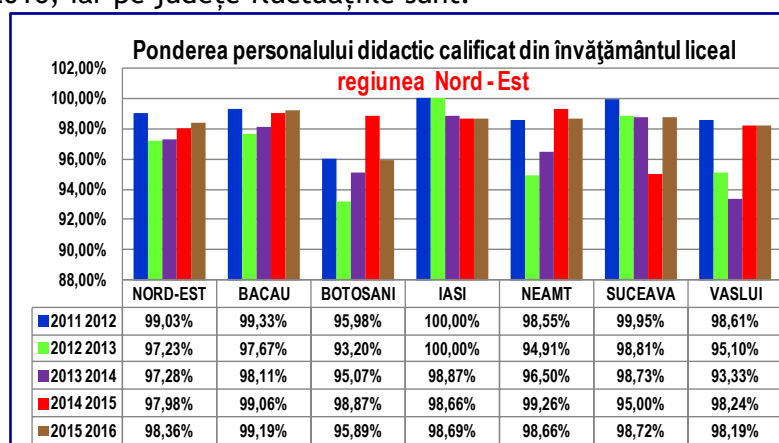

Fig. nr. 138 Sursa datelor: INS

- județul Bacău de la 99,33% în 2011-2012 la 99,19% în 2015-2016;
- județul Botoșani de la 95,98% în 2011-2012 la 95,89% în 2015-2016;
- județul Iași de la 100% în 2011-2012 la 98,69% în 2015-2016;
- județul Neamț de la 98,55% în 2011-2012 la 98,66% în 2015-2016;
- județul Suceava de la 99,95% în 2011-2012 la 98,72% în 2015-2016;
- județul Vaslui de la 98,61% în 2011-2012 la 98,19% în 2015-2016.

În graficul din fig. nr. 138 este prezentată evoluția ponderii personalului didactic calificat din învățământul liceal din județele regiunii Nord-Est.

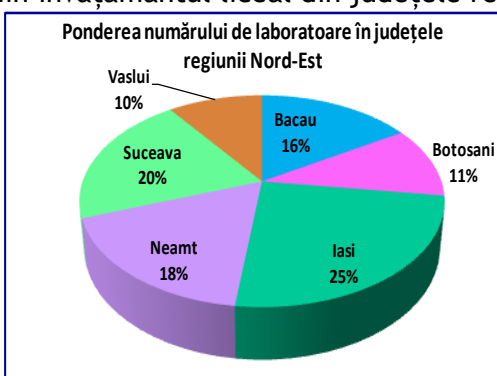

Fig. 139 Sursa datelor: INS Caiete

6.1.13. Infrastructura unităților școlare din IPT⁵⁵

Analizând baza materială (număr de laboratoare) constatăm că în regiunea Nord-Est sunt în total 1.347 de laboratoare, ceea ce reprezintă 15,7 % din total național (8.526). Din totalul numărului de laboratoare din regiune se observă că județul Iași are cea mai mare pondere 24% (334 laboratoare), urmat de județul Suceava 20,48% (276 laboratoare), și cu cele mai puține laboratoare este

⁵⁵ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „15 Baza materială” – pentru vizualizare clic aici

județul Vaslui 10,02% (135 laboratoare) - fig. nr. 139.

În cadrul acestei analize trebuie ținut cont și de numărul de unități școlare, pentru învățământ profesional și tehnic, (Iași 55, Suceava 43, Neamț 33, Botoșani 27, Vaslui 23, Bacău 20), de raportul număr de laboratoare pe unitate școlară (în medie numărul de laboratoare pe unitate școlară este de 6 în cazul județelor Iași și Suceava, 5 Botoșani și Vaslui, 7 pentru județele Neamț și 10 Bacău).

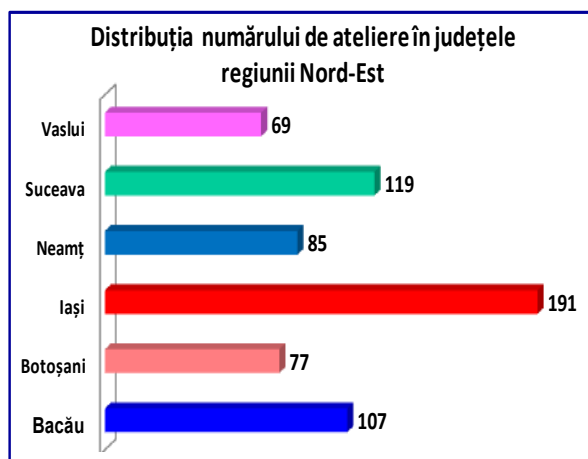

Fig. nr. 140 Sursa: INS Baza date TEMPO - Online

La începutul anului școlar 2015-2016, în regiunea Nord-Est, au funcționat 648 ateliere școlare distribuite în județele regiunii după cum este prezentat în figura nr. 140. Funcționalitatea acestora precum și gradul de dotare și de utilizare dau posibilitatea elevilor de ași dobândi abilități practice și determina în bună parte competitivitatea absolvenților pe piața muncii dar și gradul de satisfacție al

operatorilor economici.

Numărul total al PC-urilor, în regiunea Nord-Est, la începutul anului școlar 2015-2016 era de 19.304 unități care se distribuiau pe județe astfel: Bacău - 3.610 unități, Botoșani - 2.337, Iași - 4.448, Neamț - 3.051 unități, Suceava - 3.817 și Vaslui - 2.041 unități.

6.1.14. Cheltuieli publice pentru educație⁵⁶

Procentul de cheltuieli pentru educație, din PIB pentru anul 2014, este cel mai scăzut din UE (28 state) pentru România fiind de 2,75%. Acest procent poziționează România pe ultimul loc, la distanță mare de penultimul loc Republica Cehă cu 3,84% și primul loc Suedia în care cheltuielile pentru educație sunt 7,41% din PIB. Deși mic procentul de 2,75% înregistrat în 2014 este în trend crescător (2,64% în 2012, și 2,67% în 2013) - fig. nr. 141.

Procentul cheltuielilor publice totale pentru educație, în anul 2014 pentru învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) la nivelul UE (28 state) este de asemenea mult mai mare comparativ cu România unde se constată cea mai mică valoare de 0,67%, după Turcia 0,79%, locul I fiind ocupat de Belgia cu 1,87%.

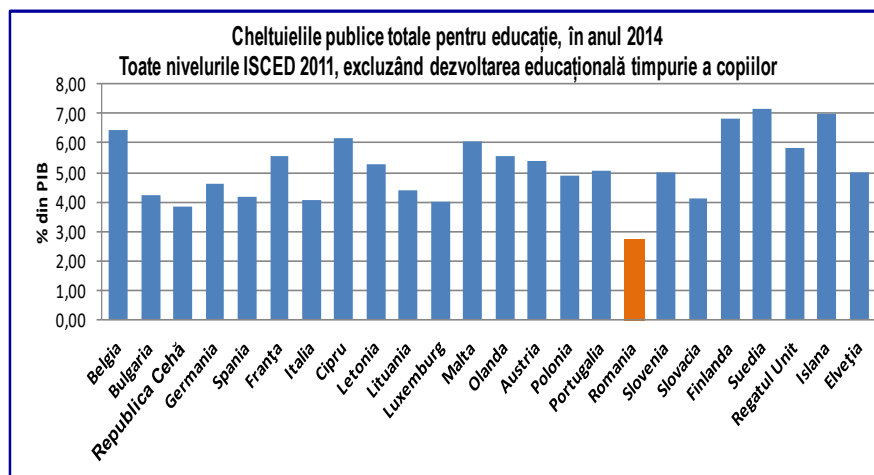

Fig. nr. 141

Sursa datelor: EUROSTAT (educ_uoe_fine06)

Analizându-se cheltuielile publice totale pentru educație, din anul 2014, în învățământul secundar superior la nivelul UE (28 state) constatăm că în cazul României procentul este de 0,64%, de

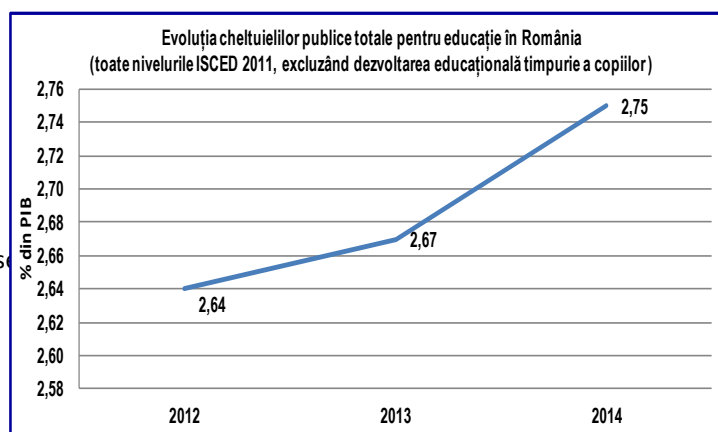

Fig. nr. 142

Sursa datelor: EUROSTAT

⁵⁶ Datele la care se face referire în acest capitol se vizualizează [clic aici](#)

asemenea cel mai mic, locul I îl ocupă Cipru și Regatul Unit cu 1,43%.

Cheltuielile publice totale pentru educație, în România - învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar indică valori foarte mici pentru învățământul general 0,62% în 2014 înregistrând o creștere foarte mică, de doar 0,04% în 2014 (reprezentând de fapt o staționare).

Cheltuielile publice totale pentru educație, în România - învățământul secundar superior indică valori foarte mici pentru învățământul general 0,62% în 2014 înregistrând o creștere foarte mică, de 0,01% în 2014 la învățământul vocațional.

6.1.15. Egalitatea de șanse, nediscriminarea și egalitatea de gen

În țară s-au făcut eforturi pentru a se reglementa egalitatea de șanse și egalitatea de gen. Astfel a fost asigurat cadrul legislativ prin:

- Constituția României - consacră principiul egalității între cetățeni.
- Legea 202/2002 - promovează egalitatea de șanse între femei și bărbați în vederea eliminării discriminării pe criterii de sex. Sunt enumerate domeniile în care se aplica egalitatea de șanse: munca, educație, sănătate, cultură și informare, politică, participare la decizii, accesului la servicii și altele.
- Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
- Legea nr. 48/2002 pentru aprobarea Ordonanței Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
- Legea nr. 27/2004 privind aprobarea O.G. nr. 77/2003 pentru modificarea și completarea O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare.
- Hotărârea Guvernului nr. 1194/2001 privind organizarea și funcționarea Consiliului National pentru Combaterea Discriminării.
- Notificarea nr. 29323/2004 privind promovarea principiilor școlii incluzive, ca școală interculturală, deschisă tuturor, în care fiecare copil beneficiază de acces egal la o educație de calitate.
- Legea Educației Naționale nr. 1 din ian. 2011, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 (4) prevede că statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare.

Egalitatea de șanse are la bază asigurarea participării depline a fiecărei persoane la viața economică, politică și socială, fără deosebire de origine etnică, sex, religie, vârstă, dezabilități etc. Școala românească se confruntă în ultimul timp cu diferite probleme, printre care se numără și școlarizarea copiilor defavorizați sau celor cu cerințe educaționale speciale. Din categoria copiilor defavorizați fac parte cei proveniți din familii monoparentale sau orfani de ambii părinți, copiii ai căror părinți sunt șomeri sau plecați la muncă în străinătate, au grave probleme de sănătate sau un comportament imoral, copiii care locuiesc în zone izolate sau îndepărtate și a căror școlarizare depinde de existența unui mijloc de transport și copiii de etnie rromă care se integrează cu greutate în colectivul clasei de elevi. Din perspectiva reglementărilor adoptate de statul român, copiii cu cerințe educaționale speciale pot fi integrați fie în unități școlare de educație specială, fie în grupe și clase speciale din unități preșcolare și școlare obișnuite, fie în mod individual în unități de învățământ obișnuite. Aceste școli trebuie să se adapteze unei pedagogii centrate asupra copilului, capabilă de a veni în întâmpinarea trebuințelor fiecărui copil în parte, adaptată nevoilor sale specifice. Cadrele didactice trebuie să adopte strategii și mijloace de combatere a atitudinilor discriminatorii, să cultive spiritul de toleranță și să ofere șanse egale la educație pentru elevii defavorizați sau cu cerințe educaționale speciale. Cadrele didactice au nevoie să își conștientizeze propriile prejudecăți, să fie corect formate, să ia în considerare

condițiile sociale și nevoile elevilor. Copiii trebuie pregătiți să învețe să trăiască și să interacționeze pozitiv într-o lume multiculturală, să prețuiască valorilor pluriculturale. Prin înlăturarea prejudecăților legate de rasă, sex, clasă socială sau etnie vor fi eliminate practicile care dezavantajează persoane sau grupuri de elevi.

Egalitatea șanselor de educare și instruire este teoretic garantată în aproape toate țările lumii, dar realizarea practică a acestui principiu continuă să rămână una din cauzele de importanță majoră ale reformelor. Egalitatea șanselor semnifică „o educație pentru toți și pentru fiecare”, o educație deschisă pentru toate persoanele, indiferent de vârstă și condiții socio-economice, dar și o educație pentru fiecare, în funcție de nevoile sale specifice - evitându-se omogenizarea și încurajându-se diversitatea, care să creeze premisele egalității șanselor de succes și de acces în viața socială.

Creșterea adaptării cadrului de instruire în unitățile de învățământ, medierea succesului și integrarea profesională a tuturor elevilor, indiferent de nevoile lor, prin asigurarea accesului la educație, are ca efect prevenirea și reducerea a abandonului școlar și a ratei de părăsire timpurie a școlii. Astfel a fost nevoie să ne asigurăm ca printre prioritățile PRAI să fie și *Asigurarea de șanse egale privind accesul la educație al tinerilor din regiunea Nord-Est și nu numai*. Activitățile propuse pentru realizarea acestei priorități sunt:

1. *Dezvoltarea de programe și proiecte pentru menținerea elevilor în educație și prevenirea abandonului școlar și a părăsirii timpurii a școlii;*

Unitățile de învățământ elaborează anual Planul de măsuri pentru prevenirea absenteismului și a abandonului școlar. Pentru anul școlar 2017-2018, acesta cuprinde obiective și acțiuni specifice pentru prevenirea absenteismului și abandonului școlar prin programe de:

- consiliere individuală a elevilor care absentează nemotivat, a elevilor cu eșec școlar și a părinților acestora;
- consilierea individuală a elevilor ai căror părinți sunt plecați în străinătate;
- derularea unor programe de prevenire a abandonului școlar;
- derularea unor proiecte ce au drept scop incluziunea socio - profesională a tinerilor aflați în situația de risc.

2. *Dezvoltarea unor programe integrate pentru creșterea participării la învățământul profesional și tehnic a persoanelor care provin din grupuri vulnerabile de tipul: „Educația de a doua șansă”, „Școala după școală”, „Învățarea asistată și educația remedială”.*

În anul școlar 2017-2018, programul „Educația a doua șansă” s-a derulat în toate județele regiunii Nord-Est cuprinzând un număr de persoane în creștere.

Programul **Școală după școală** s-a derulat, în anul școlar 2017-2018 în 12 unități de învățământ din județele Neamț, Iași, Suceava, Vaslui și Botoșani.

3. *Asigurarea calității serviciilor de sprijin educațional personalizat pentru copiii cu CES și a serviciilor de orientare școlară și consiliere profesională prin:*

- *formarea cadrelor didactice, prin Casa corpului didactic, pentru asigurarea unui bun parteneriat în vederea intervenției în echipă, în cadrul sprijinului acordat copiilor cu CES integrați în învățământul de masă;*

- *participarea la cursuri și training-uri a cadrele didactice în vederea îmbunătățirii metodelor de predare învățare și a schimbărilor necesare în atitudinea de abordare a elevilor cu cerințe educaționale speciale și a celor aflați în situație de risc;*

- *îmbunătățirea metodelor de predare prin introducerea metodelor participative, interactive și atractive pentru elevi;*

Inspectoratele școlare din regiune promovează principiul incluziunii sociale și egalității de șanse și s-au implicat în asigurarea calității serviciilor educaționale oferite elevilor cu dezabilități și a celor cu nevoi speciale prin:

- creșterea calității procesului instructiv educativ din toate unitățile de învățământ dar cu precădere în unitățile cu program special și special integrat, a serviciilor educaționale de sprijin, asistență psihopedagogică, consiliere educațională și terapie logopedică;

- asigurarea accesului egal și sporit la educație, prevenirea și combaterea abandonului școlar și al insuccesului;

Casele corpurilor didactice din regiune au avut în oferta de formare pentru anul 2017-2018 cursuri de **„Educație de calitate pentru o școală a tuturor„**, (autocunoaștere și dezvoltarea personală a copilului; Prevenirea/reducerea abandonului școlar; Școala incluzivă - nondiscriminare, multiculturalitate, gândire pozitivă) și programe **Educație pentru o dezvoltare sănătoasă a adolescentului**.

6.2. Indicatori de proces

6.2.1. Mecanisme decizionale și descentralizarea funcțională în ÎPT

Strategia de descentralizare a învățământului preuniversitar vizează transferul de autoritate, responsabilitate și resurse în privința luării deciziilor și a managementului general și financiar către unitățile de învățământ și comunitatea locală.

Descentralizarea funcțională implică și antrenarea sporită în mecanismele decizionale a partenerilor sociali, pentru a garanta apropierea deciziei de beneficiarii serviciului public de educație.

Cadrul instituțional pentru dezvoltarea parteneriatului social în educație și formare profesională se bazează pe structurile consultative inițiate în sprijinul deciziei la nivel local și regional.

Aceste structuri sunt:

- la nivel regional: Consorțiul Regional (CR);
- la nivel local (județean): Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social (CLDPS) - ca organism consultativ al inspectoratelor școlare județene;
- la nivelul școlilor: Consiliile de administrație/Consiliile școlare;
- la nivel național: Comitetele sectoriale.

Principalele atribuții în procesul de planificare în IPT ale structurilor menționate sunt următoarele:

- Comitetele sectoriale (la nivel național): validarea standardelor de pregătire profesională;
- Consorțiul regional: identificarea nevoilor de calificare la nivel regional, elaborarea Planurilor regionale de acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PRAI);
- Comitetul Local de Dezvoltare a Parteneriatului Social: identificarea nevoilor de calificare la nivel județean și elaborarea Planurilor locale de acțiune pe termen lung pentru ÎPT (PLAI); avizarea planurilor anuale de școlarizare;
- Consiliile de administrație/Consiliile școlare: sprijinirea elaborării și avizarea Planului de acțiune a școlii (PAS).

În cadrul programului multianual Phare TVET, Consorțiul Regional și Comitetele locale au fost antrenate în elaborarea, respectiv actualizarea anuală a documentelor de planificare strategică pe termen lung la nivel regional (PRAI) și local (PLAI), pe baza cărora la nivelul fiecărei școli din program au fost elaborate planuri școlare de acțiune (PAS). La nivelul unităților școlare, principalul instrument de planificare strategică pe baza analizei mediului intern (autoevaluare) și extern este concretizat prin Planurile de acțiune ale școlilor (PAS). Școlile cuprinse în programul Phare TVET au beneficiat de formare și asistență pentru elaborarea PAS și în raport cu PRAI și PLAI. Începând cu anul școlar 2006-2007 s-a generalizat elaborarea Planurilor de acțiune ale școlilor (PAS) pentru toate unitățile de învățământ profesional și tehnic. În sprijinul elaborării documentului, școlile au beneficiat de formare și asistență din partea unităților de învățământ cuprinse în programul Phare 2003 și a inspectoratelor școlare.

Având în vedere mecanismele de finanțare în vigoare și autonomia comunităților locale, este esențială antrenarea autorităților locale în procesul de planificare strategică pe termen lung în ÎPT.

Principalele probleme identificate în cadrul acestui proces sunt referitoare la:

- finanțarea învățământului preponderent centrată pe activitățile curente/pe termen scurt și foarte puțin pe nevoile și prioritățile pe termen lung;
- insuficienta implicare a operatorilor economici în efortul de planificare și pregătire/finanțare pe termen lung în ÎPT;
- neimplicarea sau implicarea insuficientă a operatorilor economici în procesul de planificare pe termen lung la nivelul școlii a ofertei de educație.

Un alt domeniu al descentralizării funcționale este curriculum în dezvoltare locală (CDL - componentă importantă a planului de învățământ) care vizează adaptarea conținutului pregătirii la cerințele locale din partea beneficiarilor instruirii (agenți economici, comunitate locală, elevi). Deși în multe cazuri s-a constatat o redusă implicare a agenților economici în elaborarea CDL, interesul manifestat de cei care sunt parteneri ai unităților școlare și de cei interesați în implementarea sistemului de formare profesională este crescut, aceștia se implică în stabilirea conținuturilor pentru instruirea teoretică și practică.

6.2.2. Asigurarea calității în ÎPT

Nevoia unor mecanisme reglementate de asigurare a calității serviciilor de educație și formare profesională, care să garanteze aplicarea riguroasă a standardelor de pregătire și satisfacția beneficiarilor, a condus la adoptarea Legii nr. 87 din 13 aprilie 2006 pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 75/12.07.2005 privind asigurarea calității educației.

La nivel național, activitățile privind asigurarea calității în sistemul național de învățământ sunt coordonate de către cele două agenții - ARACIP (pentru învățământul preuniversitar), respectiv ARACIS (pentru învățământul superior).

În ÎPT, introducerea unui sistem de asigurare a calității în educație s-a generalizat începând cu anul școlar 2006-2007 pentru toate unitățile de învățământ, mai întâi aplicându-se principiul 5 al calității - „predarea și învățarea”, urmat de extinderea treptată, în anii 2007 - 2014, pentru toate cele 8 principii.

Mecanismul de asigurare a calității utilizat este construit pe autoevaluarea din partea școlii, confruntată cu evaluarea externă (prin inspecție școlară), ambele fiind structurate pe același set de indicatori (descriptori de performanță). Rezultatele evaluării se regăsesc în rapoartele și planurile de îmbunătățire a calității. În perioada 2014 - 2016 au fost evaluate extern, de către reprezentanții ARACIP, numeroase unități de învățământ din regiune în cadrul unui program inițiat de MEN.

Introducerea sistemului de asigurare a calității în ÎPT a furnizat pentru procesul de planificare strategică la toate nivelurile (planurile regionale și locale, planurile de acțiune la nivelul școlii) un set de indicatori standard (benchmark) care să faciliteze decidenților comparațiile în cadrul sistemului și compatibilizarea între cerere și ofertă. Conducând la creșterea transparenței față de beneficiari, mecanismele de asigurare a calității vor avea și în viitor un impact decisiv în motivarea și implicarea partenerilor sociali în planificarea ofertei și a strategiilor de îmbunătățire.

La nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est, rezultatele implementării sistemului de asigurare a calității, prin implementarea, monitorizarea PRAI, PLAI, PAS, a dat rezultate dintre cele mai bune, astfel ponderile realizate prin oferta de formare/planul de școlarizare, pe domenii sunt foarte aproape de țintele recomandate în PRAI. Acest aspect este rezultat al politicilor inspectoratelor școlare din regiune

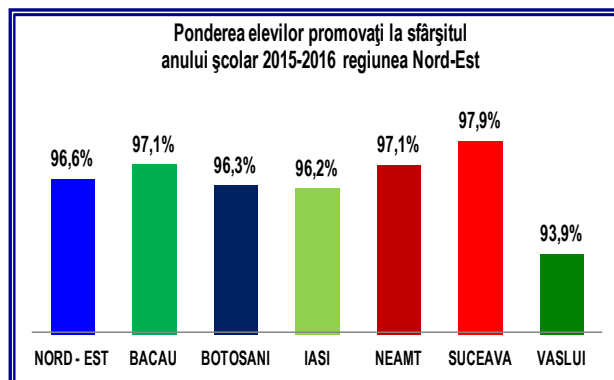

Fig. nr. 143 Sursa date: inspectorate școlare

care au respectat recomandările din documentele de planificare strategică.

6.2.3. Situația școlară a elevilor din IPT la sfârșitul anului școlar⁵⁷

Din totalul de 699.358 elevi, la nivel național, aflați în evidență la sfârșitul anului școlar 2014-2015, sunt declarați promovați 96,3%. Din acest total național 50% sunt de sex feminin iar din totalul de elevi promovați 97,2% sunt de sex feminin.

Pe medii de rezidență în mediul urban sunt 96,6% promovați mai mult decât în mediul rural unde sunt 93,4% promovați, cu valori apropiate pentru învățământ public 96,3% și 95,7% pentru învățământ privat.

Analiza pe regiunii a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2014-2015 plasa regiunea Nord-Vest pe locul I pe țară cu o pondere de 97,6% mai mare decât media națională de 96,3%, în acest context regiunea Nord-Est deține locul al III-lea pe țară dar peste media națională cu 0,3%, fig. 144.

Din analiza indicatorului ponderea elevilor promovați la nivelul județelor regiunii, fig. 86, se identifică pe locul I județul Suceava 97,9%, pe locul II județele Neamț și Bacău 97,1%, urmate de Botoșani 96,3%, Iași 96,2% și pe ultimul loc Vaslui cu un procent de 93,9%.

Dacă se analizează ponderea elevilor promovați la sfârșitul anului școlar 2014-2015 în funcție de nivelul claselor se remarcă creșterea procentului de promovabilitate în clasele a XI-a și a XII-a, valorile cele mai mici apărând la clasele a IX-a.

Analiza situației școlare a elevilor din învățământul profesional, la sfârșitul anului școlar 2014-2015 (trebuie precizat că în aceasta categorie au fost incluse: școlile profesionale, școlile profesionale special, centrele de educație incluzivă și a doua șansă), fig. nr. 144. Se constată că la nivel național ponderea elevilor promovați este de 90,2%; pe medii de rezidență 90,3% pentru mediul urban și un procent mai mic de 89,7% pentru mediul rural, pe sexe 90,3% dintre promovați sunt eleve.

La nivelul regiunii, promovabilitatea totală la sfârșitul anului școlar 2014-2015 a fost de 90,5%; în mediul urban 91,3% și 88,6% în rural.

Din analiza promovabilității, din învățământul profesional, pe județe cea mai mare valoare se înregistrează în județul Botoșani 93,1% peste nivelul mediu regional, cu valori de 93,5% pentru mediul urban și 92,8% pentru mediul rural. Următorul județ este Suceava cu o valoare medie a promovabilității de 92,4%, pentru mediul urban 92,8% și 89,4% pentru mediul rural. Județul Bacău se situează pe locul al III-lea cu o pondere a promovabilității de 91,5% (91,5% în urban și 87,1% în mediul rural) fiind urmat de județele Neamț (90,0% (91,4% în urban și 86,4% în mediul rural)), Iași cu 89,4% (90,4% în urban și 88,4% în mediul rural) și în final județul Vaslui având 87,2% (88,4% în urban și 80,9% în mediul rural).

Situația școlară a elevilor din învățământul postliceal și de maistri, la sfârșitul anului 2014-2015 permite să constatăm că media, la nivel național, a ponderii elevilor promovați la sfârșitul anului 2014-2015 era de 97,3%. În regiunea Nord-Est aceasta a fost de 98,8% (mai mare decât media națională).

Media la nivel național a ponderii elevilor promovați din școala de maiștrii a fost de 96,4%, iar în regiunea Nord-Est de 95,2% (mai mică decât media națională).

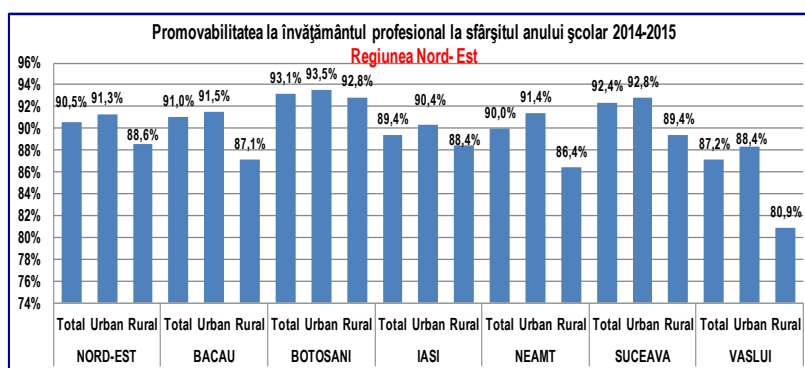

Fig. nr. 144

Sursa datelor: INS Caiete statistice

⁵⁷ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[17 Liceal sf de an 2014 2015](#)” – pentru vizualizare clic aici ; „[18 Profesional sf de an 2014 2015](#)” – pentru vizualizare clic aici ; „[19 Postliceal sf de an 2014 2015](#)” – pentru vizualizare clic aici

În cazul școlilor postliceale ponderea elevilor promovați, pe județele regiunii Nord-Est, este foarte apropiată de 100% în cazul județelor Bacău, Botoșani și Vaslui (99%), și aproximativ 97% în județele Iași, Suceava și Neamț. În școlile de maiștri ponderea elevilor promovați, pe județele regiunii Nord-Est, este de asemenea foarte apropiată de 100% în cazul județelor Bacău și Neamț (100%), Iași 95%, Vaslui 92,2%, Suceava 91,5% (județul Botoșani nu a avut clase).

6.2.4. Serviciile de orientare și consiliere

Conform Metodologiei-cadru cu privire la serviciile de consiliere și orientare a carierei pe tot parcursul vieții, din 03.07.2012, statul asigură accesul gratuit la serviciile publice de consiliere și orientare în carieră a tuturor elevilor, studenților și persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Consilierea psihopedagogică reprezintă un demers calificat, organizat pe principii științifice, ce permite acordarea unei asistențe de specialitate acelor persoane implicate în procesul educațional (elevi, studenți, cadre didactice, părinți, diriginți, directori de instituții educaționale etc.) care întâmpină anumite dificultăți.

Orientarea școlară și profesională vizează dezvoltarea personală și înzestrarea elevilor cu cunoștințele și abilitățile necesare pentru managementul propriului traseu educațional și profesional, reprezentând un proces de pregătire și îndrumare a elevilor către discipline și domenii potrivite structurii de personalitate a acestora.

Anual în cadrul fiecărui județ experții CJRAE - Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională elaborează „Studiul opțiunilor școlare și profesionale” ce are ca obiectiv identificarea intereselor profesionale și opțiunilor de școlarizare a elevilor claselor a VIII-a, în vederea fundamentării planului de școlarizare pentru anul școlar următor și adoptarea programului de informare și consiliere a carierei la nevoile elevilor. Metoda utilizată în realizarea studiului opțiunilor școlare și profesionale ale elevilor este „Ancheta sociologică”. Instrumentul utilizat este „Fișa de opțiuni” care se administrează față în față, în format creion hartie, în perioada decembrie - ianuarie. Această fișă se aplică tuturor elevilor, dar dacă se utilizează un eșantion, acesta trebuie să fie reprezentativ, proporțional cu structură totală a populației investigate, pe medii de rezidență și categorii de sex.

„Fișa de opțiuni școlare și profesionale” se elaborează de CJRAE, prin consultare cu reprezentanții inspectoratelor școlare, procedeu ce nu este unul unitar, și nu permite formularea de concluzii și comparații, dar este luat în calcul la nivelul fiecărui județ.

Din analizele efectuate în regiunea Nord-Est sistemul de orientarea școlară și profesională există dar nu corespunde dimensional nevoilor. Sunt situații în care unitățile școlare nu au consilier permanent, sau în cazul în care au, consilierului îi sunt repartizați între 200 și 1200 elevi ceea ce reduce calitatea serviciilor acordate. Se conturează astfel următoarele nevoi/cerințe pentru sistemul de orientarea școlară și profesională:

- crearea condițiilor materiale și asigurarea logisticii necesare în scopul îmbunătățirii activităților de consiliere a carierei;
- intensificarea activității de informare și orientare dar și extinderea acțiunilor către părinți (care influențează alegerea elevilor într-un procent de peste 50%);
- organizarea de campanii de informare și promovare anuale.

6.3. Indicatori de ieșire

6.3.1. Absolvenți pe niveluri de educație⁵⁸

Evoluția numărului de absolvenți de liceu în intervalul 2010-2015, nivel național, indică pentru licee următoarele fluctuații (fig. nr. 145):

- filiera vocațională o creștere de 9,05% (de la 9.925 persoane la 10.824 persoane dar a avut un maxim de 32 % în 2014);
- filiera tehnologică o scădere de 38,99% (de la 106.474 persoane la 64.957 persoane);

⁵⁸ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „20 Absolvenți IPT” - [pentru vizualizare clic aici](#)

- filiera teoretică o creștere de 4% în 2014 după care se ajunge la o descreștere de 10,23% (de la 85.277 persoane la 76.553 persoane).

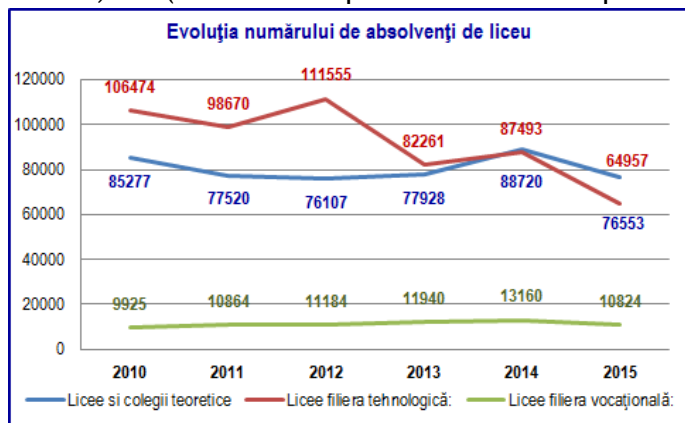

Fig. nr. 145 Sursa datelor: INS Caiete statistice

De menționat că ponderea medie a elevilor din liceele teoretice, din total absolvenți 2015, este de 52,25 % și a în liceele tehnologice de 42,64%.

Evoluția numărului de absolvenți, ai învățământului profesional, în intervalul 2010-2016, la nivel național, indică o scădere foarte mare de 69,70% (de la 34.733 persoane la 10.523 persoane, absolvenți 2016).

Analizând evoluția numărului de absolvenți de învățământ postliceal și de maiștrii în intervalul 2010-2015 se

constată:

- o creștere de 69,89% a absolvenților școlii postliceale (de la 18.296 până în 2014 și diminuare la 31.083 absolvenți 2015;
- o fluctuație a numărului absolvenților școlilor de maiștrii (de la 2.958 persoane(2010) la 3.531 persoane(2014 - creștere cu 19%) astfel ca în 2015 au fost doar 2919 absolvenți - o scădere de 1,32%.

Se remarcă de asemenea că solicitările pentru școala postliceală sunt mai mari în timp ce solicitările pentru școala de maiștrii au rămas la o dimensiune mult mai mică.

La nivelul regiunii Nord-Est evoluția numărului de absolvenți de liceu (fig. 146) în intervalul 2010-2015, indică pentru licee următoarele:

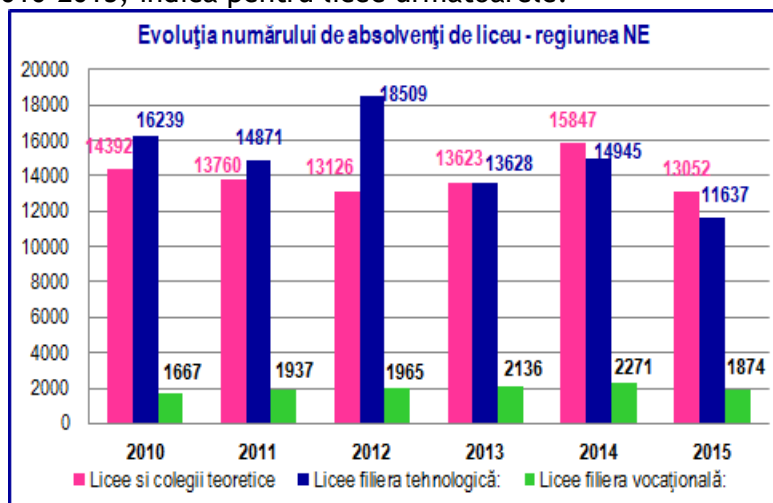

Fig. nr. 146 Sursa datelor: INS Caiete statistice

- filiera vocațională o creștere de 12,42% (de la 1.667 persoane la 1874 persoane);

- filiera tehnologică o scădere pronunțată de 28,34% (de 4.602 absolvenți, de la 16.239 persoane la 11.637 persoane);

- filiera teoretică o scădere de 9,31% (de 1.340 absolvenți, de la 14.392 persoane la 13.052 persoane)

De menționat că ponderea liceului teoretic, în intervalul 2010-2015, a crescut de la 44,56% la 49,14% perioadă în care s-a diminuat ponderea

absolvenților de liceu tehnologic de la 50,28% la 43,81%. Cu toate acestea regiunea se poziționează peste nivelele naționale și tinde spre atingerea recomandărilor.

6.3.2. Rata de absolvire⁵⁹, pe niveluri de educație ISCED⁶⁰

Rata de absolvire în învățământul gimnazial sa poziționat în jurul valorii de 85-86% din 2006 până în 2014, remarcându-se o creștere în anul școlar 2010-2011 cu valori apropiate de 103-104%

⁵⁹ Rata de absolvire reprezintă numărul absolvenților unui anumit nivel de educație, exprimat ca raport procentual din totalul populației cu vârstă oficială de absolvire a nivelului respectiv de educație.

⁶⁰ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „[21Rata de absolvire \(INS\)](#)” – pentru vizualizare clic aici

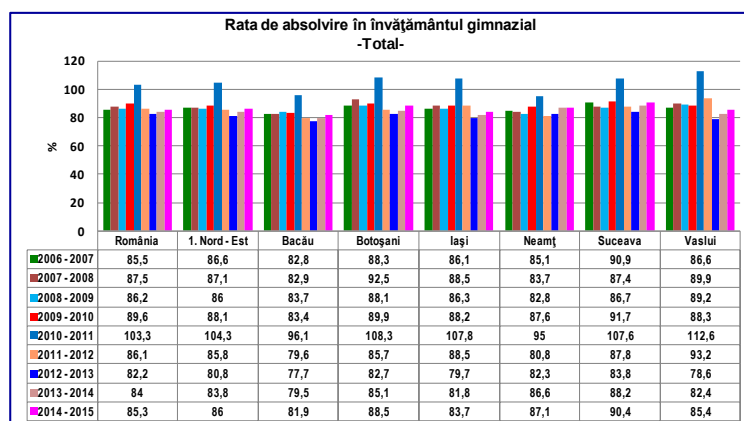

Fig. nr. 147 Sursa datelor: INS Caiete statistice

109%, Neamț 101,2%, Bacău 104,3% și cele mai mici în Vaslui 98,9% și Botoșani 97%.

Rata de absolvire în învățământul gimnazial, pentru anul școlar 2014-2015, în mediul rural este mai mică, atât la nivel național 72,8% cât și la nivelul regiunii Nord - Est 76,7%. Pe județe cele mai mari valori se găsesc în Botoșani 84%, Neamț 81,1% și Suceava 80% și cele mai mici în Vaslui 79,4%, Bacău 70,8% și Iași 70,2%.

Rata de absolvire din învățământul liceal, în intervalul 2006 -2014, a crescut apreciabil atât la nivel național de la 53,5% în 2006 la 89,1% în 2014, cât și la nivelul regiunii Nord-Est de la 45,1% în 2006 la 80,7% în 2014 (cu aceste valori regiunea Nord - Est se situează sub media națională și ultima la nivelul tuturor regiunilor).

Analiza ratei de absolvire din învățământul liceal, la nivelul regiunii Nord-Est exprimă fluctuații cu un trend general ascendent în intervalul 2006-2014, astfel în anul școlar 2014-2015 se înregistrează cele mai mari valori, peste media regională, în județele Suceava 85,8%, Neamț 85,7% și Iași 82,1%, iar cele mai mici, sub media regională, în județele Bacău 73,8% și Botoșani 74%. Județul Vaslui se poziționează la valoarea media a regiunii de 80,7%, figura nr. 148.

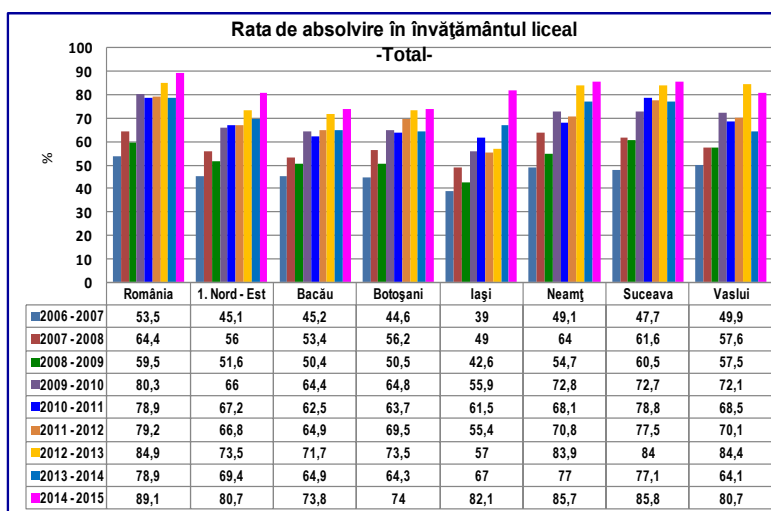

Fig. nr. 148 Sursa datelor: INS Caiete statistice

Pe medii de rezidență, rata de absolvire în învățământul liceal, la urban indică valori de asemenea în trend crescător în intervalul 2006-2014, de la 85,8% la 173,5% la nivel național, și de la 87% la 210,3% la nivelul regiunii Nord-Est, valoare superioară mediei naționale.

Pe județele regiunii rata de absolvire în învățământul liceal, fig. nr. 148, pentru anul școlar 2014-2015, înregistrează valori mari, peste media națională și regională în județele Neamț 260,2%, Suceava 219,1% și Iași 218,7%, valori apropiate de valorile regionale în județul Vaslui 211,1%, și sub media regională în județele Bacău 188,2% și Botoșani 162,6%.

Aceeași situație se remarcă, în intervalul 2006-2014, și la nivelul județelor regiunii Nord-Est, valoarea maximă pentru anul școlar 2014-2015 fiind în județul Suceava 90,4% și minimă în județul Bacău cu 81,9% (fig. nr. 147).

Rata de absolvire, în învățământul gimnazial, pentru anul școlar 2014-2015, este mai mare în mediul urban respectiv de 100,9% la nivel național și 105,7% la nivelul regiunii Nord-Est. Pe județe cele mai mari valori se găsesc în: Iași 115,5%, Suceava

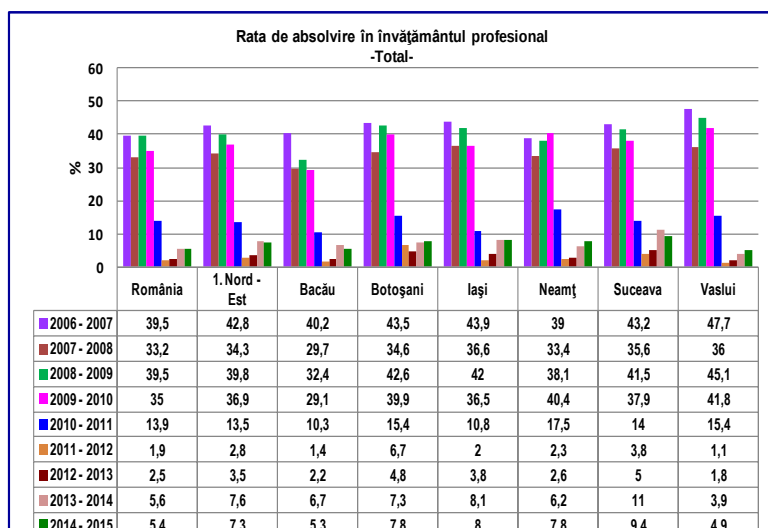

Fig. nr. 149

Sursa datelor: INS Caiete statistice

regiunile.

În regiunea Nord-Est scăderea este de la 42,8% valoarea din 2006-2007 la 7,3% în 2014-2015, astfel că regiunea Nord-Est se clasează pe locul al II-lea după regiunea Centru cu o rată de absolvire de 8,4%.

Rata de absolvire în învățământul profesional pentru județele regiunii are aceleași fluctuații ca și cele constatate la nivel național, fiind influențată de scăderea agresivă care s-a produs în 2011-2012 cauzată de desființarea ȘAM și rapoartarea la un număr mult mai mic de absolvenți ceea ce a afectat indicatorul. Județele cu cele mai mici rate în anul 2014-2015 sunt Vaslui 4,9% și Bacău 5,3%.

Rata de absolvire în învățământul postliceal la nivel național și regional a înregistrat o creștere din anul 2006-2007 în anul 2014-2015 atât la nivel național de la 3,8% la 16,3% cât și la nivel regional de la 2,8% la 11,6%. Cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași cu 27,9% în 2014-2015 mult peste media regională.

Analiza indicatorului conduce la concluzia că în mediul de rezidență urban creșterea este mult mai mare la nivel național de la 6,2% în 2006-2007 la 32,6% în 2014-2015, iar la nivel regiunii Nord-Est de la 5,5% în 2006-2007 la 30,1% în 2014-2015. Valori mult mai mici, sub media regională, se înregistrează în județele Botoșani 16,5%, Vaslui 17,7% și Bacău 19,8%.

Valorile ratei de absolvire în învățământul postliceal - mediul rural, sunt la nivel național 0,8% regional 0,5% și județean 1,4% județul Iași, și 1,2% județul Neamț celelalte județe având valoarea 0.

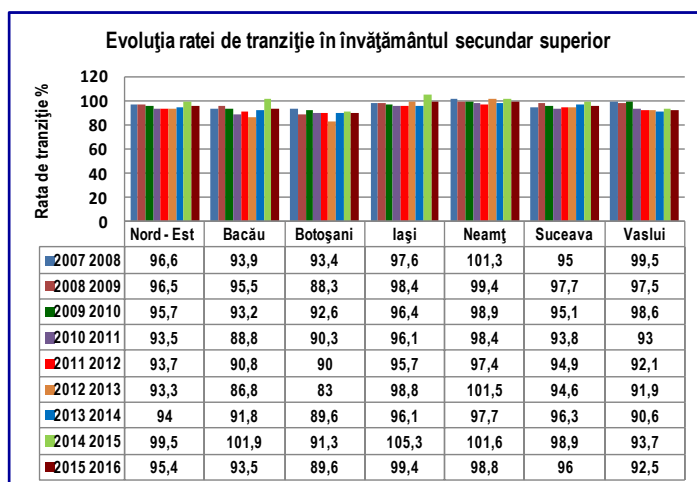

Fig. nr. 150

Sursa datelor: INS Caiete

6.3.3. Rata de tranziție la următorul nivel de educație⁶¹

Evoluția ratei de tranziție în învățământul secundar superior, la nivel național, în intervalul 2007-2016 (fig. 150) a înregistrat o ușoară scădere (cu 1%) de la 97,7% în anul școlar 2007-2008 la 96,7% în anul școlar 2015-2016. Pe regiuni situația este asemănătoare, regiunea Nord-Est înregistrând o scădere de 1,2% în același interval de timp în care s-a făcut analiza, singura

⁶¹ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „22 Rata tranziție (INS)” – [pentru vizualizare clic aici](#)

regiune cu valoare aproape constantă este regiunea Sud-Vest Oltenia.

Rata de tranziție în învățământ secundar superior, în regiunea Nord-Est, în intervalul 2007-2016, a rămas aproape constantă (scăderea este de 1,2%) la nivel regional 96,6% în 2007-2008 și 95,4%. În județele regiunii Nord-Est, se înregistrează o scădere în județele Vaslui (7%), Botoșani (4%), Neamț (2,5%) și Suceava (1%).

Din analiza ratei de tranziție în învățământul secundar superior, în regiunea Nord-Est în intervalul 2007-2016, pe sexe, rezultă că scăderea este mai accentuată în cazul persoanelor de sex masculin de 1,7% față de cele de sex feminin de 0,5%. Raportat la anul 2015-2016 valoarea ratei de tranziție în învățământul secundar superior pentru ambele sexe este apropiată fiind de 95%. În județele regiunii pentru persoanele de sex feminin se înregistrează scăderi de 5,7% în Vaslui, 4,8% în Botoșani și creșteri cu 0,3% în Suceava, de 1,4% în Neamț, 1,6% Bacău și de 2,6% în județul Iași. Pentru persoanele de sex masculin se înregistrează scăderi 8,2% Vaslui, 3,7% în Neamț, 2,8% în Botoșani, 2,3% în Bacău, și creșteri în județele Iași 1,1% și Suceava 1,6%.

Rata de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar la nivel național și regional înregistrează o scădere semnificativă de 39,5% la nivel național de la 95,6% valoare în 2007 la

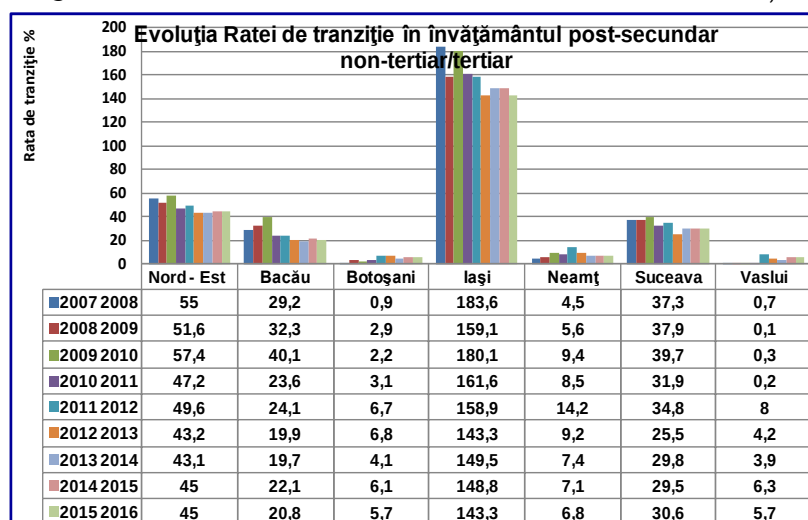

Fig. nr. 151

Sursa datelor: INS Caiete statistice

57% în anul 2016. Regiunea Nord - Est (fig. nr. 151) înregistrează o scădere mai mică de 10% dar valorile sunt mai mici decât mediile naționale care sunt de 55% în 2007 și 45% în 2016. Excluzând din analiză regiunea București-Ilfov, datorită caracteristicilor foarte diferite de ale celorlalte regiuni, la acest indicator regiunea Nord-Est se poziționează în anul 2016 sub nivelul național și în clasamentul regiunilor pe poziția patru după regiunile Nord-Vest 69,9%, Vest 63,2%

și Centru 55,2%.

Analiza Ratei de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar pe județele regiunii Nord-Est (fig. 94), în anul 2016 indică pe locul I, cu 143,3%, județul Iași, urmat de Suceava cu 30,6% și Bacău 20,8% cu valori foarte mici fiind: 6,8% Neamț, 5,7% Vaslui și Botoșani. Dacă se analizează evoluția în intervalul 2007-2016 a ratei de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar, se constată o scădere foarte mare de 40,3% în județul Iași, de asemenea scădere în Suceava cu 6,7% și Bacău 8,4%, dar și creșteri de la valori apropiate de 0: Botoșani la 4,8%, Vaslui la 5% și Neamț la 2,3%.

Din analiza pe sexe a ratei de tranziție în învățământul post-secundar non-terțiar din regiunea Nord-Est, în intervalul 2007-2016, se constată că scăderea este mai mare în cazul persoanelor de sex masculin, respectiv de 12,9% (de la 52,6% în 2007-2008 la 39,7% valoarea indicatorului în 2015-2016) față de scăderea în cazul persoanelor de sex feminin de 7,3% (de la 57% în 2007-2008 la 49,7% în 2015-2016).

Raportat la anul 2015-2016 rata de tranziție este mai mare la persoanele de sex feminin 49,7% față de 39,7% pentru persoane de sex masculin.

6.3.4. Rata abandonului școlar, pe niveluri de educație ISCED⁶²

Analiza ratei abandonului școlar pentru ÎPT la nivelul județelor regiunii Nord-Est, pentru anul școlar 2014-2015, indică cea mai mică valoare în județul Neamț 3,1% urmat de județele Suceava 3,2%, Iași 3,6%, Bacău 3,9%, Botoșani 4,2% și județul Vaslui 4,5% în care se constată cea mai mare rată (fig. nr. 152).

Din analiza pe medii de rezidență se remarcă pentru mediul urban următoarele în intervalul 2007-2015 valoarea acestuia a scăzut la nivel național de la 4,2% la 3,5%, la nivelul regiunii Nord-Est scăderea este de la 4,5% la 3,7%. În anul 2015 regiunea Nord-Est are valoare sensibil mai mică de 3,4% față de valoarea națională de 3,5%. Pe județe cea mai mică valoare este constatată în județul Iași de 2,6%, urmat de județul Suceava 2,9%, Neamț 3,4%, Bacău 4,1%, Botoșani 4% și Vaslui 4,2%.

Din analiza pe medii de rezidență se remarcă pentru mediul rural următoarele: în intervalul 2007-2015 valoarea acestuia a crescut la nivel național de la 3,9% la 4,3 %, la nivelul regiunii Nord-Est a crescut de la 5,3% la 5,9%. În anul 2015 regiunea Nord-Est rata

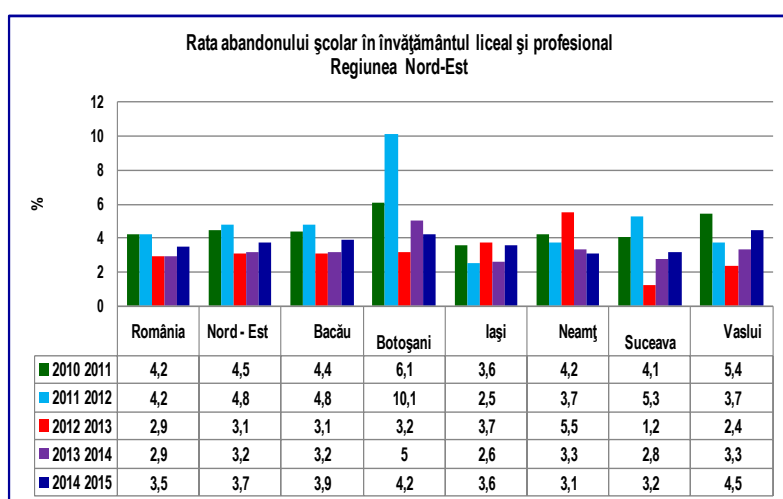

Fig. nr. 152

Sursa datelor: INS Caiete statistice

abandonului școlar are valoare mai mare de 5,9%, față de valoarea națională de 4,3%. Pe județe cea mai mică valoare este întâlnită în județul Bacău de 0,5%, urmat de județele Neamț 1,7%, Botoșani 5,1%, Vaslui 6,4%, Suceava 7%, cea mai mare valoare aparând în județul Iași de 9,6%.

Analiza datelor privind rata abandonului pe sexe, în intervalul 2007-2015, permite să constatăm că, la nivel național, populația de sex masculin, cu incidență a ratei abandonului școlar, are valori mai mari

decât populația de sex feminin. În intervalul de timp supus analizei se remarcă o scădere apropiată pentru populația de sex masculin și feminin astfel pentru populația de sex masculin scăderea este de 0,6% de la 4,8% la 4,2% iar pentru populația de sex feminin scăderea este de 0,7% de la 3,5% la 0,7%.

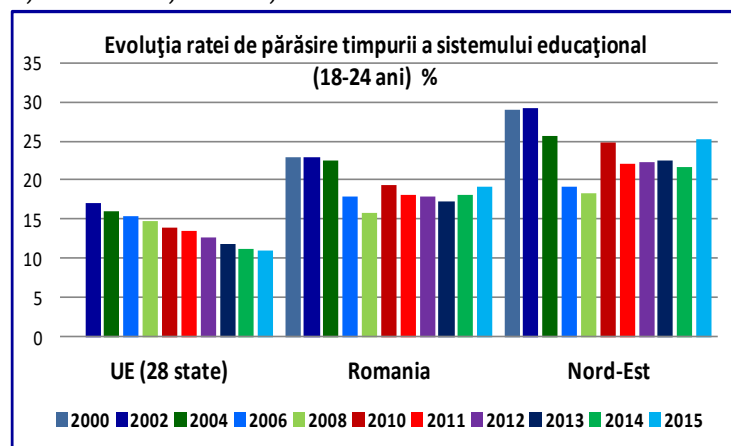

Fig. nr. 153

Sursa datelor: EUROSTAT

Analiza ratei abandonului pe sexe și județe pentru anul școlar 2015-2016 pentru:

- persoane de sex masculin au valorile: 3,7% Neamț, 4,2% Suceava, 4,3% Iași, 4,9% Bacău, 5,2% Botoșani și 5,7% Vaslui;
- persoane de sex feminin s-au înregistrat: 2,2% Suceava, 2,5% Neamț, 2,9% Iași, 3% Bacău, 3,1% Botoșani și 3,3% Vaslui.

⁶² Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „23 Rata abandonului (INS)” – pentru vizualizare clic aici

6.3.5. Rata de părăsire timpurie a sistemului de educație⁶³

Din analiza efectuată la nivelul UE (28 state), în intervalul 2000-2015, rezultă că rata de părăsire timpurie a scăzut considerabil (cu 10%) la nivelul UE de la 22,9% cât era în 2000 la 12% în 2015, în cazul României valorile au oscilat deși trendul a fost descrescător înregistrându-se o scădere de la 23,7% în 2000 la 17,3% în 2015.

În cazul regiunii Nord-Est situația este asemănătoare cu cea la nivel național deși valorile înregistrate în regiune sunt mai mari decât media națională, astfel în intervalul analizat au existat oscilații dar trendul a fost descrescător înregistrându-se o scădere de la 29% valoare a ratei de părăsire înregistrată în 2000 la 22,5% din 2015 (fig. nr. 153).

În anul 2015 regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare, din țară, a ratei de părăsire timpurie fiind de 22,5% mai mare decât media națională ce a fost de 17,3%. România are valori mai mari decât media UE unde indicatorul a atins valoarea de 12%. Analiza pe sexe masculin și feminin a ratei de părăsire timpurii a sistemului de educație este identică cu cea prezentată anterior.

Rata de părăsire timpurie a școlii în anul 2015 este de 11% la nivel UE, 19,1% în România și de 25,3% în regiunea Nord-Est, cea mai mare din țară, cea mai mică din țară fiind înregistrată în regiunea Vest de 8% (celelalte regiuni: Sud-Est 24,9%; Centru 24,2%; Sud Muntenia 16,9%; Nord-Vest 16,9%; Sud-Vest Oltenia 16,2% și București-Ilfov 10,8%).

Din analiza pe categorii de sex se constată că rata de părăsire timpurie este mai mare în cazul persoanelor de sex masculin atât la nivelul UE 12,4%, cât și al României de 19,5%. Regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare din țară, de 26,8% cu mult peste media UE și a României. Chiar dacă rata de părăsire timpurie pentru persoanele de sex feminin este mai mică decât cea de sex masculin, în regiunea Nord-Est este cea mai mare de 23,6% față de media națională care este de 18,5% și față de media UE de 9,5%.

6.3.6. Procentul elevilor cu nivel scăzut al competențelor (PISA)⁶⁴

Programul OECD-PISA furnizează datele și informațiile esențiale pentru realizarea de studii și analize ulterioare, care să fundamenteze deciziile de politici publice în domeniul educației. Testările PISA sunt destinate copiilor având vârsta de 15 ani și acoperă trei domenii principale: citire/lectură, matematică și științe. În urma procesării și interpretării rezultatelor din testarea principală, se realizează un profil de bază al cunoștințelor și deprinderilor elevilor testați. Aceste domenii sunt investigate în termenii stăpânirii cunoștințelor și deprinderilor de bază, necesare în viața adultă, pentru educația permanentă, pentru piața muncii etc. și nu din perspectiva stăpânirii curriculei școlare. Evaluarea competențelor trans-curriculare este o parte integrată în testele PISA. Rezultatele testării din 2015 plasează România pe ultimul loc.

Astfel pentru:

- competențe de citire:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte, România 38,7% - ultimul loc;
 - Nivel 5 peste 625,61 puncte, România 2% - ultimul loc;
- competențe în matematică:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte, România 39,9%- ultimul loc;
 - Nivel 5 și peste 625,61 puncte, România 3,3 % penultimul loc după Cipru;
- competențe în științe:
 - Sub nivelul 2 mai puțin de 407,47 puncte,

⁶³ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „24 Rata de părăsire timpurie – EUROSTAT” – [pentru vizualizare clic aici](#)

⁶⁴ Datele la care se face referire în acest capitol se regăsesc în anexa „25 PISA” – [pentru vizualizare clic aici](#)

- România 38,5% - ultimul loc;
- Nivel 5 peste 625,61 puncte
- România - 0,7% - ultimul loc,

6.3.7. Ponderea populației cu vârste cuprinse între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET)⁶⁵

Indicatorul NEET (acronimul pentru formularea „Not în Education, Employment or Training”), calculat în funcție de numărul tinerilor din categoria de vârstă cuprinsă între 20 și 24 de ani care nu urmează nicio formă de învățământ și nici nu au un loc de muncă are pentru România, în intervalul 2007-2016, valori mai mari decât media la nivelul UE și a înregistrat o creștere în acest interval de timp de la 16,5% la 23,6% (cu o scădere la 13,8% în 2008), având pentru anul 2016 cea mai mare valoare de 23,6% față de media UE care a fost de 16,7%. Indicatorul NEET are valorile cele mai mici pentru învățământul superior de 1,2% în România, învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) - general 3% România, iar valori mai mari sunt întâlnite pentru învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0 - 2) 9,8% (fig. 154).

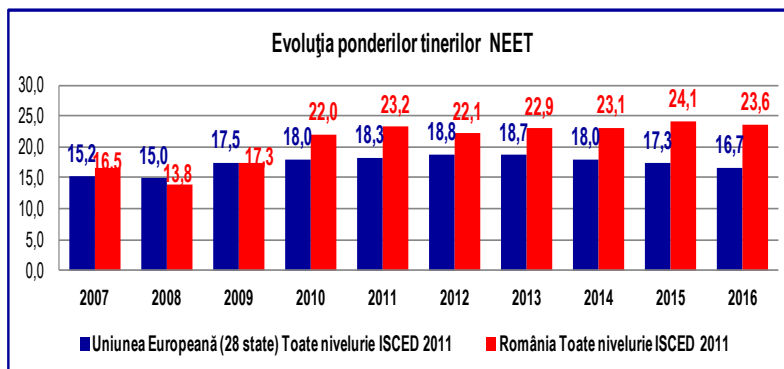

Fig. nr. 154

Sursa datelor: EUROSTAT

Indicatorul NEET are pentru toate nivelurile ISCED 2011 valorile:

- UE - 16,7%; RO - 23,6%;

mai puțin de învățământul primar și secundar inferior (nivelurile 0-2):

- UE - 6,4%; RO - 9,8%;

învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4):

- UE - 8,5%; RO 5,6%

învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) - general:

- UE - 2,6%; RO - 3%;

învățământul secundar superior și postliceal non-terțiar (nivelurile 3 și 4) - vocational:

- UE - 5,8%; RO - 9,6%;

învățământul superior (nivelurile 5-8):

- UE - 1,8%; RO - 1,2%.

6.3.8. Rata de participare în formarea continuă a populației adulte (25-64 ani)⁶⁶

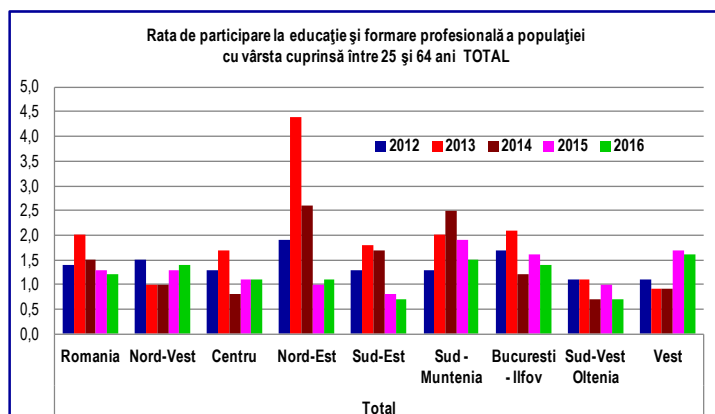

Fig. nr. 155 Sursa datelor: Eurostat [trng_lfse_04]

Rata de participare la educație și formare profesională, a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 de ani, era la nivel UE de 10,8% în 2016, în timp ce în România era de doar 1,2%. În intervalul 2012-2016 rata de participare la educație și formare profesională în România a înregistrat o scădere, în timp ce în UE a înregistrat o creștere.

[clic aici](#)

xa „26 Tineri NEET” – [pentru vizualizare clic aici](#)
xa „27 Formare continuă” – [pentru vizualizare](#)

În 2016 pe regiuni de dezvoltare Rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64, (fig. nr. 155) situează regiunea Nord-Est pe locul IV, cu un procent de 1,1% împreună cu regiunea Centru. Pe locul I este plasată regiunea Vest cu 1,6%, locul II regiunea Sud Muntenia 1,5%, pe locul III regiunile Nord-Vest și București-Ilfov 1,4%. De remarcat că în regiunea Nord-Est, în anul 2013, a fost atinsă o valoare maximă de 4,4% ce nu a mai fost atinsă de alte regiuni în toți anii la care facem referință.

Dacă se analizează rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 ani, pe categorii de sex, se constată că, la nivelul UE, în anul 2016, rata de participare pentru persoane de sex masculin este mai mică (9,8%) față de cele de sex feminin (11,7%), în timp ce la nivelul României se menține la aceeași valoare pentru ambele sexe de 1,2% pe regiuni. În regiunea Nord-Est rata de participare pentru persoane de sex masculin este de 0,1%, mai mică decât pentru persoanele de sex feminin care este de 1,1%.

6.4. Indicatori de impact

6.4.1. Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra șomajului

La nivel național rata șomajului înregistrat la sfârșitul anului 2017 a fost de 4,0%, iar pentru categoria de vârstă 15-24 de ani 21,2%, cu pondere mai mare pentru șomerii din mediul urban (27,5%).

În regiunea Nord - Est rata șomajului a fost de 5,6%, iar pentru categoria 15-24 ani 11,3% din care 25,6% în mediul urban și 7,3% în mediul rural.

Impactul sistemului de învățământ profesional și tehnic asupra ratei șomajului, respectiv rata șomajului absolvenților din sistemul ÎPT nu poate fi estimat deoarece informațiile colectate sunt pentru șomajului tinerilor din grupa de vârstă 15-24 de ani în total, acesta este foarte mare atât la nivel național cât și regional, ceea ce indică o problemă serioasă a integrării pe piața forței de muncă a tinerilor absolvenți, fie sistemul de pregătire cu finalitățile obținute nu corespunde solicitărilor de pe piața forței de muncă, fie competențele obținute nu sunt actualizate conform cerințelor, fie orientarea în carieră nu a fost eficientă, nu are impact, fie din alte cauze care trebuiesc identificate. De aceea sistemul de educativ și sistemul ÎPT ar trebui să stabilească următoarele priorități:

- anticiparea nevoilor de calificare și adaptarea permanentă a ofertei educaționale la nevoile pieței muncii;
- monitorizarea inserției absolvenților IPT;
- derularea de acțiuni sistematice de informare, orientare și consiliere a elevilor și părinților.

6.4.2 Inserția profesională a absolvenților IPT la 6/12 luni de la absolvire, pe niveluri de educație

Gradul de inserție socioprofesională a absolvenților de învățământ profesional și tehnic, precum și a caracteristicilor procesului de tranziție de la școală la muncă a fost și este o prioritate a Centrului Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic pentru a răspunde nevoilor beneficiarilor sistemului educațional.

Analiza datelor referitoare la inserția absolvenților învățământului profesional cu durata de 2 ani, promoția 2014, permit celor interesați măsurarea unor indicatori de rezultat relevanți pentru evaluarea finalităților sistemului de învățământ în scopul îmbunătățirii strategiilor și politicilor din educație și formare profesională.

Inspectoratele școlare și unitățile școlare vor utiliza rezultatele în scopul adaptării planurilor de școlarizare și îmbunătățirii calității ofertei educaționale dar și pentru a coordona activitățile de consiliere și orientare profesională a elevilor în sprijinul unei decizii

informate privind alegerea viitoarei cariere profesionale și a traseului de educație și formare profesională.

Analizele vor ajuta structurile de parteneriat social pentru învățământ în activitatea de planificare strategică a ofertei de educație și formare profesională la nivel regional și județean.

Prezentarea datelor referitoare la inserția absolvenților promoției 2014 elevilor și părinților acestora vor permite extragerea informațiilor relevante privind șansele de inserție socio-profesională la finalizarea studiilor, în sprijinul deciziilor privind alegerea viitoarei cariere profesionale și a traseului de educație și formare profesională.

Învățământul profesional cu durata de 2 ani a fost organizat, ca formă de școlarizare, după clasa a IX-a, începând cu anul școlar 2012-2013, în conformitate cu O.M.E.C.T.S. nr. 3168 din 2012. Prin această formă se asigură școlarizare pentru nivelul 3 de calificare în conformitate cu H.G. nr. 918 din 2013 referitoare la corespondența dintre nivelurile Cadrului Național al Calificărilor.

Dificultățile inerente unui început au constat în atragerea elevilor către această formă de învățământ și lupta cu mentalitățile adulților, realizarea unei promovări susținute în mass media și prin intermediul site-ului „alegetidrumul” dar și în rândul agenților economici și chiar a unităților școlare pentru a se demara cu bine învățământul profesional cu durata de 2 ani.

La începutul anului școlar 2012-2013 au fost agreeate, la nivel național, pentru a realiza școlarizare prin învățământ profesional cu durata de 2 ani un număr de 418 unități de învățământ care au respectat condițiile de școlarizare specificate în O.M.E.C.T.S. nr. 3168 din 2012 și anexele acestuia. Urmare a analizelor efectuate la nivelul inspectoratelor școlare, al verificărilor condițiilor de școlarizare, prevăzute în anexele la O.M.E.C.T.S. nr. 3168 din 2012 au fost aprobate 12.500 locuri. Au început această formă de școlarizare un număr de 12.334 elevi, conform statisticilor transmise la 1 octombrie 2012 de către Inspectoratele Școlare Județene și ISM București.

În consecință planul de școlarizare a fost realizat în proporție de 98,67%. Aceasta reprezintă o realizare deosebită, urmare a eforturilor CNDIPT de sprijin logistic și metodologic la nivel național, regional și județean pentru implementarea învățământului profesional cu durata de 2 ani. Ținând cont că elevii școlarizați, prin această formă de învățământ, au fost preluați dintre cei admiși la liceul tehnologic sau teoretic numărul celor ce au schimbat traiectul educațional este încurajator, pentru a se realiza calificările profesionale solicitate de către agenții economici.

Solicitările din partea agenților economici și ale elevilor, centralizate la nivel național, au condus la concluzia că au fost școlarizați doar pentru 58 de calificări din cele 131 calificări posibile a fi obținute de către elevii care se înscriu la învățământul profesional, în conformitate cu H.G. nr. 866 din 13.08.2008 respectiv H.G. nr. 1555 din 2009 în vederea actualizării acesteia.

Distribuția pe regiuni de dezvoltare pentru promoția 2014 - învățământ profesional cu durata de 2 ani, este prezentată în tabelul următor:

REGIUNEA	Total absolvenți	Continuă studiile	Persoane ocupate nesalariate	Total absolvenți angajați
Regiunea București Ilfov	289	144	16	45
Regiunea Centru	1.656	362	78	499
Regiunea Nord Est	2.658	667	253	456
Regiunea Nord Vest	1.236	425	83	320
Regiunea Sud - Est	1.351	403	74	273
Regiunea Sud Muntenia	1.355	587	54	181
Regiunea Sud Vest Oltenia	477	253	12	49
Regiunea Vest	721	334	8	193

TOTAL ROMÂNIA	9.743	3.175	578	2.016
----------------------	--------------	--------------	------------	--------------

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene și ISM București

Pondrea cea mai mare de absolvenți o întâlnim în regiunea Nord - Est - 24,82% fiind urmate de regiunile Centru - 15,46%, aproape la egalitate regiunea Sud-Muntenia - 12,65% și regiunea Sud - Est - 12,61%. Situația solicitărilor/opțiunilor beneficiarilor sistemului educațional: elevi, părinți, agenți economici, pe domenii de pregătire, la nivel național este prezentată în tabelul de mai jos.

În cadrul regiunii de dezvoltare Nord - Est, au fost declarați 2.658 absolvenți în toate cele șase județe componente. În cadrul județelor distribuția absolvenților este următoarea:

Distribuția absolvenților în județele regiunii NORD-EST	Total absolvenți	Absolvenți ce continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați	Absolvenți angajați la agentul econ. - practică
Regiunea NORD-EST	2.658	667	456	17,16%	152
Bacău	433	138	94	21,71%	45
Botoșani	239	56	33	13,81%	10
Iași	744	142	139	18,68%	44
Neamț	334	60	57	17,07%	15
Suceava	764	229	121	15,84%	27
Vaslui	144	42	12	8,33%	11

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

Din analiza datelor puse la dispoziție de către inspectoratele școlare din regiune se constată că cel mai ridicat grad/procent de angajare al absolvenților îl întâlnim la domeniu electric - 9,38 %, la domeniul industrie textilă și pielărie (9,18 %), fiind urmate de domeniul electronică automatizări unde procentul de absolvenți angajați este 8,00 %.

Cu toate că și în regiunea Nord-Est pentru domeniul mecanică sunt cele mai multe solicitări de școlarizare se constată că ponderea absolvenților angajați este mult prea mică atingând, la nivelul promoției 2014, valoarea de 5,59 %.

Un raport mai bun între ponderea absolvenților și a celor care au fost angajați la data de 30 octombrie 2014 îl constatăm pentru domeniul turism și alimentație. Astfel procentul de absolvenți angajați, din domeniul turism și alimentație este de 4,70 %, din total absolvenți și de 7,51 % din cei ce au finalizat acest domeniu.

În regiunea Nord - Est, din cei 2.658 absolvenți ai învățământului profesional cu durata de 2 ani au fost 667 elevi care au optat să continue studiile, grupați pe următoarele domenii de formare profesională:

Domeniul de pregătire	Total absolvenți	Pondere din total absolvenți	Pondere în cadrul regiunii	Continuă studiile	Total absolvenți angajați	Pondere absolvenți angajați din total promoție	Pondere absolvenți angajați din total promoție regiune
Total ROMÂNIA	9.743			3.175	2.016	20,69%	
Total regiunea NORD-EST	2.658	27,28%	100,00%	667	456	4,68%	17,16%
Agricultură	103	1,06%	3,88%	25	5	0,05%	0,19%
Comerț	14	0,14%	0,53%	0	2	0,02%	0,08%

Construcții, instalații și lucrări publice	189	1,94%	7,11%	33	29	0,30%	1,09%
Electric	32	0,33%	1,20%	16	7	0,07%	0,26%
Electromecanică	22	0,23%	0,83%	1	4	0,04%	0,15%
Electronică automatizări	50	0,51%	1,88%	16	17	0,17%	0,64%
Estetica și igiena corpului omenesc	17	0,17%	0,64%	6	2	0,02%	0,08%
Fabricarea produselor din lemn	144	1,48%	5,42%	38	13	0,13%	0,49%
Industrie alimentară	103	1,06%	3,88%	12	24	0,25%	0,90%
Ind. textilă și pielărie	403	4,14%	15,16%	92	79	0,81%	2,97%
Mecanică	1.216	12,48%	45,75%	286	222	2,28%	8,35%
Silvicultură	19	0,20%	0,71%	17	0	0,00%	0,00%
Turism și alimentație	346	3,55%	13,02%	125	52	0,53%	1,96%

Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

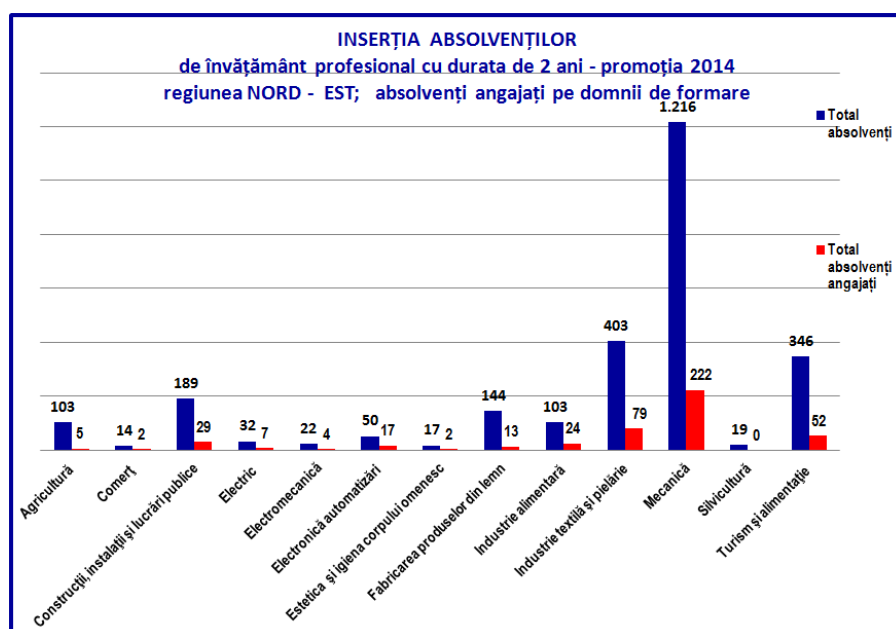

Fig. nr. 156 Sursa datelor: Inspectoratele Școlare Județene

În regiunea de dezvoltare Nord - Est numărul total al absolvenților care au fost angajați, până la data de 30 octombrie 2014, conform datelor transmise de inspectoratele școlare județene, a fost de 456 absolvenți ceea ce reprezintă 4,68 % din total promoție, procentaj cu mult mai mic comparativ cu rata de angajare la nivel național care este de 20,69 %.

La agentul economic, la care au efectuat practica în cei doi ani de școlarizare, au fost angajați, în regiunea Nord - Est, doar 152 absolvenți iar la alți agenți economici au mai fost angajați încă 304 absolvenți. Distribuția pe domenii de pregătire, în cadrul regiunii Nord - Est, a absolvenților care au fost angajați este prezentată în fig. nr. 156.

În anexă la pagina ce poartă denumirea NE_distr_dom_jud aveți informații detaliate precum și reprezentări grafice pentru fiecare județ în parte referitoare la distribuția absolvenților promoției 2014 angajați.

În regiunea de dezvoltare Nord-Est, distribuția absolvenților promoției 2014, la data de 30 octombrie 2014, pe calificările profesionale absolvite este următoarea:

Calificarea profesională	Total absolvenți	Pondere din total absolvenți	Continuă studiile	Total absolv. angajați	Pondere din total absolv. angajați
TOTAL ROMÂNIA	9.743		3.175	2.016	
TOTAL regiunea NORD-EST	2.658	100,00%	667	456	100,00%
Agricultor culturi de câmp	85	3,20%	25	4	0,88%
Brutar - patiser - preparator produse făinoase	103	3,88%	12	24	5,26%
Bucătar	47	1,77%	5	7	1,54%
Comerciant vânzător	14	0,53%	0	2	0,44%
Confectioner articole din piele și înlocuitori	16	0,60%	8	2	0,44%
Confectioner îmbrăcăminte din piele și înlocuitori	13	0,49%	0	0	0,00%
Confectioner produse textile	374	14,07%	84	77	16,89%
Confectioner tâmplărie din aluminiu și mase plastice	15	0,56%	1	5	1,10%
Dulgher - tâmplar - parchetar	29	1,09%	12	2	0,44%
Electrician exploatare joasă tensiune	8	0,30%	0	5	1,10%
Electrician protecții prin relee, automatizări și măsurători în instalații energetice	24	0,90%	16	2	0,44%
Electromecanic utilaje și instalații comerciale, electrocasnice și din industria alimentară	22	0,83%	1	4	0,88%
Electronist rețele de telecomunicații	50	1,88%	16	17	3,73%
Frezor - rabotor - mortezor	10	0,38%	0	1	0,22%
Frizer - coafor - manichiurist - pedichiurist	17	0,64%	6	2	0,44%
Horticultor	18	0,68%	0	1	0,22%
Instalator instalații tehnico - sanitare și de gaze	65	2,45%	1	9	1,97%
Lăcătuș construcții metalice și utilaj tehnologic	17	0,64%	0	6	1,32%
Lăcătuș mecanic prestări servicii	149	5,61%	9	42	9,21%
Lucrător hotelier	40	1,50%	23	2	0,44%
Mecanic agricol	41	1,54%	10	4	0,88%
Mecanic auto	822	30,93%	233	141	30,92%
Mecanic utilaje și instalații în industrie	11	0,41%	2	3	0,66%
Operator la mașini cu comandă numerică	12	0,45%	3	1	0,22%
Ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație	259	9,74%	97	43	9,43%
Pădurar	19	0,71%	17	0	0,00%
Strungar	19	0,71%	0	1	0,22%
Sudor	20	0,75%	5	6	1,32%

Tâmplar universal	144	5,42%	38	13	2,85%
Tinichigiu vopsitor auto	100	3,76%	23	12	2,63%
Zidar - pietrar-tencuitor	80	3,01%	8	16	3,51%
Zugrav, ipsosar, vopsitor, tapetar	15	0,56%	12	2	0,44%

Din analiza datelor prezentate în tabelul de mai sus constatăm că în cadrul regiunii de dezvoltare Nord-Est din cele 32 de calificări profesionale (din cele 131 calificări permise de legislația în vigoare) pentru care s-a școlarizat, în perioada 2012-2014, prin învățământ profesional cu durată de 2 ani, cele mai căutate calificări profesionale au fost: mecanic auto - 30,93 %, confecționer produse textile - 14,07 %, ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație - 9,74 %.

Calificările profesionale cu cele mai puține solicitări din partea elevilor, părinților dar și a angajatorilor din regiunea Nord-Est, ținând cont de datele primite până la data de 30 octombrie 2014 sunt: electrician exploatare joasă tensiune - 0,30 %, frezor - rabotor - mortezor - 0,38 %, mecanic utilaje și instalații în industrie - 0,41 %, operator la mașini cu comandă numerică - 0,45 %.

6.5. Concluzii din analiza ÎPT

Populația școlară din învățământul liceal, profesional și postliceal este după mediul de rezidență predominant din mediul urban în timp ce în învățământul gimnazial mediul predominant este rural, după distribuția pe categorii de sex în învățământul gimnazial și liceal este echilibrată, în cazul învățământului profesional băieții sunt predominanți. După dimensiunea populației școlare, cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în regiunea Nord-Est. La nivelul județelor regiunii cel mai mare număr de elevi din învățământul gimnazial și profesional se găsesc în județul Iași și județul Suceava

Învățământ gimnazial - 2015

- în județul Iași sunt înscriși cei mai mulți elevi;
- cele mai multe persoane provin din mediul rural;
- cele mai multe persoane sunt de sex masculin.

Învățământ liceal - 2015

- cele mai multe persoane provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex feminin.

Învățământ profesional - 2015

- cele mai multe persoane provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex masculin.

Învățământ postliceal - 2015

- Majoritatea persoanelor provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex feminin;
- cel mai mare număr de elevi înscriși în învățământ postliceal sunt din județul Iași.

Învățământ superior - 2015

- majoritatea persoanele provin din mediul urban;
- cele mai multe persoane sunt de sex feminin.

Gradul de cuprindere în învățământ a populației din grupa 3-23 ani, 15-18 ani din regiunea Nord-Est are valori sub media națională pentru toate categoriile și înregistrează o scădere în categoria elevilor din mediul urban și o creștere la celelalte categorii, respectiv mediu rural și persoane de sex feminin și masculin, la nivelul regiunii Nord-Est gradul de cuprindere este mai mare pentru mediul urban și persoane de sex feminin.

Se constată că pe măsură ce crește nivelul de educație rata netă de cuprindere în mediul urban crește cu mult peste 100%, deoarece mediul rural nu dispune de o rețea pentru aceste nivele de educație. Astfel în 2015 rata de cuprindere în mediul urban este de 186,5% și 184,7%, pentru învățământ secundar superior față de 112% învățământ obligatoriu.

Pentru anul școlar 2015-2016 în regiunea Nord-Est, rata abandonului este mai mare decât la nivel național, este mai mare în mediul rural respectiv de 5,9% față de cel urban și care este de 3,4%, iar județele cu cea mai mare rată de abandon sunt Iași 9,6% și Suceava cu 7%. De asemenea se remarcă în cazul persoanelor de sex masculin că rata abandonului este mai mare, respectiv de 4,6%, pentru persoanele de sex feminin fiind de 2,8%.
Rata de absolvire în mediul rural de 76% este mai mică decât cea din mediul urban 105%; Rata de absolvire pentru învățământ liceal este mult mai mare în mediul urban 100% decât în mediul rural 9,9% (nu deține infrastructură); Rata de absolvire învățământ profesional a scăzut de la de la 42,8% în 2006-2007 la 7,3% în 2014-2015; Rata de absolvire în învățământul postliceal la nivel regional a înregistrat o creștere de la 2,8% la 11,6%.
Situația elevilor înscriși la filiera tehnologică în regiunea Nord-Est, are un trend ascendent
Ponderea elevilor ÎPT la nivel regional a înregistrat o scădere de aproximativ 10%, datorată scăderii demografice și desființării ȘAM (pe județe scăderile sunt diferite astfel: 15,1% Suceava, 13% Bacău, 12,4% Vaslui, 10,1% Botoșani, 7,3% Iași 3,4%, Neamț); Școala postliceală este mult mai solicitată decât școala de maiștrii la nivel național regional și județean. (ex județul Botoșani 0 clase de maiștrii)
Regiunea Nord-Est are cea mai mare valoare a ratei de părăsire timpurie a școlii din țară 22,5% în 2015
Rata de tranziție - în regiunea Nord-Est înregistrează o scădere de 1,2% în intervalul 2007-2015. Valoarea ratei de tranziție în învățământul secundar superior pentru ambele sexe este apropiată, fiind aproximativ 95%; Evoluția, în intervalul 2007-2016, indică o scădere foarte mare de 40,3% în județul Iași, o scădere în Suceava cu 6,7% și Bacău 8,4%, dar și creșteri de la valori apropiate de 0 Botoșani 4,8% și Vaslui 5% și Neamț 2,3%.
Oferta școlară: cele mai solicitate calificări (clasa a IX-a 2016-2017): <u>Liceu filieră tehnologică învățământ de zi 2016-2017 sunt:</u> - Tehnician în activități economice cu ponderi cuprinse între 19-21%; - Tehnician ecolog și protecția calității mediului 9-13%; - Tehnician analize produse alimentare; - Tehnician în activități de comerț; - Coafor stilist; - Organizator banqueting; - Tehnician în administrație cu ponderi cuprinse între 4 și 9%.
<u>Învățământ profesional anul școlar 2016-2017</u> - sunt înscriși elevi în calificări predominante din domeniul serviciilor, mecanic auto (mai puțin mecanic agricol) deține locul I sau II cu ponderi mari (ex. 20-38%), situația este similară pe țară, datorată facilităților: școala de șoferi inclusă, permis auto dar și cerințelor de pe piața locurilor de muncă, și a posibilității de creare a propriului loc de muncă. Cu ponderi destul de mari 6 - 16% este calificarea confecționer produse textile, urmată de comerciant-vânzător, ospătar (chelner) vânzător în unități de alimentație, brutar - patiser - preparator produse făinoase, zidar - pietrar - tencuitor, preparator produse din carne și pește, tâmplar universal, tinichigiu vopsitor auto, lăcătuș mecanic prestări servicii cu ponderi cuprinse între 4 și 6%.
Promovabilitatea - regiunea Nord-Est deține locul III pe țară, peste media națională, cu 96,6%. La nivelul județelor regiunii se identifică pe locul I județul Suceava 97,9%, pe locul II județele Neamț și Bacău 97,1%, urmate de Botoșani 96,3%, Iași 96,2% și pe ultimul loc Vaslui 93,9%. Ponderea elevilor promovați: se remarcă cum, această pondere, crește către clasele a XI-a și a XII-a, deținând valorile cele mai mici pentru clasa a IX-a.
Parteneriate - primele (trei) cele mai solicitate domenii de către operatorii economici la nivel național sunt: mecanică, turism și alimentație și construcții, instalații și lucrări publice.

Situația la nivelul regiunii Nord-Est este similară cu cea națională, locul I mecanică, locul II turism și alimentație, singurele deosebiri sunt că domeniul industrie textilă pielărie se poziționează pe locul IV la nivelul regiunii față de locul VII la nivel național (deoarece regiunea are tradiție și resurse pentru acest domeniu), și o inversare a domeniilor electric cu construcții, instalații și lucrări publice, domeniul electric locul II față de V național și domeniul construcții locul V față de II național.
Gradul de satisfacere a solicitărilor operatorilor economici - este mic de 81,9 % pe regiunea Nord-Est, pe județe cel mai bine se situează județul Suceava cu 98,8%, urmat de Botoșani cu 94,2%, Iași 91,8%, Vaslui 87,9%, Bacău 69,7% și Neamț 57,4%.
Resursa umană - Ponderea personalului didactic calificat este în scădere, deși scăderile sunt mici, faptul că se regăsesc în toată regiunea semnalează că a scăzut interesul pentru ocuparea unei catedre de discipline tehnice. De asemenea se poate constata ca îmbătrânirea cadrelor didactice este o amenințare pentru sistemul educativ.
Baza materială - raportul număr de laboratoare/unitate școlară: în medie numărul este de 6 în cazul județelor Iași și Suceava, 5 Botoșani și Vaslui, 7 Neamț și 10 Bacău Cu cele mai multe școli și laboratoare din ÎPT sunt în județul Iași 55 școli/334 laboratoare, Suceava 43 școli /276 laboratoare, Neamț 33 școli/236 laboratoare, Botoșani 27 școli/147 laboratoare, Vaslui 23 școli/135 laboratoare, Bacău 20 școli/219 laboratoare.
Cheltuieli publice - alocările foarte mici din PIB pentru educație influențează direct calitatea rezultatelor din ÎPT și au impact asupra dezvoltării economiei. România (2,75%) se poziționează pe ultimul loc din UE(28) (exemplu: în Suedia 7,41%)
PISA - cunoștințele și deprinderile de bază, necesare în viața adultă, pentru piața muncii ale elevilor din România sunt cele mai scăzute din UE, România situându-se pe ultimul loc din UE.
NEET - Numărul tinerilor cu vârsta cuprinsă între 20-24 de ani care nu urmează un program de educație și formare și nici nu au un loc de muncă (NEET) este pentru 2016 în România de 23,6% cel mai mare din UE (media 16,7%) și este în creștere.
Rata de participare la educație și formare profesională a populației cu vârsta cuprinsă între 25-64 este de 1.2% în 2016, de 10 ori mai mică decât media la nivel UE (2016-10,8%).

6.5.1.Ținte pe termen mediu pentru oferta IPT pe niveluri de formare profesională și domenii de pregătire

Tabel nr. 7
CLDPS și CR

Sursa de date: analizele

Domeniul de formare	Pondere rezultata din analiza și consultare la orizontul 2020 (%)							Studiu previzional var. Moderat
	BC	BT	NT	SV	IS	VS	Regiune	
RESURSE NATURALE ȘI PROTECȚIA MEDIULUI	22	25	21	22	20	25	22%	13,3
- industrie alimentară	4-6	6-8	5-7	6-8	6-8	6-8	6	0,7
- agricultură	8-10	10-12	4-6	4-6	8-10	10-12	8	10
- silvicultură	0-2	0	2-4	2-4	0	0	3	0
- protecția mediului	6-8	6-8	6-8	6-8	3-5	6-8	5	2,6
INDUSTRIE/PROFIL TEHNIC	48	51	53	48	50	49	50%	53,1
- fabricarea produselor din lemn	0-2	4-6	4-6	4-6	2-4	0-2	2	1,5
- electronică și automatizări	8-10	6-8	6-8	4-6	8-10	6-8	8	3,5

- producție media	0	0	0	0	0-1	0	0	0
- construcții	8-10	8-10	8-10	6-8	8-10	8-10	8	10,4
- mecanică	18-20	16-18	14-16	18-20	18-20	16-18	18	18,7
- electric	0-2	0-2	4-6	2-4	0-2	2-4	2	4,4
- industrie textilă și pielărie	6-8	10-12	8-10	6-8	8-10	10-12	10	9,4
- materiale de construcții	0	0	0-1	0	0-1	0	0	0,8
- electromecanică	0	0-2	0-1	0-2	0-2	0-2	2	3,4
- chimie industrială	0-2	0	0-1	0	0-1	0	0	0,9
- tehnici poligrafice	0-1	0	0	00	0	0	0	0,1
SERVICII	30	24	26	30	30	26	28%	33,3
- turism	10-12	6-8	8-10	10-12	8-10	68	10	7,6
- economic	8-10	8-10	8-10	10-12	8-10	8-10	8	12,8
- comerț	8-10	6-8	6-8	6-8	10-12	8-10	8	12,9
- estetica și igiena corpului omenesc	0-2	0-2	1-2	0-2	0-2	0-2	2	0

Studiul previzional privind cererea de formare profesională la orizontul 2013 și în perspectiva 2020 - Componenta Proiecția cererii de forță de muncă și a cererii de formare profesională pe termen mediu și lung - a fost realizat de către Institutul Național de Cercetare Științifică în domeniul Muncii și Protecției Sociale, partener în cadrul proiectului „Corelarea ofertei educaționale a învățământului profesional și tehnic cu cerințele pieței muncii, proiect coordonat de CNDIPT.

6.5.2. Adaptarea ofertei IPT la țintele pe termen mediu (eșalonare anuală)

În planul de școlarizare realizat pentru anul școlar 2016-2017 învățământul liceal tehnologic și învățământul profesional reprezintă 55,4% din total, unele județe au atins deja ponderea recomandată de 60%, județul Iași 59,6%, județul Vaslui 58,7%, județul Neamț 58,6%. În această situație nu este necesară o eșalonare anuală a țintelor, ci doar atingere a procentului de 60% în 2020, de la caz la caz fiind posibilă/necesară o ajustare pe domenii.

În cazul județelor Bacău 52,3%, Suceava 51,6% și Botoșani 51,5% se recomandă o eșalonare astfel în 2018 - 55%, 2019 - 57%, 2020 - 60%.

7. Monitorizarea implementării PRAI

7.1. Procesul de monitorizare

Monitorizarea este măsurarea sistematică și continuă a progresului în implementarea planului în timp. Este un instrument de management de bază și universal pentru a identifica

punctele tari și slabe într-un plan. Scopul monitorizării este să ajute pe toți cei implicați să ia decizii potrivite și la timp, în implementarea unui plan, decizii care vor contribui la atingerea Țintelor propuse și la succesul programului.

Monitorizarea și evaluarea sunt componente cheie ale procesului de planificare strategică, pentru că în timp ce procesul de planificare ajută la identificarea obiectivelor de atins și a activităților de realizat, procesul de monitorizare și evaluare ne ajută în a identifica dacă implementarea este corespunzătoare și rezultatele sunt satisfăcătoare pentru atingerea obiectivelor propuse prin planificare. Din această cauză monitorizarea și evaluarea trebuie să fie procese de măsurare a performanțelor și o sursă importantă de informare pentru procesul de actualizare/revizuire din activitatea de planificare.

În general, procesele de monitorizare și de raportare sunt responsabilități ale unui management eficient în legătură cu un plan/program și implică activități de colectare, analiză și utilizare a informațiilor în legătură cu progresul fizic și cu modul în care sunt atinse rezultatele planificate.

Procesul de monitorizare și de raportare contribuie la:

- Identificarea succesului și a problemelor din procesul de implementare;
- Sprijină procesul de luare a deciziilor informate pentru corecta implementare;
- Conștientizează planul în rândul factorilor interesați și participarea acestora;
- Evaluarea realizărilor planului/programului și auditul activităților și resurselor.

În cadrul unui „ciclu al planificării” se parcurg etapele următoare:

- Stabilirea unor obiective măsurabile clare, inclusiv crearea bazei de informații necesară măsurării progresului în atingerea acestor obiective;
- Monitorizarea periodică a progresului raportat la Țintele agreate.

În general procesul de monitorizare utilizează o largă varietate de tehnici și metode și se aplică managementului de resurse, de rezultate, procesului în implementare și a progresului programului de activități respectiv a modului în care acestea sunt realizate.

Tipul informațiilor necesare pentru monitorizarea planului/programului se pot grupa în cinci categorii mai largi:

1. Rezultate (results) ale activităților și a ieșirilor/efectelor procesului (outputs);
2. Intrările (inputs) de resurse în program;
3. Progresul planului față de obiective și planurile operaționale;
4. Modul în care planul este manageriat și modul de lucru;
5. Schimbări în cadrul grupurilor țintă.

Monitorizarea se poate realiza la 2 niveluri distincte:

Monitorizarea Procesului - Aceasta urmărește modul în care sunt utilizate resursele, progresul activităților și modul în care acestea sunt realizate.

Monitorizarea procesului presupune:

- Revizuirea și planificarea implementării în mod permanent;
- Evaluarea modului în care sunt realizate activitățile față de planificare;
- Identificarea și soluționarea problemelor;
- Construcție în zona punctelor tari;
- Analiza metodelor utilizate în implementare și dacă acestea sunt cele mai bune alternative în atingerea obiectivelor.

Monitorizare Impact - Care urmărește progresul realizat în atingerea indicatorilor de performanță și a impactului pe care planul/programul îl are asupra grupurilor țintă.

Monitorizarea de impact presupune

- Progresul spre atingerea obiectivelor care este măsurat continuu;
- Modificarea de activități ca răspuns la schimbările condițiilor de implementare fără a afecta atingerea obiectivelor inițiale;
- Poate identifica nevoia de a schimba unele obiective;
- Poate identifica nevoia de continuare a unor cercetări;
- Poate verifica anumite presupuneri-supoziții de implementare stabilite inițial.

Componentele esențiale ale unui sistem de monitorizare sunt:

- Selecția indicatorilor pentru fiecare plan/program;
- Un mod de colectare a datelor în legătură cu indicatorii;

- Analiza datelor;
- Prezentarea informațiilor într-un format corespunzător;
- Utilizarea informațiilor pentru îmbunătățirea activităților.

Monitorizarea urmărește și înregistrează informațiile și asigură controlul de calitate.

Astfel monitorizarea implementării PRAI/PLAI este un proces permanent dar frecvența de realizare a rapoartelor de monitorizare este stabilită a fi anual ținând cont de principalul scop al acestora, respectiv furnizarea de feedback.

În realizarea raportului de monitorizare sunt implicați membrii desemnați din cadrul CR/CLDPS.

7.2. Evaluarea progresului în implementarea PRAI

Raport de monitorizare a implementării Planului Regional de Acțiune al Regiunii Nord - Est - evaluare externă - realizat de experții în actualizarea și monitorizare PRAI - regiunea Centru.

Prezentul raport prezintă concluziile monitorizării privind implementarea PRAI 2016-2025.

Conform procedurii, raportul are frecvență anuală. Informațiile cuprinse în raport acoperă perioada de implementare a PRAI pentru anul școlar 2016 -2017 și se bazează pe analiza datelor și informațiilor furnizate în perioada martie - mai 2018, din următoarele surse:

- 01 Lista de verificare PRAI - Autoevaluare;
- 02 Fișa de monitorizare a implementării PRAI - Autoevaluare;
- 03 Fișa de monitorizare la nivel de obiectiv pentru PRAI - Autoevaluare.

În procesul de colectare a datelor s-au întâmpinat dificultăți cu privire la:

- lipsa datelor privind organizarea de campanii de promovare, schimbul de experiențe și bune practici/mobilități internaționale în formarea profesională;
- lipsa datelor privind număr de elevi ce activează în cadrul firmelor de exercițiu;
- lipsa datelor privind dezvoltarea de programe de perfecționare/specializare/recalificare a cadrelor didactice;
- lipsa datelor centralizate privind cadrele didactice (diriginți) care au fost calificate pentru consiliere în carieră prin proiecte ex JOBS, Femeile POT, sau programe ale CCD etc.;
- lipsa datelor centralizate privind numărul elevilor care beneficiază de burse de studii;
- lipsa datelor aferente anului școlar 2016-2017 pentru monitorizarea dezvoltării programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională;
- lipsa datelor necesare monitorizării parteneriatelor în vederea desfășurării practicii pentru anul școlar 2016-2017;
- lipsa datelor necesare monitorizării acțiunile de promovare a sistemului IPT pentru anul școlar 2016-2017;
- lipsa informațiilor centralizate la nivelul inspectoratelor școlare privind competențele de management educațional al cadrelor didactice directori de unități școlare.

ANALIZA PRAI

Planul este complet, are un aspect profesional, adoptă o perspectivă multianuală, în perspectiva anului 2025.

PRAI Nord - Est, este coerent în raport cu alte documente de planificare strategică la nivel național și regional

Analizele mediului intern și extern sunt consistente, particularizate pentru contextul regional și identifică nevoi specifice. Prioritățile, obiectivele și măsurile planificate sunt logic și coerent definite în raport cu nevoile identificate. PRAI nu include un glosar de termeni specifici.

Planul de măsuri cuprinde priorități articulate cu recomandările din strategiile UE și naționale;

Nu toate obiectivele și țintele stabilite prin PRAI sunt specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART).

În general măsurile/acțiunile propuse în PRAI sunt cuantificabile, prevăd resursele necesare, responsabilii și termenele de realizare. Nu au fost analizate implicațiile alocării resurselor.

Unele măsuri/acțiuni propuse în PRAI sunt dificil de verificat în implementare.

Nu sunt prevăzute ținte intermediare pentru atingerea obiectivelor stabilite;

Planul de măsuri cuprinde priorități articulate cu recomandările din strategiile UE și naționale;

PRAI prezintă procedurile lucru, colaborările și consultările implicate în procesul de actualizare a documentului.

PRAI include și activități de monitorizare a implementării și de evaluare a rezultatelor.

Pentru monitorizarea implementării PRAI nu s-au planificat modalități de intervenție remedială și nu este planificat un sistem operativ de raportare a datelor de monitorizare/evaluare.

Aspecte care necesită îmbunătățire:

- includerea unui glosar de termeni specifici;
- completarea capitolelor de analiză a mediului extern și intern cu date și informații; particularizate pentru contextul de acțiune al școlii;
- mai bună conturare a concluziilor desprinse din analiza de nevoi;
- revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru creșterea consistenței și coerenței în raport cu nevoile identificate;
- revizuirea obiectivelor și măsurilor planificate pentru a demonstra o mai bună contribuție specifică la realizarea obiectivelor generale;
- revizuirea obiectivelor și țăintelor stabilite prin PRAI pentru a fi specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART)
- revizuirea măsurilor/acțiunilor propuse în PRAI pentru a fi mai ușor verificate în implementare;
- stabilirea unor ținte intermediare pentru toate obiectivele prevăzute a fi atinse/realizate într-o perioadă de timp de 3 - 7 ani;
- prezentarea procesului de actualizare a documentului (proceduri de lucru, colaborările și consultările implicate);
- detalierea mecanismelor pentru efectuarea monitorizării PRAI ;
- planificarea modalităților de intervenție remedială pentru monitorizarea implementării PRAI;
- planificarea unui sistem operativ de raportare a datelor de monitorizare/evaluare.

REZUMATUL CONSTATĂRILOR

PRAI supus monitorizării respectă principalele cerințe cu privire la structură și conținut.

Se recomandă o mai bună conturare a concluziilor desprinse din analizele de nevoi ale mediului extern și intern.

Unele obiective deși sunt formulate SMART, nu permit măsurarea din lipsă de date centralizate, exemplu:

O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială, ținte 100% infrastructură în unități școlare ÎPT conform cerințelor exprimate în SPP, 100% cadre didactice și de conducere calificate.

Lipsește informațiilor privind categoriile de investiții în infrastructură centralizate la nivel de ISJ;

O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă, A.2. Monitorizarea inserției profesionale a absolvenților programelor de formare - Lipsesc informații privind inserția absolvenților pe piața forței de muncă;

O 3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială:

A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare/specializare/recalificare a cadrelor didactice, țintă număr de cadre didactice calificate/care au parcurs programe de formare continuă - Lipsesc informațiilor centralizate la nivelul ISJ-urilor privind formarea continuă a personalului didactic;

A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ -țintă - număr de cadre didactice directori ce au parcurs cursuri de management educativ -

Lipsește informațiilor centralizate la nivelul inspectoratelor școlare privind competențele de management educațional a cadrelor didactice-directori de unități școlare;

O 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională - A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și OSP a elevilor și părinților prin organizarea de campanii de promovare, schimburi de experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională - lipsesc informațiilor centralizate referitoare la numărul de acțiuni pentru anul școlar 2016-2017 și informații structurate pe criterii legate de tipul participanților la activitățile de informare și consiliere derulate la nivel național și/sau local (exemplu: număr de elevi, număr de părinți, număr de operatori economici, număr de reprezentanți ai UAT, număr de CCI implicate, și alte categorii de actori importanți în procesul de informare și monitorizare);

A.1. Îmbunătățirea serviciilor de OSP și a consilierii în carieră - lipsesc informațiilor privind numărul absolvenților de an terminal care au beneficiat de servicii specializate de orientare școlară și profesională

Recomandări:

reformularea activităților astfel încât să permită atingerea priorităților și obiectivele regionale și locale;

formularea de ținte intermediare pentru obiectivele prevăzute a fi atinse/realizate într-o perioadă de timp de 3 - 7 ani;

reformularea acțiunilor/măsurilor astfel încât obiectivele să fie posibil de atins în perioada de timp prevăzută și cu resursele disponibile estimate, fiind în același timp suficient de ambițioase și solicitante astfel încât să încurajeze acțiunile de îmbunătățire;

analize în cadrul monitorizării alocarea resurselor și implicațiile acestor alocări;

formularea, în urma monitorizării, de modalități de intervenție remedială;

elaborarea unui sistem operativ de raportare, analiză și valorificare a datelor de monitorizare/evaluare.

Nu au fost monitorizate următoarele acțiuni planificate:

O 1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă

A.1.Organizarea de campanii de promovare, schimbul de experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională din lipsă de date pentru anul școlar 2016-2017.

O.3. Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială

A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare/specializare/recalificare a cadrelor didactice din lipsă de date centralizate la nivel de ISJ;

O.4. Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS

A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ datorită lipsei datelor la nivel de ISJ datorită lipsei de date centralizate la nivel de ISJ.

Aprecierea generală asupra progresului înregistrat în implementarea PRAI:

2 = progres bun

Se constată un progres bun în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

PRIORITATEA 1: Îmbunătățirea relevanței sistemului de formare profesională

Obiectivul 2: Dezvoltarea parteneriatului public privat

Măsura: A.1.informarea mediului economic despre oferta IPT

Măsura: A.2. Realizarea de parteneriate în vederea desfășurării practicii inclusiv organizarea de clase în sistem dual

Măsura: A.3.implicarea și consultarea OP în realizarea programelor de pregătire practică și CDL;

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale

Obiectivul:3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială

Măsura:A.1.Dezvoltarea centrelor de formare profesională și dotarea unităților școlare cu echipamente

Obiectivul:4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS

Măsura:A.1. Actualizarea PRAI/PLAI/PAS

PRIORITATEA 3: Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație

Obiectivul:5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională

Măsura: A.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul programelor de formare profesională

PRIORITATEA 3: Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație

Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională

Măsura A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și OSP a elevilor și părinților

Se constată un progres întârziat în implementarea următoarelor obiective și măsuri:

PRIORITATEA 1: Îmbunătățirea relevanței sistemului de formare profesională

Obiectivul: 1. Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă

Măsura: A 1) Dezvoltarea programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională;

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale

Obiectivul: 4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS

Măsura: A.2 Monitorizarea implementării PRAI/PLAI/PAS

PRIORITATEA 3 : Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație

Obiectivul 5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională

Măsura: A.1. Susținerea tinerilor defavorizați în vederea participării la educație și formare profesională - date declarate/colectate și centralizate sunt numai pentru elevii din sistemul de învățământ profesional dual pentru anul școlar 2017-2018, celelalte tipuri de finanțări nu sunt centralizate.

Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și consiliere profesională

Măsura: A.1. Îmbunătățirea serviciilor de OSP și a consilierii în carieră

RECOMANDĂRI

Pentru ameliorarea aspectelor constatate ca deficitare se recomandă:

- restructurarea planului de măsuri în cadrul actualizării PRAI 2017 și reformularea obiectivelor, ținutelor, indicatorilor și activităților asociate obiectivelor în privința aspectelor identificate că îngreunează procesul de monitorizare;
- regândirea termenelor de implementare pentru activități dependente de perioadele de lansare la apeluri de propuneri de proiecte cu finanțare externă nerambursabilă.
- inițierea de proiecte cu finanțare din fondurile structurale pentru ameliorarea indicatorilor care înregistrează progres întârziat sau care nu au fost monitorizați pentru că nu există resurse umane, logistice și financiare necesare;
- instituțiile responsabile pentru implementarea PLAI să-și asume sarcinile din cadrul activităților planificate;
- completarea dovezilor pentru activitățile/indicatorii care nu au făcut obiectul monitorizării din lipsă de dovezi.

Este necesară o intensificare a eforturilor depuse de ISJ-uri pentru îndeplinirea în perioada imediat următoare a obiectivelor și atingerea ținutelor cu privire la satisfacere solicitărilor operatorilor economici pentru școlarizare prin învățământul dual, monitorizarea inserției absolvenților, susținerea financiară a elevilor defavorizați.

Dintre aspectele care necesită o atenție deosebită în procesul de actualizare și revizuire a PRAI menționăm:

prezentarea procesului de actualizare a documentului (procedură de lucru, colaborări, consultări implicate);

introducerea unui glosar de termeni specifici;

revizuirea obiectivelor și ținutelor stabilite prin PRAI pentru a fi specifice, măsurabile, posibil de atins, relevante, încadrate în timp (SMART);

revizuirea unor măsuri/acțiuni planificate pentru a fi ușor de verificat în implementare;

detalierea mecanismelor pentru efectuarea monitorizării PRAI.

8. Analiza SWOT a corelării ofertei de formare profesională cu cererea

Puncte tari	Puncte slabe
Aprobarea de către Guvernul României a Strategiei pentru Educație și formare profesională EFP 2016-2020 publicat în:	Declinul demografic și migrația Lipsa surselor de date privind migrația pentru categoria de vârstă relevantă pentru

Monitorul Oficial nr. 347 din 6 mai 2016 - data intrării în vigoare: 6 mai 2016 Completarea Legii educației - introducerea învățământului dual - OUG nr. 81 din 16 noiembrie 2016 privind modificarea și completarea LEN nr. 1/2011 (publicată în MO nr. 943 din 23 noiembrie 2016) Acordarea de facilități fiscale pentru operatorii economici - OUG nr. 84 din 16 noiembrie 2016 - publicată în MO nr. 977 din 06 decembrie 2016 Declararea Anului 2017 ca fiind: „Anul învățământului profesional” Existenta unui cadru legal ce reglementează parteneriatul public privat - CR și CLDPS care sprijină dezvoltarea ÎPT - Ordinul nr. 4456/2015 - publicat în M. Of. al României - în vigoare de la 14 august 2015 Existenta cadrului legislativ pentru asigurarea calității (metodologii de asigurare a calității, de monitorizare a inserției, fundamentare a planului de școlarizare, elaborare a planificării în IPT). Oferta educațională pentru ÎPT la nivelul regiunii, reprezintă 55,4% din total (ținta 2020 este 60%). Oferta de formare este corelată cu cerințele operatorilor economici și domeniile de dezvoltare, gradul de satisfacere a solicitărilor OP este de 92,83%. Numărul de elevi categoria de vârstă relevantă pentru ÎPT este în creștere. Infrastructura ÎPT este cea mai mare din țară - 201 școli ÎPT, 1.347 laboratoare (în medie 6 laboratoare/școală) Un număr de 46 de unități școlare au beneficiat de finanțare Phare - dotare cu laboratoare și ateliere Resursa umană - Ponderea cadrelor didactice calificate mare 98,3% Parteneriat activ - Cele mai multe parteneriate cu OP încheiate de școli locul I țară 990 parteneriate CR, CLDPS - uri care și-au atins obiectivele, PRAI - țintele 2020 au fost deja atinse	ÎPT Populația relevantă pentru ÎPT este predominant din mediul rural care nu dispune de infrastructură ÎPT Rata abandonului în mediul rural este mai mare, respectiv de 5,9 %, față de mediul urban de 3,4% (cea mai mare în județele Iași și Suceava). Rata abandonului în mediul rural este mare de 5,9 %, în urban de 3,4% (cea mai mare în județele Iași și Suceava) Rata de absolvire în mediul rural este mică, respectiv de 76%, în urban fiind de 105% Rata de tranziție în regiunea Nord-Est este în scădere Lipsa resurselor financiare pentru monitorizarea inserției absolvenților din ÎPT; Nivel redus de comunicare cu mediul economic - un număr restrâns de operatori economici sunt interesați în comunicarea și colaborarea cu ÎPT; Puțini operatori economici sunt informați/se informează privind oferta ÎPT; Lipsa unei strategii de dezvoltare a resurselor umane din educație la nivel de ISJ; Lipsa programelor de reconversie profesională în domenii cerute de piața muncii; Nivelul de trai foarte scăzut; Riscul de sărăcie este mare 47,9%; Valoarea PIB /cap de locuitor este mică la nivelul UE - bunăstarea populației din regiunea Nord-Est este printre cele mai scăzute;
Oportunități	Amenințări
Existența liniilor de finanțare dedicate ÎPT, practicii la locul de muncă, implementării sistemului dual de formare profesională, asigurării calității în formarea profesională Posibilitatea derulării unor programe de dezvoltare a resurselor umane, prin proiecte cu fonduri nerambursabile Regiunea Nord-Est are o dinamică pozitivă, înregistrează o creștere a populației totale	Situația economică care plasează regiunea pe ultimul loc, ca una din cele mai sărace, devenind astfel neatractivă ca perspectivă pentru locuri de muncă; În regiunea Nord-Est sunt cele mai mici salarii din țară și în prognoza la orizontul 2020 vor rămâne cele mai mici salarii din țară; Migrația va duce la reducerea populației de

de 5,28% (2008-2015), cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași; Nivelul tinerilor din categoria de vârstă 0-24 de ani, care pleacă din țară, este în scădere; Sectoarele cele mai active din regiune sunt comerț, industrie prelucrătoare, construcții, hoteluri, agricultură; Trend ascendent în domeniul servicii	vârstă școlară; Lipsa de motivare și participarea foarte scăzută a forței de muncă la programe de formare continuă a adulților; Cea mai mare parte a populației 10-14 este din mediul rural 63,6%, 15-19 ani 62%; 10,92% din persoanele înregistrate ca emigranți provin din regiunea Nord-Est, cei mai mulți sunt din județul Suceava 23,92% și Iași 23,12%; Regiunea Nord-Est înregistrează cele mai mici investiții din țară (ex.: în agricultură 0) - au impact negativ asupra locurilor de muncă; Regiunea a fost afectată de criza economică și a înregistrat scăderi dramatice ale personalului din unitățile locale active în construcții (37%), industrie (22%), comerț (21%)
---	--

9. Rezumatul principalelor concluzii și recomandări pentru planul de măsuri

Din analiza punctelor slabe și a oportunităților pot fi formulate următoarele recomandări :

Nr. crt.	Recomandare	Nivel de competență
----------	-------------	---------------------

1.	Măsuri de susținere a activităților ce urmăresc adaptarea rețelei școlare și a ofertei de formare profesională inițială și continuă la cerințele pieței muncii și a opțiunilor elevilor.	regional/ Local
2.	Susținerea activităților ce urmăresc formarea continuă și creșterea ponderii populației cu grad ridicat de pregătire/ calificare.	regional/ Local
3.	Măsuri care să determine asigurarea egalității de șanse în formarea inițială.	regional/ Local
4.	Măsuri de formare continuă a cadrelor didactice din sistemul IPT, în vederea asigurării calității în formare.	regional/ Local
5.	Dezvoltarea infrastructurii unităților școlare, în vederea asigurării calității în IPT.	Național/ regional/ local
6.	Realizarea unui cadru legislativ/normativ care să încurajeze parteneriatul școală - întreprindere, necesar asigurării calității în IPT.	Național
7.	Realizarea unui sistem de selecție în formare, pe baza aptitudinilor elevilor și a achizițiilor anterioare începutului traseului de formare	Național

10. Planul de măsuri

Obiectiv general: Creșterea calității și accesului la programe de formare profesională în vederea adaptării la cerințele pieței muncii
PRIORITATEA 1: ADAPTAREA OFERTEI EDUCAȚIONALE DE FORMARE PROFESIONALĂ LA CERINȚELE PIEȚEI MUNCII
Obiective O1: Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă O2: Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat
Indicatori de impact: - Creșterea ratei de ocupare a tinerilor cu nivel de educație ISCED 3 și 4 la 63% până în 2020, ȚINTĂ <i>Creșterea ponderii absolvenților învățământului liceal tehnologic și profesional la 60% în 2025 conform STAREGIEI TVET 2016</i>

Obiectivul 1 : Corelarea ofertei ÎPT cu cererea pieței forței de muncă <u>Ținte/Indicatori/asociate obiectivului:</u> Indicatori: a) 60% ÎPT din total b) 50% Învățământ Liceal Tehnologic, 50% Învățământ Profesional din ÎPT c) 30% Învățământ Profesional Dual din Învățământ Profesional • ținte intermediare • 6% - 2018, • 14% - 2020					Precondiții și riscuri: - lipsa resurselor financiare pentru derularea de campanii de promovare - durata procedurilor de autorizare - lipsa resurselor pentru monitorizare
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A 1 . Dezvoltarea programelor de învățare la locul de muncă în formarea profesională	% ÎPT din TOTAL % învățământ profesional din ÎPT % învățământ liceal din ÎPT % sistem dual din profesional	anual	ISJ, UȘ	a) 60% ÎPT b) 50% ÎP, 50% LT c) 30% dual	- Lipsa autorizării, costuri ridicate ale autorizării; - durată procedurilor de autorizare, nu permite un răspuns prompt la cerințe OP, se pierde fidelitatea răspunsului la cererea pieței forței de muncă
A.2. Monitorizarea inserției	raport monitorizarea	anual	ISJ, UȘ	100%	Lipsa resurselor financiare,

profesionale a absolvenților programelor de formare	inserției la 6 luni raport monitorizarea inserției la 12 luni număr de absolvenți angajați la operatorii economici /la care au efectuat practica			unități școlare /ISJ- uri care monitoriz ează inserția - Număr de absolvenți angajați la operatorii economici	umane Lipsa de expertiză și experiență a personalului didactic în efectuarea monitorizării inserției
A.3. Organizarea de - campanii de promovare, - schimbul de experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională	campanii de promovare schimburi de bune practici/mobilități	permanent	ISJ, UAT, UȘ, CCD, CJRAE, OP parteneri	Campanie - Calendar anual	Lipsa resurselor financiare Lipsa personalului specializat în campanii de promovare la nivelul ISJ, UȘ

Obiectivul 2 : Dezvoltarea Parteneriatului Public Privat Indicatori: - gradul de satisfacere a solicitărilor OP - 100% în 2025 față de 92% în 2016 - creșterea numărului de contracte de parteneriate cu OP la 100 % - creșterea implicării OP în elaborarea programelor de formare profesională și CDL la 100%					Precondiții și riscuri: - interesul scăzut al operatorilor economici/lipsa de comunicare - insuficientă promovare - situația economică regională instabilă
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Flexibilizarea/adaptarea sistemului de formare profesională	Identificarea/chestionare nevoilor de formare a operatorilor economici parteneri cu 1 an înainte de depunerea solicitărilor pentru sistemul dual,în vederea Autorizarea/acreditarea,	permanent	ISJ, Unități școlare	-100%- gradul de satisfacer e a solicitařilo r Operatoril or	- lipsă de comunicare/răspuns a OP la solicitările mediului educativ (ISJ, UȘ)

	Recalificare/reconversie cadrelor didactice			economici	
A.2. Realizarea de parteneriate în vederea desfășurării practicii inclusiv organizarea de clase în sistem dual	- numărul de parteneriate cu OP - număr de consorții școală-OP care asigură spații de instruire practică	Mai fiecare an/ conform calendarulu i aprobat de ministerul educației pentru organizarea și funcționare a ÎPT	SJ, UȘ, OP parteneri	100% contracte de parteneria t pentru stagiile de practică	Situația economică instabilă, ce nu permite OP încheierea de contracte de parteneriat pe mai mult de 1 an
A.3. implicarea și consultarea OP în realizarea programelor de pregătire practică și CDL	Numărul de programe și CDL realizate în parteneriat cu OP	Septembrie- octombrie fiecare an	ISJ, UȘ, OP parteneri	100% CDL - elaborate în parteneria t cu OP parteneri	Lipsa de personal ai OP disponibil să colaboreze cu UȘ în elaborarea CDL

PRIORITATEA 2: Dezvoltarea sistemelor de asigurare a calității formării profesionale

Obiective:

O3: Asigurarea calității sistemului de formare profesională inițială

O4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS

Indicatori de impact:

- Reducerea ratei abandonului școlar la învățământul liceal tehnologic și la învățământul profesional la 2% în 2025 de la 5,9% R și 3,4% U în 2015
- creșterea ponderii absolvenților din ÎPT la 100% în 2020 de la 97,6% în 2015
- creșterea ponderii absolvenților din Învățământul profesional la 100% în 2020 de la 90,2% în 2015

Obiectivul 3 : Asigurarea calității sistemului de formare profesională

Indicatori:

- 100% infrastructură în unități școlare ÎPT conform cerințelor exprimate în SPP
- 100% cadre didactice și de conducere calificate

Precondiții și riscuri:

- lipsă strategie de dezvoltare și planificare fonduri pentru sistemul educativ
- lipsa de implicare a cadrelor

- Actualizarea competențelor personalului didactic conform cerințelor OP					didactice - lipsa de atractivitate a cursurilor
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Precondiții și riscuri
A.1.Dezvoltarea centrelor de formare profesională și dotarea unităților școlare cu echipamente	număr de școli cu dotare corespunzătoare - ateliere și laboratoare conform SPP	2020	ISJ,OP, UAT	100% UȘ dotate corespunzător SPP	Lipsă de surse de finanțare locale
A.2.Dezvoltarea de programe de perfecționare/specializare/recalificare a cadrelor didactice	- număr de programe de specializare/perfecționare/ reconversie profesionala pentru cadrele didactice - număr de cadre didactice care participa la programe	2020	ISJ, CCD	1/5 anual din personalul didactic să participe la programe de specializare/perfecționare/reconversie sau conform L 1/2011 la maxim la 5 ani.	Lipsa de motivare a cadrelor didactice Lipsa de atractivitate a cursurilor (Conținuturile cursurilor nu sunt actualizate conform nevoilor actuale) Devalorizarea formării, datorită concurenței
A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ	Competențe de management educativ aplicate în elaborarea PAS	2018-2020	ISJ/CCD	100% directori participanți la cursuri 30% /UȘ cadre didactice participan	

				te la cursuri	
--	--	--	--	---------------	--

Obiectivul 4: Actualizarea instrumentelor de planificare strategică PRAI/PLAI/PAS Indicatori: - actualizarea anuală a PRAI/PLAI/PAS - monitorizarea implementării PRAI/PLAI/PAS (respectarea ȋntelilor/trendurilor cu abateri pe domenii echivalente cu ponderea unei clase)					Preconȋții și riscuri: - lipsă finanțare - lipsă persoane disponibile și cu resurse de timp
Acȋiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituȋii responsabile	Indicatori	Preconȋții și riscuri
A.1. Actualizarea PRAI/PLAI/PAS	PRAI/PLAI/PAS anual	anual	CR/CLDPS	1 PRAI 6 PLAI 201 PAS	Lipsa finanțare Lipsă implicare
A.2 Monitorizarea implementării PRAI/PLAI/PAS	Raport monitorizare implementare PRAI/PLAI/PAS cu recomandări	anual	CR/CLDPS	1 Raport monitorizare PRAI/PLAI/PAS 6 rapoarte de monitorizare PLAI județele BC, BT, NT, IS, VS, SV 201 rapoarte de monitorizare PAS	Lipsă de fonduri Lipsă de timp a persoanelor responsabile
A.3. Participarea directorilor și cadrelor didactice la cursuri de management educativ	Competențe de management educativ aplicate în elaborarea PAS	2018-2020	ISJ/CCD	100% directori participanți la cursuri	Lipsă de cursuri/ autorizate la nivel local Lipsa unei analize de nevoi de formare a cadrelor didactice Lipsă de implicare a cadrelor

				30% /UŞ cadre didactice participan te la cursuri	didactice/ directori/
--	--	--	--	---	-----------------------

PRIORITATEA 3 : Asigurarea egalității de șanse și accesului la educație

Obiective

O5: Creșterea participării și facilitarea accesului grupurilor defavorizate la programele de formare profesională

O6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională

Indicatori de impact:

- scăderea ratei de părăsire timpurie a școlii la 10% în 2025
- scăderea nr. elevi/consiliere în vederea îmbunătățirii calității serviciilor OPS

Obiectivul 5 : Creșterea participării și facilitarea accesului la programele de formare profesională Indicatori: - număr de tineri din ÎPT beneficiari de susținere financiară suplimentară sau totală din surse: prin programe, proiecte sau surse alternative de finanțare - număr de firme de exercițiu /număr de elevi beneficiari ai programelor firmelor de exercițiu					Preconții și riscuri: - lipsă fonduri bugetul local - lipsa de autorizării de funcționare a căminelor și cantinelor existente datorită neasigurării condițiilor - ineficiența costurilor de întreținere a infrastructurii existente
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1 –Inițierea de proiecte/ identificarea de surse de finanțare în vederea susținerii financiare a tinerilor participanți la sistemul ÎPT	- număr de elevi beneficiari de susținere financiară (bugetul de stat, sau OP) - număr de elevi ce beneficiază de cazare în internat și cantină	anual	ISJ, UAT,OP	Număr de elevi susținuți financiar/ cazați cu masă	Lipsa fonduri bugetul local Desființarea infrastructurii școlilor ce dețineau cămin și cantină Lipsă autorizații de funcționare cămine și cantine existente Ineficiența costurilor căminelor/cantinelor de dimensiuni mari, ce ar putea fi folosite pentru numărul mic de elevi din prezent

A.2. Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în cadrul programelor de formare profesională	Număr de firme de exercițiu/număr de elevi ce activează în cadrul unei firme de exercițiu	anual	ISJ CJRAE	Număr de firme de exercițiu înființate. Număr de elevi ce activează în firma de exercițiu	Lipsă interes/motivare Puține școli au implementat programul firme de exercițiu
--	---	-------	-----------	---	--

Obiectivul 6: Dezvoltarea infrastructurii serviciilor de Orientare și Consiliere Profesională Indicatori: - creșterea ponderii personalului calificat în oferirea serviciilor de Orientare Școlară și Profesională la 100%; - creșterea ponderii persoanelor (elevi, părinți, operatori economici, UAT, CCI, alții) informați și consiliați la 100%.					Preconții și riscuri: - lipsa de fonduri pentru înființarea posturilor de consilier școlar pentru fiecare unitate școlară; - lipsa de interes din partea cadrelor didactice de a participa la programe de Orientare Școlară și Profesională.
Acțiuni - Activități	Rezultate	Termene	Instituții responsabile	Indicatori	Preconții și riscuri
A.1. Îmbunătățirea serviciilor de OSP și a consilierii în carieră	- număr de cadre didactice calificate în OSP	anual	ISJ, CJRAE	- număr de cadre didactice calificate pentru serviciile de OSP	Numărul mare de elevi ce revine unui consilier Lipsa fondurilor pentru înființarea mai multor posturi de consilieri Lipsa de interes a cadrelor didactice de a participa la cursuri de OPS
A.2 Facilitarea accesului la programele de informare și OSP a elevilor și părinților prin Organizarea de - campanii de promovare, schimbul de	Număr de acțiuni/ număr de participanți pe categorii elevi, părinți, operatori economici, reprezentanți	anual	MEN, CCI, UȘ, ISJ, CJRAE	Număr de acțiuni/ număr de participanți pe	Lipsa de comunicare a părinților cu școala În sistemul ÎPT un procent foarte mare de elevi provine din familii monoparentale, au părinți

experiențe și bune practici/ mobilități internaționale în formarea profesională	ai UAT, reprezentanți CCI, alții			categorii elevi, părinți, operatori economici , reprez. UAT, reprez. CCI, alții	ambii sau numai unul plecați la muncă în alte țări și nu este legalizată tutela acestora
---	-------------------------------------	--	--	---	--

11. Contribuția învățământului superior la dezvoltarea regională

Evoluția numărului de elevi cuprinși în învățământul superior a înregistrat din 2007 până în 2015 în linii mari un declin la nivelul tuturor regiunilor, astfel regiunea Nord-Est a înregistrat o scădere până în 2013, urmată de o ușoară creștere până în 2015.

În anul 2015-2016 cel mai mare număr de studenți cuprinși în învățământul superior sunt în regiunea București-Ilfov, 170.542 studenți, urmată de regiunea Nord-Vest 90.977 studenți și pe locul III regiunea Nord-Est cu 69.502 studenți.

La nivelul județelor regiunii Nord-Est numărul studenților înscriși în învățământul superior se concentrează în județul Iași 54.653 studenți ceea ce reprezintă 78,63% din totalul regiunii, urmată de Suceava 12,8 % și Bacău cu 8% (fig. nr. 158).

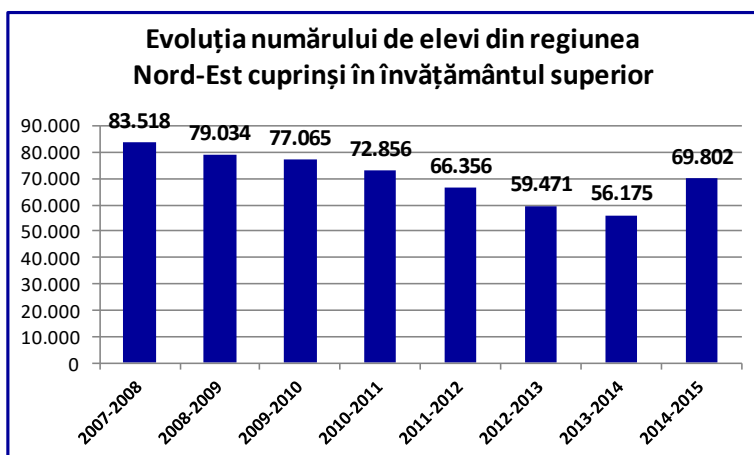

Fig. nr. 158

Sursa datelor: INS Caiete statistice

Din datele furnizate pentru regiunea Nord-Est din anul 2015 privind mediul de rezidență rezultă că toate persoanele provin din mediul urban.

Din datele privind repartitia pe sexe pentru regiunea Nord-Est, anul 2015, rezultă că cele mai multe persoane sunt de sex feminin:

- 54,0 % sunt persoane de sex feminin
- 45,0 % sunt persoane de sex masculin

Dacă se analizează numărul absolvenților de învățământ superior anul 2014 ((fig. nr. 159), datele furnizate de sursa baza de date Tempo-on-line sunt disponibile numai pentru anul 2014), se constată că, 17.900 absolvenți provin din regiunea Nord-Est, ceea ce reprezintă 13,14% din total România, astfel regiunea Nord-Est se situează pe locul doi după regiunea

Nord-Vest (exceptând regiunea București-Ilfov care datorită specificului nu poate fi inclusă într-o analiză comparativă).

Indicatorul cursanți înscriși în învățământul superior, din regiunea Nord-Est, pe sexe, include licență, master, cursuri post universitare, doctorat și programe postdoctorale. Din analiza acestor date rezultă ca persoanele de sex feminin dețin ponderea mai mare cu aproximativ 10%, acestea dețin 54 % din total.

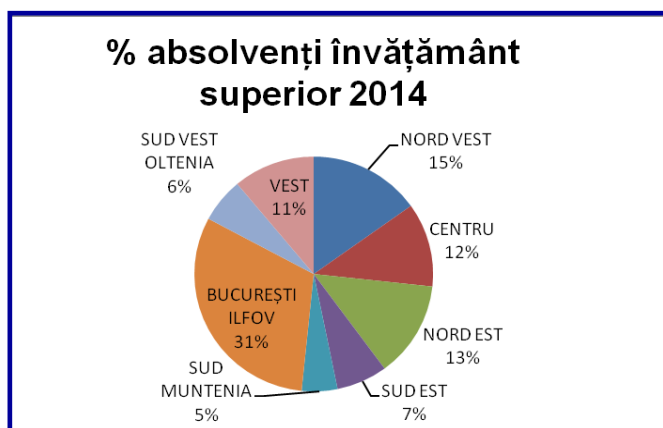

Fig. nr. 159 Sursa datelor: INS Caiete statistice

Tabel nr. 8 Cursanți înscriși în învățământul superior

	2014		2015	
	număr	%	număr	%
TOTAL	69802		69502	
masculin	32022	45,87	31407	45,18
feminin	37780	54,12	38095	54,81

Tabel. Nr. 9 Studenți înscriși la licență număr:

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Total	79.034	77.065	75.856	66.356	59.471	56.175	53.299	52.904
Masculin	34957	34484	33050	30420	27593	25898	24575	23991
Feminin	44077	42581	39806	35936	31878	30277	28724	28913

Tabel. Nr. 10 Studenți înscriși la licență %

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Masculin	44,25	44,74	45,36	45,84	46,39	46,10	46,10	45,34
Feminin	55,76	55,25	54,63	54,15	53,60	53,89	53,89	54,65

Analizând datele respectiv numărul/ponderile pe sexe a studenților înscriși la licență se evidențiază faptul că persoanele de sex feminin dețin numărul/ponderea cea mai mare între 54% și 55%, și din punct de vedere al evoluției în timp, în intervalul 2008-2015 nu se observă fluctuații, chiar dacă numărul de studenți a variat ponderile sunt constante.

Analiza pe județe a numărului de absolvenți (fig. nr. 160), de învățământ superior, situează județul Iași pe locul I în regiune cu 78% din total, urmat de județele Suceava 12,56%, Bacău 8,61%. De asemenea trebuie menționat ca 94,78% dintre aceștia sunt absolvenți ai universităților de stat și numai 5,21% provin din universități particulare.

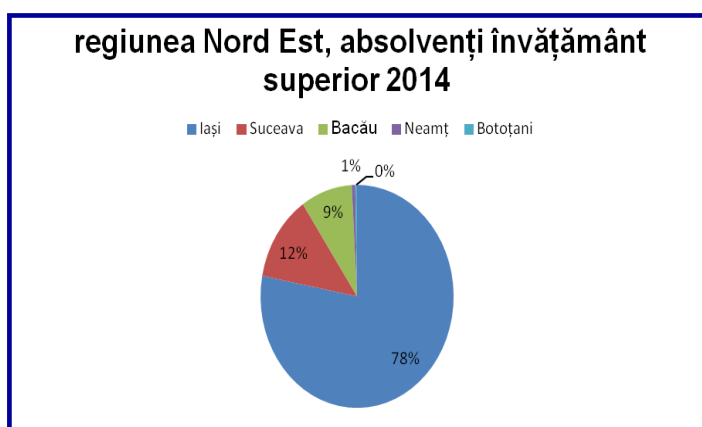

Fig. nr. 160 Sursa datelor: INS Caiete statistice

Tabelul nr. 11 Nr absolvenți - 2014 sursa Baza de date Tempo Online

	Nr absolvenți	%	Nr absolvenți universități de stat	%	Nr. absolvenți particular	%
Total regiune	17.900	100	16.966	100	934	100
Iași	13.947	78	13.189	77,73	758	81
Suceava	2.249	12,56	2.249	13,25	0	0
Bacău	1.542	8,61	1.406	8,28	136	14,45
Neamț	105	0,58	65	0,38	40	4,28
Botoșani	57	0,31	57	0,33	0	0

Oferta învățământului superior din regiunea Nord-Est pentru anul universitar 2016-2017: în cele 6 județe ale regiunii Nord-Est sunt trei centre universitare, Iași, Suceava și Bacău. Sursa baza de date Ministerul Educației www.edu.ro
<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior>

Tabel nr. 12 Distribuție în regiunea Nord-Est a universităților și facultăților

Centre	Număr universități				Număr facultăți			
	De stat	Particular e acreditate	Particular e autorizate provizoriu	total	De stat	Particular e acreditate	Particular e autorizate provizoriu	total
Iași	5	3+1	1	10	39	3+4	1	47
Bacău	1	1		2	5	1		6

Suceava	1			1	10			10
Neamț			1	1			2	2
Total nr universități				14	Total număr facultăți			65

Regiunea Nord-Est oferta universităților pentru anul 2016 2017

<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior> și Monitorul Oficial HG 376/2016

http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare_nr_376.pdf

Regiunea Nord-Est oferta universităților pentru anul 2016 2017

<https://www.edu.ro/institutii-invatamant-superior> și Monitorul Oficial HG 376/2016

http://www.aracis.ro/fileadmin/ARACIS/Informatii_publice/Hotarare_nr_376.pdf

Facultăți	Domeniu - Specializare	Nr locuri			TOTAL nr locuri
		Nr locuri buget	nr locuri taxa	nr locuri IFR	
Universitatea Tehnică "Gheorghe Asachi" Din Iași Sursa date: www.tulasi.ro					
Facultatea de Arhitectură "G.M. Cantacuzino"		95	2		97
Facultatea de Automatică și Calculatoare	CTI- Calculatoare și Tehnologia informației	143	37	10	190
	Ingineria Sistemelor - Automatica și Informatica Aplicata	135	13	2	150
Facultatea de Construcții și Instalații	Inginerie Civila	228	90		318
	Ing. Instalațiilor	60	16		76
Facultatea de Construcții de Mașini Management Industrial	Ing. Industrială - Tehnologia Construcțiilor de Mașini/Mașini-unelte și sisteme de producție /Ingineria sudurii	121	30		151
	Inginerie și Management - Inginerie Economică în domeniul Mecanic	50	20		70
	Inginerie Mecanică - Mecanică Fina și Nanotehnologii/ Mașini și sisteme Hidraulice și Pneumatice	58	20		78
Facultatea de Electronică, Telecomunicații și Tehnologia Informației	Inginerie electronică,telecomunicații și tehnologii informaționale - Electronică aplicată Micro -, opto - și nano-tehnologii Tehnologii și sisteme de telecomunicații	263	60		323
Facultatea de Hidrotehnică, Geodezie și Ingineria Mediului	Inginerie Civilă - Amenajări și Construcții Hidrotehnice/ Îmbunătățiri Funciare și Dezvoltare Rurala	80	10		90
	Inginerie Geodezică - Măsurători terestre și cadastru	50	25		75

	Ingineria Mediului - Ingineria și Protecția Mediului în Agricultură	50	10		60
Facultatea de Inginerie Chimică și Protecția Mediului	Inginerie Chimică	44	42		86
	Ingineria Mediului	21	31		52
	Inginerie și Management	10	9		19
Facultatea de Inginerie Electrică, Energetică și Informatică Aplicată	Inginerie Electrică - Electronică de Putere și Acționari Electrice/Instrumente și Achiziții de Date/Sisteme Electrice/Informatica Aplicată în Inginerie Electrică	2	32		34
	Inginerie Energetică - Ingineria Sistemelor Electroenergetice/Managementul Energiei	78	9		87
	Inginerie și Management - Inginerie Economică în Domeniul Electric, Electronic și Energetic	11	5		16
Facultatea de Mecanică	Ingineria Autovehiculelor - Autovehicule Rutiere/Ingineria Sistemelor de Propulsie pentru Autovehicule/Construcții de Autovehicule	110	30		140
	Inginerie Mecanică - Inginerie Mecanică/Sisteme și Echipamente Termice/Mașini și Instalații pentru Agricultură și Industria Alimentară	102	30		132
	Mecatronica și Robotică - Mecatronica/Robotica	80	24		104
Facultatea de Știința și Ingineria Materialelor	Ingineria Materialelor	100	27		127
	Inginerie Mecanică	30	10		40
	Inginerie Industrială	22	3		25
Facultatea de Textile Pielărie și Management Industrial	Inginerie Industrială	128	20		148
	Inginerie și Management	70	15		85
	Inginerie Chimică	20	5		25
Universitatea De Științe Agricole și Medicină Veterinară „Ion Ionescu De La Brad” din Iași Sursa date: www.ualasi.ro					
Facultatea de Agricultură	Agricultură	74			213
	Montanologie	25	72	7	
	Exploatarea mașinilor și instalațiilor pentru agricultură și industria alimentară	35			
	Inginerie Economică în Agricultură	50	10	1	61
	Tehnologia Prelucrării Produselor Agricole	55		3	58
	Protecția Consumatorului și a Mediului	35	53		88

		Biologie	25	3	5	33
		Agricultură**		50		50
		Inginerie Economica în Agricultură**		75		75
Facultatea de Horticultură		Horticultură - Horticultură/Peisagistica	90	60		150
		Ingineria Mediului	40	20		60
Facultatea de Zootehnie		Zootehnie - Zootehnie/Piscicultura și acvacultură	80	45		125
		Inginerie și Management în Agricultură și Dezvoltare Rurală - Inginerie și Management în Alimentația Publică și Agroturism	40	20		60
		Ingineria Produselor Alimentare - Controlul și Expertiza Produselor Alimentare	40	20		60
Facultatea de Medicină Veterinară		Medicina Veterinară - Medicina Veterinară	100	50		150
Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” Din Iași						
Sursa date: www.uaic.ro						
Facultatea de Biologie		Biologie - Biochimie/Biologie		31	4	35
		Știința Mediului - Ecologie și Protecția mediului	45	20		65
Facultatea de Chimie		Chimie - Biochimie tehnologică Chimie - Chimie medicală	38	14		52
Facultatea de Drept		Drept - Drept	200	35	120	355
Facultatea de economie și administrare a afacerilor		Administrarea Afacerilor - Administrarea afacerilor/Economia Comerțului, turismului și serviciilor	101	90		191
		Cibernetică, Statistică și Informatică Economică - Statistica și previziune economică	133	74		207
		Contabilitate - Contabilitate și Informatică de gestiune	109	113		222
		Contabilitate - Contabilitate și Informatică de gestiune (Piatra Neamț)		36		36
		Economie - Economics and Finance	26	17		43
		Economie și Afaceri Internaționale - Economie și Afaceri Internaționale	78	77		155
		Finanțe - Finanțe și Bănci	100	99		199
		Finanțe - Finanțe și Bănci		37		37
		Management - Management	73	69		142
		Management - Management		37		37
		Marketing - Marketing	80	78		158
		Științe Administrative - Administrație Publică	150	38		188

Facultatea de Educație Fizică și Sport	Educație fizică și sport - Educație fizică și sportivă	45	36	4	85
	Kinetoterapie - Kinetoterapie și motricitate specială	30	12	3	45
Facultatea de Filosofie și Științe Social - Politice	Filosofie	30	4		34
	Sociologie	30	35		65
	Asistentă Socială	40	45		85
	Științe politice	40	45		85
	Relații internaționale și Studii Europene	35	50		85
	Comunicare și Relații Publice	45	55		100
	Resurse Umane	25	20		45
Facultatea de Fizică	Fizica - Biofizica/Fizica/Fizică informatică/Fizică medicală	55	10		65
	Științe ingineresti aplicate - Fizică Tehnologică	13	1		14
Facultatea de Geografie și Geologie	Geografie - Geografia Turismului/Geografie/Hidrologie și meteorologie/Planificare teritorială		54		54
	Geografie - Geografia Turismului (în limba franceză)	9			9
	Geologie - Geochimie	34	26		60
	Inginerie Geologică - Inginerie Geologica	14	4		18
	Știința mediului - Geografia mediului	15	18		33
Facultatea de Informatică	Informatică - Informatică / Informatică (lb. engleza)	300	90		390
Facultatea de Istorie	Istorie - Arheologie/Arhivistică/Istorie	25	11		36
Facultatea de Litere	Limba și Literatura - Filologie clasică (Limba latină A - Limba greacă veche B)/Limba și literatura română - Literatură universală și comparată/Limba și literatura română - O limbă și literatură modernă (engleza, franceză, germană, rusă, italiană, spaniolă)/Literatură universală și comparată - Limbă și literatură modernă (engleza, franceză, germană, rusă, italiană, spaniolă)	50	100		150
	Limbi Moderne Aplicate - Traducere și interpretare (dublă specializare, în combinație cu următoarele limbi: engleză, franceză, germană)		8		8
	Studii Culturale - Studii americane	3	6		9
	Științe Ale comunicării-jurnalism		11		11
Facultatea de	Matematică - Matematică / Matematică - Informatică	8	9		17

Matematică					
Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației	Psihologie - Psihologie		42		42
	Științe ale Educației - Pedagogie/Psihopedagogie speciala	9	14		23
	Științe ale Educației - Pedagogia învățământului primar și preșcolar		5		5
Facultatea de Teologie Ortodoxă	Arte vizuale - Arte sacre	12	14		26
	Teologie - Teologie ortodoxă asistență socială/Teologie ortodoxă didactică	18	28		46
	Teologie - Teologie ortodoxă		35		35
Facultatea de Teologie Romano - Catolică	Teologie - Teologie romano-catolică asistență socială/Teologie romano-catolică didactică/Teologie romano-catolică pastorală	20	19		39
Centrul de Studii Europene	Economie și afaceri internaționale/Matematică	80	50		130
Universitatea de Medicină și Farmacie „Gr. T. Popa” din Iași Sursa date www.umflași.ro					
Facultatea De Medicina	Medicină	296	241		537
Facultatea De Medicina Dentară	Medicină Dentară	86	81		167
Facultatea De Farmacie	Farmacie	98	119		217
Facultatea De Bioinginerie Medicala	Bioinginerie Medicală	60	30		90
Universitatea De Arte "George Enescu" Din Iași Sursa date www.artelași.ro					
Facultatea de teatru	Artele spectacolului, Teatologie, jurnalism teatral, regie,actorie, păpuși marionete		67 IF		67
Facultatea de arte vizuale și design	Design, Istoria și teoria artei, conservare restaurare,moda, arte textile,pedagogia artelor plastice		359 IF		359
Facultatea de Interpretare, Compoziție și Studii Muzicale Teoretice	Muzică, compoziție muzicală, dirijat,interpretare muzicală-canto, instrumente,muzică religioasă, muzicologie		127 IF		127
Universitatea "Vasile Alecsandri" Din Bacău Sursa date www.ub.ro					
Facultatea de Inginerie	Tehnologia Construcțiilor de Mașini	75	48		123
	Design industrial	30	8		38
	Mecatronică și Robotică	60	31		91

	Inginerie și Management - Inginerie economică în domeniul Mecanic	70	46		116
	Tehnologia informației	50	1		51
Facultatea de Litere	Limba și literatura Română - Engleza	48	2		50
	Limba și literatură Engleză - Franceză	42	8		50
	Limba și literatura Franceză - Română	75			75
	Comunicare și Relații Publice	65	10		75
	Traducere și Interpretare	32	8		40
Facultatea de Științe	Matematică	48	2		50
	Informatică	72	8		80
	Biologie	46	4		50
	Ecologie și protecția mediului	47	3		50
	Pedagogia învățământului primar și preșcolar	72	3		75
Facultatea de Științe Economice	Contabilitate și informatică de gestiune	195	5		200
	Administrarea Afacerilor	92	8		100
	Marketing	95	5		100
Facultatea de Științe ale Mișcării, Sportului și Sănătății	Educație fizică și sportivă	77	13		90
	Sport și performanță motrică	50			50
	Kinetoterapie și motricitate specială	71	19		90
	Terapie ocupațională	57	3		60
Universitatea „Ștefan Cel Mare” din Suceava					
Sursa date www.usv.ro					
Facultatea de educație fizică și sport	FEFS- Kinetoterapie	20	39		59
	FEFS - Educație fizică și sport	35	38		73
	Departamentul pentru Sănătate și Dezvoltare Umană - Sănătate/Nutriție și Dietetică	24	6		30
	Departamentul pentru Sănătate și Dezvoltare Umană - Sănătate/Balneofiziokinetoterapi e și recuperare	97	95		192
Facultatea de inginerie alimentară	Ingineria Produselor Alimentare - Controlul și Expertiza Produselor Alimentare	39	50		89
	Ingineria Produselor Alimentare	37	40		77
	Protecția consumatorului și a mediului	39	36		75
Facultatea de inginerie electrică și Știința calculatoarelor	Calculatoare și Tehnologia informației - Calculatoare	55	69		124
	Ingineria Sistemelor - Automatica și Informatica Aplicată	32	17		49
	Inginerie Electronică, telecomunicații și tehnologii informaționale - Electronică aplicată	32	17		49
	Inginerie energetică - Managementul energiei	28	17		45

	Inginerie electrică - Sisteme Electrice	28	17		45
	Inginerie și Management - Inginerie Economica în domeniul electric, electronic și energetic	25	20		45
Facultatea de inginerie mecanică mecatronică și management	Mecatronica și Robotica - Mecatronica	24	10		34
	Inginerie și management - Inginerie economică în domeniul mecanic	25	10		35
	Inginerie industrială - Tehnologia Construcțiilor de Mașini	46	10		56
Facultatea de Istorie și geografie	Geografie	25	20		45
	Geografia turismului	33	40		73
	Istorie	24	20		44
	Relații internaționale și Studii Europene	25	30		55
	Științe politice	16	20		36
	Asistență Socială	17	25		42
Facultatea de Litere și științe ale comunicării	Limba și literatură - Limba și literatură română - O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniola, italiana)	45	60		105
	Limba și literatura - Limba și literatura română - O limbă și literatură modernă (franceză, germană, spaniola, italiana)	42	50		92
	Limba și literatură - Limba și literatura franceză - O limbă și literatură modernă (engleză, germană, spaniolă, italiană)	35	40		75
	Limba și literatura - Limba și literatura ucraineană - O limbă și literatură modernă (franceză, engleză)	12	15		27
	Științe ale comunicării - Comunicare și relații publice	14	30		44
Facultatea de silvicultură	Silvicultura - Silvicultura	53	41		94
	Știința Mediului - Ecologie și protecția mediului	25	25		50
Facultatea de științe economice și administrație publică	Științe Administrative - Administrație Publică	15	78		93
	Științe Administrative - Asistență managerială și secretariat	14	36		50
	Finanțe - Finanțe - Bănci	20	50		70
	Management - Management	15	81		96
	Economie și afaceri internaționale - Afaceri internaționale	20	49		69
	Cibernetica, Statistică și Informatică Economică	25	23		48
	Contabilitate - Contabilitate și informatica de gestiune	18	76		94
	Administrarea afacerilor - Economia comerțului, turismului	15	80		95

	și serviciilor				
	Administrarea afacerilor	15	81		96
	Drept - Drept	13	62		75
	Economie - Economie generală și comunicare economică	17	33		50
Facultatea de științe ale educației	Științe ale educație - Pedagogia învățământului primar și preșcolar	40	57		97
TOTAL nr de locuri la universități de stat civile		8.156	5.144	159	13.459
Universitatea "George Bacovia" din Bacău					
Sursa date: www.ugb.ro					
Facultatea de științe economice, juridice și administrative	Finanțe		50		50
	Administrarea Afacerilor		75		75
	Management		75		75
	Drept - Drept		75		75
Universitatea "Mihail Kogălniceanu" din Iași					
Sursa date: www.umk.ro					
Facultatea de Drept	ultimele date privind admiterea sunt din 2013 din anul universitar 2014-2015 universitatea a intrat în lichidare				
Universitatea "Apollonia" din Iași					
Sursa date: www.univapollonia.ro					
Facultatea de medicină dentară	Asistență medical general, balneofiziokinetoterapie, tehnică dentară		80 IF		80
Facultatea de științe ale comunicării	Comunicare și relații publice, jurnalism		50		50
Universitatea "Petre Andrei" din Iași					
Sursa date: www.upa.ro					
Facultatea de economie	Administrarea afacerilor				
	Contabilitate		100	75	175
	Finanțe	100	75	75	225
Facultatea de drept	drept	100	200	75	375
Facultatea de comunicare și relații internaționale	Relații internaționale și studii europene		50		50
	Științe administrative - Asistență managerială și secretariat		100		100
	Științe ale comunicării - Comunicare și relații publice	75	50		125
Total număr locuri la Universități particulare acreditate			575	225	1.325
TOTAL nr locuri regiunea Nord-Est 2016-2017		8.156	5.884	384	14.949

Din analiza ofertei universităților din regiunea Nord-Est pentru anul 2016-2017 (fig. 161), rezultă ca din totalul de 14.949 de locuri propuse, 31,78% au fost pentru domeniul tehnic, 7,9% pentru domeniul agricultură, 59,56% pentru domeniul științe.

În cadrul domeniului tehnic cele mai multe locuri sunt pentru domeniul mecanică 13,29%, urmat pe locul doi de construcții și electronic cu câte 11% iar pe locul trei industria, textilă cu 9%. Din domeniul agricultură 66% agricultură, 20% zootehnie și 12% medicină veterinară. De precizat că informațiile conform H.G. nr. 376/2016 indică numărul maxim de locuri aprobat de guvern pentru fiecare universitate.

Cercetare - dezvoltare și inovație - Una din componentele de bază ale activității academice din cadrul universităților este cercetarea științifică.

Prin cercetare științifică într-o paletă largă de domenii și prin tematicile interdisciplinare abordate, universitățile își întăresc rolul pe care îl au în regiune - un pol de cunoaștere și deschidere către întreaga lume.

Astfel, universitățile din regiunea Nord-Est mențin și dezvoltă permanent comunicarea cu mediul economic. Membrii comunității academice sunt implicați în abordarea unor teme de cercetare care își propun să ofere soluții la importante probleme ale societății contemporane, iar factorii de decizie din mediul economico-social sunt deschiși colaborărilor în domeniul cercetare-dezvoltare cu laboratoarele și centrele de cercetare din universitate.

Misiunea și obiective principale ale universităților din regiune, în domeniul componentei cercetare din cadrul activităților academice, o reprezintă dezvoltarea activităților de cercetare științifică, dezvoltare, inovare, consultanță și transfer tehnologic. Obiectivele generale ale activităților de cercetare au în vedere atât tendințele naționale și internaționale, particularitățile regionale și locale, cât și necesitățile specifice universității și vizează:

- Dezvoltarea componentei cercetării științifice la nivelul standardelor naționale și internaționale și în conformitate cu deciziile ce vor fi luate de Ministerul Educației Naționale și Autoritatea Națională pentru Cercetare Științifică.
- Dezvoltarea unor colective de cercetare puternice care să desfășoare activități de cercetare competitive și promovarea a cel puțin două centre de cercetare existente în universitate în categoria de centre de excelență.
- Integrarea colectivelor de cercetare proprii în consorții naționale și internaționale de cercetare.
- Susținerea, în continuare, a activității de întregire și modernizare a bazei materiale a cercetării.
- Abordarea unor teme de cercetare orientate spre rezolvarea unor probleme impuse de cerințele actuale și de perspectivă, privind atât dezvoltarea societății românești cât și alte probleme de actualitate la nivel mondial.
- Creșterea numărului și a calității programelor și proiectelor de cercetare realizate de colectivele de cercetare, în scopul atragerii de fonduri financiare mai substanțiale pentru susținerea activității de cercetare științifică.
- Susținerea financiară a perfecționării pregătirii cadrelor didactice tinere, ce desfășoară activități de cercetare, prin stagii efectuate în cadrul unor centre de cercetare cu tradiție pe plan național și internațional.
- Susținerea financiară a activităților de valorificare a rezultatelor cercetării științifice realizate de cadrele didactice, respectiv pentru: participarea la manifestări științifice de prestigiu, publicarea de lucrări în reviste de prestigiu național și internațional, editarea de cărți în edituri naționale și internaționale.

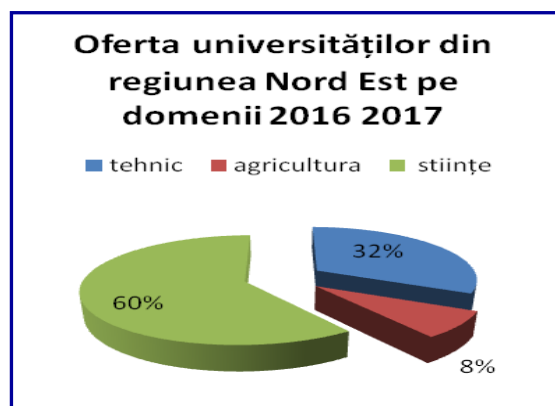

Fig. nr. 161 Sursa datelor: INS Caiete statistice

- Cointeresarea colectivelor de cercetare în desfășurarea unor activități competitive, prin utilizarea rezultatelor obținute în activitățile de valorificare a cercetării științifice drept criterii de bază pentru evaluarea activităților la nivelul cadrelor didactice, departamentelor, facultăților și a universității în ansamblu.
- Stimularea interesului studenților pentru activitatea de cercetare științifică, prin integrarea acestora în colectivele de cercetare ale cadrelor didactice, reorganizarea cercurilor științifice studențești, elaborarea unor tematici ale lucrărilor de licență și de disertație care să includă și activități de cercetare.

Viziunea asupra cercetării și inovării în 2020, reflectată în Strategia națională de cercetare, dezvoltare și inovare 2014 -2020 (SN CDI 2020), pornește de la premisa că în 2020 România va deveni competitivă la nivel regional și global, prin inovare alimentată de cercetare-dezvoltare, generând bunăstare pentru cetățeni. În acest sens este stabilit un set de principii de acțiune, bazat pe trei piloni principali:

- Pilonul 1. Afirmare la nivel regional, afirmare la nivel global: firmele devin operatori-cheie ai inovării economia românească mobilizează IMM-uri inovatoare, cu orientare și perspective globale, care au interesul și capacitatea de a intra pe lanțurile de valoare adăugată regionale și mondiale;
- Pilonul 2. Excelență prin internaționalizare: sectorul CDI ca spațiu de oportunitate. Sectorul CDI românesc se dezvoltă în jurul unor domenii strategice, este integrat internațional și oferă un mediu atractiv pentru membrii comunității științifice globale - pentru tineri, pentru cercetătorii de vârf din întreaga lume, pentru carierele duble în cercetare și antreprenariat. Stabilitatea necesară este asigurată de fluxul predictibil de proiecte, de infrastructurile de cercetare naționale și europene.
- Pilonul 3. „Leadership” regional la frontiera științei și în tehnologie: străpungeri în domenii strategice România se poziționează, prin CDI, alături de mari inițiative europene și internaționale, fie prin participare, fie prin asumarea unui rol de lider (în cazuri precum „Extreme Light Infrastructure - Nuclear Physics” Măgurele sau Centrul internațional pentru cercetări avansate "Fluvii, Delte, Mări «Danubius»" - Tulcea), și prin stimularea concentrărilor tehnologice (clustere) de frontieră.

Colaborarea cu învățământul profesional și tehnic

Relația dintre universități și unități de învățământ profesional și tehnic, la nivelul regiunii de dezvoltare Nord-Est este bazată pe parteneriate de colaborare în vederea dezvoltării și promovării ÎPT.

Între universitățile tehnice și liceele de profil (unități de învățământ profesional și tehnic) există colaborări ce vizează pregătirea cadrelor didactice, informarea și promovarea domeniilor în rândul potențialilor candidați, schimburi de experiență, proiecte de tip „Întreprinderi simulate”, colaborări în activitatea de cercetare, utilizarea resurselor în comun (unele unități școlare au fost dotate prin fonduri FSE sau Phare cu echipamente performante - acestea au necesitat resurse umane pregătite și un volum important de ore de instruire a cadrelor didactice, de asemenea au necesitat sprijin în obținerea de materie primă sau costuri privind întreținerea și materialele consumabile etc.) și stabilirea de parteneriate cu agenții economici de profil cu scopul de a identifica locuri de practică dar și în vederea colaborării pentru cercetare și dezvoltare.

Profilul de piață muncii al regiunii Nord-Est din perspectiva învățământului superior

Analiza evoluțiilor și prognozelor privind piața muncii

Piața forței de muncă - componentă a sistemului economic

Piața muncii, prin specificul său, reprezintă un complex de componente și relații ce interacționează și joacă un rol hotărâtor în asigurarea creșterii economice ce asigura bunăstarea și integrarea socială.

Cererea și oferta sunt cele două componente esențiale ce determină piața forței de muncă „*pentru a determina rezultatele economice este nevoie atât de cerere cât și de ofertă, după cum este nevoie de ambele lame ale foarfecelui pentru a tăia o pânză*”. Alfred Marshall,

Datele statistice confirmă intrarea definitivă, și pentru o perioadă lungă, a economiei în epoca/zodia consumului, sistemul economic bazat pe consum, „Societatea de consum” presupune asigurarea de produse competitive, capabile să facă față cerințelor mereu crescânde ale pieței și se realizează cu un nivel de competențe profesionale adecvat în scopul asigurării unui proces de producție performant. În acest context formarea profesională devine astfel o prioritate a furnizorilor de formare profesională.

Problemele actuale ale pieței forței de muncă ale regiunii Nord-Est sunt în egală măsură constatate la nivelul țării, și unele la nivelul UE. Cele mai multe aspecte sunt legate, de scăderea demografiei și migrație. Important ca efect al situației sociale și economice, mai exact ca efect al crizei economice este creșterea indicatorului NEET - tineri 16-24 de ani care nu sunt cuprinși în educație angajare sau instruire/training „Not in [Education](#), [Employment](#), or [Training](#)”.

Scăderea numărului total al populației, a avut repercusiuni majore și asupra pieței forței de muncă. Rezultatele celui mai recent recensământ 2011 al populației și al locuințelor arată că populația din regiunea Nord-Est reprezintă 16,41% din totalul populației României și că înregistrează o scădere de 9,96%, față de penultimul recensământ 2002, de remarcă și tendința de îmbătrânire, 16,59% din populație se încadrează în categoria peste 65 de ani și 49,97% în categoria 30-64 de ani.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, la 1 iulie 2015, regiunea Nord-Est are o dinamică pozitivă în raport cu anul 2008 evidențiindu-se o creștere însemnată raportată la nivel național de 5,28 %, cea mai mare creștere se înregistrează în județul Iași de 10,43% în același timp este cea mai mare din țară, și cea mai mică în județul Botoșani de 1,27%.

Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani a înregistrat per total o scădere ușoară, din 2002 până în 2015, scăderea se semnalează pentru ambele categorii de sexe. Scăderea ratei de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani per total este atât la nivel național dar este mai pronunțată de la 38,9% în 2002 la 30,8% în 2015.

Rata de activitate pentru grupa de vârstă 15-24 ani pe medii de rezidență înregistrează la nivel național și regional o scădere cu precizarea că valorile procentuale ale populației grupa de vârstă 15-24 de ani se regăsesc în mediul rural. În anul 2015 în regiunea Nord-Est rata de activitate pe grupa de vârstă 15-25 de ani este de 49%, valoarea fiind mai mare cu aproximativ 10 procente decât cea la nivel național. Activitatea economică a regiunii în ultimii ani se caracterizează prin intrarea în declin a ramurilor industriale, generând lichidarea și/sau restructurarea marilor întreprinderi și înființarea de întreprinderi mici și mijlocii, dar și noi investitori cu capital străin.

Majoritatea întreprinderilor activează în industria prelucrătoare, (mecanică, industria textilă), industria alimentară, prelucrarea lemnului, servicii, construcții.

Toate acestea impun o adaptare a ofertei universităților din regiune pentru atragerea la studii a elevilor în așa fel încât să se asigure în perspectivă personal de specialitate pentru dezvoltarea întreprinderilor, pentru cercetare și dezvoltare.

Centrul Național de Dezvoltare a
Învățământului Profesional și Tehnic

Strada Spiru Haret nr. 10-12, Sector 1
010176, București, ROMÂNIA
Tel: +4021.311.11.62
Fax: +4021.312.54.98
E-mail: vet@tvet.ro

www.tvet.ro

Competența face diferența!

Proiect selectat în cadrul Programului Operațional Capacitate Administrativă
cofinanțat de Uniunea Europeană, din Fondul Social European.

Titlul proiectului: Cadrul strategic pentru infrastructura educațională și sprijin în planificarea
strategică a educației și formării profesionale - INFRAED

Editorul materialului: Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic
Data publicării: septembrie 2018

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială
a Uniunii Europene sau a Guvernului României.

Material gratuit